

WETGEVINGSDOSSIER IX

Commentaar bij de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie (*Potpourri VIII*) en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen

Dr. Ulrike CERULUS, juriste studiedienst

Mevr. Sofie VERHERSTRAETEN, juriste studiedienst

Brussel, 29 juli 2019

Voorwoord

Waarde confraters,

In dit wetgevingsdossier belicht de studiedienst van de Orde van Vlaamse Balies voor u de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie (*BS* 31 december 2018), ook wel 'Potpourri VIII' genoemd.

Die wet bracht voornamelijk, maar niet uitsluitend, wijzigingen aan in het Burgerlijk Wetboek en Gerechtelijk Wetboek bij de wetgeving omtrent de buitengerechtelijke en rechterlijke bescherming. Daarnaast werden onder meer ook wijzigingen doorgevoerd aan het onderhoudsrecht, het afstammingsrecht, het rechterlijk gezag van gewijsde en de akten van rechtspleging.

Concreet worden in het wetgevingsdossier verscheidene vragen beantwoord zoals onder meer:

- Vanaf welk ogenblik heeft de buitengerechtelijke lastgevingsovereenkomst uitwerking?
- Hoever reikt het toepassingsgebied van de buitengerechtelijke lastgevingsovereenkomst (i.e. persoon en/of goederen)?
- Welke procedure moet worden gevolgd bij de organisatie van een rechterlijke beschermingsmaatregel? Welke elementen moeten/mogen in het verzoekschrift worden vermeld?
- Op welke wijze worden conflicten tussen bewindvoerders onderling opgelost?
- Welke onderhoudskosten voor kinderen zijn buitengewone kosten? Welke kosten moeten het voorwerp zijn van een voorafgaand overleg en akkoord? Hoe moeten deze kosten worden afgerekend?
- Hoe nuanceert de wetgever in deze wet het principe van gezag van het rechterlijk gewijsde?

Wij wensen u er tevens op te wijzen dat bij de analyse van de wijzigingen inzake rechterlijke en buitengerechtelijke bescherming de studiedienst tevens de recente wijzigingen aangebracht door de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen (*BS* 22 maart 2019) heeft verwerkt. Daarnaast wordt ook het Koninklijk Besluit van 22 april 2019 tot vaststelling van de buitengewone kosten die voortvloeien uit artikel 203, §1 van het Burgerlijk Wetboek en de wijze van tenuitvoerlegging ervan (*BS* 2 mei 2019) uitgebreid toegelicht.

Ik wil hier uitdrukkelijk dr. Ulrike Cerulus en mevr. Sofie Verherstraeten bedanken. Beiden zijn werkzaam op de studiedienst van de OVB en hebben in een gezamenlijke krachtinspanning dit puik eindresultaat afgeleverd.

Tot slot rest ons u enkel nog veel kennisvergarig toe te wensen en leesgenot te ervaren!

Bestuurder Hugo LAMON

Inhoudstafel

INLEIDING	9
DEEL I. OVERZICHT VAN ALLE WIJZIGINGEN	10
DEEL II. ANALYSE VAN DE VOOR DE ADVOCATUUR BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN	12
HOOFDSTUK I. Vereenvoudiging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek betreffende de onbekwaamheid, en van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid	13
AFDELING 1. Wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek	13
§1. Conformiteit met het Gerechtelijk Wetboek	13
§2. Buitengerechtelijke bescherming	13
A. Verduidelijking en uitbreiding van het toepassingsgebied door een wijziging van art. 489 BW (art. 6 Potpourri VIII-wet)	14
B. Wijziging van art. 490 BW inzake de registratie van de beëindiging van de lastgeving (art. 7 Potpourri VIII-wet)	14
C. Wijziging van art. 490/1 BW inzake de uitwerking van de lastgeving (art. 8 Potpourri VIII- wet)	15
D. Wijziging van art. 490/2 BW inzake de uitvoering van de lastgeving (art. 9 Potpourri VIII - wet)	15
§3. Gerechtelijke bescherming	17
A. Wijziging van art. 492 Burgerlijk Wetboek inzake de te volgen procedure bij de organisatie van een rechterlijke beschermingsmaatregel (art. 10 Potpourri VIII-wet)	17
B. Wijziging van art. 492/1 BW inzake de handelingen i.v.m. de persoon of de goederen waarvoor de beschermde persoon onbekwaam is (art. 11 Potpourri VIII-wet)	17
i. <i>Persoon</i>	
ii. <i>Goederen</i>	
C. Wijziging van art. 492/4 BW teneinde een meer performant evaluatiesysteem in te voeren (art. 12 Potpourri VIII-wet)	19
D. Wijziging van art. 492/5 BW teneinde de lijst op te heffen met gezondheidstoestanden die geacht worden op ernstige en aanhoudende wijze het vermogen aan te tasten van de beschermde persoon om zijn vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen, zelfs met behulp van bijstand (art. 13 Potpourri VIII-wet)	20

E. Juridische-technische aanpassingen van de artikelen 493, 496 (artt. 14-16 Potpourri VIII-wet) en 497/4 BW (art. 19 Potpourri VIII-wet)	21
F. Wijzigingen aangebracht aan de algemene bepalingen van de werking van het bewind zoals opgenomen in de artikelen 497-497/8 BW (artt. 17-22 Potpourri VIII-wet)	21
i. <i>Wijziging van art. 497/2 BW inzake de lijst met hoogstpersoonlijke handelingen die niet vatbaar zijn voor bijstand of vertegenwoordiging door de bewindvoerder</i>	
ii. <i>Wijziging van art. 497/3, §1 BW inzake de beslechting van geschillen tussen de bewindvoerder over de persoon en de bewindvoerder over de goederen of tussen meerdere bewindvoerders over de goederen</i>	
iii. <i>Opheffing van art. 497/4, tweede lid BW inzake de toepasselijke procedure bij belangentegenstelling tussen de beschermde persoon en zijn bewindvoerder</i>	
iv. <i>Wijziging van art. 497/5 BW inzake de bezoldiging van de bewindvoerder</i>	
v. <i>Wijziging van art. 497/6 BW inzake de maatregelen die de vrederechter kan treffen om de toestand van de beschermde of de te beschermen persoon te kennen</i>	
vi. <i>Vervanging van het bestaande art. 497/8 BW door een nieuwe bepaling teneinde het toezicht van de vrederechter op de verslaggeving van de bewindvoering te verduidelijken en te uniformiseren</i>	
G. Wijzigingen aangebracht aan de bepalingen inzake een beschermingsmaatregel van bijstand zoals opgenomen in de artikelen 498-498/4 BW (art. 23-24 Potpourri VIII-wet).....	24
i. <i>Wijziging van art. 498/3 BW inzake de periodieke verslaggevingsverplichting van de bewindvoerder</i>	
ii. <i>Wijziging van art. 498/4 BW inzake het eindverslag van de bewindvoerder</i>	
H. Wijzigingen aangebracht aan de bepalingen inzake een beschermingsmaatregel van vertegenwoordiging zoals opgenomen in de artikelen 499-499/22 BW (artt. 25-34 Potpourri VIII-wet).....	25
i. <i>Wijziging van art. 499/1, §3 BW inzake het overleg tussen de bewindvoerder en de beschermde persoon of diens vertrouwenspersoon bij de uitvoering van de bewindsopdracht</i>	
ii. <i>Wijziging van art. 499/6 BW inzake het verslag opgesteld door de bewindvoerder bij de aanvaarding van zijn aanwijzing (i.e. ‘het aanvangsverslag’)</i>	
iii. <i>Wijziging van art. 499/7 BW inzake de handelingen waarvoor de bewindvoerder over de persoon of de goederen een bijzondere machtiging van de vrederechter nodig heeft</i>	
iv. <i>Juridisch-technische aanpassing van de artikelen 499/10, 499/11 en 499/15 BW</i>	
v. <i>Wijziging van art. 499/14 BW inzake de verslaggevingsplicht tijdens het bewind</i>	
vi. <i>Wijziging van de artt. 499/17 en 499/18 inzake het eindverslag van de bewindvoerder en de gevolgen ervan</i>	
vii. <i>Wijziging van art. 499/19 BW inzake de beëindiging van de opdracht van de bewindvoerder</i>	

I. Wijzigingen aangebracht aan de bepalingen inzake het bewind uitgeoefend door de ouders zoals opgenomen in de artikelen 500-504 BW (artt. 35-35 Potpourri VIII-wet).....	31
i. <i>Wijziging van art. 500/2 BW inzake de verslaggevingsverplichting van de ouders</i>	
ii. <i>Wijziging van art. 500/3 BW inzake de gezamenlijke uitoefening van het bewind door beide ouders</i>	
J. Wijzigingen aangebracht aan de bepalingen met betrekking tot de vertrouwenspersoon zoals opgenomen in de artikelen 501-512 BW (artt. 37-39 Potpourri VIII-wet).....	32
K. Wijzigingen aangebracht aan de bepalingen inzake de bekwaamheid om te beschikken of te verkrijgen bij schenking onder de levenden of bij testament zoals opgenomen in de artikelen 901-912 BW (artt. 40-41 Potpourri VIII-wet)	32
i. <i>Wijziging van art. 905 BW inzake een machtiging voor de beschermde persoon om te kunnen beschikken om niet bij schenking onder de levenden of bij testament</i>	
ii. <i>Wijziging van art. 908 BW inzake de onbekwaamheid van de bewindvoerder en eenieder die een gerechtelijk mandaat uitoefent om beschikkingen onder de levenden of bij testament te ontvangen</i>	
L. Aanpassing van diverse bepalingen inzake de erfovereenkomsten, het huwelijksvermogensrecht en de gemeenrechtelijke lastgeving aan de nieuwe procedurebepalingen van het Gerechtelijk Wetboek (artt. 42-74 Potpourri VIII-wet).....	33
AFDELING 2. Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek	34
§1. Juridisch-technische wijzigingen	34
A. Wijziging van art. 594 Ger.W. inzake de materiële bevoegdheid van de vrederechter (art. 48 Potpourri VIII-wet)	34
B. Wijziging van de artt. 764-765 Ger.W. inzake de mededeling aan het openbaar ministerie (artt. 49-50 Potpourri VIII-wet)	35
§2. Vervanging van afdeling 1 ‘Rechterlijke bescherming’ van boek IV, deel IV, hoofdstuk X zoals opgenomen in de artt. 1238-1249/6 Ger.W.	36
A. Procedure van toepassing op de rechterlijke bescherming (artt. 51-74 Potpourri VIII-wet)	36
INDIENING VAN HET VERZOEK	37
i. <i>Situaties waarin de vrederechter uitspraak moet doen over een rechterlijke beschermingsmaatregel (art. 1238 Ger.W.) – op verzoek (§1) of ambtshalve (§2)</i>	
ii. <i>Wijze van aanhangigmaking van het verzoek (art. 1239 Ger.W.) – verzoekschrift sui generis</i>	
iii. <i>Inhoud van het verzoekschrift (artt. 1240-1241 Ger.W.)</i>	
iv. <i>Controle van het centraal register van de bescherming van de personen door de griffier (art. 1242 Ger.W.)</i>	
VERLOOP VAN DE PROCEDURE	44
i. <i>Ambtshalve aanhangigmaking van de zaak door de vrederechter (art. 1243 Ger.W.)</i>	
ii. <i>Bevoegdheden van de rechter bij de aanvang van de procedure (art. 1244 Ger.W.)</i>	

iii.	<i>Verschijsning van de beschermde persoon zonder bijstand van een advocaat (art. 1244/1 Ger.W.)</i>	
iv.	<i>Horen van de beschermde of te beschermen persoon (art. 1245 Ger.W.)</i>	
v.	<i>Onderzoeksmaatregelen m.o.o. bekomen van informatie over de gezondheidstoestand en situatie van de beschermde of te beschermen persoon (art. 1246 Ger.W.)</i>	
vi.	<i>Verplichting voor de rechter om het standpunt van de partijen dichter proberen bij elkaar te brengen (art. 1247 Ger.W.) (verplichte poging tot verzoening)</i>	
vii.	<i>Aanwijzing van de bewindvoerder (art. 1247/1 Ger.W.)</i>	
viii.	<i>Regeling van de kosten en uitgaven (art. 1248 Ger.W.)</i>	
ix.	<i>Modaliteiten van de beschikking (artt. 1249-1249/2 Ger.W.)</i>	
x.	<i>Wijze waarop de beschikking wordt gegeven (art. 1249, eerste lid Ger.W.)</i>	
xi.	<i>Inhoud van de beschikking (art. 1249, tweede lid Ger.W.)</i>	
xii.	<i>Uitvoerbaarheid van de beschikking (art. 1249/1 Ger.W.)</i>	
xiii.	<i>Kennisgeving van de beschikking (art. 1249/2 Ger.W.)</i>	
KENNISGEVINGEN, MEDEDELINGEN EN NEERLEGGINGEN.....		51
i.	<i>Neerlegging van verzoekschriften en bijlagen bij verzoekschriften (art. 1249/3 Ger.W.)</i>	
ii.	<i>Kennisgeving op elektronische wijze - verplicht gebruik van het centraal register van bescherming van de personen (art. 1249/4 Ger.W.)</i>	
iii.	<i>Kennisgeving op niet-elektronische wijze - te volgen procedure (art. 1249/5 Ger.W.)</i>	
iv.	<i>Conversie van papieren documenten (art. 1249/6 Ger.W.)</i>	
B. Bekendmaking van beschermingsmaatregelen (artt. 75-80 Potpourri VIII-wet).....		54
i.	<i>Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad (art. 1250 Ger.W.)</i>	
ii.	<i>Aantekening in bevolkingsregister en verzoek om uittreksel (art. 1251 Ger.W.)</i>	
iii.	<i>Opheffing van conflictenprocedure in art. 1252 Ger.W.</i>	
iv.	<i>Administratief dossier - inhoud (art. 1253 Ger.W.)</i>	
v.	<i>Administratief dossier - raadpleging (art. 1253/1 Ger.W.)</i>	
C. Het centraal register van de bescherming van de personen (art. 81-87 Potpourri VIII-wet) 60		
i.	<i>Inhoud van het register (art. 1253/2 Ger.W.)</i>	
ii.	<i>Inrichting van het register (art. 1253/3 Ger.W.)</i>	
iii.	<i>Toegang tot het register (art. 1253/4 Ger.W.)</i>	
iv.	<i>Verplichte mededeling van informatie aan de beschermde of te beschermen persoon (art. 1253/5 Ger.W.)</i>	
v.	<i>Bewaringstermijn van de gegevens (art. 1253/6 Ger.W.)</i>	
vi.	<i>Nadere regels voor inrichting en werking van het register (art. 1253/7 Ger.W.)</i>	
AFDELING 3. Wijzigingen van de wet van 22 augustus 2002 betreffende rechten van de patiënt (art. 88 Potpourri VIII-wet)		63
AFDELING 4. Wijzigingen van de wet van 17 maart 2013 (artt. 91-93 Potpourri VIII-wet)		63

HOOFDSTUK II. Wijzigingen van het afstammingsrecht, het naamrecht, de regeling omtrent de huwelijksbeletselen en het onderhoudsrecht	64
AFDELING 1. Afstammingsrecht (artt. 99-113 Potpourri VIII-wet)	64
§1. Erkenning van het moeder-, vader- of meemoederschap	64
§2. Onderzoek naar het moeder-, vader- of meemoederschap	65
§3. Betwisting van het vaderschap van de echtgenoot	67
§4. Betwisting van de moederlijke, vaderlijke of meemoederlijke erkenning	68
§5. Overgangsbepalingen.....	69
AFDELING 2. Naamrecht (artt. 114-117 Potpourri VIII-wet)	70
AFDELING 3. Huwelijksbeletselen (artt. 118-124 Potpourri VIII-wet)	70
AFDELING 4. Onderhoudsrecht (artt. 125-129 Potpourri VIII-wet)	71
§1. Lijst van buitengewone kosten	71
§2. In acht te nemen criteria voor de rechtbank én de ouders	74
§3. Werking van de Commissie voor Onderhoudsbijdragen.....	75
§4. Juridisch-technische wijzigingen.....	75
AFDELING 5. Voogdijregeling (artt. 200-201 Potpourri VIII-wet)	75
HOOFDSTUK III. Wijzigingen van de wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing	77
AFDELING 1. Modernisering van de burgerlijke stand (art. 166 Potpourri VIII-wet).....	77
§1. Officiële benaming Rijksarchief	77
§2. Uittreksels en afschriften van akten van de burgerlijke stand.....	77
§3. Meldingen op akten van de burgerlijke stand	78
§4. Verbetering van akten van de burgerlijke stand	78
§5. Soorten akten van de burgerlijke stand.....	79
A. Algemene bepalingen.....	79
B. Akte van naamsverandering en van echtscheiding.....	79
C. Akte opgemaakt op basis van een buitenlandse akte	80
§6. Bewaring van akten van de burgerlijke stand	81
§7. De databank voor de akten van de burgerlijke stand (DABS)	81
A. Beheer van de DABS	81
B. Toegang tot de DABS	81

§8. Uitstel inwerkingtreding.....	82
AFDELING 2. Afstammings- en adoptierecht (art. 167, 173 en 179 Potpourri VIII-wet)	82
AFDELING 3. Naamrecht (artt. 168-171, 181 en 183 Potpourri VIII-wet)	83
AFDELING 4. Ontbinding van het huwelijk (artt. 172 en 174-175 Potpourri VIII-wet)	84
AFDELING 5. Wetboek Internationaal Privaatrecht (artt. 176-178 Potpourri VIII-wet)	84
AFDELING 6. Provinciewet (art. 185 Potpourri VIII-wet)	86
AFDELING 7. Mede-eigendom (187-189 Potpourri VIII-wet)	86
AFDELING 8. Europees conservatoir beslag (art. 191-192 Potpourri VIII-wet)	86
AFDELING 9. Alternatieve vormen van geschillenoplossing (artt. 193-196 Potpourri VIII-wet)	87
HOOFDSTUK IV. Diverse wijzigingen Gerechtelijk Wetboek	88
AFDELING 1. Schrapping van het beroep in de akten van rechtspleging	88
AFDELING 2. Wijziging van artikel 1410 van het Gerechtelijk Wetboek	90
AFDELING 3. Wijzigingen van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek en van bijzondere wetten met als doel een gemeenrechtelijk regime van vordering ter verdediging van collectieve belangen op te richten	91
AFDELING 4. Wijziging van artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het gezag van het rechterlijk gewijsde	102
AFDELING 5. Wijziging van de artikelen 508/13 en 508/19 van het Gerechtelijk Wetboek	107
HOOFDSTUK V. Overzicht van inwerkingtredings- en overgangsbepalingen	110
HOOFDSTUK VI. Overzicht van relevante rechtsleer	113
DEEL III. NOTA OVER DE HERVORMING VAN DE WETGEVING INZAKE ONBEKWAAMHEID	114
DEEL IV. WETTEKST EN VOORBEREIDENDE WERKEN	118
DEEL V. CONCORDANTIETABEL	119
DEEL VI. OVERZICHT VAN ALLE POTPOURRIWETTEN	162

INLEIDING

1. Met de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie (BS 31 december 2018) heeft de wetgever een achtste Potpourriwet in het leven geroepen (hierna: 'Potpourri VIII-wet'). Deze wet brengt op diverse plaatsen in het Gerechtelijk Wetboek en het Burgerlijk Wetboek reparaties aan vanuit onder andere, maar niet uitsluitend, het Regeerakkoord en de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. In dit wetgevingsdossier wordt de Potpourri VIII-wet uitvoerig geanalyseerd. Daartoe wordt vooreerst een algemeen overzicht gegeven van alle wijzigingen die de wet doorvoert (deel I.). Vervolgens worden de voor de advocatuur belangrijkste wijzigingen geanalyseerd (deel II.) waarbij tevens de standpunten ter zake verdedigd door de OVB worden weergegeven (deel III.). Daarna worden de eigenlijke wettekst en de parlementaire voorbereidingen opgenomen (deel IV.), zodat kan worden geëindigd met een concordantietabel die de praktijkmogelijkheid toelaat om snel de aangebrachte wijzigingen op te zoeken (deel V.). Voor de volledigheid wordt tot slot nog een overzicht gegeven van alle Potpourriwetten die tot nu toe zijn tot stand gekomen, met telkenmale een verwijzing naar de wetgevingsdossiers van de OVB ter zake (deel VI.).

2. In dit wetgevingsdossier wordt de structuur van de Potpourri VIII-wet gehanteerd als leidraad. Dit verhindert evenwel niet dat tevens wordt stilgestaan bij de wijzigingen aangebracht in onder meer het Burgerlijk Wetboek, het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek Internationaal Privaatrecht (hierna: 'WIPR') door de recente wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen (BS 22 maart 2019). Deze wet vormt op bepaalde punten een aanvulling op de wijzigingen die Potpourri VIII-wet reeds heeft doorgevoerd in de regeling voor beschermde meerderjarigen. Bijgevolg wordt verwezen naar deze aanvullingen waar nodig, zonder evenwel de andere door de wet van 10 maart 2019 aangebrachte wijzigingen buiten beschouwing te laten. Een verwijzing naar deze wet wordt steeds aangekondigd met *drie uitroeptekens*.

DEEL I. OVERZICHT VAN ALLE WIJZIGINGEN

3. De Potpourri VIII-wet van 21 december 2018 omvat de volgende zestien titels, die zoals vermeld, als leidraad zullen worden gehanteerd in dit wetgevingsdossier:

- **Titel 1:** Algemene bepaling (art. 1 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 2:** Vereenvoudiging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek betreffende de onbekwaamheid, en van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid (artt. 2-98 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 3:** Wijzigingen van het afstammingsrecht (artt. 99-113 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 4:** Wijzigingen van de artikelen 335 en 335ter van het Burgerlijk Wetboek teneinde een meerderjarig kind de mogelijkheid te bieden van zijn nieuwe naam akte te laten nemen als gevolg van de vaststelling van een nieuwe afstammingsband via gerechtelijke weg (artt. 114-117 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 5:** Wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek en van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het voorleggen van de vorderingen tot opheffing van het verbod een huwelijk aan te gaan bedoeld in de artikelen 164 en 353-13 van het Burgerlijk Wetboek aan de familierechtbank (artt. 118-124 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 6:** Wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek, van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 19 maart 2010 tot bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen, met betrekking tot de werking van de Commissie voor Onderhoudsbijdragen, de vaststelling en afrekening van de buitengewone kosten en de vermeldingen in overeenkomsten die onderhoudsbijdragen vaststellen (artt. 125-129 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 7:** Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek om de vermelding van het beroep in de akten van rechtspleging te schrappen (artt. 130-134 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 8:** Wijziging van artikel 1410 van het Gerechtelijk Wetboek (artt. 135-136 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 9:** Wijzigingen van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek en van bijzondere wetten met als doel een gemeenrechtelijk regime van vordering ter verdediging van collectieve belangen op te richten (artt. 137-156 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 10:** Wijzigingen betreffende de rechterlijke organisatie (artt. 157-165 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 11:** Wijzigingen van de wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing (artt. 166-198 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 12:** Wijziging van artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het gezag van het rechterlijk gewijsde (art. 199 Potpourri VIII-wet)

- **Titel 13:** Wijziging van artikel 392 van het Burgerlijk Wetboek (artt. 200-201 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 14:** Wijzigingen van de wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt (artt. 202-203 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 15:** Wijziging van het Wetboek van vennootschappen (artt. 204-205 Potpourri VIII-wet)
- **Titel 16:** Wijziging van de artikelen 508/13 en 508/19 van het Gerechtelijk Wetboek (artt. 206-208 Potpourri VIII-wet)

DEEL II. ANALYSE VAN DE VOOR DE ADVOCATUUR BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN

4. In wat volgt wordt een selectie gemaakt van wijzigingen doorgevoerd door de Potpourri VIII-wet die relevant zijn voor de uitoefening van het advocatenberoep.

Zo worden vooreerst de belangrijkste wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek betreffende de onbekwaamheid, en van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, besproken (hoofdstuk I.). Vervolgens worden de wijzigingen van het afstammingsrecht, naamrecht en onderhoudsrecht toegelicht (hoofdstuk II.). Daarna worden de wijzigingen doorgevoerd aan de wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing (*BS* 2 juli 2018) (hoofdstuk III.) geanalyseerd, alsook de wijzigingen die op diverse plaatsen worden aangebracht in het Gerechtelijk Wetboek (hoofdstuk IV.). Tot slot wordt een overzicht gegeven van de inwerkingtredings- en overgangsbepalingen van de Potpourri VIII-wet (hoofdstuk V.).

HOOFDSTUK I. Vereenvoudiging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek betreffende de onbekwaamheid, en van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid

5. Zowel aan de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek als aan de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de onbekwaamheid worden wijzigingen aangebracht, teneinde deze te vereenvoudigen. Om die reden worden ook de bepalingen van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid (BS 14 juni 2013) op diverse plaatsen gewijzigd.

Hierna worden eerst de wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek toegelicht (afdeling 1.), en daarna die van het Gerechtelijk Wetboek (afdeling 2.) en van de wet van 17 maart 2013 (afdeling 3.). Elk van deze wijzigingen zal ten gronde worden geanalyseerd waarbij niet alleen oog is voor de nieuwe regeling, maar ook waar mogelijk voor de *ratio* op basis waarvan deze tot stand kwam.

AFDELING 1. Wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek

6. Een onderscheid moet worden gemaakt tussen wijzigingen doorgevoerd in het licht van de hervorming van de procedurebepalingen in het Gerechtelijk Wetboek (§1.), wijzigingen aangebracht aan de bepalingen met betrekking tot de buitengerechtelijke bescherming (§2.) en wijzigingen aangebracht aan de bepalingen met betrekking tot de gerechtelijke bescherming (§3.).

§1. Conformiteit met het Gerechtelijk Wetboek

7. In de artikelen 145/1 BW, 186 BW, 231 BW en 328, §2 BW wordt telkenmale het derde lid opgeheven (artt. 2-5 Potpourri VIII-wet). Zodoende worden de woorden “*De artikelen 1241 en 1246 van het Gerechtelijk Wetboek zijn van toepassing.*” in elk van deze bepalingen geschrapt. Het betreft een technisch-juridische wijziging in het licht van de hervorming van de procedurebepalingen van het Gerechtelijk Wetboek door de onderhavige wet (zie specifiek artt. 51 e.v. Potpourri VIII-wet, nrs. 51 e.v.).¹

§2. Buitengerechtelijke bescherming

8. De regeling van de buitengerechtelijke bescherming zoals thans opgenomen in de artikelen 489-490/2 BW wordt op de volgende punten gewijzigd:

¹ Memorie van Toelichting bij wetsontwerp van 8 oktober 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en tot vereenvoudiging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek betreffende de onbekwaamheid, en van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 21 (hierna: ‘Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001’).

A. Verduidelijking en uitbreiding van het toepassingsgebied door een wijziging van art. 489 BW (art. 6 Potpourri VIII-wet)

9. Voortaan strekt het toepassingsgebied van de buitengerechtelijke bescherming zich niet alleen uit tot daden van vertegenwoordiging die betrekking hebben op goederen, maar ook op personen en daden van beheer zoals bedoeld in art. 494, g) BW (art. 489 BW).

De uitbreiding van het toepassingsgebied van de buitengerechtelijke lastgeving tot persoonsrechtelijke handelingen is ingegeven vanuit de idee dat thans reeds een gemeenrechtelijke lastgeving daarvoor kan worden toegekend (art. 2003 BW), die evenwel minder waarborgen biedt dan de buitengerechtelijke lastgeving. Dit verschil in behandeling tussen een gemeenrechtelijke lastgeving en een buitengerechtelijke lastgeving valt evenwel niet te verantwoorden, om welke reden het dan ook wordt opgeheven. Bovendien heeft de uitbreiding van het toepassingsgebied van de buitengerechtelijke lastgeving tot gevolg dat de meerderjarige via één volmacht in een volledige juridische bescherming kan voorzien zodat gemengde rechtshandelingen geen twistpunt meer vormen.²

Verder verduidelijkt de wetgever dat de buitengerechtelijke lastgeving ook betrekking kan hebben op daden van beheer uit art. 494, g) BW. Het gaat dan om handelingen aangaande de goederen van de beschermde persoon die niet vatbaar zijn voor vertegenwoordiging (zoals bv. het betalen van facturen).³

B. Wijziging van art. 490 BW inzake de registratie van de beëindiging van de lastgeving (art. 7 Potpourri VIII-wet)

10. Ingevolge het gewijzigde art. 490, eerste en vijfde lid BW moet de herroeping van de lastgeving door de lastgever worden geregistreerd in het centraal register dat de KFBN bijhoudt. Op die manier kan de rechter nagaan of de volmacht die hem wordt voorgelegd nog geldig is. Ook de lasthebber is verplicht om de opzegging van de lastgeving te laten registreren, behalve wanneer de lastgever reeds een opvolger in de volmacht heeft aangeduid. In dat geval volstaat het dat de lasthebber de opvolger informeert over zijn opzegging. De lasthebber en de lastgever moeten hun beslissing om de lastgeving te beëindigen meedelen aan de in art. 490, tweede lid BW bedoelde griffier of notaris. Tevens moet de lasthebber steeds de vrederechter informeren over de beëindiging van de lastgeving zodat deze desgevallend een rechterlijke beschermingsmaatregel kan treffen (art. 490, vijfde lid, laatste zin BW).⁴ Het gewijzigde art. 490 BW is van toepassing op alle lastgevingen verleend vanaf 1 maart 2019 (art. 94 Potpourri VIII-wet).

² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 21-22; zie daarover ook: E. DE NOLF, "Gewijzigde wetgeving inzake de 'zorgvolmacht': de nieuwigheden op een rijtje", *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/7, nr. 3 en nrs. 5-6, (1) 1-2; D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1522-1523.

³ E. DE NOLF, "Gewijzigde wetgeving inzake de 'zorgvolmacht': de nieuwigheden op een rijtje", *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/7, nr. 4, (1) 2; D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1523.

⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 22-23; zie daarover ook: zie daarover: E. DE NOLF, "Gewijzigde wetgeving inzake de 'zorgvolmacht': de nieuwigheden op een rijtje", *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/7, nrs. 8-11, (1) 3; D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1523.

C. Wijziging van art. 490/1 BW inzake de uitwerking van de lastgeving (art. 8 Potpourri VIII-wet)

11. In het nieuwe art. 490/1, §2, eerste en derde lid BW worden een aantal juridisch-technische aanpassingen doorgevoerd. Zodoende wordt deze bepaling in overeenstemming gebracht met de wijzigingen die de Potpourri VIII-wet doorvoert aan de procedurebepalingen van het Gerechtelijk Wetboek (zie specifiek artt. 51 e.v. Potpourri VIII-wet, nrs. 52 e.v.). Meer specifiek, worden in art. 490/1, §2, eerste lid BW de woorden “*De artikelen 1241 en 1246 van het Gerechtelijk Wetboek zijn van toepassing.*” opgeheven, en worden in het derde lid de woorden “*De bepalingen van deel IV, boek IV, hoofdstuk X, afdeling I van het Gerechtelijk Wetboek zijn van toepassing.*” eveneens opgeheven.⁵

12. Ook wordt art. 490/1, §3, tweede lid BW opgeheven. Volgens deze bepaling kunnen de handelingen verricht door de lasthebber in naam en voor rekening van de lastgever in geval de lastgevingsovereenkomst niet voldoet aan de wettelijke voorwaarden, nietig worden verklaard in geval van benadeling als de lasthebber wist of had moeten weten dat de lastgever op dat ogenblik wilsonbekwaam was of in een toestand van verkwisting verkeerde. Met deze bepaling beoogde de wetgever derden te goeder trouw te beschermen, alsook potentiële lasthebbers niet te ontmoedigen. Artikel 490/1, §3, tweede lid BW wordt thans opgeheven omwille van de volgende redenen.

Vooreerst wordt de voornoemde doelstelling van art. 490/1, §3, tweede lid BW reeds bereikt via de artikelen 2008 en 2009 van het Burgerlijk Wetboek die respectievelijk de lasthebber te goeder trouw en de derde te goeder trouw beschermen. Bovendien conflicteert art. 490/1, §3, tweede lid BW met art. 2003 BW, volgens welke bepaling de lastgeving eindigt “*ingeval de lastgever komt te verkeren in een staat bedoeld in artikel 488/1 of 488/2 en de lastgeving niet voldoet aan de eisen bepaald in de artikelen 490 en 490/1, §1.*” Hieruit blijkt duidelijk dat de mogelijkheid tot nietigverklaring uit art. 490/1, §3, tweede lid BW overbodig is en dat geen sprake hoeft te zijn van benadeling om een beroep te kunnen doen op de gevolgen van de beëindiging van de lastgeving. Een oordeel in andere zin zou immers tot gevolg hebben dat zelfs wanneer de lasthebber te kwader trouw, en dus m.a.w. gedurende de wilsonbekwaamheid van de lastgever, handelingen heeft verricht op grond van een gemeenrechtelijke volmacht de lastgever zich daartegen niet kan verzetten zolang geen benadeling voorhanden is.⁶

D. Wijziging van art. 490/2 BW inzake de uitvoering van de lastgeving (art. 9 Potpourri VIII-wet)

13. Krachtens het nieuwe art. 490/2, §1, derde lid BW moet de lasthebber de lastgever zoveel mogelijk en in verhouding tot zijn begripsvermogen bij de uitoefening van zijn opdracht betrekken. Ook moet de lasthebber bij de uitvoering van zijn opdracht op regelmatige tijdstippen *en minstens een keer per jaar overleg* plegen met de lastgever en desgevallend met de door de lastgever aangewezen personen. De verplichting tot overleg op regelmatige tijdstippen gold reeds voor de bewindvoerder overeenkomstig art. 499/1, §3, tweede lid BW en wordt nu uitgebreid tot

⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 23.

⁶ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 23-24; zie daarover ook: E. DE NOLF, “Gewijzigde wetgeving inzake de ‘zorgvolmacht’: de nieuwigheden op een rijtje”, *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/7, nr. 16, (1) 5; D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1523-1524.

de lasthebber.⁷ Tegelijkertijd wordt verduidelijkt dat minstens een keer per jaar overleg moet plaatsvinden, naar aanleiding van een opmerking van de Hoge Raad voor Personen met een Handicap die het plegen van overleg “*op regelmatige tijdstippen*” te vaag vindt en de voorkeur geeft aan een vast overlegmoment.⁸ De *ratio* van de buitengerechtelijke bescherming is immers gelegen in het verhogen van de autonomie van de beschermde persoon. Bovendien laat een regelmatig overleg tussen lasthebber en lastgever toe om vast te stellen dat de lastgever nog of opnieuw in staat is om bepaalde handelingen zelf te stellen, in welk geval de wetgever de lastgever aanspoort om zelf op te treden. Door de lastgeving wordt de lastgever immers niet handelingsonbekwaam.⁹

Ook worden een aantal juridisch-technische wijzigingen doorgevoerd in art. 490/2, §1, vierde en zesde lid BW¹⁰ en art. 490/2, §3, 1° BW. Deze wijzigingen zijn ingegeven vanuit de nieuwe procedurebepalingen van het Gerechtelijk Wetboek zoals ingevoegd door de artikelen 51 e.v. van de Potpourri VIII-wet (cfr. nrs. 52 e.v.).¹¹

Verder wordt de leesbaarheid van art. 490/2, §2 BW verbeterd door te verduidelijken dat met “*de uitvoering van de lastgeving*” in deze bepaling de bevoegdheden van de lasthebber worden bedoeld. Bijgevolg kan de vrederechter krachtens het nieuwe art. 490/2, §2, eerste lid BW de lastgeving geheel of gedeeltelijk beëindigen, indien de lasthebber de opdracht uitvoert op een wijze die de belangen van de lastgever in het gedrang brengt, of kan hij de lastgeving geheel of gedeeltelijk vervangen door rechterlijke beschermingsmaatregelen die beter overeenstemmen met de belangen van de lastgever. De vrederechter kan ook de tenuitvoerlegging van de lastgeving of de uitoefening van de bevoegdheden van de lasthebber aan dezelfde vormvereisten onderwerpen als degene die van toepassing zijn op de rechterlijke beschermingsmaatregelen. Daarnaast kan hij ook uitspraak doen over de uitvoeringsmodaliteiten van de lastgeving of over de bevoegdheden van de lasthebber, en gelden dezelfde sancties als bij de rechterlijke beschermingsmaatregelen in geval van niet-naleving van deze uitvoeringsmodaliteiten of van de bevoegdheden van de lasthebber.¹²

Tot slot wordt in art. 490/2, §3, 2° en 3° BW het woord “*kennisgeving*” vervangen door het woord “*registratie*”. Zoals vermeld moet voortaan immers ook de beëindiging van de lastgeving worden geregistreerd (cf. nr. 10). Bijgevolg neemt de buitengerechtelijke lastgeving een einde door de registratie van de opzegging resp. herroeping ervan (art. 490/2, §3, 2°-3° BW).¹³

⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 24.

⁸ Amendement nr. 108 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/010, 2.

⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 24; E. DE NOLF, “Gewijzigde wetgeving inzake de ‘zorgvolmacht’: de nieuwigheden op een rijtje”, *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/7, nr. 15, (1) 4-5; zie daarover eerder kritisch: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1524.

¹⁰ Zo moet de vrederechter de geschillen tussen meerdere lasthebbers beslechten in het belang van de lastgever, “*na getracht te hebben het standpunt van de partijen dichter bij elkaar te brengen overeenkomstig artikel 1247 van het Gerechtelijk Wetboek.*” (art. 490/2, §1, zesde lid BW – zie voor een gelijkaardige regeling bij bewind nr. 22).

¹¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 24.

¹² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 25; zie daarover ook: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1524 (Deze auteurs spreken van ‘de alarmbelprocedure’).

¹³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 25.

§3. Gerechtelijke bescherming

14. De regeling van de gerechtelijke bescherming zoals thans opgenomen in de artikelen 491 e.v. BW wordt op een aantal punten gewijzigd. Deze wijzigingen kunnen onder de volgende noemers worden samengevat:

A. Wijziging van art. 492 Burgerlijk Wetboek inzake de te volgen procedure bij de organisatie van een rechterlijke beschermingsmaatregel (art. 10 Potpourri VIII-wet)

15. In het gewijzigde art. 492 BW wordt het tweede lid opgeheven en verplaatst naar de procedurebepalingen in het Gerechtelijk Wetboek. Dit lid heeft immers betrekking op de procedure die de rechter moet volgen wanneer hij een rechterlijke beschermingsmaatregel wil opleggen, meer bepaald moet hij onderzoeken of reeds een buitengerechtelijke beschermingsmaatregel werd georganiseerd.¹⁴

B. Wijziging van art. 492/1 BW inzake de handelingen i.v.m. de persoon of de goederen waarvoor de beschermde persoon onbekwaam is (art. 11 Potpourri VIII-wet)

i. Persoon

16. Krachtens art. 492/1, §1 BW bepaalt de vrederechter die een rechterlijke beschermingsmaatregel m.b.t. de persoon beveelt, de handelingen i.v.m. de persoon waarvoor de beschermde persoon onbekwaam is, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden van het geval en de gezondheidstoestand van de beschermde persoon. Hij somt in zijn beschikking deze handelingen uitdrukkelijk op. Bij gebreke aan aanwijzingen blijft de beschermde persoon bekwaam voor alle handelingen in verband met zijn persoon. De wetgever heeft in dit kader een checklist opgesteld van handelingen met betrekking tot dewelke de vrederechter in ieder geval uitdrukkelijk moet oordelen over de bekwaamheid van de beschermde persoon. Thans corrigeert de wetgever in deze lijst een aantal vergetelheden en brengt hij verduidelijkingen en aanvullingen aan waar dit nodig werd geacht.

Zo wordt vooreerst in art. 492/1, §1, derde lid BW een vergetelheid rechtgezet door uitdrukkelijk te bepalen in punt 17° en punt 19° dat de vrederechter niet alleen moet oordelen over de bekwaamheid van de beschermde persoon m.b.t. het geven van toestemming tot wegneming van organen of lichaamsmateriaal, maar ook m.b.t. *het verzet* dienaangaande van de beschermde persoon.¹⁵

Daarnaast wordt art. 492/1, §1, derde lid, 15° BW opgeheven en wordt een extra lid toegevoegd tussen het huidige derde en vierde lid. De wetgever tracht zodoende te verduidelijken dat het niet aan de vrederechter toekomt om te oordelen over de *handelingsbekwaamheid* van de beschermde persoon m.b.t. de uitoefening van zijn patiëntenrechten. Krachtens art. 14, §1 Wet Patiëntenrechten oordeelt de arts immers of de persoon in kwestie *wilsbekwaam* is om zijn patiëntenrechten uit te oefenen. Het is deze wilsbekwaamheid die doorslaggevend is voor de uitoefening van de patiëntenrechten.¹⁶ Is de patiënt wilsbekwaam dan oefent hij bijgevolg zelf zijn

¹⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 25.

¹⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 26; zie daarover ook: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1525.

¹⁶ Zie o.a.: F. DEWALLENS en Th. VANSWEEVELT, *Handboek Gezondheidsrecht volume II*, Antwerpen, Intersentia, 2014, nr. 2722, voetnoot 782 met verwijzing naar art. 214 en 215 wet 17 maart 2013; W. PINTENS,

patiëntenrechten uit (art. 14, §1, eerste zin Wet Patiëntenrechten¹⁷). Is de patiënt niet wilsbekwaam dan worden deze rechten uitgeoefend door een vertegenwoordiger die hij zelf vooraf heeft aangewezen, voor zover en zolang de beschermde persoon niet in staat is om zijn rechten zelf uit te oefenen (art. 14, §1, tweede zin Wet Patiëntenrechten). Werd geen vertegenwoordiger aangeduid of treedt deze niet op dan worden de patiëntenrechten uitgeoefend door de bewindvoerder over de persoon (art. 14, §2 Wet Patiëntenrechten) die daartoe aangewezen werd door de vrederechter, voor zover en zolang de beschermde persoon niet in staat is om zijn rechten zelf uit te oefenen^{18, 19}. Dienaangaande wordt thans, middels de toevoeging van een extra lid aan art. 492/1, §1 BW, verduidelijkt dat de vrederechter louter oordeelt of de bewindvoerder over de persoon de beschermde persoon mag vertegenwoordigen wanneer deze niet meer in staat is om zelf zijn patiëntenrechten uit te oefenen en hij geen vertegenwoordiger heeft aangeduid of de aangeduide vertegenwoordiger niet tussenkomt (cfr. nr. 95, art. 88 Potpourri VIII-wet).²⁰ Zodoende wordt een harmonisering met de Wet Patiëntenrechten tot stand gebracht.²¹

Tot slot wordt art. 492/1, §1, derde lid BW nog aangevuld met twee extra punten. Zo moet de vrederechter zich voortaan ook uitspreken over de bekwaamheid van de beschermde persoon m.b.t. de ondertekening of authenticatie van documenten met behulp van zijn elektronische identiteitskaart (art. 492/1, §1, derde lid, 21° BW), alsook over de bekwaamheid van de beschermde persoon m.b.t. de aflegging van de in art. 135/1 BW bedoelde aangifte van de overtuiging dat het geslacht vermeld in de geboorteakte niet overeenstemt met de innerlijke beleefde genderidentiteit (art. 492/1, §1, derde lid, 22° BW).²²

ii. Goederen

17. Krachtens art. 492/1, §2 BW moet de vrederechter die een rechterlijke beschermingsmaatregel m.b.t. de goederen beveelt, de handelingen bepalen i.v.m. de goederen waarvoor de beschermde persoon onbekwaam is, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden van het geval, de aard en samenstelling van de te beheren goederen en de gezondheidstoestand van de beschermde persoon. Ook aan deze lijst van handelingen i.v.m. de goederen van de beschermde persoon heeft de wetgever een aantal verduidelijkingen en aanvullingen aangebracht.

Zo wordt in art. 492/1, §2, derde lid, 4° BW de beperking tot pacht-, handelshuur-, of gewone huurovereenkomsten met een duur van meer dan negen jaar opgeheven. Het afsluiten van

¹⁷ ‘Wilsverklaringen en patiëntenrechten’ in *Liber Amicorum Hélène Casman*, Antwerpen, Intersentia, 2013, (351) 353;

Zie omtrent deze discussie en dezelfde problematiek bij de Orgaantransplantatiewet: N. BROECKX, *Orgaantransplantatiewet*, Antwerpen, Intersentia, 2018, nrs. 376-381.

¹⁸ Wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt, *BS* 26 september 2002.

¹⁹ W. PINTENS, ‘Wilsverklaringen en patiëntenrechten’ in *Liber Amicorum Hélène Casman*, Antwerpen, Intersentia, 2013, (351) 357.

²⁰ Is evenmin een bewindvoerder voorhanden die bevoegd is om de patiënt te vertegenwoordigen dan worden diens patiëntenrechten uitgeoefend door diens echtgenoot, wettelijk of feitelijk samenwonende partner, en bij gebreke daarvan door een meerderjarig kind, een ouder, een meerderjarige broer of zus, bij gebreke waarvan tot slot de betrokken beroepsbeoefenaar de belangen van de patiënten behartigt (art. 14, §3 Wet Patiëntenrechten).

²¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 26-27; zie daarover onder andere: E. DE NOLF, “Gewijzigde wetgeving inzake de ‘zorgvolmacht’: de nieuwigheden op een rijtje”, *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/7, nr. 4, (1) 2.

²² D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1525.

²³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 26; zie daarover ook: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1525.

gewone woninghuurovereenkomsten, pachtcontracten en handelshuurovereenkomsten vormt op zich immers reeds een ingrijpende rechtshandeling, zonder dat daarvoor vereist is dat deze voor meer dan negen jaar zijn aangegaan.²³

Ook wordt de lijst van vermogensrechtelijke handelingen in art. 492/1, §2, derde lid BW aangevuld met twee gewichtige rechtshandelingen omwille van de rechtszekerheid. Zo moet de vrederechter zich voortaan ook uitspreken over de vraag of de beschermde persoon nog handelingsbekwaam is om zijn rechten en plichten in fiscale en sociale zaken uit te oefenen (bv. belastingaangifte indienen) (art. 492/1, §2, derde lid, 19° BW), alsook of hij nog bekwaam is om periodieke schulden aan te gaan (art. 492/1, §2, derde lid, 20° BW). Deze schulden verbinden de beschermde persoon immers voor lange tijd en zijn vergelijkbaar met de lijst van periodieke schulden uit art. 2277 BW. Bijgevolg wordt o.a. het aangaan van abonnementen met telecomoperatoren of leveranciers van nutsvoorzieningen als een periodieke schuld aanzien, alsook alle schulden die per jaar of per kortere termijn verschuldigd zijn (bv. per maand).²⁴

Daarnaast wordt art. 492/1, §2, vierde lid BW aangevuld met de verplichting voor de vrederechter om niet meer alleen te verduidelijken in zijn beschikking welke handelingen betrekking hebben op het dagelijks beheer uit art. 492/1, §2, derde lid, 16° BW, maar om tevens te verduidelijken “[en] of en onder welke voorwaarden de beschermde persoon een bankkaart kan gebruiken om die handelingen te stellen”. Deze aanvulling vloeit voort uit een opmerking van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap die heeft vastgesteld dat in de praktijk banken de afgifte van een bankkaart weigeren aan beschermde personen om in hun dagelijkse behoeften te voorzien, niettegenstaande in de samenleving steeds meer aankopen met een bankkaart worden betaald.²⁵

Tot slot weze opgemerkt dat bepaalde rechtsleer terecht van oordeel is dat zelfs wanneer de beschermde persoon onbekwaam werd verklaard voor de uitoefening van alle handelingen van de checklist met betrekking tot de goederen, hij of zij wel nog steeds bekwaam blijft om *roerende* goederen aan te schaffen. De vrederechter die zich over de checklist moet uitspreken doet er met andere woorden goed aan om een en ander duidelijk in zijn beschikking op te nemen als een ruime bescherming wenselijk is.²⁶

C. Wijziging van art. 492/4 BW teneinde een meer performant evaluatiesysteem in te voeren (art. 12 Potpourri VIII-wet)

18. In art. 492/4, eerste lid BW wordt in het licht van de door onderhavige wet ingevoerde nieuwe procedurebepalingen in het Gerechtelijk Wetboek een juridisch-technische aanpassing gedaan. Zo worden de woorden “*Artikel 1246 van het Gerechtelijk Wetboek en, ingeval het een verzoek tot beëindiging van de rechterlijke beschermingsmaatregel betreft, artikel 1241 van het*

²³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 27; zie daarover ook: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1525.

²⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 27; zie daarover ook: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1525.

²⁵ Amendement nr. 109 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/010, 3; zie daarover ook: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1525-1526.

²⁶ D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1526.

Gerechtigd Wetboek, zijn van toepassing." opgeheven.²⁷

Verder wordt het tweede lid van art. 492/4 BW gewijzigd teneinde het bestaande evaluatiesysteem te vervangen door een meer performant systeem.²⁸ Voorheen moest de vrederechter de rechterlijke beschermingsmaatregel evalueren uiterlijk twee jaar na het uitspreken van zijn beschikking (oud art. 492/4, tweede lid BW). Uit de praktijk bleek evenwel dat een eenmalige evaluatie in bepaalde situaties niet voldoende was en in andere situaties overbodig. Bijgevolg wordt thans verwacht dat de vrederechter de maatregel permanent evalueert. Ter ondersteuning van deze permanente evaluatie is de bewindvoerder bovendien verplicht om elke fundamentele wijziging in de omstandigheden van de beschermde persoon zowel m.b.t. zijn vermogen als zijn persoon mee te delen aan de vrederechter.²⁹ Waar in het aanvankelijke wetsontwerp de evaluatie van de rechterlijke beschermingsmaatregel nog afhankelijk was van de informatie aangeleverd door de bewindvoerder, werd dit nadien bij amendement gewijzigd teneinde het risico uit te sluiten dat bij uitblijven van een reactie van de bewindvoerder er geen rechterlijke controle en evaluatie zou zijn. Om die reden kan de vrederechter ook ambtshalve de rechterlijke beschermingsmaatregel evalueren indien hij het nodig acht of indien zich een fundamentele wijziging in de omstandigheden heeft voorgedaan (art. 492/4, tweede lid BW). Op basis van de evaluatie kan de rechter vervolgens de rechterlijke beschermingsmaatregel beëindigen of de inhoud ervan wijzigen (art. 492/4, eerste lid BW).³⁰ Deze regels inzake de evaluatie van de beschermingsmaatregelen zijn van toepassing op gerechtelijke beschermingsmaatregelen die minder dan twee jaar voor de inwerkingtreding van de wet getroffen werden (art. 95 Potpourri VIII-wet).

D. Wijziging van art. 492/5 BW teneinde de lijst op te heffen met gezondheidstoestanden die geacht worden op ernstige en aanhoudende wijze het vermogen aan te tasten van de beschermde persoon om zijn vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen, zelfs met behulp van bijstand (art. 13 Potpourri VIII-wet)

19. Destijds was de wetgever van oordeel dat voor bepaalde categorieën geestesgestoorden een beoordeling van hun bekwaamheid op maat niet zinvol was. Bijgevolg werd een lijst opgesteld met gezondheidstoestanden waarvan werd vermoed dat ze op ernstige en aanhoudende wijze het vermogen van de beschermde persoon aantasten om zelf behoorlijk zijn vermogensrechtelijke belangen waar te nemen, en dit zelfs met behulp van bijstand (oud art. 492/5 BW). Wanneer bijgevolg de te beschermen persoon zich in een gezondheidstoestand uit de lijst bevond, werd hij vertegenwoordigd voor alle materiële rechtshandelingen en proceshandelingen m.b.t. zijn goederen. De vrederechter kon evenwel ook nog overgaan tot een beoordeling op maat voor zover hij dit noodzakelijk achtte.³¹ Thans wordt art. 492/5 BW opgeheven. Uit de praktijk blijkt immers dat het nut van een lijst met gezondheidstoestanden in vraag wordt gesteld aangezien het geen probleem vormt om elke zaak op maat te beoordelen. Bovendien is het zeer moeilijk om op absolute wijze een beoordeling *in concreto* uit te sluiten voor vermogensrechtelijke handelingen

²⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 27.

²⁸ Zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1526.

²⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 28.

³⁰ Amendement nr. 110 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/010, 4.

³¹ Zie o.a.: P. SENAËVE en Ch. DECLERCK, *Compendium van het personen- en familierecht*, Leuven, Acco, 2017, nr. 574.

gelet op de specifieke omstandigheden van elke zaak. Daarbij komt dat voor persoonsrechtelijke handelingen de beoordeling *in concreto* wel blijft bestaan. Tot slot bestaat ook de vrees dat het gebruik van een lijst met gezondheidstoestanden te veel beslissingsmacht legt in handen van de arts.³²

E. Juridische-technische aanpassingen van de artikelen 493, 496 (artt. 14-16 Potpourri VIII-wet) en 497/4 BW (art. 19 Potpourri VIII-wet)

20. Artikel 493, §3, eerste lid BW m.b.t. de sanctionering van rechtshandelingen verricht door de beschermde persoon zelf en art. 496/7, eerste lid BW m.b.t. de bevoegdheid van de vrederechter om de bewindvoerder te vervangen, diens bevoegdheden te wijzigen of een einde te maken aan zijn opdracht, worden aangepast in het licht van de gewijzigde procedurele bepalingen in het Gerechtelijk Wetboek zoals ingevoerd door onderhavige wet. Daartoe worden in de voormelde artikelen de woorden “*De in artikel 1250 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalde procedure is van toepassing.*” opgeheven. Ook in art. 497/4 BW wordt het tweede lid met deze zinssnede opgeheven.³³

In art. 496 BW m.b.t. de verklaring van voorkeur voor een bepaalde bewindvoerder of vertrouwenspersoon wordt ingevolge de nieuwe procedurele bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek het zesde lid opgeheven. Het opgeheven lid betrof immers een bepaling die hernoemen wordt in het nieuwe art. 1242 Ger.W. (cfr. nr. 60)³⁴

F. Wijzigingen aangebracht aan de algemene bepalingen van de werking van het bewind zoals opgenomen in de artikelen 497-497/8 BW (artt. 17-22 Potpourri VIII-wet)

i. Wijziging van art. 497/2 BW inzake de lijst met hoogstpersoonlijke handelingen die niet vatbaar zijn voor bijstand of vertegenwoordiging door de bewindvoerder

21. In de inleidende zin van art. 497/2 BW wordt thans verduidelijkt dat de handelingen die verder in de bepaling worden opgesomd, niet vatbaar zijn voor bijstand of vertegenwoordiging door de bewindvoerder “*in zoverre de beschermde persoon daarvoor handelingsonbekwaam werd verklaard.*” De lijst met hoogstpersoonlijke handelingen uit art. 497/2 BW stemt immers niet overeen met de checklist van handelingen betreffende de persoon of de goederen uit art. 492/1 BW. Bijgevolg was het in de praktijk niet duidelijk of de vrederechter zich ook diende uit te spreken over de bekwaamheid van de beschermde persoon m.b.t. de uitoefening van de hoogstpersoonlijke handelingen uit art. 497/2 BW. Een en ander wordt nu verhelderd door de toevoeging dat de lijst met hoogstpersoonlijke handelingen enkel gebruikt moet worden voor zover de beschermde persoon daadwerkelijk handelingsonbekwaam werd verklaard voor die rechtshandelingen.³⁵ Niettegenstaande deze verduidelijking is in de rechtsleer sprake van een gemiste kans, aangezien de wetgever nagelaten heeft om de lijst van hoogstpersoonlijke handelingen uit art. 497/2 BW af te stemmen op de checklist van art. 492/1 BW. Dit met

³² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 28-29; zie daarover ook: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1526.

³³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 29-30.

³⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 29.

³⁵ D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1526-1527.

onduidelijkheden en overlappings tot gevolg.³⁶

Ook worden wijzigingen aangebracht aan de lijst van handelingen zelf die niet vatbaar zijn voor bijstand of vertegenwoordiging door de bewindvoerder. Zo wordt art. 497/2, 17° BW gewijzigd in het licht van de nieuwe procedure voor de aanpassing van de registratie van het geslacht zoals ingevoerd door de wet van 25 juni 2017 (*BS* 10 juli 2017)³⁷, alsook in het licht van de modernisering van de burgerlijke stand zoals ingevoerd door de wet van 18 juni 2018 (*BS* 2 juli 2018)³⁸. Daarnaast wordt een vergetelheid in de lijst van handelingen die niet vatbaar zijn voor bijstand of vertegenwoordiging hersteld. Bijgevolg is voortaan ook “*het verlenen van de toestemming tot het wegnemen van organen bedoeld in artikel 5 of 10 van de wet van 13 juni 1986 betreffende het wegnemen en transplanteren van organen*” niet vatbaar voor bijstand of vertegenwoordiging door de bewindvoerder (art. 497/2, 28° BW).³⁹

- ii. *Wijziging van art. 497/3, §1 BW inzake de beslechting van geschillen tussen de bewindvoerder over de persoon en de bewindvoerder over de goederen of tussen meerdere bewindvoerders over de goederen*

22. Vooreerst wordt het huidige enige lid van art. 497/3, §1 BW juridisch-technisch aangepast aan de gewijzigde procedureregels, en meer bepaald aan het gewijzigde art. 1247 Ger.W. Bijgevolg moet de rechter thans de geschillen tussen de bewindvoerder over de persoon en de bewindvoerder over de goederen of tussen de bewindvoerders over de goederen in het belang van de beschermde persoon beslechten, “*na getracht te hebben het standpunt van de partijen dichter bij elkaar te brengen overeenkomstig artikel 1247 van het Gerechtelijk Wetboek.*”⁴⁰⁴¹

Verder wordt een tweede lid toegevoegd aan art. 497/3, §1 BW waarin de bevoegdheid van de vrederechter om geschillen te beslechten tussen bewindvoerders wordt uitgebreid naar geschillen tussen de bewindvoerder over de persoon of de bewindvoerder over de goederen enerzijds en de beschermde persoon anderzijds. Deze uitbreiding kadert in de oorspronkelijke bedoeling van de wetgever om de vrederechter bevoegd te maken voor de beslechting van conflicten tussen alle actoren van het bewind. Bijgevolg geldt een gelijkaardige regeling voor conflicten waarin de vertrouwenspersoon betrokken is (cfr. nr. 41).⁴²

- iii. *Opheffing van art. 497/4, tweede lid BW inzake de toepasselijke procedure bij belangentegenstelling tussen de beschermde persoon en zijn bewindvoerder*

23. In geval van een belangentegenstelling tussen de beschermde persoon en zijn bewindvoerder wijst de vrederechter of de rechter bij wie de zaak aanhangig is, een

³⁶ D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1527.

³⁷ Wet van 25 juni 2017 tot hervorming van regelingen inzake transgenders wat de vermelding van een aanpassing van de registratie van het geslacht in de akten van de burgerlijke stand en de gevolgen hiervan betreft, *BS* 10 juli 2017.

³⁸ Wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing, *BS* 2 juli 2018.

³⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 30.

⁴⁰ Zie in dezelfde zin voor de buitengerechtelijke bescherming in art. 490/2, §1, zesde lid BW (cfr. nr. 13).

⁴¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 30-31.

⁴² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 31 en 40 (voor de vertrouwenspersoon).

bewindvoerder *ad hoc* aan. De wetgever heft thans het tweede lid van art. 497/4 BW op in het licht van de nieuwe procedureregels uit het Gerechtelijk Wetboek.⁴³

iv. *Wijziging van art. 497/5 BW inzake de bezoldiging van de bewindvoerder*

24. Overeenkomstig art. 497/5, eerste lid BW kan de vrederechter onder bepaalde voorwaarden de bewindvoerder een bezoldiging toekennen waarvan het bedrag niet hoger mag zijn dan 3% van de inkomsten van de beschermde persoon. De vrederechter kan ook bij een met bijzondere redenen omklede beslissing weigeren een bezoldiging toe te kennen of een lagere bezoldiging toekennen indien de bewindvoerder tekortschiet in de uitoefening van zijn opdracht (art. 497/5, tweede lid BW). Tevens worden overeenkomstig art. 497/5, derde lid BW de kosten vergoed die de bewindvoerder heeft gemaakt in de uitvoering van zijn opdracht (bv. briefwisseling), en kan de vrederechter ook een vergoeding toekennen voor de buitengewone ambtsverrichtingen van de bewindvoerder. Het gaat dan om materiële en intellectuele prestaties die niet kaderen in het dagelijks beheer van het vermogen van de beschermde persoon.⁴⁴

Door art. 20 Potpourri VIII-wet worden thans een aantal wijzigingen doorgevoerd aan art. 497/5 BW. Zo wordt in het eerste lid van deze bepaling een verwijzing opgenomen naar het nieuwe art. 497/8 BW. In principe mag krachtens art. 497/5, eerste lid BW een *bezoldiging* immers slechts worden toegekend na goedkeuring van het jaarverslag. Aangezien art. 497/8 BW verduidelijkt en uniformiseert wat de vrederechter inzake de verslaggeving van het bewind moet onderzoeken, komt het logisch voor een verwijzing naar deze bepaling op te nemen in art. 497/5, eerste lid BW (cfr. nr. 26). Verder werd het in het kader van de opmaak van een KB dat meer uniformiteit en transparantie beoogt bij de begroting van kosten en erelonen van de bewindvoerder, om redenen van transparantie, eenvoud en uniformiteit nuttig geacht dat de Koning de vergoeding van de *kosten* gemaakt door de bewindvoerder kan begroten, alsook dat Hij kan bepalen welke ambtsverrichtingen als buitengewoon worden beschouwd. Het derde en vierde lid van art. 497/5 BW worden dan ook in die zin aangepast.⁴⁵

Deze regels zijn van toepassing op de gerechtelijke beschermingsmaatregelen die werden getroffen voor de inwerkingtreding van de wet (art. 96 Potpourri VIII-wet).

v. *Wijziging van art. 497/6 BW inzake de maatregelen die de vrederechter kan treffen om de toestand van de beschermde of de te beschermen persoon te kennen*

25. Krachtens art. 497/6 BW kan de vrederechter maatregelen nemen om informatie te vergaren over de familiale, morele en materiële toestand van de te beschermen persoon en over diens levensomstandigheden. Voortaan wordt in deze bepaling verwezen naar het nieuwe art. 1246 Ger.W. dat de principes bevat en de maatregelen centraliseert die de vrederechter kan nemen om inlichtingen in te winnen (o.a. aanwijzen van een erkende arts of psychiater, cfr. nr. 65). De mogelijkheid voor de vrederechter om inlichtingen in te winnen over de toestand van de beschermde persoon buiten een gerechtelijke procedure werd bewust behouden omdat het hem of

⁴³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 31.

⁴⁴ Zie o.a. F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Antwerpen, Intersentia, 2019, nr. 366; G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch personen- en familierecht*, Brugge, die Keure, 2016, nrs. 1068-1069.

⁴⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 31-32; zie daarover met oproep aan de Koning tot optreden: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1527-1528; Het KB werd tot op vandaag nog niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

haar toelaat om de reeds lopende maatregelen te herzien en dit zelfs ambtshalve in de gevallen bepaald door de wet.⁴⁶

- vi. *Vervanging van het bestaande art. 497/8 BW door een nieuwe bepaling teneinde het toezicht van de vrederechter op de verslaggeving van de bewindvoering te verduidelijken en te uniformiseren*

26. Het oude art. 497/8 BW bouwde voort op de lijst met gezondheidstoestanden zoals opgenomen in het oude art. 492/5 BW die geacht werden op ernstige en aanhoudende wijze het vermogen van de beschermde persoon aan te tasten om zijn vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen zelfs met behulp van bijstand. Zoals *supra* vermeld wordt de lijst met gezondheidstoestanden in art. 492/5 BW opgeheven (cfr. nr. 19), zodat bijgevolg ook het nut van het oude art. 497/8 BW verdwijnt.⁴⁷

Bijgevolg wordt een nieuwe inhoud gegeven aan art. 497/8 BW door de Potpourri VIII-wet. Zo verduidelijkt de wetgever in het nieuwe art. 497/8 BW⁴⁸ het toezicht van de vrederechter op de verslaggevingsverplichtingen om redenen van rechtszekerheid en uniformiteit in de beoordeling ervan. Aangezien het voor de vrederechter onmogelijk is om alle verslagen tot in de puntjes te controleren, moet hij voortaan minstens een aantal elementen onderzoeken die uitdrukkelijk in de wet staan. Het gaat om de naleving van een aantal formele verplichtingen, een inhoudelijk toezicht en een controle op ernstige aanwijzingen van fraude of tekortkomingen in het beheer van de bewindvoerder. Een en ander doet geen afbreuk aan de toezichtsrol van de vrederechter buiten de verslaggeving om, krachtens dewelke hij bij vaststelling van tekortkomingen in de bewindvoering moet ingrijpen. Stelt de vrederechter tekortkomingen vast bij de uitvoeringen van de bewindopdracht dan kan hij diverse maatregelen nemen. Zo kan de vrederechter o.a. opmerkingen formuleren in het kader van de verslaggeving waarmee de bewindvoerder rekening moet houden, een technisch adviseur aanstellen wanneer de rekening tekortkomingen bevat, geen of een lagere bezoldiging toekennen aan de bewindvoerder of zijn mandaat aanpassen of vervangen.⁴⁹

Deze regels zijn van toepassing op de gerechtelijke beschermingsmaatregelen die werden getroffen voor de inwerkingtreding van de wet (art. 96 Potpourri VIII-wet).

G. Wijzigingen aangebracht aan de bepalingen inzake een beschermingsmaatregel van bijstand zoals opgenomen in de artikelen 498-498/4 BW (art. 23-24 Potpourri VIII-wet)

- i. *Wijziging van art. 498/3 BW inzake de periodieke verslaggevingsverplichting van de bewindvoerder*

27. De verslaggevingsverplichting van de bewindvoerder wordt aangepast aan de informatisering van de procedure inzake het bewind. Voortaan wordt het verslag 'meegedeeld' en niet meer 'uitgebracht' (art. 498/3, §1, tweede lid en §2, eerste lid BW), en wordt het aan de rechter 'ter kennis gebracht' in plaats van 'overgezonden'. De vrederechter gaat vervolgens na of het verslag voldoet aan de voorwaarden van art. 497/8 BW en keurt het verslag goed, als dit het geval is (art. 498/3, §3, eerste lid BW). De verslaggevingsverplichtingen en het toezicht daarop

⁴⁶ Amendement nr. 72 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/003, 3.

⁴⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 32.

⁴⁸ Zoals geamendeerd door amendement nr. 73 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/003.

⁴⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 32-33.

door de vrederechter worden zodoende meer vereenvoudigd en geüniformiseerd.⁵⁰ Tevens wordt een nieuwe paragraaf 2/1 in art. 498/3 BW ingevoegd, die bepaalt dat wanneer slechts één bewindvoerder werd aangewezen als bewindvoerder over de persoon én bewindvoerder over de goederen met bijstand, hij of zij jaarlijks slechts één enkel verslag, en geen twee aparte, moet uitbrengen. Dit verslag betreft enkel de periodieke verslagen van art. 498/3 BW en niet het eindverslag van art. 498/4 BW.⁵¹

Deze regels zijn van toepassing op de gerechtelijke beschermingsmaatregelen die werden getroffen voor de inwerkingtreding van de wet (art. 96 Potpourri VIII-wet).

ii. Wijziging van art. 498/4 BW inzake het eindverslag van de bewindvoerder

28. Ook de verplichting van de bewindvoerder om na de beëindiging van zijn opdracht een eindverslag op te maken, wordt aangepast aan de informatisering van de procedure inzake het bewind. Zo moet het eindverslag niet meer ‘overhandigd’ worden, maar wordt het ‘meegedeeld’ (art. 498/4, eerste lid BW). Zoals bij de periodieke verslaggevingsverplichting (cf. nr. 27) moet de vrederechter voortaan bij het eindverslag nagaan of het verslag voldoet aan de voorwaarden van art. 497/8 BW.⁵² Afhankelijk van het resultaat keurt de vrederechter het verslag dan goed of niet. Bij weigering maakt hij melding van de reden voor de weigering om het verslag goed te keuren (art. 498/4, tweede lid BW). De vrederechter moet dus geen proces-verbaal meer opstellen waarin hij de goedkeuring of afkeuring vaststelt van het verslag. In de praktijk bleek dit proces-verbaal met bijhorende werklast, geen meerwaarde te bieden in het kader van het voorkomen van misbruiken. Bijgevolg wordt het tweede lid van art. 498/4 BW in die zin aangepast en wordt het derde lid opgeheven. Op deze manier beoogt de wetgever de verslaggevingsverplichting in hoofde van de bewindvoerder en het toezicht daarop door de vrederechter, te vereenvoudigen en te uniformiseren.⁵³

Deze regels zijn van toepassing op de gerechtelijke beschermingsmaatregelen die werden getroffen voor de inwerkingtreding van de wet (art. 96 Potpourri VIII-wet).

H. Wijzigingen aangebracht aan de bepalingen inzake een beschermingsmaatregel van vertegenwoordiging zoals opgenomen in de artikelen 499-499/22 BW (artt. 25-34 Potpourri VIII-wet)

i. Wijziging van art. 499/1, §3 BW inzake het overleg tussen de bewindvoerder en de beschermde persoon of diens vertrouwenspersoon bij de uitvoering van de bewindsopdracht

29. Om dezelfde reden als de lasthebber (cfr. nr. 13), moet voortaan ook de bewindvoerder zoveel mogelijk en in verhouding tot diens begripsvermogen de beschermde persoon bij de uitoefening van zijn opdracht betrekken. De bewindvoerder moet op regelmatige tijdstippen en “ten minste één maal per jaar” overleg plegen met de beschermde persoon of diens

⁵⁰ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 33-34; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1528-1529; zie specifiek over de goedkeuring van het verslag: p 1530.

⁵¹ Amendement nrs. 111-112 BECO, *Parl. St. Kamer* 54K3303/010, 5-6 *juncto* Verslag van de tweede lezing, *Parl. St. Kamer* 54K3303/011, 8-9; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1529.

⁵² Zie over de goedkeuring van het verslag o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1530.

⁵³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 34.

vertrouwenspersoon (art. 499/1, §3, tweede lid BW).⁵⁴

Deze regel is van toepassing op de gerechtelijke beschermingsmaatregelen die werden getroffen voor de inwerkingtreding van de wet (art. 96 Potpourri VIII-wet).

- ii. *Wijziging van art. 499/6 BW inzake het verslag opgesteld door de bewindvoerder bij de aanvaarding van zijn aanwijzing (i.e. 'het aanvangsverslag')*

30. De verslaggevingsverplichtingen van de bewindvoerder die de beschermde persoon vertegenwoordigt worden aangepast aan de informatisering van de procedure inzake het bewind. Zo is geen sprake meer van het 'bezorgen' of 'overbrengen' van het aanvangsverslag, maar van het 'meedelen' ervan. Bovendien is de termijn waarbinnen het aanvangsverslag moet worden neergelegd verlengd van een maand naar zes weken. Daarnaast is voortaan de datum op basis waarvan de termijn van zes weken wordt berekend, de datum van "kennisgeving van de beslissing waarbij een maatregel ter bescherming van de persoon bevolen is". De bedoeling is immers dat van zodra de bewindvoerder kennis heeft van de beslissing, hij het verslag moet kunnen opstellen (art. 499/6, eerste en tweede lid BW).⁵⁵ Merk op dat de wetgever geen sanctie heeft voorzien wanneer het aanvangsverslag laattijdig wordt neergelegd.⁵⁶

Deze regels zijn van toepassing op de gerechtelijke beschermingsmaatregelen die werden getroffen voor de inwerkingtreding van de wet (art. 96 Potpourri VIII-wet).

- iii. *Wijziging van art. 499/7 BW inzake de handelingen waarvoor de bewindvoerder over de persoon of de goederen een bijzondere machtiging van de vrederechter nodig heeft*

31. In het nieuwe art. 499/7, §1 BW wordt de vereiste van een voorafgaande machtiging voor de uitoefening van de patiëntenrechten in de plaats van de beschermde persoon opgeheven. Daartoe worden het tweede punt van het eerste lid, alsook het tweede en derde lid van voornoemde bepaling opgeheven. De machtiging van de vrederechter is immers overbodig aangezien in de Wet Patiëntenrechten zelf, en meer bepaald in art. 15, §2, reeds een controlemechanisme is opgenomen. De wetgever is hierbij van oordeel dat het nazicht van de uitoefening van de patiëntenrechten door een derde, wanneer de patiënt zelf niet meer zijn wil kan uitdrukken, het best door een geneesheer kan gebeuren. Het nazicht berust immers hoofdzakelijk op een controle van medische criteria zoals een ernstige bedreiging van of levensgevaar voor de gezondheid van de patiënt. Het komt voor dat een geneesheer daarvoor beter geplaatst is dan een rechter, zodat het nazicht door de geneesheer doorslaggevend is. Zoals reeds vermeld is de tussenkomst van de vrederechter immers beperkt tot de aanwijzing van een bewindvoerder die de patiëntenrechten van de beschermde persoon uitoefent, wanneer deze daartoe niet meer in staat is en hij of zij zelf geen bewindvoerder heeft aangeduid (cfr. nrs. 16 en 95 - art. 88 Potpourri VIII-wet). Verder worden in de paragrafen 3 en 4 van art. 499/7 BW nog een

⁵⁴ Amendement nr. 113 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/010, 7; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1528.

⁵⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 34-35.

⁵⁶ D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1528.

aantal juridisch-technische aanpassingen doorgevoerd in het licht van de nieuwe procedurebepalingen van het Gerechtelijk Wetboek.⁵⁷

- !!! **Wet 10 maart 2019:** plaatsing in het buitenland-

32. Merk op dat door art. 1 wet 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen (BS 22 maart 2019 - hierna: 'Verdrag van 's-Gravenhage') vier leden worden toegevoegd aan art. 499/7, §1 BW. Daarmee wordt een wettelijke omkadering gegeven aan de situatie dat een beschermde of te beschermen persoon in het buitenland zou worden geplaatst. Tot nog toe beoogde de rechterlijke beschermingsregeling in het Burgerlijk en Gerechtelijk Wetboek een dergelijke situatie niet, met alle gevolgen van dien. Wil de vrederechter een persoon in het buitenland plaatsen, dan moet hij voortaan als volgt te werk gaan.

Ten eerste kan de vrederechter overeenkomstig art. 33 van het Verdrag van 's-Gravenhage de plaatsing van de beschermde persoon in een buitenlandse instelling of een buitenlandse plaats slechts in overweging nemen na advies van de buitenlandse Centrale Autoriteit of van de bevoegde buitenlandse autoriteit waar de persoon in kwestie zal worden opgevangen. Daartoe wordt een tweede lid toegevoegd aan artikel 499/7, §1 BW.⁵⁸

Ten tweede moet de rechter die een plaatsing in het buitenland overweegt, zijn verzoek laten gepaard gaan met een rapport over de persoon in kwestie dat wordt opgesteld op basis van onder meer nuttige inlichtingen ingewonnen overeenkomstig art. 1246 Ger.W. (bv. medisch onderzoek, cfr. nr. 65), op basis van een omstandig geneeskundig onderzoek (art. 1241 Ger.W., cfr. nr. 59) of op basis van de familiale, morele en materiële leefomstandigheden die in het gedinginleidende verzoekschrift werden vermeld (art. 1240, §2, 5° Ger.W., cfr. nrs. 55 e.v.). Het voorstel tot plaatsing moet bovendien behoorlijk gemotiveerd zijn en dus de redenen bevatten van de plaatsing (art. 499/7, §1, derde lid BW). Al deze documenten moeten vertaald worden in de officiële taal of een van de officiële talen van de Staat waar de persoon zal worden opgevangen. Is de vertaling moeilijk realiseerbaar dan worden de documenten vertaald in het Frans of het Engels. De kosten van de vertaling zijn ten laste van de persoon wiens plaatsing in het buitenland overwogen wordt (art. 499/7, §1, vijfde lid BW).⁵⁹

Ten derde is vereist dat deze autoriteit zich niet verzet tegen de plaatsing door binnen een redelijke termijn blijf te geven van enig bezwaar (art. 499/7, §1, vierde lid, laatste zin BW). Er werd bewust niet geopteerd voor een vaste termijn waarbinnen de Staat van opvang haar bezwaar moet uiten, omdat dit tot gevolg kan hebben dat de rechterlijke beslissing tot plaatsing dan niet erkend wordt in de Staat van opvang wegens schending van art. 33 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000. In die bepaling wordt immers ook uitsluitend gewag gemaakt van een redelijke termijn om bezwaren te laten blijken.⁶⁰

Ten vierde moet het geheel van de voornoemde documenten worden overgezonden door de Centrale Autoriteit, met name de FOD Justitie (cfr. nr. 84, art. 1252/9 Ger.W.), aangezien deze

⁵⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 35.

⁵⁸ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 17.

⁵⁹ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 17.

⁶⁰ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 18-19.

het best in staat is om de bevoegde buitenlandse autoriteit te detecteren aan wie de verzoeken moeten worden gericht om advies te verkrijgen (art. 499/7, §1, vierde lid BW).⁶¹

iv. Juridisch-technische aanpassing van de artikelen 499/10, 499/11 en 499/15 BW

33. In de art. 499/10, 499/11 en 499/15 BW worden een aantal technisch-juridische aanpassingen doorgevoerd teneinde deze bepalingen in overeenstemming te brengen met de nieuwe procedurebepalingen die door de Potpourri VIII-wet worden ingevoerd.⁶²

- !!! Wet 10 maart 2019: plaatsing in het buitenland -

34. Artikel 499/11 BW wordt verder aangevuld met een tweede lid (art. 3 wet 10 maart 2019). Deze bepaling betreft de hypothese van de wijziging van verblijfplaats van een persoon die onder een rechterlijke beschermingsmaatregel is geplaatst met betrekking tot zijn goederen. Aangezien in dat geval de beschermde persoon niet beschikt over een bewindvoerder over de persoon, kan de wijziging van zijn verblijfplaats maar gebeuren met goedkeuring van de bewindvoerder over de goederen (art. 499/11, eerste lid BW).

In het kader van de uitvoering van het Verdrag van 's-Gravenhage moet ter zake worden vastgesteld dat het mechanisme van voorafgaande toestemming door de bewindvoerder over de goederen onverenigbaar is met art. 33 van het Verdrag. Deze bepaling beoogt immers uitsluitend het geval van een verzoek tot plaatsing uitgaande van een *autoriteit*, en niet van de betrokkene zelf of zijn vertegenwoordiger. Om die reden, alsook om in het belang van de beschermde persoon zich ervan te verzekeren dat deze zich bewust is van de gevolgen van zijn verhuis naar het buitenland, moet de *vrede rechter* oordelen over de plaatsing van de beschermde persoon in het buitenland op diens verzoek of op verzoek van elke belanghebbende. De plaatsing van de beschermde persoon in een buitenlandse instelling van een Staat die partij is bij het Verdrag, kan slechts door de vrede rechter worden toegestaan nadat de voorwaarden van art. 499/7, §1, tweede tot vijfde lid BW vervuld zijn (art. 499/11, tweede lid BW). Concreet zal de vrede rechter dus een akkoord nodig hebben van de buitenlandse autoriteit van het land waar de beschermde persoon zal worden geplaatst en zal hij daartoe een verslag over de betrokkene moeten opstellen, alsook de redenen moeten geven voor de plaatsing in het buitenland desgevallend met een officiële vertaling.⁶³

v. Wijziging van art. 499/14 BW inzake de verslaggevingsplicht tijdens het bewind

35. Zoals bij de verslaggevingsverplichting in geval van een beschermingsmaatregel van bijstand (art. 498/3 BW, cfr. nr. 27), wordt ook in het kader van een beschermingsmaatregel van vertegenwoordiging de verslaggevingsverplichting aangepast aan de informatisering van de procedure inzake het bewind. Voortaan wordt het verslag '*meegedeeld*' en niet meer '*uitgebracht*' of '*bezorgd*' (art. 499/14, §1, tweede lid en §2, eerste lid BW).⁶⁴ Eveneens wordt de verslaggevingsverplichting en het toezicht erop door de vrede rechter geüniformiseerd en vereenvoudigd. Zo gaat de vrede rechter voortaan na of het verslag voldoet aan de voorwaarden

⁶¹ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 18.

⁶² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 36-37.

⁶³ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 19-20.

⁶⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 36.

van art. 497/8 BW,⁶⁵ en indien dit het geval is keurt hij het verslag goed (art. 499/14, §1, vierde lid en §2, vijfde lid BW). Er moet dus geen proces-verbaal meer worden opgesteld met de bijhorende werklast. Het opstellen van een proces-verbaal bleek in de praktijk immers geen meerwaarde te bieden bij het voorkomen van misbruiken in de bewindvoering.⁶⁶

Verder wordt op grond van een opmerking van het Koninklijk Verbond van vrede- en politierechters, art. 499/14, §2, derde lid BW gewijzigd. Krachtens de nieuwe bepaling moet met het verslag van de bewindvoerder over de goederen voortaan voor elke bankrekening een kopie worden meegedeeld van de door de bank uitgebrachte lijst van verrichtingen tijdens de periode waarop het verslag betrekking heeft, met vermelding van het saldo van de rekening op het einde van de periode alsook, in voorkomend geval, een attest van de financiële instelling betreffende de belegde kapitalen.⁶⁷ Op die manier beoogt de wetgever een meer efficiënte controle mogelijk te maken door zowel de vrederechter, de beschermde persoon als de vertrouwenspersoon.⁶⁸ In de rechtsleer wordt deze wijziging kritisch onthaald. Het lijkt immers praktisch niet haalbaar dat de vrederechter alle verrichtingen controleert die er in een jaar gebeurd zijn op alle rekeningen van de beschermde persoon.⁶⁹ Bovendien verhoogt deze nieuwe verplichting de werklast van de bewindvoerders en kan de daadwerkelijke meerwaarde van de wijziging in twijfel worden getrokken.

Deze regels zijn van toepassing op de gerechtelijke beschermingsmaatregelen die werden getroffen voor de inwerkingtreding van de wet (art. 96 Potpourri VIII-wet).

vi. Wijziging van de artt. 499/17 en 499/18 inzake het eindverslag van de bewindvoerder en de gevolgen ervan

36. Overeenkomstig art. 499/17 BW moet de bewindvoerder binnen een maand na de beëindiging van zijn opdracht een eindverslag opstellen waarin hij verantwoording aflegt voor de uitoefening van zijn opdracht.

Zoals het eindverslag opgesteld door de bewindvoerder die bijstand verleent (cf. nr. 28), wordt ook het eindverslag opgesteld door de bewindvoerder met vertegenwoordigingsbevoegdheid voortaan niet meer 'overhandigd', maar 'meegedeeld' (art. 499/17, eerste lid BW). Zodoende wordt de bepaling aangepast aan de informatisering van de procedure van bewind. Tevens moet de vrederechter nagaan of het verslag voldoet aan de voorwaarden van art. 497/8 BW en afhankelijk daarvan keurt hij het verslag goed of weigert hij het. Bij weigering maakt de vrederechter melding van de redenen van de weigering (art. 499/17, tweede lid BW). De vrederechter moet dus geen proces-verbaal meer opstellen zoals onder het oude recht, waarin al dan niet vastgesteld wordt dat het verslag is neergelegd en goedgekeurd. Het formalisme van een proces-verbaal bleek in de praktijk immers geen meerwaarde te bieden. Zodoende uniformiseert en vereenvoudigt de wetgever de verslaggevingsverplichtingen alsook het

⁶⁵ Zie voor specifiek de goedkeuring van het verslag: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1530.

⁶⁶ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 36; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1529.

⁶⁷ Daar waar onder het oude recht bij het jaarlijks verslag gewoon een rekeninguittreksel van alle rekeningen moest worden gevoegd dat de stand van de rekeningen aantoonde op het einde van de periode waarop het verslag betrekking had.

⁶⁸ Amendement nr. 74 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/003, 5.

⁶⁹ D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1529-1530.

toezicht erop door de vrederechter. Het eindverslag wordt vervolgens gevoegd bij het administratief dossier bedoeld in art. 1253 Ger.W. (art. 499/17, derde lid BW). Zijn de betrokkenen van oordeel dat het beheer niet op correcte wijze verlopen is, dan kunnen zij voortaan een procedure van rekening en verantwoording overeenkomstig de artikelen 1358 e.v. Ger.W. opstarten (art. 499/17, laatste lid BW). Onder de oude wet werd bij de beëindiging van het bewind immers een tijdrovende en omslachtige procedure toegepast geïnspireerd op de bepalingen van de voogdij.⁷⁰

Deze regels zijn van toepassing op de gerechtelijke beschermingsmaatregelen die werden getroffen voor de inwerkingtreding van de wet (art. 96 Potpourri VIII-wet).

37. Overeenkomstig het oude art. 499/18 BW kunnen geen overeenkomsten worden gesloten tussen de persoon ten aanzien van wie de rechterlijke beschermingsmaatregel is beëindigd en zijn vroegere bewindvoerder over de goederen zolang de definitieve rekening niet is goedgekeurd. Ook de zekerheidsstelling die de bewindvoerder inzake zijn beheer heeft gegeven kan maar worden opgeheven op voorlegging van een afschrift van het proces-verbaal opgemaakt door de vrederechter. Deze bepaling was geïnspireerd op de voogdijregeling.⁷¹

Om de gewezen beschermde persoon in staat te stellen het beheer van de voormalige bewindvoerder te controleren, wordt thans in art. 499/18, eerste lid BW verduidelijkt dat het eindverslag bedoeld in art. 499/17, eerste lid BW (cfr. nr. 36) moet *goedgekeurd én meegedeeld* zijn overeenkomstig die bepaling. Slechts vanaf dan kunnen geldige overeenkomsten worden gesloten tussen de persoon ten aanzien van wie de rechterlijke beschermingsmaatregel is beëindigd en zijn vroegere bewindvoerder over de goederen, en kan de nieuwe bewindvoerder over de goederen of de vroegere beschermde persoon opheffing verlenen van de zekerheidsstelling die de bewindvoerder destijds had verleend (art. 499/18, tweede lid BW). Om de mededeling van het eindverslag en de eindrekening te bespoedigen heeft de wetgever bovendien nog een verwijzing naar art. 908 BW toegevoegd, zodat de gewezen beschermde persoon geen beschikkingen om niet kan treffen ten voordele van de voormalige bewindvoerder.⁷²

Deze regels zijn van toepassing op de gerechtelijke beschermingsmaatregelen die werden getroffen voor de inwerkingtreding van de wet (art. 96 Potpourri VIII-wet).

vii. *Wijziging van art. 499/19 BW inzake de beëindiging van de opdracht van de bewindvoerder*

38. Overlijdt de beschermde persoon tijdens de duur van het bewind dan kan de vrederechter de bewindvoerder machtigen om zijn opdracht gedurende een bepaalde tijd en met beperkte bevoegdheden voort te zetten.⁷³

De termijn waarbinnen de opdracht kan worden verdergezet wordt in het nieuwe art. 499/19, §2, eerste lid BW verlengd van twee maanden tot zes maanden. De praktijk toonde immers aan dat een termijn van twee maanden te kort was. Daarnaast worden de bevoegdheden van de

⁷⁰ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 37; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1531.

⁷¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 37.

⁷² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 37-38; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1531.

⁷³ Zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1531-1532.

bewindvoerder gedurende de verderzetting van zijn opdracht uitgebreid met “*de eventuele teruggave van een goed dat de beschermde persoon als hoofdverblijfplaats had gehuurd, met inbegrip van het recht om te beschikken over de huurwaarborg.*” (art. 499/19, §2, tweede lid, 1° BW). Deze wijziging vloeit eveneens voort uit de praktijk.⁷⁴

Een andere uitbreiding van zijn bevoegdheden heeft tot doel om het openvallen van de nalatenschap te vergemakkelijken in afwachting van het aantreden van erfgenamen of een curator. Bijgevolg kan voortaan een bewindvoerder die zijn opdracht verderzet na het overlijden van de beschermde persoon vragen om de aanwijzing van een curator bij een onbeheerde nalatenschap, een sekwester of een voorlopig bewindvoerder voor de nalatenschap (art. 499/19, §2, tweede lid, 3° BW).⁷⁵

Verder wordt in het nieuwe derde lid van art. 499/19, §2 BW verduidelijkt dat de opdracht van de bewindvoerder eindigt wanneer de curator over de onbeheerde nalatenschap zijn opdracht aanvat of wanneer een erfgenaam zich aanmeldt.⁷⁶

Tot slot wordt het nieuwe vierde lid van art. 499/19, §2 BW aangepast aan de informatisering van de procedure van bewind, zodat de bewindvoerder het definitief verslag niet moet ‘*neerleggen*’ ter griffie maar moet ‘*meedelen*’ aan de griffie, alsook wordt de verwijzing naar het oude art. 499/17, §2 BW vervangen door een verwijzing naar het nieuwe art. 499/17, eerste lid BW.⁷⁷

I. Wijzigingen aangebracht aan de bepalingen inzake het bewind uitgeoefend door de ouders zoals opgenomen in de artikelen 500-504 BW (artt. 35-35 Potpourri VIII-wet)

i. Wijziging van art. 500/2 BW inzake de verslaggevingsverplichting van de ouders

39. Heeft de vrederechter een rechterlijke beschermingsmaatregel van vertegenwoordiging bevolen en de ouders of één van hen als bewindvoerder aangesteld, dan bepaalt hij tevens het tijdstip waarop of de omstandigheden waarin en de wijze waarop de ouders verslag uitbrengen. Onder het oude art. 500/2 BW dienden de ouders, de beschermde persoon en de vertrouwenspersoon daarvoor een tweede maal te verschijnen. In het nieuwe art. 500/2 BW wordt de tweede verschijning geschrapt aangezien deze door de vrederechters in de praktijk vaak als een overbodige formaliteit wordt beschouwd. Bijgevolg beschikt de vrederechter voortaan over de bevoegdheid om reeds in de aanstellingsbeslissing van de ouders te bepalen op welk tijdstip of in welke omstandigheden en op welke wijze zij verslag moeten uitbrengen. Is de vrederechter van oordeel dat gelet op het vermogen of de inkomsten van het kind toch een strengere verslaggeving nodig is, dan kan hij nog steeds de verslaggeving aanpassen, desgevallend na de ouders, de beschermde persoon en de vertrouwenspersoon te hebben gehoord.⁷⁸

⁷⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 38.

⁷⁵ Amendement nr. 75 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/003, 6-7.

⁷⁶ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 38-39.

⁷⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 39.

⁷⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 39-40; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1531.

ii. *Wijziging van art. 500/3 BW inzake de gezamenlijke uitoefening van het bewind door beide ouders*

40. Zijn beide ouders aangesteld tot bewindvoerder dan oefenen zij gezamenlijk het gezag uit. Geschillen tussen de ouders worden beslecht in het belang van de beschermde persoon. Krachtens het oude art. 503, §1 BW moest de rechter daarbij de voorkeur geven aan “*de bemiddeling overeenkomstig de artikelen 1724 tot 1737 Ger.W. en bij ontstentenis daarvan overeenkomstig de procedure bepaald bij artikel 1252 Ger.W.*” Om juridisch-technische redenen wordt in het nieuwe art. 500/3, §1 BW voortaan verwezen naar de verplichte verzoeningspoging in het nieuwe art. 1247 Ger.W. (cfr. nr. 66).⁷⁹

J. Wijzigingen aangebracht aan de bepalingen met betrekking tot de vertrouwenspersoon zoals opgenomen in de artikelen 501-512 BW (artt. 37-39 Potpourri VIII-wet)

41. In het licht van de nieuwe procedurebepalingen in het Gerechtelijk Wetboek, worden het vijfde lid van art. 501 Ger.W., inzake de aanwijzing van een vertrouwenspersoon, en het tweede lid van art. 501/1 Ger.W., inzake de beëindiging van de opdracht van de vertrouwenspersoon, opgeheven. Verder wordt in een nieuw art. 501/3 Ger.W. verduidelijkt dat de vrederechter eveneens bevoegd is voor geschillen tussen de vertrouwenspersoon en de beschermde persoon of een van de bewindvoerders alsook voor geschillen tussen de vertrouwenspersonen onderling. Een en ander kadert in de oorspronkelijke bedoeling van de wetgever om de vrederechter alle geschillen tussen de actoren betrokken bij het bewind te laten beslechten.⁸⁰ De rechter regelt deze geschillen in het belang van de beschermde persoon nadat hij geprobeerd heeft het standpunt van de partijen dichter bij elkaar te brengen overeenkomstig art. 1247 Ger.W.⁸¹

K. Wijzigingen aangebracht aan de bepalingen inzake de bekwaamheid om te beschikken of te verkrijgen bij schenking onder de levenden of bij testament zoals opgenomen in de artikelen 901-912 BW (artt. 40-41 Potpourri VIII-wet)

i. *Wijziging van art. 905 BW inzake een machtiging voor de beschermde persoon om te kunnen beschikken om niet bij schenking onder de levenden of bij testament*

42. Krachtens art. 905 BW kan de persoon die onbekwaam is verklaard op grond van art. 492/1 BW om te beschikken bij schenking onder de levenden of bij testament, toch beschikken op zijn verzoek na machtiging door de vrederechter. De vrederechter oordeelt over de wilsbekwaamheid van de betrokken persoon.⁸² In deze bepaling wordt door art. 40 van de Potpourri VIII-wet het zesde lid opgeheven omwille van de nieuwe procedurebepalingen in het Gerechtelijk Wetboek.

⁷⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 40; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1531.

⁸⁰ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 41.

⁸¹ Zie voor een gelijkaardige regeling nr. 13 voor geschillen tussen lasthebbers en nr. 22 voor geschillen tussen de bewindvoerder over de goederen en de persoon of tussen de bewindvoerders over de goederen onderling.

⁸² Zie o.a.: P. SENAËVE en Ch. DECLERCK, *Compendium van het personen- en familierecht*, Leuven, Acco, 2017, nr. 572; G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch personen- en familierecht*, Brugge, die Keure, 2016, nr. 1043.

- ii. *Wijziging van art. 908 BW inzake de onbekwaamheid van de bewindvoerder en eenieder die een gerechtelijk mandaat uitoefent om beschikkingen onder de levenden of bij testament te ontvangen*

43. In art. 908 BW wordt verduidelijkt dat de bewindvoerder en eenieder die een gerechtelijk mandaat uitoefent niet kunnen genieten van beschikkingen onder de levenden of bij testament gemaakt door de beschermde persoon of de persoon ten aanzien van wie dit mandaat wordt uitgeoefend, voor zover deze werden gemaakt tijdens de rechterlijke bescherming of tijdens het uitgeoefende mandaat (bv. curatoren, schuldbemiddelaars). Het betreft een onweerlegbaar vermoeden van captatie.⁸³ Dit vermoeden geldt evenwel niet voor bepaalde familiale bewindvoerders, met name de partner van de beschermde persoon en bepaalde nauwe bloedverwanten van de beschermde persoon (art. 909, derde lid, 2°-3° BW). Daaraan wordt thans in art. 908 BW nog een uitzondering toegevoegd voor de persoon die als bewindvoerder werd aangeduid in een wilsverklaring afgelegd door de beschermde persoon overeenkomstig art. 496, eerste lid BW toen hij nog wilsbekwaam was, en welke aanduiding werd bekrachtigd door de vrederechter. Dit om personen die als bewindvoerder worden aangeduid niet te ontmoedigen om hun opdracht op te nemen.⁸⁴

L. Aanpassing van diverse bepalingen inzake de erfovereenkomsten, het huwelijksvermogensrecht en de gemeenrechtelijke lastgeving aan de nieuwe procedurebepalingen van het Gerechtelijk Wetboek (artt. 42-74 Potpourri VIII-wet)

44. Op diverse domeinen in het Burgerlijk Wetboek worden juridisch-technische wijzigingen doorgevoerd in het licht van de nieuwe procedurebepalingen van het Gerechtelijk Wetboek. Het gaat meer specifiek om de volgende bepalingen die worden aangepast:

- Artikel 1100/2, §2, eerste lid BW inzake het sluiten van een erfovereenkomst door een persoon die daartoe onbekwaam werd verklaard krachtens art. 492/1, §2, derde lid, 14° BW
- Artikel 1397/1 BW inzake het aangaan van een huwelijkscontract door een persoon die daartoe onbekwaam werd verklaard krachtens art. 492/1, §2, derde lid, 18° BW
- Artikel 1426, §4 BW inzake de gehele of gedeeltelijke ontneming van bestuursbevoegdheden aan een echtgenoot met betrekking tot het gemeenschappelijk vermogen of zijn eigen vermogen
- Artikel 1475, §2 inzake het afleggen van een verklaring van wettelijke samenwoning door een persoon die daartoe onbekwaam werd verklaard krachtens art. 492/1, §1, derde lid, 10° BW
- Artikel 1476, §2 inzake de beëindiging van de wettelijke samenwoning door een persoon die onbekwaam werd verklaard om een verklaring van wettelijke samenwoning af te leggen krachtens art. 492/1, §1, derde lid, 10° BW
- In art. 2003, tweede lid, eerste zin BW wordt verduidelijkt dat zowel de algemene lastgevingen bedoeld in art. 1987 BW als de lastgevingen bedoeld in art. 489 BW eindigen in geval de *lastgever* in een toestand verkeert van art. 488/1 of 488/2 BW (i.e. wilsonbekwaamheid) én de lastgeving

⁸³ Zie o.a.: Ch. DECLERCK e.a., *Schets van het familiaal vermogensrecht*, Brugge, die Keure, 2015, nrs. 600-602; G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch personen- en familierecht*, Brugge, die Keure, 2016, nr. 1070.

⁸⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 41-42.; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 39, (1522) 1532.

niet voldoet aan de eisen van art. 490 en 490/1, §1 BW.⁸⁵ Hiervan kan worden afgeweken voor zover dit uitdrukkelijk werd bedongen in een contract van discretionair vermogensbeheer, een hypothecair mandaat of een burgerlijke maatschap (art. 2003, tweede lid, tweede zin BW). Deze uitzondering vloeit voort uit het feit dat de voornoemde volmachten aan rechtspersonen kunnen worden verleend, die nooit kunnen beantwoorden aan de artikelen 490 en 490/1, §1 BW. Bijgevolg zouden deze volmachten bij wilsonbekwaamheid van de volmachtgever steeds vervallen, wat niet wenselijk is. De Koning kan bovendien krachtens art. 2003, derde lid BW deze lijst met uitzonderingen nog verder uitbreiden.⁸⁶ Verkeert daarentegen de *lasthebber* in een staat bedoeld in de artikelen 488/1 of 488/2 BW (i.e. wilsonbekwaam), dan verduidelijkt art. 2003, vierde lid BW voortaan uitdrukkelijk dat de lastgeving eindigt in alle gevallen.⁸⁷

AFDELING 2. Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek

45. In het licht van de vereenvoudiging van de bepalingen betreffende de onbekwaamheid en betreffende de wet van 17 maart 2013⁸⁸, voert de achtste Potpourriwet op diverse plaatsen wijzigingen door aan het Gerechtelijk Wetboek. Hierna worden eerst de juridisch-technische wijzigingen besproken (§1.) en vervolgens de vervanging van de volledige afdeling 1, van deel IV, boek IV, hoofdstuk X van het Gerechtelijk Wetboek (§2.).

§1. Juridisch-technische wijzigingen

A. Wijziging van art. 594 Ger.W. inzake de materiële bevoegdheid van de vrederechter (art. 48 Potpourri VIII-wet)

46. Vooreerst wordt in art. 594 Ger.W., welke bepaling de materiële bevoegdheid van de vrederechter betreft, de verwijzing in punt 16 naar “*de artikelen 490 tot 501/2 van het Burgerlijk Wetboek*” vervangen door een verwijzing naar “*de artikelen 488/1 tot 502 van het Burgerlijk Wetboek*”. Deze aanpassing werd doorgevoerd na een opmerking van de Raad van State. Artikel 502 van het Burgerlijk Wetboek heeft immers betrekking op de bevoegdheden van de vrederechter om het bewind te beëindigen. Bovendien worden de bevoegdheden van de vrederechter uitgebreid tot de artikelen 488/1 en 489 BW. Dit komt logisch voor aangezien een uitsluiting van art. 488/1 BW uit het toepassingsgebied van art. 594 Ger.W. tot gevolg kan hebben dat foutief wordt verondersteld dat deze regeling onder de bevoegdheid valt van de jeugdrechtbank of de familierechtbank, *quod non*. In art. 594, 16/1° Ger.W. wordt tevens de verwijzing naar het thans opgeheven art. 1252 Ger.W. vervangen door een verwijzing naar art. 1251 Ger.W. dat het laatste artikel is dat procedurele bepalingen betreffende rechtsbescherming bevat.⁸⁹

⁸⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 43; zie daarover: E. DE NOLF, “Gewijzigde wetgeving inzake de ‘zorgvolmacht’: de nieuwigheden op een rijtje”, *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/7, nr. 5, (1) 2.

⁸⁶ Amendement nr. 90 BECQ, *Parl. St.* Kamer 54K3303/004, 5-6.

⁸⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 43; zie daarover: E. DE NOLF, “Gewijzigde wetgeving inzake de ‘zorgvolmacht’: de nieuwigheden op een rijtje”, *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/7, nrs. 12-14, (1)

⁸⁸ Wet 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, *BS* 14 juni 2013.

⁸⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 44-45.

-!!! **Wet 10 maart 2019:** erkenning buitenlandse beschermingsmaatregelen (materieel bevoegde rechter) -

47. Krachtens art. 5 van de voornoemde wet wordt een punt 23° toegevoegd aan art. 594 Ger.W. Daarin wordt bepaald dat de vrederechter bevoegd is in eerste aanleg voor vorderingen tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel bedoeld in art. 3 van het Verdrag van 's-Gravenhage genomen in een Staat die partij is bij het verdrag of van een gelijkaardige buitenlandse beschermingsmaatregel genomen in een derde Staat. De verwijzing naar het toepassingsgebied van art. 3 van voornoemd Verdrag heeft tot gevolg dat een zeer ruim assortiment aan maatregelen wordt beoogd, zoals onder andere voogdij, curatele, bewind en plaatsing. De vrederechter is bijgevolg bevoegd voor enig verzoek tot erkenning van de buitenlandse beschermingsmaatregelen.⁹⁰

Middels art. 4 wet 10 maart 2019 wordt in art. 577, tweede lid Ger.W. bevestigd dat de familierechtbank bevoegd is om kennis te nemen van het hoger beroep tegen het in eerste aanleg gewezen vonnis van de vrederechter met betrekking tot de erkenning van een buitenlandse beschermingsmaatregel van een meerderjarige.⁹¹

- !!! **Wet 10 maart 2019:** erkenning buitenlandse beschermingsmaatregelen (territoriaal bevoegde rechter) -

48. De wet van 10 maart 2019 wijzigt bovendien de territoriale bevoegdheidsregels voor de rechter door de invoeging van een nieuw punt 6°/1 in art. 627 Ger.W. en een nieuw punt 3°/1 in art. 628 Ger.W. De bedoeling van deze wijziging is dat men zich kan wenden tot de nabijheidsrechter als de beschermde persoon reeds in België is gevestigd, of tot een eenvoudig te identificeren rechter als de persoon nog in het buitenland leeft.⁹² Bijgevolg is de rechter van het arrondissement van de verblijfplaats in België, of bij gebreke daarvan, van de woonplaats van de te beschermen persoon in België, of bij gebreke daarvan van de plaats waar de persoon zich bevindt, bevoegd om kennis te nemen van de vorderingen tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van buitenlandse beschermingsmaatregelen. Heeft de beschermde persoon of te beschermen persoon geen woonplaats of verblijfplaats in België dan is voor de erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel de rechter van het arrondissement Brussel bevoegd.⁹³

B. Wijziging van de artt. 764-765 Ger.W. inzake de mededeling aan het openbaar ministerie (artt. 49-50 Potpourri VIII-wet)

49. De mededeling van dossiers aan het Openbaar Ministerie overeenkomstig art. 764 Ger.W. heeft in beginsel geen betrekking op aan de vrederechter voorbehouden materies. Bijgevolg heeft

⁹⁰ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 20-21.

⁹¹ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 20.

⁹² Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 21.

⁹³ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 21-22.

de wetgever middels art. 49 Potpourri VIII-wet de foutieve verwijzing in art. 764, eerste lid, 2° Ger.W. naar de Wet Geesteszieke⁹⁴ opgeheven.⁹⁵

50. Het bestaande artikel 765 Ger.W. heeft betrekking op de mogelijkheid voor de vrederechter om wanneer hij uitspraak doet over de vorderingen met betrekking tot minderjarigen of personen beschermd krachtens art. 492/1 BW hij, zelfs ambtshalve, na onderzoek van de zaak, het schriftelijk advies van het Openbaar Ministerie kan eisen.

Deze bepaling wordt thans opgeheven door art. 50 Potpourri VIII-wet. De procedure die zeer zwaar en dwingend was, kende in de praktijk immers geen succes. De opheffing van de bepaling verhindert evenwel niet dat het Openbaar Ministerie toch tussenkomt in een gerechtelijke beschermingsprocedure. De rechter kan immers steeds informatie inwinnen bij het OM over de levensomstandigheden en de familiale en morele toestand van de betrokken persoon (art. 1246, §2 Ger.W. - cfr. nr. 65). Bovendien kan het OM zelf verzoeken om een rechterlijke beschermingsmaatregel krachtens het nieuwe art. 1238, §1 Ger.W. (cfr. nr. 53).⁹⁶

§2. Vervanging van afdeling 1 ‘Rechterlijke bescherming’ van boek IV, deel IV, hoofdstuk X zoals opgenomen in de artt. 1238-1249/6 Ger.W.

51. De bespreking van de aangebrachte wijzigingen wordt hierna doorlopen aan de hand van de afdelingen en onderafdelingen gehanteerd door de wet van 21 december 2018 zelf. Bijgevolg wordt eerst de procedure van toepassing op de rechterlijke bescherming besproken (A.) waarbinnen verder een onderscheid worden gemaakt tussen de ‘Indiening van het verzoek’ (art. 52 Potpourri VIII-wet), het ‘Verloop van de gerechtelijke procedure’ (art. 58 Potpourri VIII-wet) en ‘Kennisgevingen, mededelingen en neerleggingen’ (art. 70 Potpourri VIII-wet). Vervolgens wordt de bekendmaking van de beschermingsmaatregelen geanalyseerd (B.) en het administratief dossier (C.), om te kunnen besluiten met een uiteenzetting over het centraal register van de bescherming van de personen (D.).

A. Procedure van toepassing op de rechterlijke bescherming (artt. 51-74 Potpourri VIII-wet)

52. Door de wet van 21 december 2018 wordt een eenvormige procedure inzake rechterlijke bescherming ingevoerd in de artt. 1238 e.v. Ger.W. Onder de oude wet bestonden immers verschillende procedures voor bv. de instelling en de beëindiging van de rechterlijke beschermingsmaatregel. In de praktijk bleek dat dit systeem weinig werkbaar en onoverzichtelijk was.⁹⁷

⁹⁴ Wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke *BS* 27 juli 1990.

⁹⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 45; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1563-1564.

⁹⁶ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 45-46; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1564.

⁹⁷ D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1563 (met kritische noot: de wetgever heeft volgens deze auteurs bij de uitwerking van de procedure alleen oog gehad voor de *instelling* van de rechterlijke beschermingsmaatregel, wat voor onduidelijkheid zorgt met betrekking tot het verloop van procedures die zich voordoen tijdens een bestaande rechterlijke beschermingsmaatregel.)

INDIENING VAN HET VERZOEK

i. Situaties waarin de vrederechter uitspraak moet doen over een rechterlijke beschermingsmaatregel (art. 1238 Ger.W.) – op verzoek (§1) of ambtshalve (§2)

53. In het nieuwe art. 1238 Ger.W. worden de omstandigheden opgesomd waarin de vrederechter zich moet uitspreken over een rechterlijke beschermingsmaatregel. Deze nieuwe bepaling bevat gedeeltelijk de inhoud van de oude artikelen 1238 en 1239 Ger.W., in acht genomen het feit dat de verzoeken thans onderworpen worden aan een procedure met eenvormige regels. De wijzigingen in het nieuwe art. 1238 Ger.W. situeren zich op een aantal punten.

Ten eerste wordt de toelaatbaarheidsvereiste van het verzoek geschrapt, met name het verbod dat eenzelfde persoon ten hoogste twee verzoeken om rechterlijke bescherming mag indienen gedurende een periode van tien jaar voorafgaand aan de indiening van het laatste verzoek, indien de vrederechter gedurende die periode een verzoek heeft geweigerd dat op dezelfde redenen gegrond was. De omstandigheden kunnen immers nog veranderen en het belang van de betrokken (mogelijks te beschermen) persoon moet centraal staan, veeleer dan de bestraffing van het onrechtmatig of verdragend verzoek. Bovendien kan de rechter nog steeds een onrechtmatig of verdragend verzoek bestraffen d.m.v. een geldboete, onverminderd de schadevergoeding die zou worden gevorderd (art. 780*bis* Ger.W.).⁹⁸

Ten tweede wordt conform met de aanpassing die in art. 594 Ger.W. werd doorgevoerd zoals toegelicht in randnummer 45, verduidelijkt dat door de beschermde persoon of de te beschermen persoon, elke belanghebbende of een procureur des Konings kan worden verzocht om een rechterlijke beschermingsmaatregel op grond van “*de artikelen 488/1 tot 502 van het Burgerlijk Wetboek of de bepalingen van dit hoofdstuk*”. Deze aanpassing gebeurde om dezelfde reden als *supra* vermeld (nr. 45) en op verzoek van de Raad van State.⁹⁹ Wie belanghebbende is, wordt door de vrederechter beoordeeld, waarbij het niet gaat om het persoonlijk belang van de verzoeker maar om het belang van de te beschermen persoon.¹⁰⁰

Ten derde wordt eveneens op verzoek van de Raad van State in het nieuwe art. 1238, §2, 4° Ger.W. de inhoud overgenomen van het oude art. 1238, §1, derde lid Ger.W. waarin werd bepaald dat de vrederechter uitspraak kon doen over “*alle maatregelen bedoeld in de artikelen 490/1, 490/2 en 492/1 BW*”. Dit wordt anders verwoord in het nieuwe art. 1238, §2, 4° Ger.W. Voortaan luidt het dat de vrederechter ambtshalve een beschermingsmaatregel kan nemen “*als hij gevat is overeenkomstig paragraaf 1 en zulks nuttig acht, voor zover partijen geen verzoek in die zin hebben neergelegd.*” Dergelijke formulering neemt niet weg dat de *ratio* van de bepaling nog steeds dezelfde is. Beoogd wordt de situatie dat de vrederechter vaststelt, na de betrokken persoon of zijn familieleden gehoord te hebben of na onderzoeksrapporten ontvangen te hebben, dat het hem voorgelegde verzoekschrift onvolledig is en had moet worden uitgebreid tot ook nog andere maatregelen met betrekking tot de bescherming van de goederen en/of de persoon. De vrederechter kan dan andere maatregelen nemen dan degene waarom werd verzocht, voor zover althans dit in het belang van de betrokken persoon is en de aanvullende maatregelen noodzakelijk

⁹⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 46; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1564.

⁹⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 46.

¹⁰⁰ D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1564.

en evenredig zijn gelet op de autonomie van de betrokkene die de regel blijft.¹⁰¹ Daarnaast kan de vrederechter ook nog in drie andere situaties ambtshalve een beschermingsmaatregel nemen, met name in het kader van de wet persoon geesteszieke van 26 juni 1990 (art. 1238, §2, 1° Ger.W.), wanneer de internering van een persoon wordt bevolen (art. 1238, §2, 2° Ger.) of in andere in de wet voorziene gevallen, inzonderheid dan in gevallen bedoeld in de artikelen 490/1, § 2, en 490/2, § 2, eerste lid BW.¹⁰²

ii. *Wijze van aanhangigmaking van het verzoek (art. 1239 Ger.W.) – verzoekschrift sui generis*

54. Ingevolge het nieuwe art. 1239 Ger.W. moet een verzoek op grond van de artikelen 488/1 tot 502 BW worden ingediend middels een verzoekschrift gericht aan de vrederechter. De wet overweegt uitdrukkelijk dat de artikelen 1025 tot 1034 *sexies* Ger.W. niet van toepassing zijn. Het betreft met andere woorden een verzoekschrift *sui generis*, en geen eenzijdig verzoekschrift of een verzoekschrift op tegenspraak. De modaliteiten van het *sui generis* verzoekschrift worden volledig geregeld door de bepalingen van het nieuw ingevoerde hoofdstuk (zie bv. voor de inhoud van het verzoekschrift de artikelen 1240-1241 Ger.W. cfr. nrs. 55 e.v.). Het verzoekschrift moet worden neergelegd via het centraal register van de bescherming van de personen (art. 1249/3 Ger.W. *juncto* art. 1253/2 Ger.W., cfr. nrs. 88 e.v.).¹⁰³ Deze elektronische neerlegging moet gebeuren via een onlineformulier dat voor alle advocaten hetzelfde is en verplicht moet worden gebruikt. Om die reden werd dan ook het aanvankelijke voorstel om de Koning modelverzoekschriften te laten opstellen geschrapt in de uiteindelijke wettekst.¹⁰⁴

iii. *Inhoud van het verzoekschrift (artt. 1240-1241 Ger.W.)*

Inzake art. 1240 Ger.W.- verplichte vs. facultatieve vermeldingen

55. Het nieuwe art. 1240 Ger.W. bevat in de eerste paragraaf de vermeldingen die moeten worden opgenomen in het verzoekschrift (i.e. verplichte vermeldingen), en in de tweede paragraaf de vermeldingen die kunnen worden opgenomen (i.e. facultatieve vermeldingen). Het gaat om grotendeels dezelfde vermeldingen als deze uit het oude art. 1240 Ger.W., met uitzondering van een aantal nieuwigheden.

56. Inzake de verplichte vermeldingen moeten de volgende zes *nieuwigheden* worden opgemerkt:¹⁰⁵

- Voortaan moet “*in voorkomend geval*” (i.e. voor zover dus voorhanden), ook het *rijksregisternummer* worden vermeld van de verzoeker en van de beschermde persoon of de te beschermen persoon (art. 1240, §1, 2°-3° Ger.W.). De vermelding

¹⁰¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 47.

¹⁰² D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1568.

¹⁰³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 48-49; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1565.

¹⁰⁴ Amendement nr. 1 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 2.

¹⁰⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 49-50.

van het rijksregisternummer van de beschermde of te beschermen persoon geeft de bewindvoerder immers toegang tot een aantal sociale gegevens.¹⁰⁶

- Ook de naam, voornamen, verblijf- of woonplaats van onder andere de *meerderjarige kinderen* van de beschermde persoon of te beschermen persoon moeten in het verzoekschrift worden vermeld (art. 1240, §1, 4° Ger.W.). Uit de voorbereidende werken blijkt dat het gaat om meerderjarige kinderen “*die onder hetzelfde dak wonen*” als de beschermde of te beschermen persoon. Hun rol wordt even belangrijk geacht als die van een echtgenoot of ouders in deze procedure.¹⁰⁷ Het gaat dus om de gezinskern waarbinnen de beschermde persoon woont.¹⁰⁸
- Een *attest van woonst* moet niet meer noodzakelijk worden voorgelegd bij het inleidende verzoekschrift. De toegevoegde waarde daarvan beschouwt de wetgever als eerder beperkt.¹⁰⁹
- Het verzoekschrift moet *niet meer worden ondertekend*. Niettegenstaande een opmerking in andere zin van de Raad van State acht de wetgever de ondertekening van het verzoekschrift niet meer nodig aangezien het via elektronische weg zal worden ingediend in het centraal register van de bescherming van de personen (art. 1249/3 Ger.W. *juncto* art. 1253/2 Ger.W., cfr. nrs. 88 e.v.).¹¹⁰
- De *keuze van registratie* van de verzoeker in het centraal register van bescherming van de personen moet worden vermeld en zo ja, ook zijn elektronisch adres (art. 1240, §1, 7° Ger.W.). De mededelingen en kennisgevingen verlopen immers allemaal via elektronische weg zodat de vermelding van een elektronisch adres in het verzoekschrift nuttig wordt geacht.¹¹¹
- De *inventaris van de genummerde stukken* gevoegd bij het verzoekschrift (art. 1240, §1, 8° Ger.W.).

57. Inzake de facultatieve vermeldingen kunnen twee *nieuwigheden* worden vermeld¹¹²:

- Het verzoekschrift mag in voorkomend geval, de naam, voornaam en de verblijf-of woonplaats van de bewindvoerder(s), en de vertrouwenspersoon of lasthebber vermelden (art. 1240, §2, 7° Ger.W.). De lasthebber werd aan deze lijst toegevoegd omdat een buitengerechtelijke beschermingsmaatregel aan de basis kan liggen van een rechterlijke beschermingsprocedure.¹¹³
- Het verzoekschrift mag het emailadres en telefoonnummer van de betrokken personen vermelden (art. 1240, §2, 8° Ger.W.).

¹⁰⁶ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 50; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1565.

¹⁰⁷ Amendement nr. 2 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 3.

¹⁰⁸ D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1565.

¹⁰⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 49; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1566.

¹¹⁰ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 50; D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1565.

¹¹¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 49.

¹¹² Zie ook o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1565.

¹¹³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 50.

58. Is het verzoekschrift onvolledig dan stelt de rechter de verzoeker ervan in kennis dat hij de ontbrekende vermeldingen binnen acht dagen moet meedelen, althans voor zover de rechter niet zelf de nodige informatie kan terugvinden in het centraal register van de beschermde personen dat alle stukken en gegevens over de beschermde of te beschermen persoon bevat die tijdens de gerechtelijke procedures werden verzameld (art. 1253/2 Ger.W., nr. 88). Blijft de verzoeker in gebreke om het verzoekschrift aan te vullen dan blijkt uit de voorbereidende werken dat dit tot de onontvankelijkheid van het verzoekschrift zou kunnen leiden. De wet bevat daarover evenwel geen specifieke bepaling die een en ander voorschrijft op straffe van nietigheid (art. 1240, §3 Ger.W.).¹¹⁴

Inzake art. 1241 Ger.W. - omstandige geneeskundige verklaring

59. Het nieuwe art. 1241 Ger.W. preciseert de strekking van de geneeskundige verklaring die bij het verzoek om een rechterlijke beschermingsmaatregel moet worden voorgelegd.¹¹⁵ De volgende wijzigingen werden doorgevoerd.

Ten eerste moet een omstandige geneeskundige verklaring van ten hoogste vijftien dagen oud maar worden voorgelegd *“wanneer het verzoek een mogelijke weerslag heeft op de bekwaamheid van de beschermde of de te beschermen persoon, in de zin van art. 491, e) van het Burgerlijk Wetboek.”* Zodoende wordt de ambtshalve overlegging van een geneeskundige verklaring beperkt tot die hypothese.¹¹⁶ Er moet geen omstandige geneeskundige verklaring worden voorgelegd wanneer het verzoek gegrond is op art. 488/2 BW (i.e. verkwisters) of in geval van nood of absolute onmogelijkheid om de verklaring bij het verzoek te voegen om redenen die de verzoeker toelicht (art. 1241, §2 Ger.W. *juncto* art. 1241, §1, eerste lid, laatste zin Ger.W.).¹¹⁷

Ten tweede wordt de sanctie van niet-ontvankelijkheid van de procedure wanneer nagelaten wordt om de geneeskundige verklaring over te leggen, geschrapt. De sanctie van niet-ontvankelijkheid werd niet alleen bekritiseerd door het Grondwettelijk Hof in een arrest van 11 juni 2015¹¹⁸, maar is bovendien nutteloos aangezien de rechter onder de voorwaarden van het nieuwe art. 1246, §2 Ger.W. (cfr. nr. 65) steeds informatie kan verkrijgen over de gezondheidstoestand van de persoon bij gebrek aan een geneeskundige verklaring. De rechter duidt dan desgevallend een erkende arts of psychiater aan om daarover advies uit te brengen.¹¹⁹

Ten derde worden in het model van de omstandige geneeskundige verklaring opgesteld door de Koning, een aantal vermeldingen geschrapt die onder het oude recht verplicht waren (art. 1241, §1, derde lid Ger.W.). Zo moet niet meer worden vermeld wat de gevolgen zijn van de vastgestelde gezondheidstoestand op het functioneren volgens de International Classification of Functioning, Disability and Health. Een gebrek aan kennis daarover kan immers tot gevolg hebben

¹¹⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 49-50; zie ook: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1566: deze auteurs zijn van oordeel dat de termijn van acht dagen eerder onduidelijk geformuleerd is, aangezien het aanvangspunt van de termijn ontbreekt.

¹¹⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 50.

¹¹⁶ Amendement nr. 3 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 4-5; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1566.

¹¹⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 50-51.

¹¹⁸ Gwh 11 juni 2015, nr. 87/2015, *Act.dr.fam.* 2016, afl. 1, 2, noot T. VAN HALTEREN; *BS* 3 augustus 2015 (eerste uitgave) (uittreksel), 48956; *JT* 2015, afl. 6614, 614, noot F. REUSENS; *NFM* 2018, afl. 3, 64, noot E. VYNCKE; *RTDF* 2015, afl. 3, 508, noot F. REUSENS; *RW* 2015-16 (samenvatting), afl. 1, 38.

¹¹⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 51-52; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1567.

dat het formulier onvolledig of slecht is ingevuld.¹²⁰ Ook moet niet langer worden vermeld of de te beschermen persoon in een gezondheidstoestand verkeert die voorkomt op de lijst bedoeld in het oude art. 492/5, eerste lid BW. Een en ander vloeit voort uit de schrapping van deze lijst door art. 13 Potpourri VIII-wet (cfr. nr. 19), en het feit dat niet alle zieke personen dezelfde gevolgen ervaren van dezelfde ziekte, alsook dat een dergelijke regeling veronderstelt dat de arts in kwestie over een goede kennis beschikt van de weerslag van een bepaalde ziekte op de bekwaamheid van een persoon.¹²¹ De gegevens die het model van de Koning wel nog minstens moet vermelden, zoals onder het oude recht, zijn¹²²:

“1° of de beschermde of de te beschermen persoon zich kan verplaatsen en, zo ja, indien zulks gelet op zijn toestand aangewezen is;

2° de gezondheidstoestand van de beschermde of de te beschermen persoon;

3° de weerslag van deze gezondheidstoestand op het behoorlijk beheren van zijn belangen van vermogensrechtelijke of andere aard.

Wat betreft de belangen van vermogensrechtelijke aard bedoeld in het derde lid, 3°, wordt inzonderheid vermeld of de beschermde of de te beschermen persoon nog bij machte is kennis te nemen van de rekenschap van het beheer;

4° de zorgverlening die een dergelijke gezondheidstoestand normaal met zich meebrengt.”

De verplichte vermelding van deze gegevens heeft voor de rechter het voordeel dat hij bv. dadelijk bij de aanvang van de procedure weet of hij zich zal moeten verplaatsen naar de beschermde of te beschermen persoon.¹²³

Ten vierde mag de geneeskundige verklaring alleen worden uitgereikt door een erkende arts of psychiater. Volgens de wetgever is een specifieke kennis vereist omdat de geneeskundige verklaring mogelijks een grote invloed kan hebben op de autonomie van de betrokken persoon. Bovendien is het niet efficiënt om de betrokken persoon aan meerdere medische onderzoeken te onderwerpen omdat de rechter nog twijfels zou hebben over de adequaatheid van de oorspronkelijke diagnose gesteld door een niet-gespecialiseerde arts. Om deze redenen zijn uitsluitend geaccrediteerde artsen of psychiaters die daartoe een specifieke opleiding hebben gevolgd bevoegd om een geneeskundig verslag op te stellen (art. 1246, §2 Ger.W.).¹²⁴ De arts mag, zoals onder het oude recht, geen bloed- of aanverwant zijn van de beschermde of te beschermen persoon of van de verzoeker. Evenmin mag hij verbonden zijn aan de instelling waar de beschermde of de te beschermen persoon zich bevindt. Dit verbod wil voorkomen dat de arts een beslissing neemt die niet overeenstemt met de belangen van de beschermde of te beschermen persoon. Hierbij kan worden opgemerkt dat de wetgever geen graad van verwantschap in de wet heeft opgenomen. Ook de voorbereidende werken bieden dienaangaande geen soelaas aangezien daarin de arts geen *“lid van de familie of van de omgeving van de betrokken persoon”* mag zijn.¹²⁵

¹²⁰ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 52.

¹²¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 53; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1567.

¹²² Een model van geneeskundige verklaring werd bij KB van 31 augustus 2014 (*BS* 2 september 2014) ter beschikking gesteld. Dit model zal gelet op de wijzigingen aangebracht door de wet van 21 december 2018, moeten worden aangepast.

¹²³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 52-53.

¹²⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 53-54; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1567.

¹²⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 54.

Overeenkomstig art. 97 Potpourri VIII-wet kunnen niet-erkende artsen ook de omstandige geneeskundige verklaring bedoeld in art. 1241 Ger.W. afleveren en aangewezen worden om advies te verlenen als bedoeld in art. 1246, §2 Ger.W. gedurende een periode van vijf jaar die volgt op de inwerkingtreding van de KB's die de procedures en erkenningsvoorwaarden van deze artsen vaststellen.

Samenvattend, wat verandert er m.b.t. het verzoek voor een rechterlijke beschermingsmaatregel?

- Aanhangigmaking d.m.v. een *sui generis* verzoekschrift (art. 1239 Ger.W.)
- *Inhoud van het verzoekschrift* (art. 1240 Ger.W.)

§1. Het verzoekschrift bevat de volgende vermeldingen:

- 1° de dag, de maand en het jaar;
- 2° de naam, de voornamen, de verblijf- of woonplaats van de verzoeker en, in voorkomend geval, zijn rijksregisternummer;
- 3° de naam, de voornaam, de verblijf- of woonplaats van de beschermde of de te beschermen persoon en, in voorkomend geval, haar rijksregisternummer;
- 4° in voorkomend geval, de naam, de voornamen, de verblijf- of woonplaats van zijn vader en zijn moeder, zijn meerderjarige kinderen, zijn echtgenoot, de wettelijk samenwonende partner, voor zover de beschermde of de te beschermen persoon met hen samenleeft, of van de persoon met wie de beschermde of de te beschermen persoon een feitelijk gezin vormt, of, in voorkomend geval, de benaming en maatschappelijke zetel van de private stichting die zich uitsluitend inzet voor de beschermde persoon of een stichting van openbaar nut die voor de te beschermen persoon over een statutair ingesteld comité belast met het opnemen van bewindvoeringen beschikt;
- 5° de graad van verwantschap of de aard van de betrekkingen die er bestaan tussen de verzoeker en de beschermde of de te beschermen persoon;
- 6° het voorwerp en in het kort de gronden van het verzoek;
- 7° de keuze van registratie van de verzoeker in het centraal register van bescherming van de personen en zo ja, zijn elektronisch adres;
- 8° de inventaris van de bij het verzoekschrift gevoegde genummerde stukken.

§2. Het verzoekschrift bevat bovendien en voor zover mogelijk de volgende vermeldingen:

- 1° de plaats en de datum van geboorte van de beschermde of de te beschermen persoon;
- 2° de aard en de samenstelling van de te beheren goederen;
- 3° de naam, de voornaam en de woonplaats van de meerderjarige familieleden in de dichtste graad, doch niet verder dan de tweede graad;
- 4° de naam, de voornaam en de woonplaats van de personen die zouden kunnen

fungeren als vertrouwenspersoon;

5° de familiale, morele en materiële leefomstandigheden waarvan de kennis voor de vrederechter nuttig kan zijn bij de aanwijzing van een bewindvoerder;

6° in geval van een verzoek tot plaatsing onder bescherming bedoeld in de artikelen 488/1 en 488/2 van het Burgerlijk Wetboek, suggesties betreffende de keuze van de aan te stellen bewindvoerder, de aard en de omvang van diens bevoegdheden;

7° in voorkomend geval, de naam, de voornamen en de verblijf- of woonplaats van de bewindvoerder, de bewindvoerders en de vertrouwenspersoon of lasthebber;

8° het elektronisch adres en het telefoonnummer waarop de betrokken personen kunnen worden bereikt.

§ 3. Als het verzoek onvolledig is, stelt de rechter de verzoeker ervan in kennis dat hij het verzoek binnen acht dagen dient aan te vullen, tenzij die vermeldingen reeds zijn opgenomen in het register bedoeld in artikel 1253/2.

- *Omstandige geneeskundige verklaring* van ten hoogste 15 dagen oud bijvoegen:
 - Art. 1241, §1, eerste lid Ger.W.: In beperkte hypothese, m.n. “*wanneer het verzoek een mogelijke weerslag heeft op de bekwaamheid van de beschermde of de te beschermen persoon, in de zin van art. 491, e) van het Burgerlijk Wetboek.*”
 - Niet meer op straffe van niet-ontvankelijkheid
 - Art. 1241, §1, derde lid Ger.W.: Verplichte vermeldingen (1°-4°) in model opgesteld door de Koning
 - Art. 1246, §2 Ger.W.: opgesteld door erkende arts of psychiater die geen bloed- of aanverwant is van de beschermde of te beschermen persoon of verzoeker

iv. *Controle van het centraal register van de bescherming van de personen door de griffier (art. 1242 Ger.W.)*

60. Het nieuwe art. 1242 Ger.W. herneemt de inhoud van het bestaande art. 1242, vierde lid Ger.W. Bijgevolg moet de griffier bij ieder verzoek tot instelling van een rechterlijke beschermingsmaatregel nagaan of een lastgevingsovereenkomst als bedoeld in art. 490 BW werd geregistreerd in een van de centrale registers beheerd door de KFBN, dan wel een beslissing om deze overeenkomst te beëindigen of een verklaring houdende keuze van een bewindvoerder en van een vertrouwenspersoon, bedoeld in art. 496 BW (art. 1242, eerste zin Ger.W.). De terminologie in deze bepaling wordt verder aangepast aan de elektronische communicatie via het register. Zo zal desgevallend de griffier vragen aan de notaris of de griffie van het vrederecht waar de lastgevingsovereenkomst werd neergelegd of de akte tot aanwijzing van een

bewindvoerder en van een vertrouwenspersoon werd verleden, hem een afschrift 'mee te delen' via het register (art. 1242, tweede zin Ger.W.).¹²⁶

VERLOOP VAN DE PROCEDURE

ii. *Ambtshalve aanhangigmaking van de zaak door de vrederechter (art. 1243 Ger.W.)*

61. In geval de vrederechter toestaat ambtshalve de zaak aanhangig te maken (cfr. *supra* nr. 53), wordt een proces-verbaal opgesteld en gehandeld volgens de verdere bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek overeenkomstig dit hoofdstuk. Artikel 1243 Ger.W. herneemt met andere woorden de inhoud van het oude art. 1247 Ger.W.¹²⁷

ii. *Bevoegdheden van de rechter bij de aanvang van de procedure (art. 1244 Ger.W.)*

62. Wanneer het verzoekschrift bij de rechter is neergelegd onderzoekt hij het verzoek krachtens art. 1244, §1 Ger.W. Deze bepaling is geïnspireerd op art. 1028 Ger.W. Vervolgens gaat de rechter over tot de oproeping van een aantal personen, die al dan niet verplicht is. Op die manier wordt de rechter in staat gesteld om over alle relevante informatie te beschikken over de situatie van de betrokken persoon, zodat hij diens belangen zo goed als mogelijk kan beoordelen.¹²⁸

Meer specifiek roept de rechter ambtshalve de verzoeker op wanneer deze vraagt om te worden gehoord (art. 1244, §2, eerste lid Ger.W.). De rechter moet eveneens de beschermde of te beschermen persoon oproepen wanneer hij een maatregel wil opleggen die raakt aan de bekwaamheid van de beschermde persoon of de te beschermen persoon (bv. rechterlijke bescherming opleggen of bestaande maatregelen wijzigen), tenzij deze zich niet kan verplaatsen (art. 1244, §2, tweede lid Ger.W.).¹²⁹ Het horen van de beschermde persoon in deze is verantwoord gelet op de weerslag die de beslissing van de rechter heeft op de bekwaamheid van de betrokken persoon om in de toekomst nog bepaalde handelingen te kunnen verrichten en rechten te kunnen uitoefenen.¹³⁰ In de rechtsleer wordt evenwel gepleit voor een soepele interpretatie van deze verplichting. Wanneer bv. wordt verzocht om een machtiging tot het opstellen van een testament en uit de geneeskundige verklaring blijkt dat de beschermde persoon hiertoe in staat is, is het aan de vrederechter om te oordelen of de beschermde persoon nog moet worden opgeroepen. Is een oproeping dan m.a.w. nog zinvol?¹³¹

Verkeren de verzoeker en de beschermde of te beschermen persoon daarentegen niet in die omstandigheden van art. 1244, §2, eerste resp. tweede lid Ger.W. dan is de oproeping

¹²⁶ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 54; zie daarover: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1569.

¹²⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 55; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1568.

¹²⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 56.

¹²⁹ Amendement nr. 76 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/003, 8; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1569: volgens deze auteurs is het niet geheel duidelijk wat de wetgever bedoelt met de woorden 'tenzij deze in de onmogelijkheid verkeert om zich te verplaatsen.' Nogal wat te beschermen personen bevinden zich immers in deze situatie en het kan hoegenaamd niet de bedoeling zijn dat ze bijgevolg niet meer opgeroepen worden. In dat geval zal de vrederechter een zitting ter plaatse bij de te beschermen persoon houden.

¹³⁰ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 55.

¹³¹ D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1570.

facultatief van aard zodat de rechter hen kan oproepen telkens hij dit nuttig acht. Dit is eveneens het geval voor de lasthebber, de bewindvoerder of bewindvoerders, de vertrouwenspersoon en de familieleden van de beschermde of de te beschermen persoon uit art. 1240, §1, 4° Ger.W., en dit zelfs als zij niet met hem of haar samenleven.¹³² Deze personen kunnen ook zelf vrijwillig ter zitting verschijnen (art. 1244, §2, derde lid Ger.W.). Op die manier realiseert de wetgever dat naasten van de beschermde of te beschermen persoon die zich betrokken voelen, aan de procedure kunnen deelnemen ook al roept de rechter hen niet op. Wat de wijze betreft waarop zij kunnen deelnemen aan de procedure werd geopteerd voor een vrijwillige verschijning omwille van de simpliciteit van de procedure.¹³³ De griffier brengt de oproepingen ter kennis van de personen in kwestie. Hij voegt bij de oproeping een afschrift van het verzoekschrift en desgevallend een afschrift van de verklaring van voorkeur voor een bepaalde bewindvoerder of vertrouwenspersoon zoals bedoeld in art. 496 BW (art. 1244, §2, vierde lid Ger.W.). Zodoende kunnen de opgeroepen personen er reeds kennis van nemen alvorens ze verschijnen.¹³⁴

De personen die worden opgeroepen of die vrijwillig verschijnen verkrijgen de hoedanigheid van partij in het specifieke geding, tenzij zij zich ertegen verzetten op de zitting. De griffier moet hen hiervan op de hoogte brengen in de oproeping of bij gebrek ervan, ter zitting (art. 1244, §2, laatste lid Ger.W.). Dit om hun rechten van verdediging beter te kunnen respecteren.¹³⁵ In de rechtsleer wordt opgemerkt dat een aantal opgeroepen personen zich moeilijk kunnen verzetten om partij te worden in het specifieke geding. Het gaat dan meer specifiek om de te beschermen of beschermde persoon, de vertrouwenspersoon en de verzoeker. Er kan worden aangenomen dat de wetgever met de voornoemde zinssnede *de facto* bedoelt dat een opgeroepen persoon niet kan worden gedwongen om te verschijnen. Zo kan bv. een partij verzoeken om een rechterlijke beschermingsmaatregel en ervoor opteren om niet te worden betrokken bij het verdere verloop van de procedure.¹³⁶ Het al dan niet partij zijn in een procedure is van groot belang. Zo hebben partijen toegang tot het dossier en de gevoelige stukken ervan, ontvangen ze de beschikkingen van de rechter en kunnen ze beroep instellen.¹³⁷

De regeling van art. 1244 Ger.W. toont aan dat de wetgever niet eenduidig antwoordt op de vraag of de procedure in het kader van een rechterlijke beschermingsmaatregel een eenzijdige procedure is of een procedure op tegenspraak. Het is de vrederechter immers die onder bepaalde voorwaarden bepaalt wie betrokken wordt in de procedure en wie niet. De vrederechter kan desgevallend dus beslissen om niemand op te roepen en toch uitspraak te doen over een verzoek tot bv verkoop van een onroerend goed.¹³⁸

¹³² Amendement nr. 4 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 6: Met dit amendement werd beoogd om niet aan elke persoon die door de rechter wordt gehoord de hoedanigheid van 'partij' toe te kennen, maar aan de naaste familieleden van de beschermde of te beschermen persoon.

¹³³ Amendement nr. 103 BROTCORNE, *Parl. St. Kamer* 54K3303/006, 2.

¹³⁴ Amendement nr. 4 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 7.

¹³⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 56-57.

¹³⁶ D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1570-1571.

¹³⁷ Amendement nr. 4 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 6-7.

¹³⁸ D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1569.

iii. *Verschijsning van de beschermde persoon zonder bijsland van een advocaat (art. 1244/1 Ger.W.)*

63. De invoering, wijziging of beëindiging van een rechterlijke beschermingsmaatregel houdt verband met de vraag naar bijsland verleend door een advocaat. In het nieuwe art. 1244/1 Ger.W. wordt dienaangaande een en ander verduidelijkt.

De rechter moet voortaan telkens wanneer de beschermde persoon of te beschermen persoon verschijnt zonder bijsland van een advocaat de persoon vragen of hij wenst dat een advocaat wordt aangewezen. Tevens moet de rechter vragen of de beschermde of te beschermen persoon zelf een advocaat wenst aan te wijzen dan wel of hij wenst dat de griffier aan de stafhouder of het BJB een aanwijzing van ambtswege vraagt (art. 1244/1, eerste lid Ger.W.). Moet een advocaat worden aangewezen dan wordt de zaak verdaagd naar een nabije datum (art. 1244/1, laatste lid Ger.W.).¹³⁹ Vanuit de bekommernis dat de beschermde of te beschermen persoon mogelijks niet in staat is om het belang van de inzet van de procedure en de bijsland door een advocaat in te zien, heeft de wetgever ook de rechter bevoegd gemaakt om wanneer hij dit noodzakelijk acht, ambtshalve de aanwijzing van een advocaat te bevelen (art. 1244/1, tweede lid Ger.W.).¹⁴⁰ Deze regeling is van toepassing op elk verzoek in het kader van een rechterlijke bescherming waarbij een de beschermde of te beschermen persoon ‘verschijnt’. Is de vrederechter bijgevolg van oordeel dat geen oproeping vereist is, dan moet de vraag ook niet worden voorgelegd. Terecht wordt door bepaalde rechtsleer het nut van deze regeling in vraag gesteld. Zo kan men zich in het licht van de doelstelling van de wetgever om de beschermde of te beschermen persoon een menswaardig leven te garanderen, afvragen waarom de bijsland van een advocaat niet verplicht werd. Bovendien blijkt uit de praktijk dat vaak met de beschermde of te beschermen persoon niet meer terdege kan worden gecommuniceerd over het verlenen van bijsland door een advocaat. Evenmin voorziet de wet in een sanctie wanneer de vrederechter de vraag niet zou stellen. Deze vaststellingen zullen mogelijks tot gevolg hebben dat de regeling van art. 1244/1 Ger.W. dode letter blijft.¹⁴¹

iv. *Horen van de beschermde of te beschermen persoon (art. 1245 Ger.W.)*

64. De achtste Potpourriwet verandert niets aan de modaliteiten van de hoorzittingen van de beschermde of te beschermen persoon of van zijn vertrouwenspersoon wanneer hij/zij zelf niet in staat is om zijn/haar mening te kennen te geven. Het nieuwe art. 1245, §1 Ger.W. herneemt de inhoud van het oude art. 1243, §2 Ger.W.

Bijgevolg kan tot op de dag van de zitting de beschermde of te beschermen persoon verzoeken om afzonderlijk te worden gehoord door de vrederechter in raadkamer, vóór de andere in het geding betrokken partijen, en indien hij dit wenst vergezeld van zijn vertrouwenspersoon (art. 1245, §1, eerste lid Ger.W.). De vrederechter kan dit verzoek niet weigeren. Nieuw is dat de beschermde of te beschermen persoon wordt gehoord op een plaats die de rechter geschikt acht (art. 1245, §1, tweede lid Ger.W.). Concreet betekent dit dat het verhoor niet noodzakelijk tijdens de zitting dient te gebeuren, maar ook kan doorgaan in de woonplaats van de betrokkene, het

¹³⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 57-58.

¹⁴⁰ Amendement nr. 77 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/003.

¹⁴¹ D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1571.

kantoor van de rechter, enz. Hierbij moet worden opgemerkt dat wanneer het verzoek een mogelijke weerslag heeft op de bekwaamheid van de beschermde of te beschermen persoon en deze niet in staat is om zich te verplaatsen, de rechter zich ambtshalve moet begeven naar de verblijfsplaats van de beschermde of te beschermen persoon of naar de plaats waar hij zich bevindt (art. 1246, §4 Ger.W., cfr. nr. 65).¹⁴²

Is de beschermde of te beschermen persoon daarentegen wilsonbekwaam en verzoekt de vertrouwenspersoon uiterlijk op de dag van de zitting om afzonderlijk in raadkamer te worden gehoord vóór de andere in het geding betrokken partijen, dan willigt de vrederechter dit verzoek in tenzij hij zijn weigering met redenen omkleed te kennen geeft.¹⁴³

Van het verhoor wordt tot slot een proces-verbaal opgemaakt dat bij het administratief dossier bedoeld in art. 1253 Ger.W. wordt neergelegd (art. 1245, §2 Ger.W., cfr. nr. 85). In dit proces-verbaal noteert de rechter het relaas van het verhoor van de betrokken persoon alsook moet hij in voorkomend geval vermelden dat hij van oordeel is dat de betrokken persoon wilsonbekwaam is met vermelding van de redenen die hij daarvoor aanhaalt.¹⁴⁴ Bepaalde rechtsleer is daarentegen van oordeel dat het niet raadzaam is om het relaas van de persoon die werd gehoord zeer gedetailleerd op te nemen in het proces-verbaal. De vermelding dat de persoon gehoord is volstaat volgens deze rechtsgeleerden.¹⁴⁵

v. *Onderzoeksmaatregelen m.o.o. bekomen van informatie over de gezondheidstoestand en situatie van de beschermde of te beschermen persoon (art. 1246 Ger.W.)*

65. Het nieuwe art. 1246 Ger.W. bevat de regeling van de onderzoeksmaatregelen die de vrederechter kan nemen om zich een beeld te kunnen vormen van de gezondheidstoestand van de beschermde of te beschermen persoon en van de situatie waarin deze zich bevindt.¹⁴⁶

Zo bepaalt art. 1246, §1 Ger.W. dat de vrederechter alle nuttige inlichtingen inwint. Overeenkomstig de tweede paragraaf van deze bepaling kan de rechter ook steeds een erkende arts of psychiater aanwijzen om een *medisch advies* uit te brengen over de gezondheidstoestand van de betrokken persoon. Het feit dat reeds een geneeskundige verklaring werd gevoegd bij het verzoekschrift staat daaraan niet in de weg.¹⁴⁷

Verder zijn bepaalde bijzondere onderzoeks- en opsporingsmaatregelen opgenomen in art. 1246 Ger.W. verplicht te hanteren door de rechter wanneer het verzoek een mogelijke weerslag heeft op de bekwaamheid van de beschermde of te beschermen persoon in de zin van art. 491, e) BW (art. 1246, §3, eerste lid Ger.W.). Is dit evenwel niet het geval dan zijn de onderzoeks- en opsporingsmaatregelen mogelijkheden voor de rechter en kan hij er dus facultatief gebruik van maken (art. 1246, §3, tweede lid Ger.W.). Zo moet of kan de vrederechter afhankelijk van de aard van de maatregel inlichtingen inwinnen over de *familiale, morele en materiële toestand en over de*

¹⁴² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 58-59; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1571-1573.

¹⁴³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 59; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1572.

¹⁴⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 59.

¹⁴⁵ zie D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1572.

¹⁴⁶ Onder het oude recht waren deze opgenomen in art. 1244 Ger.W.

¹⁴⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 59.

leefomstandigheden van de betrokken persoon bij diens omgeving (i.e. diens bloedverwanten tot de tweede graad of de personen die hem dagelijks verzorgen of begeleiden) of bij enige andere persoon die hem inlichtingen kan verschaffen (art. 1246, §3, eerste lid, laatste zin Ger.W.).¹⁴⁸ De rechter kan in elk geval deze inlichtingen ook steeds inwinnen bij de procureur des Konings via de bevoegde sociale dienst (art. 1246, §3, laatste lid Ger.W.).¹⁴⁹

Tot slot bepaalt art. 1246, §4, eerste zin Ger.W. uitdrukkelijk dat wanneer daartoe aanleiding bestaat of op verzoek van de beschermde of te beschermen persoon zelf, de rechter zich mag begeven naar de verblijfplaats van de beschermde of te beschermen persoon of naar de plaats waar deze zich bevindt om hem te horen. Desgevallend vergezeld van personen die de rechter of de betrokken persoon aanwijst. Kan de beschermde of te beschermen persoon zich evenwel niet meer verplaatsen, dan zal de rechter zich naar hem of haar begeven ambtshalve, wanneer het verzoek een mogelijke weerslag heeft op de bekwaamheid van de beschermde of te beschermen persoon (art. 1246, §4, tweede zin Ger.W.).¹⁵⁰ De rechter stelt steeds een procesverbaal op van zijn bezoek (art. 1246, §4, laatste zin Ger.W.).

vi. *Verplichting voor de rechter om het standpunt van de partijen dichter proberen bij elkaar te brengen (art. 1247 Ger.W.) (verplichte poging tot verzoening)*

66. Krachtens het nieuwe art. 1247 Ger.W. moet de rechter proberen om het standpunt van de partijen dichter bij elkaar te brengen, en dit op verzoek van een van de partijen of zelfs ambtshalve, voor zover hij dit mogelijk acht. De bedoeling van de wetgever is om te komen tot een consensuele oplossing tussen de partijen die voor iedereen aanvaardbaar is. In de voorbereidende werken wordt verduidelijkt dat het een informele poging betreft waarbij zowel de personen betrokken zijn die reeds partij zijn, als de personen die partij worden in de procedure omdat de rechter hen oproept. Het betreft dus hoegenaamd geen verzoening in de zin van art. 730/1 e.v. Ger.W. en evenmin een bemiddeling overeenkomstig de bepalingen van deel VII van het Gerechtelijk Wetboek.¹⁵¹ De vraag rijst naar de meerwaarde van deze bepaling voor vrederechters, gelet op de vanzelfsprekendheid ervan.¹⁵²

vii. *Aanwijzing van de bewindvoerder (art. 1247/1 Ger.W.)*

67. Zoals in het oude art. 1245 Ger.W. ziet de wetgever met het nieuwe art. 1247/1 Ger.W. erop toe dat de bewindvoerder niet onder dwang wordt aangewezen. Evenwel verschilt het nieuwe art. 1247/1 Ger.W. van het oude art. 1245 Ger.W. op een belangrijk punt, met name dat de rechter zich vergewist van de aanvaarding van de persoon alvorens zijn beschikking te wijzen.¹⁵³

¹⁴⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 59-60; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1572; Zodoende kan de vrederechter rekening houden met de professionele mening van de arts en de mening van het sociale netwerk van de betrokkene.

¹⁴⁹ Zie amendement nr. 5 BECQ, *Parl. St.* Kamer 54K3303/002, 8.

¹⁵⁰ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 60; D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1572-1573.

¹⁵¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 60-61.

¹⁵² D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1573.

¹⁵³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 61; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1575-1576.

viii. *Regeling van de kosten en uitgaven (art. 1248 Ger.W.)*

68. Wat de kosten en uitgaven betreft, stelt de rechter overeenkomstig het nieuwe art. 1248 Ger.W. een regeling vast. Aangezien in de meeste procedures inzake het nemen van een beschermingsmaatregel er geen in het ongelijk gestelde partij is, wordt overeenkomstig het advies van de Raad van State bepaald dat de artikelen 1017 e.v. Ger.W. niet van toepassing zijn (art. 1248, eerste lid Ger.W.).¹⁵⁴ Verder bevestigt het nieuwe art. 1248 Ger.W. dienaangaande wel enkele principes uit het oude art. 1242 Ger.W. zonder evenwel de hele oude regeling over te nemen. Zo heeft de rechter in de nieuwe regeling bv. meer vrijheid om de kosten van de ambtshalve toegewezen advocaat bedoeld in de gevallen van art. 1244/1 Ger.W. aan de verzoeker of de beschermde of te beschermen persoon in rekening te brengen, afhankelijk van de omstandigheden van elke zaak en de vraag of de persoon in kwestie al dan niet kan genieten van de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de tweedelijns rechtsbijstand krachtens art. 508/13 Ger.W. (art. 1248, tweede lid Ger.W.).¹⁵⁵

ix. *Modaliteiten van de beschikking (artt. 1249-1249/2 Ger.W.)*

Wijze waarop de beschikking wordt gegeven (art. 1249, eerste lid Ger.W.)

69. In het nieuwe art. 1249 Ger. W. wordt verduidelijkt dat de beschikking van de rechter in raadkamer wordt gegeven. Waar in het aanvankelijk voorstel de beslissing slechts in raadkamer werd gegeven op verzoek van de beschermde of te beschermen persoon,¹⁵⁶ werd dit op basis van een opmerking van de Raad van State aangepast.¹⁵⁷ Volgens de Raad moet de beschikking in deze *altijd* in raadkamer worden uitgesproken, om zoveel als mogelijk het recht op eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven van de betrokken persoon, zoals beschermd door art. 8 EVRM te waarborgen. Bovendien wordt dit principe bevestigd in art. 1029, eerste lid Ger.W. voor procedures bij eenzijdig verzoekschrift waarop de onderhavige procedure gebaseerd is, én vindt het verhoor van de beschermde of te beschermen persoon ook in raadkamer plaats (art. 1245, §1 Ger.W., cfr. nr. 64).¹⁵⁸

Inhoud van de beschikking (art. 1249, tweede lid Ger.W.)

70. De rechterlijke beschikking bevat de vermeldingen van art. 780 Ger.W., alsook het rijksregisternummer van de beschermde persoon. Door de vermelding van het rijksregisternummer verkrijgt de bewindvoerder immers toegang tot bepaalde sociale gegevens van de beschermde persoon.¹⁵⁹ Ook andere vermeldingen moeten nog in de beschikking worden opgenomen, niettegenstaande deze niet uitdrukkelijk in de wettekst worden vermeld. Daarbij kan worden gedacht aan onder andere de motivering waarom voor een regime van vertegenwoordiging

¹⁵⁴ Adv. RvSt. *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 200; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1573-1574.

¹⁵⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 61-62.

¹⁵⁶ Voorontwerp van wet, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 121.

¹⁵⁷ Adv. RvSt. *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 201.

¹⁵⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 62; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1573.

¹⁵⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 62.

wordt gekozen en niet voor een regime van bijstand of de lijst van handelingen waarvoor de beschermde persoon onbekwaam wordt verklaard.¹⁶⁰

Uitvoerbaarheid van de beschikking (art. 1249/1 Ger.W.)

71. Het nieuwe art. 1249/1, §1 Ger.W. herneemt de inhoud van art. 1029, tweede lid Ger.W. Bijgevolg zijn de beschikkingen uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande voorziening en zonder borgstelling, tenzij de rechter anders beslist. De voorlopige tenuitvoerlegging blijft dus het uitgangspunt maar de rechter kan in andere zin beslissen wanneer een voorlopige tenuitvoerlegging in strijd zou zijn met het belang van de beschermde of te beschermen persoon.¹⁶¹

Verder wordt in art. 1249/1, §2 Ger.W. in een afwijking voorzien op art. 1047, eerste lid Ger.W. door te bepalen dat de beschermde of te beschermen persoon steeds verzet kan doen tegen een beschikking die een weerslag heeft op zijn bekwaamheid. Een dergelijke beschikking heeft immers een grote impact aangezien de persoon in kwestie daardoor niet meer bekwaam is om bepaalde handelingen te verrichten. Bijgevolg moet hij of zij in staat zijn om zich tegen het verzoek te kunnen verdedigen. *A contrario* volgt daaruit dat personen die partij zijn geworden in de procedure omdat ze werden opgeroepen door de rechter, geen verzet kunnen doen omdat de maatregelen geen weerslag hebben op hun bekwaamheid om bepaalde rechten uit te oefenen. Wel zijn zij vrij om een beroep in te stellen bij de familierechtbank.¹⁶² Dit geldt eveneens voor de beschermde of te beschermen persoon wanneer de beschikking geen weerslag heeft op zijn bekwaamheid.¹⁶³

Tot slot wordt in art. 1249/1, §3 Ger.W. verduidelijkt dat de akte van hoger beroep ingesteld door de oorspronkelijke verzoeker naast de vermeldingen van art. 1057 Ger.W., ook de vermeldingen moet bevatten uit art. 1240 Ger.W. (cfr. nrs. 55-58). Gaat het hoger beroep daarentegen uit van andere partijen dan bevat de akte van hoger beroep uitsluitend de vermeldingen van art. 1057 Ger.W. De procedure in hoger beroep verloopt in papieren vorm aangezien de artikelen 1249/3 en 1249/4 Ger.W. inzake het register van de bescherming van de personen niet van toepassing zijn (art. 1249/1, §3, laatste lid Ger.W.). In de voorbereidende werken kan daaromtrent worden gelezen dat de rechtbanken van eerste aanleg op het vlak van informatica thans niet uitgerust zijn om een elektronische procedure te ondersteunen.¹⁶⁴

Kennisgeving van de beschikking (art. 1249/2 Ger.W.)

72. De beschikking moet door de griffier binnen drie dagen na de uitspraak ter kennis worden gegeven aan de partijen en in voorkomend geval aan de bewindvoerders. Een niet-ondertekend afschrift wordt binnen drie dagen aan de beschermde persoon, de vertrouwenspersoon en de advocaten van de partijen meegedeeld (art. 1249/2, §1 Ger.W.). De wetgever herneemt zodoende gedeeltelijk de inhoud van art. 1030 Ger.W., maar breidt tegelijkertijd de verplichte kennisgeving

¹⁶⁰ D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1573.

¹⁶¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 62.

¹⁶² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 63; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1574.

¹⁶³ Adv. RvSt. *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 201.

¹⁶⁴ Amendement nr. 6 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 9-10; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1574.

uit tot de bewindvoerder en de vertrouwenspersoon indien zij nog geen partij zijn in het geding. Zowel voor de bewindvoerder als voor de vertrouwenspersoon is deze kennisgeving nuttig aangezien ze over alle relevante informatie moeten kunnen beschikken om hun taak terdege te kunnen uitvoeren, i.e. de bewindvoerder moet de belangen van de beschermde persoon kunnen behartigen en de vertrouwenspersoon moet de goede werking van het bewind kunnen controleren. Dat niet alleen aan de advocaten van de partijen, maar ook aan de beschermde persoon een niet-ondertekend afschrift van de beschikking wordt meegedeeld (art. 1249/2, §1, tweede lid Ger.W.) vloeit voort uit het feit dat de beschermde persoon in de mate van het mogelijke moet betrokken zijn bij de uitoefening van de opdrachten van de bewindvoerder.¹⁶⁵

De kennisgeving van de beschikking is cruciaal omdat vanaf dat ogenblik de termijn begint te lopen voor de partijen om rechtsmiddelen aan te wenden. Een en ander in afwijking van art. 1051 Ger.W. Het komt bovendien toe aan de griffier, omwille van het transparantiebeginsel en de rechten van verdediging, om de partijen hiervan op de hoogte te brengen op het ogenblik van de kennisgeving (art. 1249/2, §2 Ger.W.).¹⁶⁶

De wetgever heeft daarnaast ook in de mogelijkheid voorzien voor derden die een bijzonder belang verantwoordt in verband met de bescherming van de betrokken persoon, om een uittreksel van de beschikking te verkrijgen (art. 1249/, §3 Ger.W.). In de praktijk bleek immers dat voornamelijk bepaalde bankinstellingen weigerden een beschikking uit te voeren indien hen geen afschrift werd bezorgd met een overzicht van de maatregelen bevolen door de rechter. Er weze opgemerkt dat het uittreksel dat wordt meegedeeld uitsluitend het beschikkend gedeelte van de beschikking bevat, en niet de motiveringen omwille van de eerbiediging van het privéleven van de betrokkenen.¹⁶⁷

KENNISGEVINGEN, MEDEDELINGEN EN NEERLEGGINGEN

i. Neerlegging van verzoekschriften en bijlagen bij verzoekschriften (art. 1249/3 Ger.W.)¹⁶⁸

73. De in art. 1239 Ger.W. bedoelde verzoekschriften moeten rechtstreeks worden neergelegd in het centraal register van bescherming van de personen (hierna: 'register') uit art. 1253/2 Ger.W. (art. 1249/3, eerste lid Ger.W.). Het is de bedoeling dat op de website van Justitie voor elke soort vordering een model van verzoekschrift beschikbaar zal zijn, welk model door de verzoeker moet worden ingevuld. Daarbij is het belangrijk dat de verzoeker goed aangeeft dat hij wenst te worden opgenomen in het register, zodat hij het register ook moet blijven gebruiken voor enige latere procedure. Vindt geen inschrijving plaats van de verzoeker, dan zullen de latere kennisgevingen, mededelingen en neerleggingen aan de verzoeker in papieren vorm gebeuren. Heeft de verzoeker evenwel geen privécomputer met een elektronische identiteitskaartlezer en internetverbinding te zijner beschikking om het verzoekschrift toe te voegen aan het register, dan kan hij zich steeds begeven naar de griffie van het vrederecht. Aldaar zullen computers ter beschikking staan van

¹⁶⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 63-64; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1574-1575.

¹⁶⁶ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 64-65; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1574.

¹⁶⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 64-65; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1575.

¹⁶⁸ Inwerkingtreding 1 januari 2020.

de rechtzoekende om zijn verzoekschrift in te vullen dat vervolgens automatisch in het register zal worden opgenomen.¹⁶⁹

De bijlagen bij het verzoekschrift worden neergelegd via het register of ter griffie. Worden ze neergelegd ter griffie dan moet de griffier de stukken omzetten in elektronisch formaat en ze zelf toevoegen aan het register (art. 1249/3, tweede lid Ger.W.).¹⁷⁰

ii. *Kennisgeving op elektronische wijze - verplicht gebruik van het centraal register van bescherming van de personen (art. 1249/4 Ger.W.)*¹⁷¹

74. De wetgever heeft het gebruik van het register verplicht gesteld voor bepaalde categorieën van personen. Het gaat om:

- het vredegerrecht inclusief de griffie (art. 1249/4, §1, 1° Ger.W.)
- het Openbaar Ministerie (art. 1249/4, §1, 2° Ger.W.)
- andere openbare diensten (art. 1249/4, §1, 3° Ger.W.)
- rechtsbeoefenaars zijnde advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders (art. 1249/4, §1, 4° Ger.W.)
- private stichtingen die zich uitsluitend inzetten voor de te beschermen persoon en de stichtingen van openbaar nut die voor de te beschermen personen over een statutair ingesteld comité belast met het opnemen van bewindvoeringen beschikken, gevestigd in België en die in het register zijn ingeschreven (art. 1249/4, §1, 5° Ger.W.). De stichtingen bedoeld in art. 1249/4, §1, 5° Ger.W. worden geacht ingeschreven te zijn in het register na ontvangst van de nadere regels voor inschrijving (art. 1249/4, §1, tweede lid BW). Die nadere regels tot inschrijving in het register zijn, naast de tekst van art. 1249 Ger.W. zelf, opgenomen in elke kennisgeving of mededeling van de griffie bestemd voor een partij die *niet* is ingeschreven (art. 1249/4, §4 Ger.W.).
- elke andere persoon die ingeschreven is in het register voor de betrokken procedure (art. 1249/4, §1, 6° Ger.W.). Het betreft een restcategorie die uitsluitend wanneer ze ingeschreven zijn in het register er verplicht gebruik van moeten maken.

Bovendien heeft de wetgever in vereenvoudigde inschrijvingsregels voorzien voor stichtingen en personen bedoeld in art. 1249/4, §1, 5° en 6° Ger.W. die reeds in het register waren ingeschreven voor een eerdere procedure, maar nog niet voor de betrokken procedure. In dat geval doet de griffier de eerste kennisgeving of mededeling via het register met vraag om bevestiging van de inschrijving binnen drie werkdagen. Wordt de bevestiging binnen die termijn gegeven, dan geldt dit als een inschrijving in het register voor de betrokken procedure. Wordt geen bevestiging binnen die termijn gegeven, dan wordt de elektronische mededeling of kennisgeving als ongedaan beschouwd en gaat de griffie over tot mededeling of kennisgeving in papieren vorm dewelke dan op haar beurt de nadere regels omvat voor inschrijving in het register.¹⁷²

¹⁶⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 65.

¹⁷⁰ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 65.

¹⁷¹ Inwerkingtreding 1 januari 2020.

¹⁷² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 66.

75. De wetgever is daarnaast ook de situatie indachtig geweest dat het register werkingsproblemen vertoont en dus disfunctioneert. Wanneer in een dergelijke situatie een handeling niet kan worden verricht binnen de, zelfs op straffe van nietigheid of van verval voorgeschreven termijnen, moet ze verricht worden ten laatste op de eerste werkdag na de laatste dag van de termijn, en dit ofwel op papier ofwel op elektronische wijze ingeval het register opnieuw gebruikt kan worden (art. 1249/4, §2 Ger.W.). Het systeem van art. 52, derde lid Ger.W. is met andere woorden van toepassing.¹⁷³

Krachtens art. 1249/4, §3 Ger.W. wordt de mededeling, kennisgeving of neerlegging die niet heeft plaatsgevonden in elektronische vorm hoewel verplicht, voor onbestaand gehouden. Ingevolge art. 1249/4, §4 Ger.W. moet de griffie bovendien de tekst van art. 1249 Ger.W. overnemen in elke kennisgeving of mededeling, en zelfs de nadere regels tot inschrijving in het register wanneer de kennisgeving of mededeling bestemd is voor een partij die niet is ingeschreven.¹⁷⁴

iii. Kennisgeving op niet-elektronische wijze - te volgen procedure (art. 1249/5 Ger.W.)

76. Verloopt de kennisgeving door de griffie niet op elektronische wijze en is deze wijze ook niet opgelegd, dan schrijft art. 1249/5 Ger.W. de te volgen regels voor. Zo moet de griffie alle oproepingen en bepaalde limitatief opgesomde beslissingen (o.a. beslissing betreffende aanwijzing van de bewindvoerder) *per gerechtsbrief* ter kennis brengen van de beschermde of te beschermen persoon, de bewindvoerder of de vertrouwenspersoon (art. 1249/5, §1-§3 Ger.W.). Alle andere kennisgevingen gebeuren bij gewone brief (art. 1249/5, §4 Ger.W.).¹⁷⁵

iv. Conversie van papieren documenten (art. 1249/6 Ger.W.)¹⁷⁶

77. Ontvangt de griffier na de inwerkingtreding van de wet papieren documenten en stukken, dan moet hij deze documenten en stukken omzetten in elektronische vorm, ze gelijkvormig verklaren en opladen in het register (art. 1249/6, §1, eerste lid Ger.W.). Teneinde het authentiek karakter van de documenten en stukken te waarborgen moeten deze in een onwijzigbaar formaat worden omgezet en worden voorzien van een stempel met datumbepaling. Op het moment van omzetting in elektronische vorm moet de griffier een conformiteitsverklaring opstellen.¹⁷⁷ Doet er zich een tegenstrijdigheid voor tussen de documenten in papieren vorm en de documenten in elektronische vorm, dan geeft de wetgever voorrang aan de originele papieren documenten. De gegevens in het register kunnen vervolgens worden gecorrigeerd volgens een procedure bepaald door de Koning (art. 1249/6, §1, tweede lid Ger.W.). Documenten en stukken die op het ogenblik van de inwerkingtreding van art. 1249/6 Ger.W. reeds in papieren vorm ter griffie worden gehouden, worden vermoed deel uit te maken van het register en hoeven niet te worden

¹⁷³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 67; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1578.

¹⁷⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 66-67; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1578.

¹⁷⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 67; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1575: deze auteurs zijn van mening dat de wetgever in art. 1249/5, §3 Ger.W. het overzicht verliest door de opsomming van wetsbepalingen.

¹⁷⁶ Inwerkingtreding 1 januari 2020.

¹⁷⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 67.

opgeladen. Deze documenten en stukken kunnen ter griffie worden geraadpleegd (art. 1249/6, §2 Ger.W.).

B. Bekendmaking van beschermingsmaatregelen (artt. 75-80 Potpourri VIII-wet)

i. Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad (art. 1250 Ger.W.)

78. Elke beslissing die een beschermingsmaatregel beveelt, beëindigt of wijzigt, moet bij uittreksel worden bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* door toedoen van de griffier (art. 1250, eerste lid Ger.W.). De bekendmaking moet gebeuren binnen vijftien dagen na de beslissing die de beschermingsmaatregel beveelt, beëindigt of wijzigt (art. 1250, tweede lid Ger.W.). Het aanvangspunt voor de berekening van de termijn van vijftien dagen is dus niet langer meer de aanvaarding door de bewindvoerder, zoals in het oude art. 1249, tweede lid Ger.W.¹⁷⁸ De ambtenaren aan wie de vertraging of het verzuim te wijten is, worden aansprakelijk gesteld ten aanzien van de betrokkenen voor zover althans de vertraging of het verzuim te wijten is aan een collusie (art. 1250, tweede lid Ger.W.).

- !!! **Wet 10 maart 2019**: bekendmaking erkende of uitvoerbaarverklaarde buitenlandse beschermingsmaatregel in Belgisch Staatsblad (art. 1250 Ger.W.) -

79. Krachtens de wet van 10 maart 2019 gelden de voornoemde regels inzake de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* (cfr. nr. 78) eveneens voor maatregelen die voortvloeien uit een buitenlandse beslissing die door de vrederechter in België werd erkend of uitvoerbaar verklaard (art. 1250 Ger.W.). De buitenlandse maatregelen maken deel uit van een geheel van maatregelen genomen ten aanzien van een meerderjarige persoon om zijn bescherming te waarborgen in België. Het is bijgevolg van belang dat de betrokkenen worden geïnformeerd over de erkende of uitvoerbaar verklaarde buitenlandse maatregelen. Des te meer daar de buitenlandse maatregelen blijven gelden zolang de Belgische rechter ze niet wijzigt, vervangt of opheft. Uitsluitend een uittreksel van de beslissing om de buitenlandse maatregel te erkennen of uitvoerbaar te verklaren wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. Dit om het privéleven van de betrokkenen te eerbiedigen. Het is tevens niet uitgesloten dat ook maatregelen genomen door de buitenlandse autoriteiten ter wijziging of opheffing van de oorspronkelijke beschermingsmaatregelen, moeten worden bekend gemaakt in het *Belgisch Staatsblad*. De bekendmaking van de erkende of uitvoerbaar verklaarde buitenlandse maatregelen heeft tot gevolg dat deze moeten worden vermeld in het bevolkingsregister, zoals hieronder toegelicht (cfr. nr. 80).¹⁷⁹

ii. Aantekening in bevolkingsregister en verzoek om uittreksel (art. 1251 Ger.W.)

80. De griffier brengt binnen de termijn van vijftien dagen bedoeld in art. 1250, tweede lid Ger.W. ook een uittreksel van de beslissing ter kennis van de burgemeester van de woonplaats van de beschermde persoon zodat deze in het bevolkingsregister kan worden aangetekend. De burgemeester levert op zijn beurt aan de persoon zelf of aan een derde die een belang aantoon, een uittreksel uit het bevolkingsregister af, met vermelding van de naam, het adres en de staat van bekwaamheid van een persoon, alsook de identiteit van de bewindvoerder (art. 1251 Ger.W.).

¹⁷⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 68.

¹⁷⁹ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 22-23.

iii. *Opheffing van conflictenprocedure in art. 1252 Ger.W.*

81. De specifieke procedure voor conflicten tussen de verschillende actoren die meewerken aan de bescherming van een persoon, wordt thans afgeschaft door art. 78 Potpourri VIII-wet.¹⁸⁰ Bijgevolg wordt art. 1252 Ger.W. opgeheven.

- !!! **Wet 10 maart 2019:** procedure van erkenning en uitvoerbaarverklaring van buitenlandse beschermingsmaatregelen m.b.t. een meerderjarige (artt. 1252/1 tot 1252/6 Ger.W.) -

82. De artikelen 10 tot 16 van de wet van 10 maart 2019 voegen in het Gerechtelijk Wetboek een nieuwe onderafdeling in die de procedure omvat voor de erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel met betrekking tot een meerderjarige persoon.

Vooreerst moet krachtens art. 1252/1 Ger.W. het verzoek tot erkenning of uitvoerbaarverklaring bij de vrederechter worden ingediend en behandeld volgens de procedure op eenzijdig verzoekschrift (artt. 1026 tot 1034 Ger.W.), onder voorbehoud van de toepassing van de artikelen 1252/2 tot 1252/6. De keuze van de wetgever voor het eenzijdig verzoekschrift is ingegeven vanuit de idee dat vertragingen in de procedure door vertragingsmanoeuvres van een betrokken partij moeten worden voorkomen. De belangen van de beschermde persoon en zijn waardigheid staan immers voorop. De bedoeling van de beschermingsmaatregel ligt dan ook in de omkadering van de situatie waarin een persoon zich bevindt die wegens zijn gezondheidstoestand niet langer in staat is zijn eigen belangen waar te nemen. In deze context blijkt bovendien dat partijen zich zelden verzetten tegen een voorgestelde maatregel zodat de keuze voor een procedure op eenzijdig verzoekschrift voor de hand ligt. Dit doet geen afbreuk aan de rechten van verdediging van de andere betrokkenen aangezien zij nog steeds een rechtsmiddel kunnen aanwenden tegen de beslissing van de vrederechter om de buitenlandse beschermingsmaatregel al dan niet te erkennen.¹⁸¹

Krachtens art. 1252/2, eerste lid Ger.W. moet het verzoekschrift worden neergelegd via het centraal register van de bescherming van personen uit art. 1253/2 Ger.W. Op die manier is de vrederechter makkelijk op de hoogte van beschermingsmaatregelen die in het buitenland werden genomen en zijn erkend in België, alsook van de toestand van de beschermde persoon. Tevens zorgt een beroep op het centraal register voor informatisering van de bestaande procedure met een daling van de kosten tot gevolg.¹⁸² De bijlagen bij het verzoekschrift kunnen worden neergelegd ter griffie of via het register (art. 1252/2, tweede lid Ger.W.). Voor kennisgevingen en mededelingen zijn de artikelen 1249/2 tot 1249/6 Ger.W. van toepassing. De beslissing tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van de buitenlandse beschermingsmaatregel zelf, wordt evenwel per gerechtsbrief ter kennis gebracht (art. 1252/2, derde lid Ger.W.).¹⁸³

Daarna worden de partijen opgeroepen door de griffie om binnen acht dagen na de inschrijving van het verzoekschrift op de algemene rol te verschijnen op de zitting om te worden gehoord. In spoedeisende gevallen kan de rechter toestaan om binnen een termijn van drie dagen ter terechtzitting te dagvaarden (art. 1252/3 Ger.W.). Niets belet de rechter evenwel om ook andere

¹⁸⁰ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 68.

¹⁸¹ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St.* Kamer 54K3422/001, 24-26.

¹⁸² Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St.* Kamer 54K3422/001, 26-27.

¹⁸³ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St.* Kamer 54K3422/001, 27-28.

betrokken personen (bv. familieleden) op te roepen om te worden gehoord. Daarnaast is ook een vrijwillige tussenkomst steeds mogelijk op grond van art. 812 Ger.W.¹⁸⁴

Tot slot moet de rechter uitspraak doen 'op korte termijn'. Dit is zo snel als mogelijk nadat hij in het bezit is van de relevante informatie (art. 1252/4 Ger.W.), en nadat hij onderzocht heeft of de weigeringsgronden van art. 22, tweede lid van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 niet vervuld zijn.¹⁸⁵ Op verzoek van elke belanghebbende, de betrokken persoon, de procureur des Konings of ambtshalve, kan de vrederechter tevens een rechterlijke beschermingsmaatregel bedoeld in art. 492/1 BW opleggen in geval hij zich moet uitspreken over een erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beslissing (art. 1252/5 Ger.W.). De rechter zal *niet* overgaan tot een toetsing ten gronde van de buitenlandse maatregel, en hij is gebonden door de vaststelling van de feiten waarop de buitenlandse autoriteit zich heeft gebaseerd om de beslissing te nemen. De rechter zal *wel* de nadere regels van tenuitvoerlegging van de buitenlandse beslissing in België bepalen en eventueel aanvullende maatregelen nemen die vereist zijn wegens de gezondheidstoestand van de betrokkene om diens vermogensrechtelijke en niet-vermogensrechtelijke belangen in België te beheren. De vrederechter die met een verzoek tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beslissing wordt geconfronteerd zal zich immers meestal nog niet uitgesproken hebben over beschermingsmaatregelen voor de betrokken persoon. Artikel 1252/5 Ger.W. voorkomt zodoende dat een nieuw verzoek zou moeten worden ingediend waardoor, in strijd met de belangen van de persoon in kwestie, diens bescherming in België gedurende een bepaalde tijd niet zou kunnen worden gewaarborgd.¹⁸⁶ De beslissing genomen door de rechter is in beginsel uitvoerbaar bij voorraad (art. 1252/6 Ger.W.), al kan hij ook in andere zin beslissen wanneer de uitvoerbaarheid bij voorraad indruist tegen de belangen van de beschermde of te beschermen persoon. In dat geval vindt de voorlopige tenuitvoerlegging plaats op risico van de persoon die ze vordert (art. 1398 Ger.W.).¹⁸⁷

- !!! **Wet 10 maart 2019:** procedure voor overleg voorafgaand aan de plaatsing in België van een volwassene in een instelling of op een plaats waar bescherming kan worden geboden en diens plaatsing naar aanleiding van dat voorafgaande overleg (artt. 1252/7 en 1252/8 Ger.W.) -

83. De wet van 10 maart 2019 heeft in de artikelen 17 tot 19 een procedure van voorafgaand overleg van de Belgische autoriteiten uitgewerkt, voor een meerderjarige persoon die in het buitenland verblijft en waarvoor de buitenlandse autoriteiten een verzoek tot plaatsing in België indienen. Deze procedure kan worden teruggevonden in de artikelen 1252/7 tot 1252/10 Ger.W. en ziet er als volgt uit.

Vooreerst maakt de buitenlandse autoriteit het voorstel van plaatsing in België over aan de bevoegde Centrale Autoriteit, i.e. de FOD Justitie, die daarvan de ontvangst bevestigt (art. 1252/7, §1, eerste lid *juncto* art. 1252/9 Ger.W.). De FOD Justitie bezorgt vervolgens het voorstel van plaatsing in België, het rapport over de betrokkene en de redenen voor de plaatsing aan de

¹⁸⁴ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 28.

¹⁸⁵ Gaat de buitenlandse beslissing uit van een land dat geen partij is bij het Verdrag van 's-Gravenhage, dan moet de rechter de gronden voor weigering van art. 25 WIPR onderzoeken. Cfr. Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 28-29.

¹⁸⁶ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 29-30.

¹⁸⁷ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 30-31.

procureur des Konings van het arrondissement waar de volwassene zijn gewone verblijfplaats of zijn woonplaats zal hebben (art. 1252/7, §1, tweede lid Ger.W.). De procureur des Konings is de centrale figuur in de procedure, wat logisch voorkomt aangezien hij ook in de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke¹⁸⁸ een centrale rol vervult en dus over de nodige deskundigheid ter zake beschikt. De procureur gaat na of het overgemaakte dossier volledig is.¹⁸⁹ Hij heeft daarvoor een maand de tijd. Is het dossier niet volledig dan vraagt de procureur des Konings via de FOD Justitie dat de buitenlandse autoriteit het dossier vervolledigt. Zodra het dossier volledig is, bevestigt de procureur des Konings dit aan de Centrale Autoriteit (art. 1252/7, §1, derde en vierde lid Ger.W.).

Daarna beschikt de procureur over drie maanden vanaf de kennisgeving dat het dossier volledig is, om een omstandig en met redenen omkleed advies over het voorstel tot plaatsing uit te brengen. Deze termijn kan eenmaal verlengd worden met twee maanden. De procureur baseert zich voor zijn advies op het verkregen rapport en de redenen voor de plaatsing. Hij kan ook steeds bijkomende informatie vragen aan de buitenlandse autoriteit via de FOD Justitie, dan wel een beroep doen op zijn onderzoeksbevoegdheden om meer informatie te vergaren over de plaatsing in België. Centraal in het advies staan de belangen van de beschermde persoon waarmee de procureur in het bijzonder rekening moet houden (art. 1252/7, §2 Ger.W.). Concreet kan de procureur zich verzetten tegen de plaatsing of deze toestaan onder bepaalde voorwaarden. Hij moet immers nagaan of de plaats van de plaatsing het mogelijk maakt om de bescherming van de betrokkene effectief te verzekeren. Om die reden is het zeer nuttig dat de buitenlandse autoriteit in het overgemaakte voorstel de plaats vermeldt waar de persoon mogelijks zal worden geplaatst.¹⁹⁰

Wordt de buitenlandse beslissing tot plaatsing in België erkend, dan geeft tot slot de griffier bij gerechtsbrief kennis van de beslissing tot erkenning en van de buitenlandse beslissing tot plaatsing aan de directeur van de instelling waartoe de psychiatrische dienst behoort of aan de persoon die de volwassene ten laste neemt, en die daarvoor werd aangewezen door de buitenlandse beslissing (art. 1252/8, eerste lid, eerste zin Ger.W.). Zij mogen ook de redenen voor de plaatsing en de eventuele voorwaarden opgelegd door de vrederechter kennen, zodat zij de behandeling kunnen afstemmen op de behoeften van de beschermde persoon. De griffier brengt tevens de procureur des Konings onverwijld op de hoogte (art. 1252/8, eerste lid, laatste zin Ger.W.). Dit om ervoor te zorgen dat de persoon in ideale omstandigheden wordt geplaatst, wat voornamelijk van belang is wanneer de persoon in een ziekenhuis wordt geplaatst aangezien de wetgever een dergelijke plaatsing met een vorm van vrijheidsbeneming gelijkstelt.¹⁹¹ Onmiddellijk na de kennisgeving moet de directeur of de persoon die de volwassene ten laste neemt alle nodige maatregelen treffen voor de organisatie van de plaatsing. Aangezien de plaatsing moet gebeuren met inachtneming van de rechten van de betrokkene, moet de procureur zich van de tenuitvoerlegging van deze maatregelen vergewissen. De procureur moet bijgevolg nagaan of de omstandigheden waarin de betrokkene leeft geen schade berokkenen aan zijn lichamelijke en geestelijke gezondheid, en aan zijn sociale en familiale contacten. Als de geplaatste persoon een

¹⁸⁸ BS 27 juli 1990.

¹⁸⁹ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 31.

¹⁹⁰ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 31-33.

¹⁹¹ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 33.

bedreiging kan vormen voor zichzelf en/of voor anderen, dan zorgt de procureur er in het bijzonder voor dat de directeur van de instelling of de persoon die de volwassene ten laste neemt, hem ook daadwerkelijk onder zijn bewaring heeft, zijn vervoer en overbrenging uitvoert en desgevallend tot zijn opname overgaat (art. 1252/8, tweede lid Ger.W.).¹⁹²

- !!! **Wet 10 maart 2019**: centrale autoriteit (artt. 1252/9 en 1252/10 Ger.W.) -

84. Ingevolge de wet van 10 maart 2019 wordt in art. 1252/9, §1 Ger.W. verduidelijkt dat de Centrale Autoriteit waarvan sprake is in het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000, voor België de FOD Justitie is. De FOD Justitie moet als Centrale Autoriteit de verschillende verplichtingen inzake samenwerking naleven die in hoofdstuk V van voornoemd Verdrag zijn opgenomen, en is tevens de autoriteit langs dewelke de verzoeken tot plaatsing van de Belgische en buitenlandse autoriteiten worden overgezonden. Om aan de samenwerkingsverplichtingen te voldoen heeft de FOD Justitie bovendien het recht om advies te vragen van een autoriteit of instelling die zij nuttig acht te raadplegen en/of alle inlichtingen of documenten te verzamelen die nodig zijn voor de behandeling van het verzoek (art. 1252/9, §2 Ger.W.). Het begrip "autoriteit" betreft elke autoriteit die onder de Federale Staat of een ander bevoegdheidsniveau ressorteert. Ook het begrip 'instelling' moet ruim worden opgevat en behelst volgens de voorbereidende werken zowel "*parastatale/paragewestelijke/paragemeenschapsinstellingen als [om] administraties, verenigingen of instituties die actief zijn op het stuk van de bescherming van de volwassenen.*"¹⁹³ De informatie of documenten die vervolgens worden meegedeeld zijn niet beperkt tot bepaalde bronnen, moeten verband houden met het verzoek van de buitenlandse autoriteit en moeten worden meegedeeld binnen de grenzen van het beginsel van vertrouwelijkheid en van het beroepsgeheim.¹⁹⁴

Daarnaast is krachtens art. 1252/10 Ger.W. enkel de FOD Justitie als Centrale autoriteit gemachtigd om de verzending van de stukken en vragen aan de bevoegde overheden van de verzoekende Staat of de bevoegde Belgische autoriteiten te waarborgen. Bedoeld worden alle stukken die nuttig zijn voor de behandeling van het verzoek, zoals een ontvangstbewijs van een verzoek tot plaatsing, adviezen en rapporten.¹⁹⁵

Samengevat kan de rol van de FOD Justitie als Centrale Autoriteit worden omschreven als het beantwoorden van de internationale verzoeken tot plaatsing en het fungeren als doorgeefluik voor rapporten, elementen of adviezen van het desbetreffende dossier. Zij onderzoekt niet de gegrondheid van de verzoeken tot plaatsing in België. Zoals *supra* vermeld (cfr. nr. 83) is het de procureur des Konings die het dossier beheerst en die bepaalde informatie kan eisen van de buitenlandse autoriteiten als hij deze nuttig acht voor de behandeling van het verzoek (art. 1252/7 Ger.W.).¹⁹⁶

¹⁹² Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 33-34.

¹⁹³ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 35.

¹⁹⁴ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 34-35.

¹⁹⁵ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 35.

¹⁹⁶ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 34-35.

iv. *Administratief dossier - inhoud (art. 1253 Ger.W.)*¹⁹⁷

85. De regeling van het administratief dossier van de beschermde persoon wordt op een aantal punten gewijzigd.

De wijzigingen zijn ten eerste ingegeven vanuit de informatisering van de procedure voor het vrederecht en de rol die het centraal register van bescherming van de personen daarin speelt. Zo wordt voortaan het administratief dossier niet meer “*op de griffie*” gehouden, maar door de griffier gehouden “*in het register*” (art. 1253, eerste en derde lid BW). Tevens *deelt* de griffier, bij wijziging van het bewindsforum, het administratief dossier voortaan *mee* aan de nieuwe bevoegde vrederechter overeenkomstig art. 628, 3° Ger.W. i.p.v. het *toe te zenden* (art. 1253, vierde lid BW). Merk op dat uitsluitend de documenten en stukken die na de inwerkingtreding van de wet zijn neergelegd worden meegedeeld via het register, aangezien uitsluitend deze documenten en stukken moeten worden opgeladen in het register. Bijgevolg moet voor de stukken en documenten van de hangende procedures en de reeds beëindigde procedures op de datum van inwerkingtreding van de wet het systeem van uitwisseling van het administratief dossier tussen de griffies behouden blijven.¹⁹⁸

Ten tweede moet voortaan het proces-verbaal van verhoor van de beschermde of te beschermen persoon worden opgenomen in het administratief dossier (art. 1253, eerste lid, 7° BW). Dit vanuit het horen van de beschermde persoon overeenkomstig art. 1245, §2 Ger.W.

Ten derde worden wijzigingen aangebracht met het oog op het samenbrengen in het administratief dossier van de verzoekschriften die aanleiding hebben gegeven tot de verschillende beschikkingen (art. 1253, eerste lid, 1° en 4° BW). Aangezien deze praktijk reeds verspreid is onder de griffies wenst de wetgever deze te veralgemenen via de achtste Potpourriwet. Bovendien laat een afschrift van het verzoekschrift toe dat de vrederechter eenvoudiger kan nagaan of een identieke of gelijkaardige vraag reeds eerder werd ingediend.¹⁹⁹

Ten vierde moet het administratief dossier voortaan een afschrift bevatten van alle beschikkingen en niet alleen de eindbeschikkingen (art. 1253, eerste lid, 4° BW). Zodoende beschikt de rechter over de hele historiek van de procedure, wat om diverse redenen nuttig kan zijn bv. om te weten welke deskundige reeds werd aangeduid.²⁰⁰

Ten vijfde moet het administratief dossier voortaan een afschrift bevatten van de omstandige geneeskundige verklaringen bedoeld in art. 1241, §1 Ger.W. (cfr. nr. 59) en de adviezen over de gezondheidstoestand van de betrokken persoon bedoeld in art. 1246, §2, eerste lid BW (cfr. nr. 65 - art. 1253, eerste lid, 8° Ger.W.). Een en ander laat de rechter toe om het overzicht te bewaren van de evolutie in de gezondheidstoestand van de beschermde persoon.²⁰¹

- !!! **Wet 10 maart 2019:** erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel -

86. In het administratief dossier van de beschermde persoon dat wordt gehouden op de griffie van het vrederecht, moet voortaan ook de beslissing van de vrederechter worden opgenomen waarbij hij of zij de buitenlandse beschermingsmaatregel erkent of uitvoerbaar verklaart. Om die reden wordt een negende punt toegevoegd aan art. 1253, eerste lid Ger.W. De rechter moet immers

¹⁹⁷ Art. 1253, eerste lid Ger.W.: inwerkingtreding 1 januari 2020.

¹⁹⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 68-69.

¹⁹⁹ Amendement nr. 7 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 11.

²⁰⁰ Amendement nr. 7 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 11-12.

²⁰¹ Amendement nr. 7 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 12.

over alle relevante informatie kunnen beschikken om een weldoordachte beslissing te kunnen nemen over de rechterlijke bescherming van de persoon in kwestie. Omdat de vermelding van gegevens omtrent de plaatsing van een persoon een schending van diens recht op eerbiediging van het privéleven zoals beschermd door art. 8 EVRM kan inhouden, heeft de wetgever een aantal veiligheidsmechanismen voorzien. Zo wordt na de beëindiging van het bewind het administratief dossier gedurende vijf jaar bewaard om daarna te worden vernietigd (art. 1253, derde lid Ger.W.), en hebben alleen de beschermde persoon, diens bewindvoerder, diens vertrouwenspersoon en de procureur des Konings ambtshalve toegang tot het dossier (art. 1253/1, §1, eerste lid Ger.W.). Na het overlijden van de beschermde persoon komt dit recht toe aan zijn erfgenamen, de procureur des Konings evenals de notaris belast met de vereffening en verdeling van zijn nalatenschap (art. 1253/1, §1, tweede lid Ger.W.). Elke andere belanghebbende die het dossier wil inkijken moet daarvoor een met redenen omkleed verzoek indienen bij de vrederechter. De vrederechter weegt vervolgens de rechten en belangen van de verzoeker bij de uitoefening van het inzagerecht af tegen de rechten en belangen van de beschermde persoon, in het bijzonder tegen zijn recht op eerbiediging van het privéleven. Willigt de vrederechter het verzoek in dan bepaalt hij in welke documenten van het dossier de verzoeker inzage krijgt, en bepaalt hij tevens of de verzoeker recht heeft op een afschrift. Recht op een afschrift van een deel of het gehele dossier hebben de beschermde persoon, diens bewindvoerder, diens vertrouwenspersoon en de procureur des Konings steeds (art. 1253/1, §3 Ger.W.).²⁰²

v. Administratief dossier – raadpleging (art. 1253/1 Ger.W.)

87. Doordat de gegevens opgenomen in het administratief dossier van zeer gevoelige aard zijn, kan het dossier maar door een zeer beperkt aantal personen worden geraadpleegd. Het gaat nog steeds om dezelfde personen als onder het oude recht, maar art. 1253/1 Ger.W. wordt daarnaast wel in overeenstemming gebracht met de nieuwe door onderhavige wet ingevoerde procedureregels, alsook met de informatisering van de procedure.²⁰³

C. Het centraal register van de bescherming van de personen (art. 81-87 Potpourri VIII-wet)

88. De wetgever heeft de bedoeling om de procedure inzake bescherming van meerderjarige onbekwame personen volledig op elektronische wijze te laten verlopen. Binnen dit kader werd het centraal register van de bescherming van de personen (hierna: ‘register’) opgericht, waaraan de wetgever thans een hele nieuwe afdeling, en meer specifiek de artikelen 1253/2 tot 1253/7 Ger.W., wijdt. Het register zal volgens de wetgever ook leiden tot een daling van de procedurekosten.²⁰⁴

i. Inhoud van het register (art. 1253/2 Ger.W.)

89. Het register wordt in de wet omschreven als een geïnformatiseerde gegevensbank voor het beheer, de opvolging en de behandeling van procedures m.b.t. beschermde personen (art. 1253/2,

²⁰² Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 36; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1576.

²⁰³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 68-69.

²⁰⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 70; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)”, *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1577.

eerste lid Ger.W.). In het register worden alle stukken en gegevens verzameld m.b.t. dergelijke procedures (art. 1253/2, tweede lid Ger.W.). Daarbij geldt het register als authentieke bron voor alle akten en gegevens die het bevat (art. 1253/2, derde lid Ger.W.).²⁰⁵ Documenten en stukken die in papier werden neergelegd of meegedeeld aan de griffie vóór de inwerkingtreding van de wet van 21 december 2018, worden geacht deel uit te maken van het register zoals bepaald in het nieuwe art. 1249/6, §2 Ger.W. (cfr. nr. 77). Bijgevolg gelden ze als authentieke bron.²⁰⁶

De bedoeling is dat van zodra het register in werking zal treden, alle verzoekschriften worden neergelegd in het register samen met de bijgevoegde stukken (art. 1249/3 Ger.W., cfr. nr. 73), alsook dat het register dienstdoet als communicatiemiddel tussen de actoren van het bewind. Alle kennisgevingen, mededelingen en neerleggingen tussen deze actoren moeten via het register verlopen (art. 1249/4 Ger.W., cfr. nrs. 74 e.v.).²⁰⁷

ii. Inrichting van het register (art. 1253/3 Ger.W.)

90. De FOD Justitie staat in voor de inrichting en het operationeel beheer van het register, en voorziet in de technische middelen voor de verwerking (art. 1253/3 Ger.W.).

iii. Toegang tot het register (art. 1253/4 Ger.W.)

91. Het nieuwe art. 1253/4 Ger.W., §1, eerste lid Ger.W. bepaalt welke personen toegang hebben tot de voor hen relevante informatie van het register. Het gaat om:

- magistraten
- griffiers (en het personeel verbonden aan de griffie)
- bewindvoerders in het kader van de uitoefening van hun wettelijke opdracht
- de beschermde of te beschermen persoon zelf of na zijn overlijden zijn erfgenamen
- de vertrouwenspersoon
- elkeen die partij is in een procedure waarvan de behandeling wordt verzekerd door het register, hun advocaten, de notarissen, de gerechtsdeurwaarders en de beheerder

De Koning kan krachtens art. 1253/4, §1, tweede lid Ger.W. ook nog andere categorieën van personen of instellingen toestemming verlenen om de gegevens van het register te raadplegen. Hij kan dit slechts doen voor zover het toekomstige koninklijk besluit eerst wordt voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit, zodat deze kan onderzoeken of de uitbreiding van de toegang tot het register rechtmatig en verenigbaar is met het doel van de verwerking van de gerechtelijke gegevens.²⁰⁸ De mededeling van gegevens uit het register aan andere personen dan degene opgesomd in de eerste paragraaf is uitdrukkelijk bij wet verboden. Dit verbod geldt niet alleen voor de beheerder van het register maar voor alle personen die in welke hoedanigheid ook deelnemen aan de verzameling, de verwerking of mededeling van gegevens van het register of die kennis hebben van deze gegevens. Allen moeten zij het vertrouwelijke karakter van de gegevens in

²⁰⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 70.

²⁰⁶ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 71.

²⁰⁷ D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1577.

²⁰⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 71-72, zie specifiek: Advies Gegevensbeschermingsautoriteit, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, nr. 6, (578) 581.

acht nemen. De overtreding van dit verbod wordt strafrechtelijk gesanctioneerd. De wetgever verklaart immers art. 458 Sw. van overeenkomstige toepassing (art. 1253/4, §2 Ger.W.).²⁰⁹

iv. *Verplichte mededeling van informatie aan de beschermde of te beschermen persoon (art. 1253/5 Ger.W.)*

92. De beheerder van het register moet volgens het nieuwe art. 1253/5 Ger.W. een aantal elementen ter kennis brengen van de beschermde of te beschermen persoon, wiens gegevens in het register zijn opgenomen. Dit conform de artt. 13 en 14 van de GDPR^{210, 211}. Zo moet o.a. de identiteit en contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke worden meegedeeld, alsook de verwerkingsdoeleinden en de rechtsgrond voor de verwerking. De specifieke verwijzing naar de artikelen 13 en 14 van de GDPR werd opgenomen naar aanleiding van een opmerking van de Gegevensbeschermingsautoriteit.²¹²

v. *Bewaringstermijn van de gegevens (art. 1253/6 Ger.W.)*

93. De gegevens van het register worden bewaard voor een periode van vijf jaar vanaf het einde van de beschermingsmaatregel (art. 1253/6, eerste lid Ger.W.). Op die manier kan de vrederechter die binnen die periode wordt geconfronteerd met een nieuw verzoek de gegevens nog raadplegen. Na het verstrijken van de termijn van vijf jaar worden de gegevens van het register gewist, onverminderd de bepalingen van de Archiefwet van 24 juni 1955²¹³ (art. 1253/6, tweede lid Ger.W.).²¹⁴

vi. *Nadere regels voor inrichting en werking van het register (art. 1253/7 Ger.W.)*

94. Bij koninklijk besluit worden, na advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit, de gegevens van en de nadere regels voor de inrichting en werking van het register bepaald, alsook de nadere regels voor de toegang tot en de inschrijving in het register en de *a posteriori* controle van het belang om er toegang toe te hebben. Het informaticasysteem moet met anderen woorden op vraag van de Gegevensbeschermingsautoriteit,²¹⁵ in een *preventieve* kwaliteitscontrole voorzien van de personen die het register willen raadplegen, zodat hun hoedanigheid kan worden gecontroleerd. Bovendien moet ook een *a posteriori* controle van het belang van de persoon om toegang te hebben tot het register mogelijk zijn.²¹⁶

²⁰⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 72; zie daarover o.a.: D. SCHEERS en C. SCHEERS, "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel II)", *RW* 2018-19, nr. 40, (1563) 1577.

²¹⁰ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG, *Publ. L* 119/1.

²¹¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 72.

²¹² Advies Gegevensbeschermingsautoriteit, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, nr. 24, (578) 584-585.

²¹³ *BS* 12 augustus 1955.

²¹⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 73.

²¹⁵ Advies Gegevensbeschermingsautoriteit, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, nrs. 51-52, (578) 591.

²¹⁶ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 73.

AFDELING 3. Wijzigingen van de wet van 22 augustus 2002 betreffende rechten van de patiënt (art. 88 Potpourri VIII-wet)

95. Zie voor een toelichting bij deze wijziging randnummer 16.

AFDELING 4. Wijzigingen van de wet van 17 maart 2013 (artt. 91-93 Potpourri VIII-wet)

96. Aan de wet van 17 maart 2013²¹⁷ worden in totaal drie wijzigingen doorgevoerd.

Twee wijzigingen daarvan hebben tot doel om het aantal evaluaties van beschermingsmaatregelen genomen onder een oud beschermingsstatuut (bv. voorlopig bewind, verlengde minderjarigheid, enz.), te beperken. Deze evaluaties verhoogden immers de werklast voor vrederechters. Te dien einde wordt het tweede lid van art. 228 wet 17 maart 2013 opgeheven, alsook het derde lid van art. 229 wet 17 maart 2013 (artt. 91-92 Potpourri VIII-wet). Zodoende worden deze bepalingen afgestemd op het nieuwe art. 492/4 BW (cfr. nr. 18).²¹⁸ Een derde wijziging heeft betrekking op art. 230/1 wet 17 maart 2013 (art. 93 Potpourri VIII-wet). Voortaan wordt in deze bepaling verduidelijkt dat de wilsverklaring van de ouders of van de overlevende ouder waarbij ze een datieve voogd aanduiden voor hun kind overeenkomstig art. 392 BW en die dateert van voor de inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2013, gelijkgesteld wordt met een verklaring houdende keuze van een bewindvoerder in de artikelen 496 en 496/1 BW. Daardoor blijft de verklaring van de ouders uitwerking hebben ten aanzien van het onder verlengde minderjarigheid geplaatste kind, wanneer deze maatregel wordt omgezet in een rechterlijke beschermingsmaatregel.²¹⁹

Zie voor meer rechtsleer:

- DEGUEL, F., "Pot-pourri pour les personnes majeures protégées", *JT* 2019/6773, 369-386.
- DE NOLF, E., "Gewijzigde wetgeving inzake de 'zorgvolmacht': de nieuwigheden op een rijtje", *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/7, 1-5.
- ROTTHIER, K., "De regelingen inzake onbekwaamheid: na 4 jaar toepassing een facelift!", *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/2, 1-7.
- SCHEERS, D. en SCHEERS, C., *Bewind 2.0*, Antwerpen, Intersentia, 2019, 282p.
- SCHEERS, D. en SCHEERS, C., "Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)", *RW* 2018-19/82, 1522-1532.

²¹⁷ Wet 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, *BS* 14 juni 2013.

²¹⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 75.

²¹⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 76.

HOOFDSTUK II. Wijzigingen van het afstammingsrecht, het naamrecht, de regeling omtrent de huwelijksbeletselen en het onderhoudsrecht

97. In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de wijzigingen geanalyseerd die de achtste Potpourriwet heeft aangebracht aan het afstammingsrecht (afdeling 1.), het naamrecht (afdeling 2.), de regeling omtrent de huwelijksbeletselen (afdeling 3.), het onderhoudsrecht (afdeling 4.) en de voogdijregeling (afdeling 5.).

AFDELING 1. Afstammingsrecht (artt. 99-113 Potpourri VIII-wet)

98. De wetgever heeft op diverse plaatsen in het afstammingsrecht wijzigingen aangebracht die voornamelijk de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof in de desbetreffende bepalingen incorporeren. De aangebrachte wijzigingen kunnen onder de volgende vier noemers worden samengebracht, die hierna elk in een afzonderlijke paragraaf zullen worden behandeld:

- Erkenning van het moeder-, vader- of meemoederschap (§1)
- Onderzoek naar het moeder-, vader- of meemoederschap (§2)
- Betwisting van het vaderschap van de echtgenoot (§3)
- Betwisting van de erkenning (§4)
- Overgangsbepalingen (§5)

§1. Erkenning van het moeder-, vader- of meemoederschap

99. Onder het oude recht was de erkenning van een kind ontoelaatbaar wanneer uit deze erkenning bleek dat tussen de [juridische] moeder en de erkennende vader een huwelijksbeletsel wegens verwantschap bestond waarvoor geen ontheffing verleend kon worden, tenzij het huwelijk waardoor dat beletsel was ontstaan, nietig werd verklaard of werd ontbonden door overlijden of door echtscheiding (oud art. 321 BW). Dezelfde verbodsbepaling gold ook voor een erkennende moeder (oud art. 313, §2 BW) en een erkennende meemoeder (oud art. 325/5 BW).

Thans worden in deze bepalingen door de artt. 99, 102 en 104 Potpourri VIII-wet de wettelijke uitzonderingen op het verbod geschrapt. Deze uitzonderingen zijn immers betekenisloos geworden sinds de wet van 15 mei 2007 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot het huwelijk tussen aanverwanten (*BS* 29 juni 2007).²²⁰ Verder is voortaan niet meer de Koning bevoegd voor het verlenen van de ontheffing, maar de familierechtbank (art. 119 Potpourri VIII-wet).

100. Weigert het kind vanaf twaalf jaar zijn of haar instemming met de erkenning, en/of weigert de ouder ten aanzien van wie de afstamming vaststaat in te stemmen met de erkenning, dan kan degene die het kind wil erkennen hen dagvaarden voor de familierechtbank (art. 329*bis*, §2 BW). De familierechtbank zal eerst pogen de partijen te verzoenen, en desgevallend de nodige instemmingen ontvangen. Kan geen verzoening worden bereikt dan wordt het verzoek verworpen

²²⁰ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 79; zie ook: G. VERSCHULDEN, "Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nr. 5, (61) 62-63.

als vaststaat dat de verzoeker niet de biologische vader of moeder²²¹ van het kind is. Kan evenwel niet worden bewezen dat de aspirant-erkenner niet de biologische vader of moeder is, dan moest de rechter onder het oude recht een machtiging geven om het kind te erkennen voor zover het kind op het ogenblik van de dagvaarding *jonger dan 1 jaar* was zonder dat de rechter het belang van het kind in deze kon beoordelen. Was het kind evenwel *ouder dan 1 jaar* op het ogenblik van de dagvaarding, dan kon de rechter de voorgenomen erkenning weigeren indien deze ‘kennelijk’ strijdig was met de belangen van het kind. Inzake vaderlijke erkenning heeft het Grondwettelijk Hof de leeftijdsgrens van 1 jaar om een toetsing te kunnen doorvoeren, in strijd met de Grondwet bevonden, in zoverre het de rechter bij wie een vordering tot erkenning aanhangig is gemaakt gedurende het eerste levensjaar van het kind, door de man die beweert de biologische vader te zijn, verhindert om het belang van het kind te controleren bij het vaststellen van de afstamming (cfr. Gwh 16 december 2010, nr. 144/2010).²²² Ook het marginale karakter van de toetsing werd door het Grondwettelijk Hof ongrondwettig bevonden (cfr. GWh 2 juli 2015, nrs. 101 en 102/2015)^{223, 224}.

De wetgever heeft thans via art. 107 Potpourri VIII-wet art. 329bis, §2, derde lid BW aangepast aan deze rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Bijgevolg wordt de scharnierleeftijd van 1 jaar geschrapt, en wordt het woord ‘kennelijk’ eveneens geschrapt. Een en ander heeft tot gevolg dat de familierechter voortaan bij de beoordeling van de vaststelling van de afstammingsband steeds een volledige toets moet doorvoeren aan het belang van het kind ongeacht diens leeftijd.²²⁵ *Mutatis mutandis* geldt hetzelfde voor een erkenning door de meemoeder (art. 325/4 BW *juncto* art. 329bis, §2 BW). Dezelfde wijzigingen worden door art. 107 Potpourri VIII-wet tevens doorgevoerd in art. 329bis, §3, vijfde lid BW, voor wat betreft de procedure tot nietigverklaring van een erkenning gedaan zonder toestemming.²²⁶

§2. Onderzoek naar het moeder-, vader- of meemoederschap

101. Onder het oude recht was een onderzoek naar het moeder-, vader en meemoederschap niet ontvankelijk indien daaruit een huwelijksbeletsel bleek tussen de moeder en vader/meemoeder waarvoor geen ontheffing kon worden verleend, tenzij het huwelijk waardoor dat beletsel was ontstaan werd nietig verklaard of werd ontbonden door overlijden of echtscheiding (oude artt. 314, tweede lid BW; 325 BW en 325/10 BW).

De artikelen 100, 103 en 106 Potpourri VIII-wet brengen op twee punten wijzigingen aan in

²²¹ Voor het moederschap gaat het dan om de bevalling; voor het meemoederschap om de toestemming in de medisch begeleide voortplanting (art. 325/4, tweede lid BW).

²²² Gwh 16 december 2010, nr. 144/2010, *Act.dr.fam.* 2011, afl. 1, 2, noot N. MASSAGER; *A.GrwH* 2010, afl. 5, 2259; *BS* 14 februari 2011 (tweede uitgave) (uittreksel), 11196; *RABG* 2011, afl. 13, 883, noot E. DE MAEYER en C. VERGAUWEN; *RTDF* 2011 (samenvatting), afl. 1, 118; *RW* 2010-11 (samenvatting), afl. 21, 894; *RW* 2010-11, afl. 34, 1431; *T.Fam.* 2011, afl. 4, 56, noot F. SWENNEN; *TGR-TWVR* 2011, afl. 3, 166; *TJK* 2011, afl. 2, 139, noot C. MELKEBEEK; *TJK* 2011 (samenvatting C. MELKEBEEK), afl. 3, 201; *TJK* 2011 (samenvatting C. MELKEBEEK), afl. 4, 254; *TJK* 2011 (samenvatting C. MELKEBEEK), afl. 5, 320.

²²³ Gwh 2 juli 2015, nr. 101/2015, *BS* 1 september 2015 (eerste uitgave) (uittreksel), 55811; *RTDF* 2015, afl. 4, 918; *RW* 2015-16 (samenvatting), afl. 16, 620;

Gwh 2 juli 2015, nr. 102/2015, *BS* 1 september 2015 (eerste uitgave) (uittreksel), 55818; *RTDF* 2015, afl. 4, 918.

²²⁴ P. SENAËVE en Ch. DECLERCK, *Compendium van het personen- en familierecht*, Acco, Leuven, 2017, nr. 814; G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch personen- en familierecht*, Brugge, die Keure, 2016, nrs. 111-112, 50-53; G. VERSCHULDEN, “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nrs. 11-12, (61) 65; zie ook I. BOONE, “Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018”, *RW* 2018-19/35, nrs.13-15, (1362) 1364-1365.

²²⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 82-83.

²²⁶ G. VERSCHULDEN, “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nrs. 13-14, (61) 62-63.

de voormelde bepalingen. Ten eerste worden de uitzonderingen op het incestverbod geschrapt omdat deze betekenisloos waren geworden sinds de wet van 15 mei 2007 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot het huwelijk tussen aanverwanten (BS 29 juni 2007).²²⁷ Verder is voortaan niet meer de Koning bevoegd voor het verlenen van de ontheffing, maar de familierechtbank (art. 119 Potpourri VIII-wet). Ten tweede wordt ingevolge het arrest van het Gwh dd. 9 augustus 2012 (nr. 103/2012)²²⁸ het absolute verbod tot vaststelling van een incestueuze afstammingsband in het kader van een gerechtelijk onderzoek naar het moeder-, vader- of meemoederschap afgeschaft en vervangen door een afgezwakt verbod met appreciatiebevoegdheid voor de rechter. Voortaan blijft de vordering tot gerechtelijk onderzoek dus onontvankelijk wanneer een absoluut huwelijksbeletsel bestaat tussen de moeder en vader/meemoeder, “*tenzij de familierechtbank oordeelt dat de vaststelling van de afstamming van vaderszijde resp. moederszijde resp. het meemoederschap niet strijdig is met het belang van het kind.*”²²⁹ Concreet geldt met andere woorden een principieel verbod tot vaststelling van een incestueuze afstammingsband tenzij de eisende partij bewijst dat de gevorderde vaststelling van de afstammingsband niet strijdt met de belangen van het kind in kwestie. In dat geval is de vestiging van een incestueuze afstammingsband wel mogelijk.²³⁰

102. Maakte een kind vanaf twaalf jaar of degene van de ouders van het kind ten aanzien van wie de afstamming vaststaat onder het oude recht bezwaar tegen het gerechtelijk onderzoek dan wees de rechter volgens het oude art. 332*quinquies* BW de vordering af voor zover het een kind betrof van minstens 1 jaar oud op het ogenblik van de indiening van de vordering en voor zover de vaststelling van de afstamming kennelijk strijdig was met de belangen van het kind. Ingevolge rechtspraak van het Grondwettelijk Hof worden thans twee wijzigingen aan deze bepaling aangebracht. Zo oordeelde het Hof in een arrest van 3 mei 2012 (nr. 61/2012)²³¹ dat de leeftijdsgrens van 1 jaar ongrondwettig is, en in een arrest van 7 maart 2013 (nr. 30/2013)²³² dat de marginale toetsing aan het belang van het kind (via de woorden “kennelijk strijdig”) ongrondwettig is.²³³

Bijgevolg wordt art. 332*quinquies*, §2 BW aan deze rechtspraak aangepast (art. 109 Potpourri VIII-wet) door schrapping van de leeftijdsgrens van 1 jaar en door schrapping van het woord ‘kennelijk’. Zodoende moet de familierechter voortaan bij de beoordeling van de

²²⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 79; zie ook: G. VERSCHELDEN, “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nr. 5, (61) 62-63.

²²⁸ Gwh 9 augustus 2012, nr. 103/2012, *Act.dr.fam.* 2012, afl. 7, 150, noot A. VAN GYSEL; *A.GrWH* 2012, afl. 4, 1615; *BS* 26 september 2012 (eerste uitgave) (uittreksel), 59225; *JDJ* 2012, afl. 319, 35, noot G. MATHIEU en A. RASSON; *JLMB* 2012, afl. 27, 1281, noot P. MARTENS; *RTDF* 2013, afl. 1, 204, noot Y.-H. LELEU en L. SAVEUR; *T.Fam.* 2012, afl. 10, 219, noot T. WUYTS; *TJK* 2015, afl. 1, 67, noot E. IGNOVSKA en G. VERSCHELDEN.

²²⁹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 79-81; zie recent o.a. Antwerpen 18 april 2018, *RW* 2018-19/82, 1546.

²³⁰ I. BOONE, “Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018”, *RW* 2018-19/35, nrs. 3-5, (1362) 1362-1363; G. VERSCHELDEN, “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nrs. 7-10, (61) 63-65; Merk op dat het absolute verbod tot vaststelling van een incestueuze afstammingsband bij erkenning wél blijft bestaan. Aan de ambtenaar van de burgerlijke stand komt het immers niet toe om het belang van het kind te beoordelen bij de vaststelling van de afstammingsband

²³¹ Gwh 3 mei 2012, nr. 61/2012, *Act.dr.fam.* 2012, afl. 6, 135, noot -; *A.GrWH* 2012, afl. 2, 909; *RTDF* 2012, afl. 3, 704; *RW* 2011-12 (samenvatting), afl. 41, 1827; *RW* 2012-13 (samenvatting), afl. 16, 617; *T.Fam.* 2013, afl. 3-4, 90, noot F. SWENNEN.

²³² Gwh 7 maart 2013, nr. 30/2013, *T.Fam.* 2013, 232, noot F. SWENNEN.

²³³ Zie o.a.: I. BOONE, “Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018”, *RW* 2018-19/35, nr. 16, (1362) 1365; G. VERSCHELDEN, “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nr. 12, (61) 65.

vaststelling van de afstammingsband steeds een volledige toetsing aan het belang van het kind doorvoeren ongeacht diens leeftijd.²³⁴

§3. Betwisting van het vaderschap van de echtgenoot

103. Ingevolge art. 318, §1 BW kan het vaderschap van de echtgenoot worden betwist door de moeder, het kind, de echtgenoot zelf, de man die het vaderschap van het kind opeist en de vrouw die het meemoederschap van het kind opeist. De vordering van de echtgenoot moet worden ingesteld binnen een jaar na de ontdekking van het feit dat hij niet de vader van het kind is (art. 318, §2, eerste lid BW). Is de echtgenoot evenwel overleden zonder in rechte te zijn opgetreden dan kon volgens het oude art. 318, §2, tweede lid BW zijn "*vaderschap binnen een jaar na zijn overlijden of na de geboorte, worden betwist door zijn bloedverwanten in de opgaande en in de neerdalende lijn.*" Het Grondwettelijk Hof oordeelde in zijn arrest van 18 januari 2018 (nr. 3/2018)²³⁵ dat art. 318, §2, tweede lid BW evenwel de Grondwet schendt in zoverre de daarin bepaalde vervaltermijn voor de bloedverwanten in opgaande en neerdalende lijn van een echtgenoot die overleden is zonder in rechte te zijn opgetreden terwijl de termijn daarvoor nog niet verstreken was, kan aanvragen vooraleer zij kennis hebben kunnen nemen van het feit dat het kind geboren was of van het feit dat de overleden echtgenoot niet de vader van het kind was.²³⁶

Rekening houdend met deze rechtspraak wordt thans in het nieuwe art. 318, §2, tweede lid BW het vertrekpunt van de vervaltermijn voor bloedverwanten aangepast, alsook een onderscheid gemaakt tussen de hypothese dat de echtgenoot overleden is na de geboorte van het kind, en de hypothese dat hij overleden is voor de geboorte van het kind.²³⁷ Bijgevolg geldt voortaan de volgende regeling:

- Is de echtgenoot overleden *na* de geboorte van het kind maar zonder in rechte te zijn opgetreden, terwijl de termijn om dit te doen nog niet verstreken is, dan kan zijn vaderschap binnen een jaar na zijn overlijden of na de ontdekking van de geboorte of binnen een jaar na hun ontdekking van het feit dat de overledene niet de vader van het kind is, worden betwist door zijn bloedverwanten in de opgaande en in de neerdalende lijn (art. 318, §2, tweede lid, eerste zin BW).
- Is de echtgenoot overleden *voor* de geboorte van het kind dan kan zijn vaderschap worden betwist door zijn bloedverwanten in de opgaande en de neerdalende lijn binnen een jaar na de ontdekking van de geboorte of binnen een jaar na hun ontdekking van het feit dat de overledene niet de vader van het kind is (art. 318, §2, tweede lid, tweede zin BW).

²³⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 84; zie ook: G. VERSCHULDEN, "Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nrs. 13-14, (61) 66.

²³⁵ Gwh 18 januari 2018, nr. 3/2018; *BS* 14 juni 2018 (eerste uitgave) (uittreksel), 49477; *RTDF* 2018 (samenvatting), afl. 1, 158; *T.Fam.* 2018, afl. 3, 69, noot P. SENAEVE.

²³⁶ G. VERSCHULDEN, "Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nr. 15, (61) 66.

²³⁷ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 80; zie ook: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, nrs. 6-8, (1362) 1363; G. VERSCHULDEN, "Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nrs. 16-17, (61) 66-67.

§4. Betwisting van de moederlijke, vaderlijke of meemoederlijke erkenning

104. Een *moederlijke erkenning* kan worden betwist door een aantal personen waaronder o.a. de vrouw die het moederschap opeist. Ook een *vaderlijke erkenning* kan worden betwist door o.a. de man die het vaderschap opeist (art. 330, §1, eerste lid BW). Deze personen moesten onder het oude recht hun vordering tot betwisting instellen binnen een vervaltermijn van 1 jaar vanaf de ontdekking van het feit dat hij of zij de vader resp. moeder van het kind was (oud art. 330, §1, vierde lid BW). Het Grondwettelijk Hof heeft in een arrest van 6 april 2011 (nr. 54/2011)²³⁸ en in een arrest van 5 december 2013 (nr. 165/2013)²³⁹ overwogen dat het *vertrekpunt* van de eenjarige vervaltermijn ongrondwettig is, aangezien deze kan aanvangen vooraleer de betwiste erkenning heeft plaatsgevonden en vooraleer de persoon die de afstamming opeist kennis heeft van de betwiste erkenning.²⁴⁰

De wetgever heeft deze rechtspraak opgenomen in het nieuwe art. 330, §1, vierde lid BW (art. 108 Potpourri VIII-wet). Voortaan moet de persoon die het vaderschap of moederschap opeist de vordering tot betwisting van de vaderlijke of moederlijke erkenning instellen binnen een jaar na de ontdekking van het feit dat hij of zij de vader of de moeder van het kind is “*of binnen een jaar nadat hij of zij kennis heeft genomen van de erkenning, indien deze plaatsvindt na de ontdekking van het feit dat hij of zij de vader of moeder van het kind is*” (art. 330, §1, vierde lid, eerste zin BW). Eenzelfde aanpassing werd doorgevoerd voor de eenjarige vervaltermijn van de vordering tot betwisting van de vaderlijke erkenning door de vrouw die het meemoederschap van het kind opeist. De vrouw die het meemoederschap van het kind opeist zal voortaan de vaderlijke erkenning kunnen betwisten binnen een jaar na de ontdekking van het feit dat zij overeenkomstig art. 7 van de MBV-wet²⁴¹ heeft toegestemd in de verwekking en de verwekking van het kind hiervan het gevolg kan zijn, “*of binnen een jaar nadat zij kennis heeft genomen van de erkenning, indien deze plaatsvindt na de ontdekking van het feit dat zij de meemoeder van het kind is*” (art. 330, §1, vierde lid, tweede zin BW).²⁴²

105. Ook het *vertrekpunt* van de eenjarige vervaltermijn van de vordering tot betwisting van de *meemoederlijke erkenning* door de vrouw die het meemoederschap opeist werd door het Grondwettelijk Hof in een arrest van 16 februari 2017 (nr. 24/2017)²⁴³ ongrondwettig bevonden. De termijn kan immers aanvangen vooraleer de betwiste erkenning plaatsvindt.²⁴⁴ Bijgevolg worden middels art. 105 Potpourri VIII-wet in art. 325/7, §1 BW dezelfde wijzigingen doorgevoerd als in art. 330, §1, vierde lid BW, zoals *supra* toegelicht (cfr. nr. 104). Meer specifiek wordt in art. 325/7, §1, vijfde lid BW verduidelijkt dat de vordering van de vrouw die het meemoederschap opeist moet worden ingesteld binnen een jaar na de ontdekking van het feit dat zij heeft toegestemd in de verwekking van het kind overeenkomstig art. 7 MBV-wet en de verwekking van

²³⁸ Gwh 6 april 2011, nr. 54/2011, *T.Fam.* 2011, 93, noot G. VERSCHELDEN.

²³⁹ Gwh 5 december 2013, nr. 165/2013, *T.Fam.* 2014, 39, noot A. QUIRYNEN.

²⁴⁰ G. VERSCHELDEN, “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nr. 18, (61) 67.

²⁴¹ Wet van 6 juli 2007 betreffende de medisch begeleide voortplanting en de bestemming van de overtallige embryo's en gameten, *BS* 17 juli 2007.

²⁴² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 83-84; zie ook: I. BOONE, “Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018”, *RW* 2018-19/35, nrs. 9-13, (1362) 1363-1364; G. VERSCHELDEN, “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nr. 19, (61) 67-68.

²⁴³ Gwh 16 februari 2017, nr. 24/2017.

²⁴⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 81-82.

het kind het gevolg kan zijn van die daad, “of binnen een jaar nadat zij kennis heeft genomen van de erkenning, indien deze plaatsvindt na de ontdekking van het feit dat zij de meemoeder van het kind is.” Ook voor de man die de meemoederlijke erkenning wenst te betwisten wordt art. 325/7, §1, zesde lid BW in dezelfde zin aangepast. Zijn vordering moet bijgevolg worden ingesteld binnen een jaar na de ontdekking van het feit dat hij de vader van het kind is “of binnen een jaar nadat hij kennis heeft genomen van de erkenning, indien deze plaatsvindt na de ontdekking van het feit dat hij de vader van het kind is.”²⁴⁵

§5. Overgangsbepalingen

106. Ingevolge het arrest van het Grondwettelijk Hof dd. 17 juli 2014 (nr. 118/2014) heeft de wetgever in art. 25, §1 van de wet van 1 juli 2006 tot wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot het vaststellen van de afstamming en de gevolgen ervan,²⁴⁶ het vertrekpunt van de eenjarige vervaltermijn om de moederlijke of vaderlijke erkenning te betwisten van een kind geboren voor 1 juli 2007 gewijzigd. Het gaat om de vervaltermijn waarover de persoon beschikt die het vaderschap of moederschap van het kind opeist (art. 110 Potpourri VIII-wet).²⁴⁷

Verder voeren de artikelen 111, 112 en 113 Potpourri VIII-wet overgangsbepalingen in m.b.t.:²⁴⁸

- de betwisting van het vermoeden van vaderschap van de overleden echtgenoot door diens bloedverwanten in opgaande en neerdalende lijn (art. 318, §2, tweede lid BW)
- de betwisting van de moederlijke, vaderlijke of meemoederlijke erkenning door de persoon die het moederschap resp. het vaderschap of meemoederschap opeist ten aanzien van het kind dat werd erkend (art. 325/7, §1, vijfde en zesde lid en art. 330, §1, vierde lid BW)
- de betwisting van de moederlijke of vaderlijke erkenning door de persoon die het moederschap of vaderschap van het kind opeist op grond van art. 25, §1 wet 1 juli 2006 tot wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot het vaststellen van de afstamming en de gevolgen ervan

²⁴⁵ Zie o.a.: I. BOONE, “Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018”, *RW* 2018-19/35, nrs. 9-13, (1362) 1363-1364; G. VERSCHULDEN, “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nrs. 18-19, (61) 67-68.

²⁴⁶ *BS* 29 december 2006.

²⁴⁷ Zie daarover: G. VERSCHULDEN, “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nr. 20, (61) 68;

Voortaan luidt art. 25, §1 van de wet van 1 juli 2006 als volgt: “In afwijking van artikel 330, § 1, vierde lid, zoals gewijzigd bij deze wet, en van artikel 318, § 1, tweede lid, zoals ingevoegd bij deze wet, kunnen de erkenning en het vermoeden van vaderschap van de echtgenoot worden betwist door de persoon die het moederschap of vaderschap van het kind opeist gedurende een termijn van één jaar vanaf de inwerkingtreding van deze wet, zelfs indien er meer dan een jaar verstreken zou zijn sedert de geboorte of het ontdekken van de geboorte van het kind, of binnen een jaar nadat hij of zij kennis heeft genomen van de erkenning, indien deze na de inwerkingtreding van de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie plaatsvindt. ...”

²⁴⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 85-86; zie daarover: G. VERSCHULDEN, “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nrs. 21-22, (61) 68-69.

In elk van deze drie situaties wordt verduidelijkt dat de vordering tot betwisting kan worden ingesteld gedurende een termijn van een jaar vanaf de inwerkingtreding van deze titel van de wet van 21 december 2018, i.e. vanaf 10 januari 2019.

AFDELING 2. Naamrecht (artt. 114-117 Potpourri VIII-wet)

107. Ingevolge het arrest van het Grondwettelijk Hof van 27 april 2017 (nr. 50/2017)²⁴⁹ worden de artikelen 335, §4 en 335*ter*, §3 BW aangevuld met twee leden (art. 114-115 Potpourri VIII-wet). Bijgevolg kan een meerderjarig kind in wiens hoofde een nieuwe afstammingsband langs moeders-, vaders- of meemoederszijde wordt vastgesteld als gevolg van een succesvolle 2-in-1 vordering²⁵⁰ een nieuwe naam *kiezen* overeenkomstig art. 335, §1 BW of art. 335*ter*, §1 BW. De keuze voor een nieuwe naam bestaat dus slechts in de hypothese dat de afstammingsband ten aanzien van een ouder succesvol wordt betwist en dadelijk wordt vervangen door een nieuwe afstammingsband. In dat geval kan het meerderjarige kind een nieuwe naam kiezen, zijnde ofwel de naam van zijn moeder, de naam van zijn vader/meemoeder, of een naam die samengesteld is uit hun twee namen.²⁵¹

Deze nieuwe bepalingen zijn niet alleen van toepassing op 2-in-1 vorderingen tot betwisting van een afstammingsband ingesteld na de inwerkingtreding van de wet, maar ook op dergelijke vorderingen ingesteld voor de inwerkingtreding van de wet (art. 116 Potpourri VIII-wet). De materie van de familienaam betreft immers de staat van de persoon en raakt de openbare orde.²⁵²

AFDELING 3. Huwelijksbeletselen (artt. 118-124 Potpourri VIII-wet)

108. Ingevolge art. 118 Potpourri VIII-wet is thans de familierechtbank, en niet langer de Koning, bevoegd om het huwelijksbeletsel tussen aanverwanten (art. 161 BW) en tussen verre zijverwanten (art. 163 BW) op te heffen. Artikel 164 BW wordt in die zin aangepast. Tevens worden voortaan in deze bepaling de procedureregels uiteengezet die de familierechtbank moet volgen wanneer een vordering tot opheffing van een huwelijksbeletsel wegens bloed-of aanverwantschap wordt ingediend. Zo moet de vordering op eenzijdig verzoekschrift worden ingeleid door een van de toekomstige echtgenoten. Er is immers geen tegenpartij voorhanden. Op deze vordering zijn de

²⁴⁹ Gwh 27 april 2017, nr. 50/2017, *RTDF* 2017 (samenvatting), afl. 3, 530; *RW* 2016-17 (samenvatting), afl. 37, 1480.

²⁵⁰ Voor art. 335, §4 BW gaat het dan om een vordering tot betwisting van de afstamming op grond van art. 312, §2 BW, art. 318, §§5-6 BW of art. 330, §§3-4 BW. Voor art. 335*ter*, §3 BW gaat het om een vordering tot betwisting van de afstamming op grond van art. 312, §2 BW, art. 325/3, §§4-5 BW, art. 325/7, §§3-4 BW of art. 330, §3-4 BW.

Merk op dat de vermelding van art. 312, §2 BW in de wet foutief is aangezien dit geen 2-in-1 vordering betreft (zie ook in die zin: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, (1362) 1367 in voetnoot 37).

²⁵¹ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 86-87; zie daarover o.a.: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, nrs. 19-21, (1362) 1366-1367.

²⁵² Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 88.

artikelen 1026 tot 1034 Gerechtelijk Wetboek van toepassing, onder voorbehoud van de in art. 164 BW specifiek vermelde procedurele regels. Ingevolge het tweede lid van art. 164 BW kan de rechter slechts uitspraak doen nadat hij de toekomstige echtgenoten opgeroepen heeft en na het advies van de procureur des Konings daaromtrent te hebben ingewonnen. Dezelfde wijzigingen worden aangebracht in art. 353-13 BW met betrekking tot huwelijksbeletselen tussen verwanten en aanverwanten die voortvloeien uit een adoptieve afstammingsband (art. 120 Potpourri VIII-wet). Verder worden nog een aantal bepalingen in het afstammings- en adoptierecht in overeenstemming gebracht met de nieuwe bevoegdheid van de familierechtbank (art. 119 Potpourri VIII-wet).²⁵³

109. Verder worden in het Gerechtelijk Wetboek op drie plaatsen wijzigingen aangebracht.²⁵⁴

Ten eerste wordt een nieuwe paragraaf 2/2 toegevoegd aan art. 629*bis* Ger.W. waarin wordt bepaald welke familierechtbank territoriaal bevoegd is om te oordelen over de opheffing van het verbod een huwelijk aan te gaan. Het gaat om de familierechtbank van de woonplaats, of bij gebreke daarvan, van de verblijfplaats van een van de toekomstige echtgenoten. Hebben de toekomstige echtgenoten geen woon- of verblijfplaats in België, dan is de familierechtbank van Brussel bevoegd.

Ten tweede wordt voor de vorderingen tot opheffing van het verbod om een huwelijk aan te gaan op grond van de artikelen 164 en 353-13 BW de verplichting ingevoerd om deze aan het Openbaar Ministerie mee te delen op straffe van nietigheid. Daartoe wordt een punt 1°/1 toegevoegd aan art. 764, eerste lid Ger.W. De materie van de huwelijksbeletselen raakt immers de openbare orde en bovendien laat het advies van het Openbaar Ministerie de rechter toe om over bepaalde inlichtingen te beschikken zodat hij in alle objectiviteit uitspraak kan doen.

Ten derde wordt het toepassingsgebied van art. 872 Ger.W. uitgebreid tot vorderingen tot opheffing van het verbod een huwelijk aan te gaan bedoeld in de artikelen 164 en 353-13 BW. Bijgevolg kan de rechter kennis nemen van de informatie die het Openbaar Ministerie heeft ingewonnen op grond van zijn vorderingsbevoegdheden, wat hem in staat stelt de situatie *in concreto* te beoordelen.

AFDELING 4. Onderhoudsrecht (artt. 125-129 Potpourri VIII-wet)

§1. Lijst van buitengewone kosten

110. Ouders zijn verplicht om naar evenredigheid van hun middelen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, de gezondheid, het toezicht, de opvoeding, de opleiding en de ontplooiing van hun kinderen (art. 203, §1 BW). Elke ouder moet in de kosten die uit deze verplichting voortvloeien bijdragen in verhouding tot zijn aandeel in de samengevoegde middelen (art. 203*bis*, §1 BW). De kosten omvatten zowel de gewone kosten als de buitengewone kosten (art.

²⁵³ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 88-90; zie ook: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, nrs. 23-24, (1362) 1368.

²⁵⁴ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 90-92; zie ook: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, nrs. 24-25, (1362) 1368.

203bis, §3 BW).

Over de buitengewone kosten bestond vaak betwisting in de praktijk omdat deze eerder vaak waren omschreven in de wet. Om die reden, alsook omdat de Commissie Onderhoudsbijdragen reeds in haar jaarverslag van 2016 had aangestuurd op een harmonisering en definiëring van de buitengewone kosten,²⁵⁵ voert art. 125 Potpourri VIII-wet voor de Koning de verplichting in om een lijst met buitengewone kosten vast te stellen, de wijze van afrekening van deze kosten te bepalen alsook te bepalen welke buitengewone kosten het voorwerp moeten zijn van een voorafgaand overleg en een uitdrukkelijk akkoord, behalve in situaties van hoogdringendheid en overmacht. Bij gerechtelijke beslissing of bij overeenkomst kan worden afgeweken van de door de Koning vastgestelde buitengewone kosten en de wijze van afrekening (art. 203bis, §3, laatste lid BW). Concreet is de lijst dus indicatief en van aanvullend recht, zodat de partijen buitengewone kosten kunnen toevoegen of weglaten gelet op hun specifieke situatie, en ook de rechter van de lijst met buitengewone kosten kan afwijken.²⁵⁶

Aan de voorwaarde van een voorafgaand akkoord is voldaan wanneer het verzoek tot akkoord aan de ouder wordt gericht bij aangetekende zending, elektronisch aangetekende zending of faxbericht en deze nalaat hierop te reageren op dezelfde wijze binnen 21 dagen,²⁵⁷ te rekenen van de dag na de verzending. Deze termijn wordt verlengd tot 30 dagen wanneer het verzoek tot akkoord is geformuleerd tijdens schoolvakanties van minstens één week of langer (art. 203bis, §3, vierde lid BW). Ontstaat een betwisting omdat een bepaalde uitgave wordt geweigerd, dan kan de meest gerede partij het geschil voorleggen aan de bevoegde rechtbank (art. 203bis, §3, vijfde lid BW).²⁵⁸

De schuldvordering omtrent de buitengewone kosten verjaart na verloop van vijf jaar. Artikel 2277 BW wordt in die zin gewijzigd door art. 126 Potpourri VIII-wet. De wetgever heeft uitdrukkelijk deze verjaringstermijn in de wet opgenomen omdat de vordering tot betaling van buitengewone kosten vaak verband houdt met de vordering tot uitkering van levensonderhoud waarvoor dezelfde termijn geldt. Bovendien wil de wetgever vermijden dat op retroactieve wijze ineens een som van bijdragen in de buitengewone kosten wordt gevorderd van bv. de laatste vijftien jaar.²⁵⁹

111. Door middel van het KB van 22 april 2019 heeft de Koning inmiddels uitvoering gegeven aan zijn voornoemde verplichtingen (cfr. nr. 110).

Zo zijn, behoudens andersluidende overeenkomst of rechterlijke beslissing, de buitengewone kosten bedoeld in artikel 203bis, § 3, derde lid BW beperkt tot de volgende kosten (art. 1 KB):

²⁵⁵ Jaarverslag Commissie voor Onderhoudsbijdragen 2016: https://justitie.belgium.be/sites/default/files/commission_contributions_alimentaires_-_rapport_annuel_2016_-_commissie_ouderhoudsbijdragen_-_jaarlijks_verslag_2016.pdf

²⁵⁶ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 92-93; Verslag van de eerste lezing, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/008, 44-46; zie ook: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, nr. 27, (1362) 1368-1369.

²⁵⁷ Zie voor een verklaring daaromtrent: Amendement nr. 104 BROTCORNE, *Parl. St.* Kamer 54K3303/006, 3.

²⁵⁸ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54K3303/001, 93; zie ook: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, nrs. 29-30, (1362) 1369; P. SENAËVE, "Wijzigingen aangaande de onderhoudsbijdragen en de bijdragen in de buitengewone kosten voor kinderen. Commentaar bij titel 6 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nr. 10, (77) 80 en nr. 14, (77) 81.

²⁵⁹ Amendement nr. 106 VAN CAUTER, *Parl. St.* Kamer 54K3303/007, 5; zie ook onder andere: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, nr. 30, (1362) 1369; P. SENAËVE, "Wijzigingen aangaande de onderhoudsbijdragen en de bijdragen in de buitengewone kosten voor kinderen. Commentaar bij titel 6 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nrs. 17-20, (77) 81-82.

1° de volgende medische en paramedische kosten:

- a) de behandelingen door artsen-specialisten en de medicaties, gespecialiseerde onderzoeken en verzorging die zij voorschrijven;
- b) de kosten van heelkundige ingrepen en van hospitalisatie en de specifieke behandelingen die eruit voortvloeien;
- c) de medische en paramedische kosten en hulpmiddelen waaronder orthodontie, logopedie, oftalmologie, psychiatrische of psychologische behandeling, kinesitherapie, revalidatie, prothesen en apparaten, met name de aankoop van een bril, een beugel, contactlenzen, orthopedische zolen en schoenen, hoorapparaten en een rolstoel;
- d) de jaarlijkse premie van een hospitalisatieverzekering of van een andere aanvullende verzekering die de ouders of één van hen moeten betalen. De premie moet betrekking hebben op de kinderen;

en dit:

- voor zover de kosten bedoeld onder a), b) en c) voorgeschreven zijn door een bevoegde arts of instantie; en
- onder aftrek van de tussenkomst van het ziekenfonds, van een hospitalisatieverzekering of van een andere aanvullende verzekering.

2° de volgende kosten betreffende de schoolse opleiding:

- a) meerdaagse schoolactiviteiten tijdens het schooljaar zoals ski-, zee- en bosklassen, school- en studiereizen en stages;
- b) noodzakelijk gespecialiseerd en kostelijk studiemateriaal en/of schoolkledij, aan speciale taken verbonden, die vermeld staan op een lijst die de onderwijsinstelling aflevert;
- c) het inschrijvingsgeld en de cursussen voor hogere studies en bijzondere opleidingen alsook niet gesubsidieerd onderwijs;
- d) de aankoop van informatica-apparatuur en printers met de softwareprogramma's die voor de studie noodzakelijk zijn;
- e) de bijlessen die het kind moet volgen om in zijn schooljaar te slagen;
- f) de kosten verbonden aan de huur van een studentenkamer;
- g) bijkomende specifieke kosten verbonden aan een buitenlands studieprogramma; na aftrek van eventuele school- en studietoelagen en andere studiebeurzen.

3° de volgende kosten verbonden aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid en ontplooiing van het kind, nl.:

- a) kosten voor kinderopvang voor kinderen van 0 tot en met 3 jaar;
- b) lidgeld, basisbenodigdheden en kosten voor kampen en stages in het kader van culturele, sportieve of artistieke activiteiten;
- c) inschrijvings- en examengeld voor de rijopleiding en de theoretische en praktische examens voor een rijbewijs voor zover dit niet kosteloos langs de school kan behaald worden maar via een rijnschool moet gebeuren;

4° Alle overige kosten die de ouders in een gezamenlijk akkoord als buitengewoon benoemen of die als zodanig door de rechter gekwalificeerd worden.

112. Wat de buitengewone kosten betreft die het voorwerp moeten zijn van een *voorafgaand overleg en een uitdrukkelijk akkoord*, moet worden verwezen naar art. 2 van het KB. Voortaan moeten behalve in geval van hoogdringendheid of bewezen noodzakelijkheid, al de in art. 1 van het KB bedoelde kosten het voorwerp uitmaken van een voorafgaand overleg en akkoord, en dit zowel wat de opportuniteit van de uitgave betreft als wat de hoogte ervan betreft.

113. Verder moeten, behoudens andersluidende overeenkomst of rechterlijke beslissing, de buitengewone kosten (art. 3, §1 KB):

- driemaandelijks worden afgerekend;
- vergezeld gaan van een kopie van de bewijsstukken door de ouder die de betaling vraagt; en
- worden betaald binnen de vijftien dagen na de mededeling van de afrekening vergezeld van de bewijsstukken.

De ouder die de school- en studietoelagen en/of andere studiebeurzen, een tussenkomst van het ziekenfonds, hospitalisatieverzekering of een andere aanvullende verzekering ontvangt of geniet, bezorgt van zodra deze voorhanden zijn en minstens jaarlijks in de maand september een overzicht van alle ontvangen bedragen samen met een kopie van de bewijsstukken (art. 3, §2 KB).

Het KB is in werking getreden op 12 mei 2019.

§2. In acht te nemen criteria voor de rechtbank én de ouders

114. Elke rechterlijke beslissing die een onderhoudsbijdrage voor minderjarige of studerende meerderjarige kinderen vaststelt op grond van art. 203, §1 BW moet de elementen vermelden van art. 1321 Ger.W. Deze bepaling werd ingevoerd met het oog op een objectivering van de vaststelling van de onderhoudsbijdrage. Thans wordt door art. 127 Potpourri VIII-wet aan art. 1321, §1 Ger.W. een tweede lid toegevoegd waardoor voortaan ook *elke overeenkomst* tot de vaststelling van een onderhoudsbijdrage voor minderjarige of studerende meerderjarige kinderen op grond van art. 203, §1 BW het bedrag van die onderhoudsbijdrage moet rechtvaardigen in het licht van alle of een deel van de bestanddelen van art. 1321, §1, eerste lid Ger.W., en dit op basis van de verklaringen van de partijen. De ouders hoeven dus geen verantwoordings- of bewijsstukken toe te voegen bij hun overeenkomst.²⁶⁰ Door in de overeenkomsten tot vaststelling van een onderhoudsbijdrage een bepaalde motivering op te nemen is het voor de rechter die met een verzoek tot herziening wordt geconfronteerd, immers mogelijk om de criteria te achterhalen op basis waarvan de oorspronkelijke onderhoudsbijdrage werd bepaald.²⁶¹

De ouders moeten daarnaast in de overeenkomst ook verduidelijken op welke manier zij de elementen uit art. 1321, §1 Ger.W. in acht hebben genomen (art. 1321, §2, 1° Ger.W.).²⁶² Zij moeten met andere woorden uitleggen via welke redenering zij tot het overeengekomen bedrag

²⁶⁰ Zie daarover onder andere: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, nrs. 33-36, (1362) 1370-1371; P. SENAËVE, "Wijzigingen aangaande de onderhoudsbijdragen en de bijdragen in de buitengewone kosten voor kinderen. Commentaar bij titel 6 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nrs. 21-31, (77) 82-85; X., "Ouders motiveren overeenkomst over onderhoudsbijdrage voor kinderen", *Nieuwsbrief notariaat* 2019/1, 6-7.

²⁶¹ Amendement nr. 105 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/007, 3-4.

²⁶² Amendement nr. 121 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/010, 16.

voor de onderhoudsbijdrage zijn gekomen.²⁶³

Daarnaast moeten zij in hun overeenkomst in uitdrukkelijke en begrijpbare taal de mogelijkheid van een loonmachtiging vermelden als bedoeld in art. 203 *ter* BW, alsook de gegevens van de Dienst voor alimentatievorderingen en diens opdracht (art. 1321, §3 Ger.W.).²⁶⁴

§3. Werking van de Commissie voor Onderhoudsbijdragen

115. De Commissie voor Onderhoudsbijdragen stelt op geregelde tijdstippen adviezen en aanbevelingen op voor de Minister van Justitie. Artikel 128 Potpourri VIII-wet wijzigt de frequentie daarvan. Voortaan evalueert de commissie minstens elke twee jaar de aanbevelingen en bezorgt ze adviezen aan de Minister van Justitie voor 31 mei van het jaar volgend op het voorbije tweede burgerlijke jaar (art. 1322, §1, tweede lid Ger.W.). Op die manier heeft de commissie meer tijd om de problematiek van de onderhoudsbijdragen ruimer te behandelen en advies uit te brengen.²⁶⁵ Vervolgens legt de Minister van Justitie het advies neer in de Kamer van volksvertegenwoordigers aangevuld met zijn eigen bemerkingsen (art. 1322, §1, tweede lid, laatste zin Ger.W.).

§4. Juridisch-technische wijzigingen

116. In art. 14, §2, 2° van de wet van 19 maart 2010²⁶⁶, welke bepaling destijds art. 1321 Ger.W. wijzigde, worden een aantal technisch-juridische correcties doorgevoerd naar aanleiding van een opmerking van de Dienst Juridische Zaken van de Kamer.²⁶⁷

AFDELING 5. Voogdijregeling (artt. 200-201 Potpourri VIII-wet)

117. Ouders kunnen bij leven een voogd aanwijzen voor hun kind via onder andere een verklaring afgelegd voor de vrederechter of de notaris. Ingevolge de wet van 21 december 2018 moet van een verklaring afgelegd voor de notaris een authentieke akte worden opgesteld en wordt de verklaring voor de vrederechter vastgesteld in een door hem gewezen beschikking. Bovendien moet de griffier of de notaris binnen vijftien dagen na het afleggen van de verklaring deze opnemen in het centraal register van verklaringen (art. 392, derde lid BW). Op die manier wordt publiciteit gegeven aan de verklaring, zodat vooraleer de vrederechter later een voogd aanwijst de griffier eerst moet nagaan of in het register een verklaring werd opgenomen. Desgevallend zal hij de notaris die de authentieke akte heeft opgemaakt of de griffier van het vredegerecht dat de

²⁶³ Zie onder andere: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, nr. 35, (1362) 1370-1371; P. SENA EVE, "Wijzigingen aangaande de onderhoudsbijdragen en de bijdragen in de buitengewone kosten voor kinderen. Commentaar bij titel 6 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nrs. 32-33, (77) 85-86 (met kritiek op deze verplichting).

²⁶⁴ Zie ook: I. BOONE, "Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018", *RW* 2018-19/35, nr. 37, (1362) 1371; P. SENA EVE, "Wijzigingen aangaande de onderhoudsbijdragen en de bijdragen in de buitengewone kosten voor kinderen. Commentaar bij titel 6 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nrs. 34-35, (77) 86.

²⁶⁵ Mvt bij wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54K3303/001, 94; zie ook: P. SENA EVE, "Wijzigingen aangaande de onderhoudsbijdragen en de bijdragen in de buitengewone kosten voor kinderen. Commentaar bij titel 6 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nrs. 38-39, (77) 86.

²⁶⁶ Wet 19 maart 2010 tot bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen, *BS* 21 april 2010.

²⁶⁷ Amendementen nrs. 122-123 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/010, 17-18; zie ook: P. SENA EVE, "Wijzigingen aangaande de onderhoudsbijdragen en de bijdragen in de buitengewone kosten voor kinderen. Commentaar bij titel 6 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nr. 40, (77) 86-87.

beschikking heeft gewezen een eensluidend verklaard afschrift laten verzenden (art. 392, vijfde lid BW).²⁶⁸

Zie voor meer rechtsleer:

- BOONE, I., “Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018”, *RW* 2018-19/35, 1362-1372.
- SENA EVE, P., “Wijzigingen aangaande de onderhoudsbijdragen en de bijdragen in de buitengewone kosten voor kinderen. Commentaar bij titel 6 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, 77-87.
- VERSCH ELDEN, G., “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, 61-76.
- X., “Ouders motiveren overeenkomst over onderhoudsbijdrage voor kinderen”, *Nieuwsbrief notariaat* 2019/1, 6-7.
- X., “Verklaringen rond voogdij in centraal register”, *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/1, 7.

²⁶⁸ Zie daarover X., “Verklaringen rond voogdij in centraal register”, *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/1, 7.

HOOFDSTUK III. Wijzigingen van de wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing

118. De achtste Potpourriwet voert op diverse plaatsen wijzigingen door aan de wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing (BS 2 juli 2018). In dit hoofdstuk worden deze wijzigingen besproken aan de hand van de materie waarop ze betrekking hebben. Zo worden eerst de wijzigingen aan de wetgeving omtrent de burgerlijke stand geanalyseerd (afdeling 1), vervolgens de wijzigingen aan het afstammings- en adoptierecht (afdeling 2) en het naamrecht (afdeling 3). Daarna worden de wijzigingen aan de regels omtrent de ontbinding van het huwelijk (afdeling 4) toegelicht, gevolgd door de wijzigingen aan het WIPR (afdeling 5) en aan de Provinciewet (afdeling 6). Tot slot worden de wijzigingen aan de wetgeving omtrent mede-eigendom (afdeling 7), aan de wetgeving omtrent het Europees conservatoir beslag (afdeling 8) en aan het Gerechtelijk Wetboek omtrent de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing (afdeling 9) uiteengezet.

AFDELING 1. Modernisering van de burgerlijke stand (art. 166 Potpourri VIII-wet)

119. Zoals genoegzaam bekend heeft de wet van 18 juni 2018 de burgerlijke stand gemoderniseerd.²⁶⁹ Thans worden door art. 166 Potpourri VIII-wet op diverse plaatsen wijzigingen doorgevoerd aan deze modernisering. Hierna volgt een overzicht.

§1. Officiële benaming Rijksarchief

120. In art. 14, vierde lid BW, art. 47, §2 BW, art. 57, §2 BW, art. 72, 9° BW, art. 74, §3, 7° BW en art. 76, eerste lid BW wordt de officiële benaming van het Rijksarchief ingevoegd, met name *'Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën'*.²⁷⁰

§2. Uittreksels en afschriften van akten van de burgerlijke stand

121. Aan de regeling omtrent uittreksels en afschriften van akten van de burgerlijke stand worden twee wijzigingen doorgevoerd.²⁷¹

Ten eerste wordt in art. 28, §2, derde lid BW verduidelijkt dat de afschriften van akten van de burgerlijke stand steeds de basis van de opmaak van de akte moeten vermelden, en dus niet alleen wanneer die basis een rechterlijke beslissing of een koninklijk besluit tot naamsverandering is. Om die reden wordt in art. 28, §2, derde lid BW de verwijzing naar art. 41, §1, 5° a) en c) BW

²⁶⁹ Zie specifiek titel 2 van de wet van 18 juni 2018; cfr. Orde Express 9 augustus 2018, *"Wet diverse bepalingen burgerlijk recht en bevordering alternatieve vormen geschillenoplossing verschenen in BS."*

²⁷⁰ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 53.

²⁷¹ Zie omtrent die regeling o.a.: S. HEYLEN, "De modernisering en informatisering van de burgerlijke stand. Commentaar bij de wet van 18 juni 2018 en titel 11 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nrs. 14-16, (148) 152-153.

vervangen door een verwijzing naar 'art. 41, §1, 5° BW'.²⁷² Tevens wordt aan art. 28 BW een derde paragraaf toegevoegd die verduidelijkt welke vorm een afschrift van een Belgische akte opgemaakt op basis van een buitenlandse akte, moet aannemen. Voortaan moet het afschrift de oorspronkelijke gegevens van de Belgische akte vermelden, de afdruk van de in gedematerialiseerde vorm in de DABS als bijlage opgenomen buitenlandse akte en desgevallend de beëdigde vertaling ervan en de metadata van de wijzigingen van deze akte.²⁷³

Ten tweede wordt de termijn van de openbaarheid van akten van de burgerlijke stand gewijzigd. De termijn van honderd jaar uit het oude art. 29, §1, eerste lid BW die van toepassing was op alle akten van de burgerlijke stand, was voor bepaalde akten immers te ruim. Voortaan bepaalt het nieuwe art. 29, §1, eerste lid BW dat eenieder recht heeft op een uittreksel of afschrift van akten van overlijden van meer dan vijftig jaar oud, van akten van huwelijk van meer dan vijfenzeventig jaar oud en van andere akten van meer dan honderd jaar oud. Ook in art. 29, §1, tweede lid BW en art. 29, §2, derde lid BW worden deze termijnen ingevoegd. De differentiatie tussen de verschillende akten van de burgerlijke stand en de daaraan gekoppelde termijnen, is gebaseerd op het Nederlandse systeem. Bovendien geldt ook in Frankrijk een gelijkaardig soepeler systeem.²⁷⁴

§3. Meldingen op akten van de burgerlijke stand

122. De wet van 18 juni 2018 heeft een systeem ingevoerd waarbij vonnissen, arresten en beslissingen van Belgische autoriteiten worden vermeld op de akten van de burgerlijke stand. De bevoegde autoriteiten, bv. de griffiers of openbare ambtenaren, zullen deze gegevens doorsturen naar de DABS die op basis daarvan een melding zal opmaken en deze melding zal verbinden met de akte waarop ze betrekking heeft. De koppeling met de akte van de burgerlijke stand wordt gewaarborgd door middel van een elektronisch zegel. Dit systeem zal worden toegepast op onder meer echtscheidingen en naamsveranderingen.²⁷⁵ Het is met betrekking tot deze twee beslissingen dat de wetgever in art. 32, §2, 3°-4° BW thans meer specificeert van welke elementen melding moet worden gemaakt. Zo moet in geval van een vergunning tot naamsverandering melding worden gemaakt van de datum van het verzoek, de naam en voornamen van de betrokkene en diens nieuwe naam. Betreft het een echtscheiding dan moet desgevallend het aktenummer van de Belgische huwelijksakte worden vermeld en de naam en voornamen van de personen die uit de echt gescheiden zijn.

§4. Verbetering van akten van de burgerlijke stand

123. Akten van de burgerlijke stand kunnen op twee manieren worden verbeterd. Zo kunnen bepaalde materiële vergissingen²⁷⁶ die vastgesteld worden door de ambtenaar van de burgerlijke stand (bv. schrijffout in de naam van de betrokkene, foute datum) door hem of haar zelf worden verbeterd, zonder tussenkomst van het Parket of de rechtbank. Krachtens art. 33, §1, eerste lid BW kan de immers de ambtenaar die de akte zelf heeft opgemaakt de materiële vergissing verbeteren.

²⁷² Amendement nr. 124 BECQ, *Parl. St.* Kamer 54K3303/010, 19.

²⁷³ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St.* Kamer 54K3303/002, 54 *juncto* amendement nr. 124 BECQ, *Parl. St.* Kamer 54K3303/010, 19-20.

²⁷⁴ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St.* Kamer 54K3303/002, 53.

²⁷⁵ Mvt bij wetsontwerp 5 februari 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing, *Parl. St.* Kamer 54K2919/001, 13-14.

²⁷⁶ Zie art. 34 BW.

Dit verhindert evenwel niet dat het nuttig is dat ook de algemeen bevoegde ambtenaar de akte kan verbeteren als de materiële vergissing pas jaren na de opmaak van de akte wordt opgemerkt.²⁷⁷ Daarnaast kan ook een verzoekschrift worden gericht aan de familierechtbank door de persoon die de akte wil laten verbeteren, de ambtenaar van de burgerlijke stand of de procureur des Konings (art. 35, §1 BW). De procureur des Konings is zelfs verplicht om de verbetering van een akte van de burgerlijke stand bij de familierechtbank te vorderen als hij een fout vaststelt (art. 35, §1, derde lid BW). De procureur moet ingevolge art. 40 BW immers toezicht uitoefenen op de naleving van de bepalingen van de burgerlijke stand, en de akten raken aan de staat van de persoon en zodoende het algemeen belang.²⁷⁸

§5. Soorten akten van de burgerlijke stand

A. Algemene bepalingen

124. Voortaan wordt verduidelijkt dat de akten van de burgerlijke stand voor zover nodig de datum vermelden waarop het proces-verbaal, de beslissing of de akte op basis waarvan ze werden opgemaakt, uitwerking heeft. Waar aanvankelijk de datum van uitwerking uitsluitend moest worden vermeld voor buitenlandse beslissingen waarvoor een akte in de DABS werd opgemaakt, geldt dit thans dus ook voor andere akten. Om die reden wordt een tweede lid toegevoegd aan art. 41, §1 BW.²⁷⁹

B. Akte van naamsverandering en van echtscheiding

125. De gegevens die moeten worden vermeld in de akte van naamsverandering en van echtscheiding krachtens de artikelen 63 en 64 BW, zoals gewijzigd door de wet van 18 juni 2018, volstaan slechts als de meldingen van naamsverandering en van echtscheiding voortkomen uit een beslissing van *een Belgische autoriteit*. In dat geval worden ze door de DABS verbonden met de akten waarop ze betrekking hebben. Deze twee akten zullen evenwel voornamelijk voorkomen wanneer de naamsverandering of de echtscheiding *in het buitenland* werd bekomen. Omdat in dat geval de akten van naamsverandering en van echtscheiding gebaseerd zijn op een buitenlandse beslissing is een verbinding door de DABS niet steeds mogelijk en moeten meer identificatiegegevens over de betrokkenen beschikbaar zijn in de akte. Om die reden wordt de akte van naamsverandering aangevuld met de geboortedatum en -plaats van de betrokkene. Artikel 63 BW wordt in die zin aangepast. Ook art. 64 BW wordt in dezelfde gewijzigd, zodat aan de akte van echtscheiding eveneens de geboortedatum en -plaats van de personen die uit de echt zijn gescheiden worden toegevoegd. Tevens moeten aan deze akte de gegevens van de buitenlandse huwelijksakte worden toegevoegd, met name de autoriteit die de huwelijksakte heeft opgemaakt en de datum en plaats van opmaak. Verder wordt door opname van de woorden "*in voorkomend geval*" in art. 64 BW verduidelijkt dat de vermelding van het aktenummer van de huwelijksakte in de akte van echtscheiding, maar nuttig is voor zover het een Belgische huwelijksakte betreft met een DABS-nummer waarmee dan de akte van echtscheiding kan worden verbonden.²⁸⁰

²⁷⁷ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 54.

²⁷⁸ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 55; S. HEYLEN, "De modernisering en informatisering van de burgerlijke stand. Commentaar bij de wet van 18 juni 2018 en titel 11 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nr. 30, (148) 157.

²⁷⁹ Amendement nr. 125 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/010, 21.

²⁸⁰ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 55-56.

C. Akte opgemaakt op basis van een buitenlandse akte

126. Iedere Belg, of zijn wettelijke vertegenwoordiger, kan de ambtenaar van de burgerlijke stand verzoeken om een akte van de burgerlijke stand op te maken op basis van een buitenlandse akte van de burgerlijke stand die op hem betrekking heeft (art. 68, §1, eerste lid BW). Middels art. 166 Potpourri VIII-wet wordt in art. 68, §2 BW verduidelijkt dat de opmaak van een Belgische akte op basis van een buitenlandse akte niet alleen mogelijk is wanneer een andere akte van de burgerlijke stand wordt opgemaakt maar ook bij de wijziging van een dergelijke akte. Men denke daarbij bv. aan de erkenning van een kind die in het buitenland heeft plaatsgevonden en waarbij de buitenlandse erkenningsakte wordt voorgelegd om de Belgische geboorteakte van het kind te wijzigen. Van de buitenlandse erkenningsakte moet dan een Belgische erkenningsakte worden opgemaakt ingevolge art. 68, §2 BW.²⁸¹

127. De wetgever vult art. 69, §1, eerste lid BW aan met een verwijzing naar de erkenning van buitenlandse akten overeenkomstig art. 27 WIPR^{282, 283}. Zodoende wil de wetgever een gedeeltelijke erkenning van buitenlandse akten van de burgerlijke stand mogelijk maken. Deze wijziging is voornamelijk ingegeven om pragmatische redenen en laat bv. toe dat een buitenlandse geboorteakte waarin de vaderlijke afstamming foutief is vermeld, toch kan worden erkend in België. Bijgevolg kan de akte in de DABS worden opgenomen zonder evenwel de foutieve vaderlijke afstamming te vermelden. Een dergelijke werkwijze vermijdt onder andere oponthoud bij de opmaak van akten van de burgerlijke stand en vermijdt dat akten foutief in de DABS worden opgenomen.²⁸⁴ Verder wordt in art. 69, §1, tweede lid BW een eenvoudige verbetermogelijkheid ingevoerd als de buitenlandse akte een materiële vergissing bevat overeenkomstig art. 34 BW, zoals een schrijf- of tikfout in namen en voornamen of een fout in de datum, de plaats of het uur van het rechtsfeit of de rechtshandeling die de akte vaststelt. De ambtenaar van de burgerlijke stand die een dergelijke materiële vergissing vaststelt op basis van een in de DABS opgenomen akte, vermeldt in de Belgische akte opgesteld op basis van de buitenlandse akte de door hem verbeterde of aangevulde gegevens van deze buitenlandse akte. Zodoende wordt vermeden dat de

²⁸¹ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St.* Kamer 54K3303/002, 56; zie daarover: S. HEYLEN, "De modernisering en informatisering van de burgerlijke stand. Commentaar bij de wet van 18 juni 2018 en titel 11 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nrs. 32-33, (148) 157-158.

²⁸² Art. 27 WIPR: "§ 1. Een buitenlandse authentieke akte wordt in België door alle overheden erkend zonder dat een beroep moet worden gedaan op enige procedure indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld overeenkomstig het krachtens deze wet toepasselijk recht, en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 en 21.

De akte moet voldoen aan de voorwaarden die volgens het recht van de Staat waar zij is opgesteld, nodig zijn voor haar echtheid.

Artikel 24 is, voor zover nodig, van toepassing.

Ingeval de overheid weigert de geldigheid van de akte te erkennen, kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg, onverminderd artikel 121, overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 23.

Het beroep wordt ingesteld bij de familierechtbank indien de buitenlandse authentieke akte een bevoegdheid als bedoeld in artikel 572bis van het Gerechtelijk Wetboek betreft.

§ 2. Een buitenlandse authentieke akte die uitvoerbaar is in de Staat waarin zij is opgesteld, wordt in België uitvoerbaar verklaard door de rechtbank van eerste aanleg, onverminderd artikel 121, overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 23 en na onderzoek van de voorwaarden bedoeld in § 1. ^f De vordering tot verklaring van de uitvoerbaarheid van een buitenlandse authentieke akte wordt ingesteld bij de familierechtbank indien deze akte een bevoegdheid als bedoeld in artikel 572bis van het Gerechtelijk Wetboek betreft.

§ 3. Een gerechtelijke schikking aangegaan voor een buitenlandse rechter, die uitvoerbaar is in de Staat waar zij tot stand is gekomen, kan in België onder dezelfde voorwaarden als een authentieke akte uitvoerbaar verklaard worden.

²⁸³ Zie daarover: S. HEYLEN, "De modernisering en informatisering van de burgerlijke stand. Commentaar bij de wet van 18 juni 2018 en titel 11 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, nr. 34, (148) 158.

²⁸⁴ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St.* Kamer 54K3303/002, 56-57.

Belgische akte niet of foutief in de DABS wordt opgenomen waardoor ze door de rechtbank zou moeten worden verbeterd.²⁸⁵

Tot slot preciseert de wetgever in art. 69, §2 BW dat een afschrift “*of een uittreksel*” van de buitenlandse akte, desgevallend de beëdigde vertaling ervan, in de DABS wordt opgenomen als bijlage.

§6. Bewaring van akten van de burgerlijke stand

128. Volgens art. 110 van de wet van 18 juni 2018²⁸⁶ moet de ambtenaar van de burgerlijke stand de bewaring verzekeren van papieren akten van de burgerlijke stand die in de DABS zijn opgenomen tot op het ogenblik van de overdracht van het proces-verbaal aan het Rijksarchief. Thans wordt deze bepaling door art. 182 Potpourri VIII-wet op diverse punten uitgebreid en aangevuld. Zo moet de ambtenaar van de burgerlijke stand bv. ook de bewaring van de papieren akten verzekeren als ze niet in de DABS zijn opgenomen.²⁸⁷

§7. De databank voor de akten van de burgerlijke stand (DABS)

A. Beheer van de DABS

129. Inzake het beheer van de DABS worden een aantal wijzigingen aangebracht in het kader van de GDRP-verordening²⁸⁸. Zo wordt in art. 73, §2 BW de verwijzing naar de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens vervangen door een verwijzing naar de GDPR-verordening. Verder moet de functionaris voor de gegevensbescherming (DPO) niet meer informeren, adviseren en verslag uitbrengen in het beheerscomité, maar rechtstreeks aan de FOD Justitie die de verwerkingsverantwoordelijke is. De FOD stelt vervolgens het beheerscomité in kennis van het verslag (art. 75, tweede lid, 2° en derde lid BW).²⁸⁹

B. Toegang tot de DABS

130. Door art. 166 Potpourri VIII-wet wordt een procedure uitgewerkt van toegang tot de DABS voor andere personen, overheden of instellingen dan degene opgesomd in art. 78, eerste lid, 1°-7° BW. Voor deze nieuwe personen, overheden of instellingen wordt de toegangsprocedure verstrengd omwille van het belang van de gegevens van de burgerlijke stand en het privacykarakter ervan. Zij zullen overeenkomstig art. 80 BW slechts toegang krijgen tot de DABS via een koninklijk besluit, op voordracht van het beheerscomité en na advies van de

²⁸⁵ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 57-58.

²⁸⁶ Art. 110 wet 18 juni 2018: “*Een papieren akte van de burgerlijke stand die in gedematerialiseerde vorm in de DABS werd opgenomen dient door de ambtenaar van de burgerlijk stand die houder is van het register waarin de akte zich bevindt bewaard te worden tot op het ogenblik van de overdracht van het proces-verbaal aan het Rijksarchief.*”

²⁸⁷ Amendement nr. 55 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 78-80.

²⁸⁸ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming); *Publ. L* 119/1.

²⁸⁹ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 58-59; zie over het beheer van de DABS: S. HEYLEN, “De modernisering en informatisering van de burgerlijke stand. Commentaar bij de wet van 18 juni 2018 en titel 11 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nr. 9, (148) 150-151.

Gegevensbeschermingsautoriteit, “en voor zover het voorleggen van de gegevens van de akten van de burgerlijke stand noodzakelijk is voor de uitvoering van hun wettelijke opdrachten.”²⁹⁰

§8. Uitstel inwerkingtreding

131. Artikel 186 van de achtste Potpourriwet stelt de inwerkingtreding van de modernisering van de burgerlijke stand uit tot 31 maart 2019.²⁹¹

AFDELING 2. Afstammings- en adoptierecht (art. 167, 173 en 179 Potpourri VIII-wet)

132. Bij de aangifte van de erkenning van een kind moeten krachtens art. 327/2, §1 BW de akte van geboorte van het kind, van de persoon die het kind wil erkennen en, in voorkomend geval, van de persoon ten aanzien van wie de afstamming vaststaat worden voorgelegd.²⁹² In de praktijk bleek deze vereiste vaak problematisch te zijn voor de persoon die het kind wil erkennen en de ouder ten aanzien van wie de afstamming reeds vaststaat. Men denke daarbij aan personen die geboren zijn in het buitenland en die niet tijdig over hun buitenlandse geboorteakte kunnen beschikken om tot een erkenning over te gaan, met alle gevolgen van dien. Sommige onder hen reizen heen en weer om de nodige documenten te verkrijgen, andere beschikken niet over deze mogelijkheid omwille van financiële of zware medische problemen en komen zodoende in een geblokkeerde situatie terecht. Hoewel de vereiste van het voorleggen van de geboorteakte van de persoon die het kind wil erkennen tot doel heeft om eventuele huwelijksbeletselen met de andere ouder te ontwaren en om de persoon in kwestie te kunnen identificeren, toont de praktijk aan dat deze vereiste een erkenning ook kan verhinderen, en dit zelfs wanneer de beide ouders te goeder trouw zijn. Om die reden wordt de vereiste van de voorlegging van de geboorteakte van de persoon die het kind wil erkennen en van de ouder ten aanzien van wie de afstamming reeds vaststaat, geschrapt.²⁹³

133. Inzake het adoptierecht past art. 173 Potpourri VIII-wet het art. 1231-4 Ger.W. aan aan de modernisering van de burgerlijke stand. Deze bepaling stipuleert welke stukken of gegevens bij het verzoekschrift tot adoptie moeten worden gevoegd, voor zover althans ze niet beschikbaar zijn in de DABS of in het bevolkings- of vreemdelingenregister.²⁹⁴ Verder wordt door art. 179 Potpourri VIII-wet ook een technische aanpassing doorgevoerd in art. 1231-1/3, §1, eerste lid, 3° Ger.W.²⁹⁵

²⁹⁰ Amendement nr. 41 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 59; zie specifiek voor de toegang voor advocaten: S. HEYLEN, “De modernisering en informatisering van de burgerlijke stand. Commentaar bij de wet van 18 juni 2018 en titel 11 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, nr. 16, (148) 152-153 en Omzendbrief over de modernisering en informatisering van de burgerlijke stand, 2019, *BS* 25 maart 2019.

²⁹¹ Amendement nr. 95 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/005, 7-8; Het art. 186 Potpourri VIII-wet is op zijn beurt in werking getreden op 31 december 2018 (art. 197 Potpourri VIII-wet).

²⁹² Dit ingevolge de wet van 19 september 2017 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en het Consulaire Wetboek met het oog op de strijd tegen frauduleuze erkenning en houdende diverse bepalingen inzake het onderzoek naar het vaderschap, moederschap en meemoederschap, alsook inzake het schijnhuwelijk en de schijn-wettelijke samenwoning, *BS* 4 oktober 2017.

²⁹³ Amendement nr. 89 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/004, 2-4.

²⁹⁴ Amendement nr. 46 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 64-65.

²⁹⁵ Amendement nr. 52 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 75.

AFDELING 3. Naamrecht (artt. 168-171, 181 en 183 Potpourri VIII-wet)

134. Komt de afstamming langs vaderszijde of meemoederszijde vast te staan na de afstamming langs moederszijde, dan blijft de naam van het kind onveranderd zodat het moedersnaam behoudt. Evenwel kunnen de ouders samen, of kan een van hen indien de andere overleden is, in een door de ambtenaar van de burgerlijke stand opgemaakte akte verklaren dat het kind ofwel de naam van de persoon ten aanzien van wie de afstamming als tweede komt vast te staan zal dragen, ofwel één die samengesteld is uit hun twee namen, in de door hen gekozen volgorde met niet meer dan één naam voor elk van hen (art. 335, §3 BW²⁹⁶, art. 335ter, §2 BW en art. 335^{quater}, tweede lid BW). Deze bepalingen worden door de artt. 168-170 Potpourri VIII-wet aangepast aan de modernisering van de burgerlijke stand. Wordt een verklaring van naamskeuze afgelegd dan moet de ambtenaar van de burgerlijke stand voortaan een akte van verklaring van naamskeuze opmaken en deze verbinden met de akte van geboorte van het kind en met de akte van de burgerlijke stand waarop ze betrekking heeft (art. 335, §3, vijfde lid BW, art. 335ter, §2, vijfde lid BW en art. 335^{quater}, tweede lid BW).²⁹⁷ Ook wanneer een verklaring van naamskeuze wordt afgelegd overeenkomstig de overgangsbepalingen van de wet van 8 mei 2014 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de invoering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen bij de wijze van naamsoverdracht aan het kind en aan de geadopteerde,²⁹⁸ moet de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand of het hoofd van de consulaire beroepspost een akte van verklaring van naamskeuze opmaken en deze verbinden met de akte van geboorte van het kind en met de akte van de burgerlijke stand waarop ze betrekking heeft. Artikel 181 Potpourri VIII-wet voert deze wijziging dan ook door in art. 12, §4 van de wet van 8 mei 2014.²⁹⁹

135. Verder wordt in het nieuwe derde lid van art. 370/4, §2 BW verduidelijkt dat een voornaamsverandering voor transgenderpersonen een recht is en niet louter een gunst. Deze verduidelijking was per vergissing nog niet vermeld in titel 2 van de wet van 18 juni 2018 omtrent de modernisering van de burgerlijke stand,³⁰⁰ en wordt rechtgezet middels art. 171 Potpourri VIII-wet.

136. Tot slot wordt middels art. 184 Potpourri VIII-wet een nieuw art. 116/1 ingevoegd in de voornoemde wet van 18 juni 2018. Door titel 3 van die wet werd vanaf 1 augustus 2018 de mogelijkheid om van voornaam te veranderen middels een ministerieel besluit afgeschaft, en vervangen door een voornaamsverandering die rechtstreeks door de ambtenaar van de burgerlijke stand gebeurt. Bijgevolg werd een ministerieel besluit ook niet opgenomen als basis voor de opmaak van een akte in art. 41, 5° BW. Niettegenstaande zal het in bepaalde gevallen³⁰¹ wel nodig zijn om een ministerieel besluit als basis te hanteren voor de opmaak van een akte van

²⁹⁶ Gwh 6 juni 2019, nr. 95/2019: art. 335, §3 BW zoals gewijzigd door art. 168 Potpourri VIII-wet schendt niet de artikelen 10, 11, 22 en 22bis van de Grondwet.

²⁹⁷ Amendementen nrs. 42-44 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 60-62.

²⁹⁸ BS 26 mei 2014.

²⁹⁹ Amendementen nrs. 53-54 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 76-77.

³⁰⁰ Amendement nr. 45 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 63.

³⁰¹ Bv. wanneer het ministerieel besluit daterend van voor 1 augustus 2018 op 1 januari 2019 nog niet werd overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand of nog niet werd gerandmeld op een akte van de burgerlijke stand.

voornaamsverandering. Dit wordt thans verduidelijkt door de invoeging van een nieuw art. 116/1 in de wet van 18 juni 2018.³⁰²

AFDELING 4. Ontbinding van het huwelijk (artt. 172 en 174-175 Potpourri VIII-wet)

137. Wordt het wettelijk stelsel ontbonden door overlijden van een van de echtgenoten, door gerechtelijke scheiding van goederen, echtscheiding of scheiding van tafel en bed wegens onherstelbare ontwrichting van het huwelijk, dan moeten de echtgenoten of de langstlevende echtgenoot binnen drie maanden een boedelbeschrijving ('beschrijving en schatting') opmaken van hun gemeenschappelijke roerende goederen en schulden³⁰³ krachtens art. 1428 BW. Deze bepaling wordt door art. 172 Potpourri VIII-wet aangepast aan de modernisering van de burgerlijke stand.

138. Wanneer echtgenoten wensen uit de echt te scheiden op grond van onherstelbare ontwrichting van het huwelijk, dan moeten zij bij de gedinginleidende akte een aantal stukken voegen zoals onder andere een uittreksel van de laatste akte van huwelijk en een afschrift van de laatste huwelijksovereenkomst (art. 1254, §2, 5°-6° Ger.W.). Is de buitenlandse huwelijksakte opgenomen in de DABS, dan is het mogelijk om via de DABS een melding van de echtscheiding te versturen en deze te verbinden met de huwelijksakte. Dit is evenwel niet mogelijk als de buitenlandse huwelijksakte *niet* beschikbaar is in de DABS, in welk geval de ambtenaar van de burgerlijke stand een akte van echtscheiding zou moeten opmaken. Om de ambtenaar dit werk evenwel te besparen wordt art. 1254, §2, derde lid Ger.W. thans aangevuld met de vraag voor de verzoekende partij om zijn buitenlandse huwelijksakte vooraf reeds te laten opnemen in de DABS (art. 174 Potpourri VIII-wet). Zodoende kan de ambtenaar van de burgerlijke stand een Belgische huwelijksakte opmaken op basis van de buitenlandse huwelijksakte.³⁰⁴ Dezelfde wijziging wordt doorgevoerd in art. 1288*bis*, §2, derde lid Ger.W. voor echtgenoten die via onderlinge toestemming uit de echt willen scheiden (art. 175 Potpourri VIII-wet).³⁰⁵

AFDELING 5. Wetboek Internationaal Privaatrecht (artt. 176-178 Potpourri VIII-wet)

139. De artikelen 31, 37 en 39 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht worden aangepast aan de modernisering van de burgerlijke stand.

Meer specifiek, worden in art. 31 WIPR vooreerst een aantal technische wijzigingen doorgevoerd. Tevens wordt in deze bepaling verduidelijkt dat de Centrale autoriteit Burgerlijke Stand die door de ambtenaar van de burgerlijke stand of de houder van het bevolkings-, vreemdelingen-, of wachtregister om advies wordt verzocht omtrent de vraag of een buitenlandse

³⁰² Amendement nr. 56 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 81-82.

³⁰³ Zie evenwel Cass. 26 januari 1999, RW 1999-2000, noot S. VAN OVERBEKE: Het Hof van Cassatie is van oordeel dat de boedelbeschrijving een beschrijving en schatting moet bevatten van alle eigen of gemeenschappelijke goederen en schulden, zowel de roerende als de onroerende.

³⁰⁴ Amendement nr. 47 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 66-67.

³⁰⁵ Amendement nr. 48 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 68-69.

akte van de burgerlijke stand of rechterlijke beslissing kan dienen als basis voor de opmaak of wijziging van een Belgische akte, in bepaalde gevallen over het originele document moet kunnen beschikken. In dat geval kan de Centrale autoriteit Burgerlijke Stand voor zover nodig, het origineel van de buitenlandse akte of beslissing opvragen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand of de houder van het bevolkings-, vreemdelingen-, of wachtregister, die het onmiddellijk overmaakt. De ambtenaar van de burgerlijke stand neemt vervolgens het verkregen advies van de Centrale autoriteit in de DABS op als bijlage bij de geregistreerde buitenlandse authentieke akte of rechterlijke beslissing.³⁰⁶

Een verklaring van keuze van toepasselijk recht voor de vaststelling van de naam en voornamen van een persoon in de geboorteakte, is slechts een keer mogelijk krachtens art. 37 WIPR. Bijgevolg is het belangrijk dat niet alleen de ambtenaar voor wie de verklaring wordt afgelegd kennis heeft van de keuze. Ook andere ambtenaren van de burgerlijke stand moeten op de hoogte zijn van het feit dat de verklaring reeds werd afgelegd. Om die reden moet voortaan de ambtenaar voor wie de verklaring van keuze van toepasselijk recht wordt afgelegd deze als bijlage opnemen in de DABS.³⁰⁷ Dezelfde wijziging wordt doorgevoerd in art. 39 WIPR.³⁰⁸

- !!! **wet 10 maart 2019:** bevoegdheids- en conflictregels bij grensoverschrijdende bescherming van personen ouder dan achttien jaar !!! -

140. Door de wet van 10 maart 2019 wordt in het Wetboek Internationaal Privaatrecht op drie punten wijzigingen aangebracht.

Zo wordt ten eerste in art. 23 WIPR verduidelijkt dat niet de rechtbank van eerste aanleg of de familierechtbank, maar wel de vrederechter de materieel bevoegde rechter is om kennis te nemen van vorderingen tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beslissing zoals bedoeld in art. 594, 23° Ger.W. Deze vorderingen worden ingesteld en behandeld volgens de procedure zoals *supra* beschreven in de artikelen 1252/1 tot 1252/6 Ger.W. (cfr. nr. 82).³⁰⁹

Ten tweede worden de territoriale bevoegdheidsregels inzake onbekwaamheid gereorganiseerd in art. 33 WIPR omwille van de leesbaarheid. Zo wordt overwogen dat de internationale bevoegdheidsregels dienaangaande kunnen worden teruggevonden in het Verdrag van 's-Gravenhage van 19 oktober 1996, in de Brussel *Ibis* Verordening en in het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000. Welke instrument van toepassing is, is afhankelijk van de vraag of de betrokken persoon jonger of ouder dan achttien jaar is. Voor een minderjarige gelden de bevoegdheidsregels van de Brussel *Ibis* Verordening die primeren boven die van het Verdrag van 1996 (art. 33, §1, 1° WIPR), voor zover althans het kind zijn gewone verblijfplaats heeft in een van de lidstaten van de Europese Unie (art. 61 Brussel *Ibis* Vo). Voor een persoon van minstens achttien jaar oud geldt het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 (art. 33, §1, 2° WIPR). In de gevallen die niet worden beheerst door een van deze instrumenten gelden de subsidiaire bevoegdheidsregels van het WIPR die grotendeels overeenstemmen met de reeds bestaande regels zij het in licht gewijzigde vorm³¹⁰ (art. 33, §2 WIPR).³¹¹

³⁰⁶ Amendement nr. 49 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 70-71.

³⁰⁷ Amendement nr. 50 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 72.

³⁰⁸ Amendement nr. 51 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 73-74.

³⁰⁹ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 36-38.

³¹⁰ Zo wordt bv. in het nieuwe art. 33 WIPR niet meer verwezen naar het forum van de verblijfplaats.

³¹¹ Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 38-41.

Ten derde worden de conflictenregels inzake onbekwaamheid grondig herbekeken in art. 35 WIPR. Ook in deze bepaling wordt een onderscheid gemaakt tussen personen die jonger of ouder zijn dan achttien jaar. Als uitgangspunt wordt in deze bepaling het verband bevestigd tussen internationale bevoegdheidsregels en conflictenregels. Aangezien zowel de conflictenregels van het Verdrag van 's-Gravenhage van 19 oktober 1996 als die van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 een universele draagwijdte hebben en betrekking hebben op een minderjarige resp. meerderjarige onbekwame, heeft dit tot gevolg dat in het nieuwe art. 35 WIPR geen plaats meer is voor conflictenregels eigen aan het WIPR. Bijgevolg gelden de conflictenregels van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 voor een minderjarige (art. 35, §1 WIPR) en van het Verdrag van 's-Gravenhage van 2000 voor een meerderjarige (art. 35, §2 WIPR).³¹²

AFDELING 6. Provinciewet (art. 185 Potpourri VIII-wet)

141. Middels art. 185 Potpourri VIII-wet worden nog een aantal bepalingen van de Provinciewet opgeheven. Het gaat meer bepaald om art. 69, 12°, art. 70, 8° en art. 135 van de Provinciewet.³¹³

AFDELING 7. Mede-eigendom (187-189 Potpourri VIII-wet)

142. De artikelen 187-189 Potpourri VIII-wet verduidelijken de inwerkingtreding van titel 6 van de wet van 18 juni 2018 (Diverse wijzigingen betreffende de wetgeving houdende de mede-eigendom). Daarover was immers verwarring ontstaan door o.a. een gebrekkige terminologie. Thans wordt in een aparte afdeling uitdrukkelijk opgenomen dat titel 6 van de wet van 18 juni 2018 in werking treedt op 1 januari 2019.³¹⁴

AFDELING 8. Europees conservatoir beslag (art. 191-192 Potpourri VIII-wet)

143. De achtste Potpourriwet brengt op twee punten wijzigingen aan in de wetgeving omtrent het Europees conservatoir beslag, zoals deze was opgenomen in titel 7 van de wet van 18 juni 2018. Ten eerste wordt de verwijzing naar de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens in art. 1391/2, tweede lid Ger.W. vervangen door een verwijzing naar de GDPR-verordening.³¹⁵

Ten tweede worden de oorspronkelijke bepalingen van inwerkingtreding lichtjes gewijzigd door art. 192 Potpourri VIII-wet welke bepaling zelf in werking is getreden op 31 december 2018 (art. 197 Potpourri VIII-wet). Dit omwille van de overschakeling van het huidige

³¹² Mvt bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/001, 41-42.

³¹³ Amendement nr. 57 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 83.

³¹⁴ Amendementen nrs. 59-62 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 85-89.

³¹⁵ Amendement nr. 63 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 90.

Centraal Aanspreekpunt van bankrekeningen en financiële contracten gehouden door de Nationale Bank ('CAP I') naar een geautomatiseerde versie van het Centraal Aanspreekpunt ('CAP II') in 2019 door de wet van 8 juli 2018 houdende organisatie van een centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten en tot uitbreiding van de toegang tot het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest^{316,317}. De bedoeling is dat CAP II real time informatie zal bevatten over schuldenaars die toelaat om hun banken en rekeningen te identificeren zodat desgevallend bewarend beslag kan worden gelegd.³¹⁸ Om evenwel te vermijden dat tijdens de overgangperiode CAP I en mogelijk ook de banken overbevraagd zullen worden bij een gebrek aan informatie in CAP I, wordt de inwerkingtreding van de artikelen 193 en 194 van de wet van 18 juni 2018 gelijkgesteld met de datum van inproductienamen van CAP II.³¹⁹ Krachtens de artikelen 193 en 194 van de wet van 18 juni 2018 worden immers de nieuwe artikelen 1447/1 en 1447/2 in het Ger.W. ingevoegd, welke bepalingen voor schuldeisers in de mogelijkheid voorzien om onder bepaalde voorwaarden bij de rechter een verzoek in te dienen ter verkrijging van informatie over de banken en rekeningen van de schuldenaar.³²⁰

AFDELING 9. Alternatieve vormen van geschillenoplossing (artt. 193-196 Potpourri VIII-wet)

144. Titel 9 van de wet van 18 juni 2018 heeft op diverse plaatsen in het Gerechtelijk Wetboek bepalingen gewijzigd of vervangen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing, met name door bemiddeling en collaboratieve onderhandelingen. Door de achtste Potpourriwet worden dienaangaande een aantal wijzigingen aangebracht.

Zo wordt omtrent de samenstelling van de federale bemiddelingscommissie in art. 1727/2, §1, vierde lid, vierde streepje Ger.W. verduidelijkt dat de leden van de representatieve instanties voor bemiddelaars die verkozen zijn om deel uit te maken van het bureau geen van de overige beroepen mogen uitoefenen die eveneens deel uitmaken van het bureau (art. 194 Potpourri VIII-wet).³²¹ Tevens worden twee materiële vergissingen rechtgezet in resp. art. 1727, §3 Ger.W.³²² en art. 1727/5, §1 Ger.W.³²³, en wordt een technische correctie doorgevoerd in art. 1741, §3, eerste lid Ger.W.³²⁴ Deze wijzigingen treden in werking op 1 januari 2019 (art. 198 Potpourri VIII-wet).

Zie voor rechtsleer:

- HEYLEN, S., "De modernisering en informatisering van de burgerlijke stand. Commentaar bij de wet van 18 juni 2018 en titel 11 van de wet van 21 december 2018", *T.Fam.* 2019, 148-159.

³¹⁶ BS 16 juli 2018; err. 20 juli 2018.

³¹⁷ Amendement nr. 64 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 91-92.

³¹⁸ Verslag eerste lezing bij wetsontwerp 9 mei 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing, *Parl. St. Kamer*, 54K2919/006, 69-70.

³¹⁹ Amendement nr. 64 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 91-92.

³²⁰ Mvt bij wetsontwerp 5 februari 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing, *Parl. St. Kamer* 54K2919/001, 236-237.

³²¹ Amendement nr. 66 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 94.

³²² Amendement nr. 65 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 93.

³²³ Amendement nr. 67 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 95.

³²⁴ Amendement nr. 68 BECQ, *Parl. St. Kamer* 54K3303/002, 96.

HOOFDSTUK IV. Diverse wijzigingen Gerechtelijk Wetboek

145. In hoofdstuk IV worden de belangrijkste wijzigingen aan het Gerechtelijk Wetboek geanalyseerd. Eerst wordt de schrapping van het beroep in de akten van rechtspleging toegelicht (afdeling 1.), vervolgens wordt de wijziging van artikel 1410 Ger.W. uiteengezet (afdeling 2.), alsook de wijzigingen van artikel 17 Ger. W. en van bijzondere wetten met als doel een gemeenrechtelijk regime van vordering ter verdediging van collectieve belangen op te richten (afdeling 3.). Tot slot wordt de wijziging van artikel 23 Ger.W. betreffende het gezag van rechterlijk gewijsde bestudeerd (afdeling 4.), alsook de wijziging van de artikelen 508/13 en 508/19 Ger.W. (afdeling 5.).

AFDELING 1. Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek om de vermelding van het beroep in de akten van rechtspleging te schrappen

146. In akten van rechtspleging diende, soms op straffe van nietigheid, het beroep van de betrokken persoon vermeld te worden. Het verdient volgens de wetgever aanbeveling om deze verplichte vermelding van het beroep van de betrokken persoon in de akten van rechtspleging te schrappen, wegens de onbetrouwbaarheid van dat gegeven.³²⁵

147. Titel 7 van de Potpourri VIII-wet (artikelen 130 t.e.m. 134 Potpourri VIII-wet) brengt dan ook wijzigingen aan in het Gerechtelijk Wetboek om de vereiste vermelding van het beroep in de akten van rechtspleging te schrappen. De vermelding van het beroep wordt dus niet langer³²⁶ vereist in de volgende akten van rechtspleging:

- **Ingevolge artikel 130 Potpourri VIII-wet:**
 - Artikel 43, eerste lid, 2° Ger.W: Exploot van betekening
 - Artikel 949, 4° Ger.W: Proces-verbaal van getuigenverhoor
 - Artikel 1026, 2° Ger.W: Eenzijdig verzoekschrift
 - Artikel 1034*ter*, 2° Ger.W.: Verzoekschrift op tegenspraak
 - Artikel 1057, eerste lid, 2° Ger.W: Akte van hoger beroep
 - Artikel 1158, 3° Ger.W.: Proces-verbaal van verzegeling

³²⁵ De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft in een nota van 20 juli 2016, gericht aan de minister van Justitie, uitgelegd dat het gegeven 'beroep' uit het Rijksregister werd gehaald wegens de onvolmaaktheid ervan. Immers, er is geen enkele procedure voorzien om de bijwerking en de authenticiteit van die informatie te waarborgen. Het gegeven is dan ook hoofdzakelijk gestoeld op de verklaring van de betrokken persoon (MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 20 en 95).

³²⁶ Sedert 10 januari 2019.

- Artikel 1173, 2° en 3° Ger.W.: Proces-verbaal van ontzegeling
- Artikel 1183, 1° Ger.W.: Boedelbeschrijving
- Artikel 1226, §2, eerste lid, 2° Ger.W.: Verzoekschrift op grond van het vermoeden van afwezigheid, de verklaring van afwezigheid en de gerechtelijke verklaring van overlijden
- Artikel 1311, eerste lid, 2° Ger.W.: Uittreksel vordering tot scheiding van goederen
- Artikel 1337*ter*, §1, 2° Ger.W.: Verzoekschrift vordering tot het verkrijgen van betalingsfaciliteiten
- Artikel 1340, eerste lid, 2° Ger.W.: Verzoekschrift vordering summiere rechtspleging om betaling te bevelen
- Artikel 1343, §3, derde lid, 2° Ger.W.: Verzoekschrift verzet tegen beschikking bevel tot betaling (summiere rechtspleging om betaling te bevelen)
- Artikel 1344*bis*, tweede lid, 2° Ger.W.: Verzoekschrift voor vorderingen inzake de huur van goederen
- Artikel 1344*octies*, tweede lid, 2° Ger.W.: Verzoekschrift vordering tot uithuiszetting uit plaatsen die zonder recht of titel worden betrokken
- Artikel 1557, tweede lid Ger.W.: Uittreksel uit de akte van toewijzing (uitvoerend beslag op zeeschepen en binnenschepen)
- Artikel 1564, vijfde lid Ger.W.: Bevel voor uitvoerend beslag op onroerend goed
- Artikel 1598, derde lid Ger.W.: Uittreksel uit de akte van toewijzing (uitvoerend beslag op onroerend goed)
- Artikel 1675/4, §2, 2° Ger.W.: Verzoekschrift vordering tot collectieve schuldenregeling
- **Ingevolge artikel 131 Potpourri VIII-wet:**
 - Artikel 816, eerste lid Ger.W.: Akte ter hervatting van geding
 - Artikel 934, eerste lid Ger.W.: Opgave gegevens getuige, alvorens te worden gehoord
 - Artikel 941, eerste lid Ger.W.: Opgave gegevens andere getuigen, die door een partij worden voorgebracht
 - Artikel 1253*ter*, eerste lid Ger.W.: Verzoekschrift vorderingen betreffende de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit familiale betrekkingen

- Artikel 1371*bis*, eerste lid Ger.W.: Verzoekschrift vordering tot toewijzing, afschaffing of verplaatsing van een uitweg
- Artikel 1390*bis*, tweede lid, 1° Ger.W.: Bericht van delegatie (Centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest)
- Artikel 1432, tweede lid, 2° Ger.W.: Deurwaardersexploot bewarend beslag op onroerend goed
- Artikel 1675/4, §2, 6° Ger.W.: Verzoekschrift vordering tot collectieve schuldenregeling
- **Ingevolge artikel 132 Potpourri VIII-wet:**
 - Artikel 961/2, vierde lid Ger.W.: Schriftelijke verklaring (getuigenbewijs)
 - Artikel 1316, tweede lid Ger.W.: Uittreksel uit de beslissing van scheiding bij opname in het *Belgisch Staatsblad*
 - Artikel 1571 Ger.W.: Vermelding van weigering en van bepaalde gegevens door de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie op de kant van het tweede beslag, indien er reeds vroeger een beslag op onroerend goed werd overgelegd en overgeschreven
- **Ingevolge artikel 133 Potpourri VIII-wet:**
 - Artikel 1501, eerste lid Ger.W.: Vermelding gegevens meerderjarige getuige in het proces-verbaal, bij uitvoerend beslag op roerende goederen
- **Ingevolge artikel 134 Potpourri VIII-wet:**
 - Artikel 1675/16*bis*, §3, eerste lid Ger.W.: Verklaring waaruit blijkt dat de verbintenis onevenredig is met zijn inkomsten en met zijn vermogen (collectieve schuldenregeling - bevrijding natuurlijke personen die kosteloos een persoonlijke zekerheid hebben gesteld ten behoeve van de verzoeker)

AFDELING 2. Wijziging van artikel 1410 van het Gerechtelijk Wetboek

148. Op 6 januari 2017 werd de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*, welke op 1 januari 2017 in werking is getreden. De wet verving het koninklijk besluit van 18 november 1996 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen. De wetgever licht toe dat de nieuwe wet geenszins een volledige inhoudelijke koerswijziging inhoudt, daar het overgrote deel van de bepalingen van het koninklijk besluit van 18 november 1996 werd

overgenomen in de nieuwe wet.³²⁷ Wel dient, ingevolge de vervanging van het koninklijk besluit van 18 november 1996 door de wet van 22 december 2016, de verwijzing naar de financiële uitkering voorzien in artikel 7 van het voornoemd koninklijk besluit te worden aangepast in artikel 1410, §2, 9° Ger.W.³²⁸ Immers, door een vergetelheid werd een wijziging van artikel 1410, §2, 9° Ger.W. niet opgenomen in de wet van 22 december 2016 die het koninklijk besluit van 18 november 1996 integraal verving.³²⁹

149. Titel 8 van de Potpourri VIII-wet (artikelen 135 en 136 Potpourri VIII-wet³³⁰) brengt daarom een technische wijziging aan in artikel 1410, §2, 9° Ger.W.³³¹ In artikel 1410, §2 Ger.W., handelend over de schuldvorderingen die niet vatbaar zijn voor overdracht of beslag ten laste van de rechthebbende, wordt de bepaling onder 9° vervangen³³² als volgt: “**de financiële uitkering voorzien in de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen**”.³³³

AFDELING 3. Wijzigingen van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek en van bijzondere wetten met als doel een gemeenrechtelijk regime van vordering ter verdediging van collectieve belangen op te richten

- **Wijziging van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek**

150. Rechtspersonen die de bescherming van mensenrechten tot statutair doel hebben, waren tot voor de Potpourri VIII-wet beperkt in hun mogelijkheden om naar de burgerlijke rechter te stappen. Het belangvereiste van artikel 17 Ger.W. vormde daarbij een obstakel.³³⁴

151. Artikel 17 Ger.W. en artikel 18 Ger.W. geven gestalte aan het adagium “*pas d'intérêt, pas d'action*”, door als voorwaarde voor de ontvankelijkheid van de vordering te vereisen dat een belang wordt aangetoond.³³⁵ Het Gerechtelijk Wetboek zelf geeft geen omschrijving van het begrip

³²⁷ MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 95.

³²⁸ MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 95 en 96.

³²⁹ Nu is het wel zo dat de financiële uitkering in het kader van het overbruggingsrecht onder de oude benaming “sociale verzekering in geval van faillissement” in het Gerechtelijk Wetboek tegen beslag wordt beschermd. In principe mag er zich dus geen probleem van onbeslagbaarheid stellen voor de financiële uitkering in het kader van het overbruggingsrecht, aangezien het overbruggingsrecht de (unieke) wettelijke rechtsopvolger is van de sociale verzekering in geval van faillissement. De beide benamingen verschillen echter gevoelig van elkaar. Tevens verschillen de data van beide wetgevingen (er werd immers geopteerd voor een volledig nieuwe wet met een nieuwe titel omwille van redenen van rechtszekerheid, leesbaarheid en duidelijkheid) (MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001,96).

³³⁰ De wijziging heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2017 (Artikel 136 Potpourri VIII-wet). De wetgever verantwoordt de terugwerkende kracht tot 1 januari 2017 (datum van inwerkingtreding van de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen) van de onbeslagbaarheid door het belang van de rechtszekerheid en de gelijke behandeling van elke sociaal verzekerde in te roepen (MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 96).

³³¹ MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 20.

³³² De vorige versie luidde : “*de uitkering voorzien in artikel 7 van het koninklijk besluit van 18 november 1996 houdende invoering van een sociale verzekering ten gunste van zelfstandigen, in geval van faillissement, en van gelijkgestelde personen, met toepassing van de artikelen 29 en 49 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels*”.

³³³ Artikel 135 Potpourri VIII-wet.

³³⁴ B. ALLEMEERSCH en E. VANDENSANDE, “Een gemeenrechtelijk regime van vorderingen ter verdediging van collectieve belangen”, *RW* 2018-19, afl. 32, 1242.

³³⁵ Dat vloeit voort uit de zorg van de wetgever om een *actio popularis* van een rechtzoekende niet toe te staan (P. LEFRANC, “De *actio popularis* ter bescherming van het milieu. Wenselijk?”, *TMR* 2017, 21). De *actio popularis* wordt van oudsher niet aanvaard en kreeg dan ook geen plaats toebedeeld in de systematiek van het

belang.³³⁶ Daaronder lijkt evenwel te kunnen worden verstaan elk materieel of moreel voordeel dat wie een eis instelt of verweer voert, op het ogenblik van de rechtsingang³³⁷ mag verwachten en waardoor zijn huidige rechtstoestand gewijzigd en verbeterd kan worden.³³⁸ In principe moet het belang reeds verkregen en dadelijk³³⁹, persoonlijk en rechtstreeks, rechtmatig en beschermenswaardig³⁴⁰ zijn.

152. Voor rechtspersonen wordt vereist dat het belang een eigen belang moet zijn, met name een persoonlijk en rechtstreeks belang, erg strikt geïnterpreteerd door het Hof van Cassatie. Luidens de Eikendael-rechtspraak van het Hof van Cassatie³⁴¹ omvat het eigen belang van een rechtspersoon alleen datgene wat zijn bestaan, zijn materiële goederen en morele rechten, inzonderheid zijn vermogen, eer en goede naam, raakt. Het enkele feit dat een rechtspersoon een doel -ook al is het statutair- nastreeft, doet geen eigen belang ontstaan.³⁴² Dat wil zeggen dat vorderingen ingesteld door rechtspersonen ter bescherming van het algemeen belang (*actio popularis*) of van een collectief belang (zijnde een specifiek belang dat gezamenlijk is aan hun leden of een ander, bepaald of onbepaald, deel van de samenleving) onontvankelijk zijn, zelfs indien de bescherming van dat belang hun maatschappelijk doel is.³⁴³

153. Het Hof van Cassatie is blijven volharden in zijn zogenoemde Eikendael-rechtspraak, ondanks de kritiek daarop in de rechtsleer.³⁴⁴ Onder invloed van het Verdrag van Aarhus en rechtspraak van het Hof van Justitie³⁴⁵, zag het Hof van Cassatie zich evenwel genoodzaakt de

Gerechtelijk Wetboek (K. WAGNER, *Burgerlijk procesrecht in hoofdlijnen*, Antwerpen, Maklu, 2014, 271. Zie ook de bespreking van het vraagstuk "Waarheen met het collectief actierecht?" op pagina's 277 t.e.m. 284).

³³⁶ Zie voor enkele omschrijvingen uit de rechtsleer: P. VANLERSBERGHE, "Art. 17 Ger.W." in *Comm.Ger.*, 9.

³³⁷ Zie Cass. 4 december 1989, *Arr.Cass.* 1989-90, 467.

³³⁸ P. VANLERSBERGHE, "Art. 17 Ger.W." in *Comm.Ger.*, 9.

³³⁹ Artikel 18, eerste lid Ger.W. Volgens artikel 18, tweede lid Ger.W. kan de rechtsvordering wel worden toegelaten, indien zij, zelfs tot verkrijging van een verklaring van recht, is ingesteld om schending van een ernstig bedreigd recht te voorkomen.

³⁴⁰ Zie daarover: J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERSBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 87 en 88.

³⁴¹ O.m.: Cass. 19 november 1982, *Arr. Cass.* 1982-83, 372, concl. E. KRINGS; Cass. 25 oktober 1985, *Arr.Cass.* 1985-86, 249, concl. E. KRINGS; Cass. 19 september 1996, *Arr.Cass.* 1996, 777-778; Cass. 4 februari 2008, *Arr. Cass.* 2008, 307.

Op te merken valt dat de Raad van State in de Eikendael-zaak daarentegen wel heeft aangenomen dat de eisende partij in rechte kon optreden ter bescherming van het algemeen belang (RvS 11 september 1981, *RW* 1981-82, 1876, noot W. LAMBRECHTS, "Zes rechtsproblemen van ruimtelijke ordening"). Merk ook op dat het Grondwettelijk Hof in het hierna besproken arrest van 10 oktober 2013 (nr. 133/2013) stelt dat het feit dat de ontvankelijkheidsvoorwaarde van het "belang" anders wordt geïnterpreteerd in het objectieve contentieux (Grondwettelijk Hof en Raad van State) dan in het subjectieve contentieux, volgens het Grondwettelijk Hof geen schending inhoudt van artikelen 10 en 11 van de Grondwet (r.o. B.4.). Het Grondwettelijk Hof wijst op het onderscheid in contentieux: de beroepen voor het Grondwettelijk Hof of de Raad van State hebben tot doel de geldigheid van een wetkrachtige norm (objectief contentieux) te betwisten terwijl de beroepen bij de gerechten van de rechterlijke orde tot doel hebben een einde te maken aan de schending van een recht waarvan zij bewezen hebben houder te zijn (subjectief contentieux).

³⁴² Deze rechtspraak van het Hof van Cassatie werd niet door alle feitenrechters gevolgd (J. VAN COMPENOLLE en G. CLOSSET-MARCHAL, "Examen de jurisprudence (1985 à 1996). Droit judiciaire privé", *RCJB* 1997, 515, nr. 31).

³⁴³ B. ALLEMEERSCH en E. VANDENSANDE, "Een gemeenrechtelijk regime van vorderingen ter verdediging van collectieve belangen", *RW* 2018-19, afl. 32, 1242; P. DAUW, *Burgerlijk procesrecht. Basis met schema's*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 137. Het basisuitgangspunt van het Belgisch burgerlijk procesrecht is bijgevolg individualistisch te noemen (K. WAGNER, *Burgerlijk procesrecht in hoofdlijnen*, Antwerpen, Maklu, 2014, 273).

³⁴⁴ T. DE JAEGER, "Algemene erkenning rechtsvordering voor verenigingen ter bescherming van collectief belang?", *NjW* 2017, nr. 364, 447. In de doctrine wordt, op grond van civielrechtelijke en constitutionele overwegingen, betreurd dat de *actio popularis* principieel uitgesloten is (J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERSBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 85).

³⁴⁵ Het verdrag werd door België bekrachtigd op 21 januari 2003 en is op 21 april 2003 in België in werking getreden. De verdragsstaten en de Europese Unie erkennen het belang van de rol die de NGO's kunnen spelen in de bescherming van het milieu. Het individuele recht op een gezond leefmilieu wordt een collectief (generationeel) recht. De verdragsstaten en de Europese Unie verlenen ook aan de NGO's, als deel van het (betrokken) publiek, het principiële recht op toegang tot milieu-informatie, inspraak bij de besluitvorming over het milieu en toegang tot de rechter in milieuaangelegenheden. Deze verdragsrechtelijke toegang tot de

ontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling van een milieuvereniging te erkennen.³⁴⁶ Aangezien de cassatierechtspraak als te streng werd aangezien, vooral in milieu- en consumentengeschillen, was een wetgevend ingrijpen onvermijdelijk.³⁴⁷ In meerdere bijzondere wetten, zoals aangaande de strijd tegen racisme, discriminatie, ontkenning van genocide of partnergeweld, werd dan ook een collectief actierecht³⁴⁸ toegekend aan een aantal verenigingen met rechtspersoonlijkheid (die daarbij moeten voldoen aan een aantal kwaliteitseisen, welke echter niet eenduidig werden geregeld).³⁴⁹ Doorgaans wordt dan expliciet gesteld: “*in afwijking van de artikelen 17 en 18 Ger.W.*”.³⁵⁰

154. Die uitzonderingen zetten de Eikendael-doctrine onder druk.³⁵¹ Het is dan ook niet geheel onverwacht dat het Grondwettelijk Hof ingreep.³⁵² In zijn arrest van 11 oktober 2013 (nr. 133/2013) oordeelde het Grondwettelijk Hof dat een rechtspersoon die een gerechtelijke vordering instelt die overeenstemt met een van zijn statutaire doelen, om een einde te maken aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 EVRM, die onontvankelijk wordt verklaard omdat zij geen betrekking heeft op het bestaan van de rechtspersoon, de vermogensgoederen of de morele rechten ervan, gediscrimineerd wordt ten opzichte van verenigingen die een beroep kunnen doen op de bijzondere wetgeving inzake kansengelijkheid en de bestrijding van xenofobie en racisme: beiden voeren immers een collectief belang aan dat verband houdt met de bescherming van de fundamentele vrijheden. Het Grondwettelijk Hof stelde daarbij dat het echter aan de wetgever toekomt te preciseren onder welke voorwaarden een vorderingsrecht kan worden toegekend aan de rechtspersonen die een vordering instelt die

rechter in milieuaangelegenheden wordt evenwel onder meer beperkt door het in het interne procesrecht geldende belangvereiste. Daarbij moet wel genuanceerd worden dat de internrechtelijke ontvankelijkheidsvereiste nog steeds moet stroken met het doel van het verdrag om ook aan NGO's in milieuaangelegenheden ruim toegang tot de rechter te verschaffen (HvJ 8 maart 2011, nr. C-240/09, ECLI:EU:C:2011:125; HvJ 12 mei 2011, nr. C-115/09, ECLI:EU:C:2011:289; HvJ 15 oktober 2009, TMR 2009, 730). Zie voor een bespreking: P. LEFRANC, “De *actio popularis* ter bescherming van het milieu. Wenselijk?”, TMR 2017, 23 en 24.

³⁴⁶ Cass. 11 juni 2013, TMR 2013, 392-397, met noot P. LEFRANC, “De Eikendael-doctrine moet wijken voor de Aarhusdoctrine”; T. DE JAEGER, “Algemene erkenning rechtsvordering voor verenigingen ter bescherming van collectief belang?”, NjW 2017, nr. 364, 447-448.

Cf. de wetgevende initiatieven om een voorwaardelijk vorderingsrecht ter verdediging van collectieve belangen aan NGO's toe te kennen, met name: (i) voor de Raad van State (wetsvoorstel tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State teneinde verenigingen een vorderingsrecht toe te kennen ter verdediging van collectieve belangen, *Parl.St.* Kamer 2014-2015, nr. 54-0465/001) en (ii) voor de hoven en rechtbanken (wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek teneinde verenigingen een vorderingsrecht toe te kennen ter verdediging van collectieve belangen, *Parl.St.* Kamer 2014-2015, nr. 54-0466/001). Op 20 december 2018 werd laatstgenoemd wetsvoorstel zonder voorwerp verklaard ten gevolge van de aanneming van de Potpourri VIII-wet.

³⁴⁷ J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 86.

³⁴⁸ Zie K. WAGNER, “Collectieve acties in het Belgisch recht”, *P&B* 2001, 150-181.

³⁴⁹ J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 86. Aan één van fundamentele doelstelling van het Gerechtelijk Wetboek -met name de vereenvoudiging van de burgerlijke rechtspleging en systematisering van alle regels ter zake in één wetboek- wordt afbreuk gedaan door het feit dat de afwijkingen op het individualistisch systeem van het Gerechtelijk Wetboek niet werden opgenomen binnen het Gerechtelijk Wetboek (K. WAGNER, *Burgerlijk procesrecht in hoofdlijnen*, Antwerpen, Maklu, 2014, 274).

³⁵⁰ J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 86. De wet van 28 maart 2014 die een vordering tot collectief herstel invoerde in het WER, is de eerste wet waardoor een collectieve rechtsvordering in België werd geïntroduceerd. Deze vordering is ook een uitzondering op artikelen 17 en 18 Ger.W. De bijzondere toelaatbaarheidsvoorwaarden ervan staan vermeld in artikel XVII.36 WER.

³⁵¹ Men kan zich namelijk afvragen waarom van het algemeen beginsel werd afgeweken voor bijvoorbeeld de strijd tegen racisme of partnergeweld, doch bijvoorbeeld niet voor de strijd tegen kindermisbruik of mensenhandel (B. ALLEMEERSCH en E. VANDENSANDE, “Een gemeenrechtelijk regime van vorderingen ter verdediging van collectieve belangen”, *RW* 2018-19, afl. 32, 1242).

³⁵² B. ALLEMEERSCH en E. VANDENSANDE, “Een gemeenrechtelijk regime van vorderingen ter verdediging van collectieve belangen”, *RW* 2018-19, afl. 32, 1242.

overeenstemt met hun statutair doel en de bescherming beoogt van de fundamentele vrijheden zoals zij zijn erkend in de Grondwet en in de internationale Verdragen waarbij België partij is.³⁵³

155. Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn arrest van 10 oktober 2013 aldus niet geraakt aan de strenge rechtspraak van het Hof van Cassatie, doch wel druk uitgeoefend door te oordelen dat de wetgever in bijkomende uitzonderingen moet voorzien op artikel 17 en 18 Ger.W.³⁵⁴ Het Grondwettelijk Hof is namelijk van oordeel dat de wetgever niet verplicht is om een rechtsvordering namens het collectief belang toe te kennen aan alle verenigingen.³⁵⁵ Wel is er sprake van een schending van het gelijkheidsbeginsel wanneer bepaalde rechtspersonen voor de gewone rechter geen vordering kunnen instellen ter verdediging van het collectief belang dat verband houdt met de bescherming van fundamentele vrijheden, terwijl andere rechtspersonen dat op grond van specifieke wetsbepalingen wel kunnen.³⁵⁶

156. De Potpourri VIII-wet beoogt die discriminatie³⁵⁷ recht te zetten door een tweede lid toe te voegen aan artikel 17³⁵⁸ Ger.W.³⁵⁹ De wetgever wenst daarmee tegemoet te komen aan het aangehaalde arrest van het Grondwettelijk Hof door te preciseren onder welke voorwaarden een vorderingsrecht kan worden toegekend aan de rechtspersonen die een vordering wensen in te stellen die overeenstemt met hun statutair doel en de bescherming beoogt van de fundamentele vrijheden zoals zij erkend zijn in de Grondwet en in de internationale verdragen waarbij België partij is.³⁶⁰ Het opzet van de wetgever is om de vorderingen ter verdediging van collectieve belangen hoofdzakelijk te beperken tot de zaken waarin die fundamentele rechten op het spel

³⁵³ GwH 10 oktober 2013, nr. 133/2013, r.o. B.11. Zie ook de bespreking van het arrest GwH 10 oktober 2013 in MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 20 en 97.

³⁵⁴ D. BIJNENS, P. SCHOLLEN en J. THEUNIS, "De toetsing aan grondrechten door het Grondwettelijk Hof. Overzicht van rechtspraak 2013", *TBP* 2015/2, 92.

³⁵⁵ GwH 10 oktober 2013, nr. 2013/133, r.o. B.9.

³⁵⁶ Dat geldt voor de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden (artikel 32), de wet van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de tweede wereldoorlog door het Duitse nationaalsocialistische regime is gepleegd (artikel 4), de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie (artikel 30) en de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen (artikel 35) (GwH 10 oktober 2013, nr. 2013/133, overweging B.10.).

³⁵⁷ Men kan zich evenwel afvragen of deze wijziging geen nieuwe discriminaties in het leven roept, met name van organisaties *zonder* rechtspersoonlijkheid die zich inzetten voor rechten van de mens of fundamentele vrijheden dan wel van rechtspersonen die zich inzetten voor collectieve belangen die niet kunnen worden ondergebracht in de categorie van grondrechten (B. ALLEMEERSCH en E. VANDENSANDE, "Een gemeenrechtelijk regime van vorderingen ter verdediging van collectieve belangen", *RW* 2018-19, afl. 32, 1242).

³⁵⁸ Hoewel de kwestie van het belang om op te treden door de artikelen 17 en 18 Ger.W. wordt geregeld, heeft de wetgever het wenselijk geacht om enkel artikel 17 Ger.W. te wijzigen, dat de kwestie van het belang vanuit een algemene invalshoek benadert. Door artikel 18 Ger.W. ongewijzigd te laten, zullen de voorwaarden onder die bepaling (een reeds verkregen en dadelijk belang) ook van toepassing zijn op de vorderingen ter verdediging van collectieve belangen (MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 99 en 100).

³⁵⁹ Gelet op de ontwikkelingen in de rechtspraak van het Hof van Cassatie heeft de wetgever het raadzaam geacht om geen uitdrukkelijke wetsbepaling te voorzien voor milieuverenigingen die volgens het Verdrag van Aarhus steeds moeten kunnen genieten van een effectieve toegang. Volgens rechtspraak van het Hof van Cassatie kunnen milieuverenigingen die voldoen aan de eisen van het Verdrag van Aarhus inderdaad reeds genieten van een effectieve toegang tot de rechter. Zo oordeelde het Hof van Cassatie in zijn arrest van 11 juni 2013 dat uit de artikelen 3.4, 9.3 en 2.4 van het Verdrag volgt dat België op zich de verplichting heeft opgenomen om verenigingen die de bevordering van de milieubescherming tot doel hebben, de toegang tot de rechter te verzekeren ingeval zij met de bepalingen van het nationale milieurecht strijdig handelen en nalaten van privépersonen en overheidsinstanties willen betwisten, voor zover zij daartoe voldoen aan de in het nationale recht neergelegde criteria. Die criteria mogen niet zodanig worden omschreven of uitgelegd dat zij de toegang van deze verenigingen in dergelijk geval onmogelijk maken: "De rechter vermag de in het nationale recht vastgelegde criteria uit te leggen in overeenstemming met de doelstellingen van artikel 9.3 Verdrag van Aarhus." Bovendien zouden de milieuverenigingen die niet voldoen aan de voorwaarden van het Verdrag van Aarhus in voorkomend geval een rechtsvordering ter verdediging van collectieve belangen kunnen instellen overeenkomstig het gemeen recht (MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 99).

³⁶⁰ Zulks onverminderd eventuele gunstigere regelingen die voortkomen uit het internationale recht en die een rechtstreekse impact in België zouden hebben (MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 97).

staan; daardoor zal tevens worden voorkomen dat er een al te aanzienlijke verveelvoudiging van de geschillen zou optreden, hetgeen te vrezen valt indien de vordering ter verdediging van collectieve belangen zou openstaan voor eender welk statutair doel.³⁶¹

157. Hoofdstuk 1 van titel 9 van de Potpourri VIII-wet (artikel 137 Potpourri VIII-wet) vult artikel 17 Ger.W. daarom aan met een tweede lid, als volgt³⁶²:

“De rechtsvordering kan niet worden toegelaten, indien de eiser geen hoedanigheid en geen belang heeft om ze in te dienen.

De rechtsvordering van een rechtspersoon, die de bescherming beoogt van de rechten van de mens of fundamentele vrijheden zoals zij zijn erkend in de Grondwet en in de internationale instrumenten die België binden, is eveneens ontvankelijk onder de volgende voorwaarden:

1° het maatschappelijk doel van de rechtspersoon is van bijzondere aard, onderscheiden van het nastreven van het algemeen belang³⁶³;

2° de rechtspersoon streeft op duurzame en effectieve wijze dit maatschappelijk doel na³⁶⁴;

3° de rechtspersoon treedt op in rechte in het kader van dat maatschappelijk doel, met het oog op de verdediging van een belang dat verband houdt met dat doel;

4° de rechtspersoon streeft met zijn rechtsvordering louter een collectief belang na³⁶⁵.”

158. De mensenrechtenorganisaties die zich beroepen op het nieuwe artikel 17, tweede lid Ger.W. krijgen daarmee een volwaardig recht op toegang tot de rechter. Zulks houdt in dat zij een rechterlijk bevel of verbod kunnen vorderen, en vanzelfsprekend ook vergoeding van schade. Het nieuwe regime is echter geen groepsvordering (“*class action*”) in de zin van de rechtsvordering tot

³⁶¹ MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 98.

³⁶² Deze aanvulling is op 10 januari 2019 in werking getreden.

³⁶³ De voorwaarden voor de vordering ter verdediging van collectieve belangen zijn rechtstreeks ontleend aan de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, dat stipuleert in punt B.3.3. van zijn arrest van 10 oktober 2013 (nr.133/2013): “*Het Grondwettelijk Hof heeft, zijnerzijds, als voorwaarde van ontvankelijkheid van een beroep tot vernietiging aanvaard dat de vereiste van een belang die is opgenomen in artikel 2, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989, overeenkomstig artikel 142, derde lid, van de Grondwet, een vereniging of een groepering niet belet om in rechte op te treden voor de verdediging van een statutair doel of voor de verdediging van de belangen van haar leden; het vereist dat haar maatschappelijk doel van bijzondere aard is en, derhalve, onderscheiden van het algemeen belang, dat het collectief belang niet tot de individuele belangen van haar leden is beperkt, dat het maatschappelijk doel door de bestreden norm kan worden geraakt en dat niet blijkt dat het maatschappelijk doel niet of niet meer werkelijk wordt nagestreefd*” (MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 98).

³⁶⁴ Deze voorwaarde houdt in dat het collectief belang werkelijk nagestreefd wordt door de eiser. Dat criterium zal door de rechter op concrete wijze moeten worden beoordeeld, naar analogie van hetgeen reeds gebeurt voor het Grondwettelijk Hof en de Raad van State. Het moet ervoor zorgen dat de eisende partij die een beroep doet op de rechtsvordering ter verdediging van collectieve belangen, zulks doet in het kader van haar werkelijke bedrijvigheid. Dat criterium krijgt van de wetgever de voorkeur boven het anciënniteitscriterium. Zoals de Raad van de State immers -volgens de wetgever terecht- heeft opgemerkt in zijn advies van 1 april 2010 (Doc. Kamer, 52-1939/002, § 19.3.3 *in fine*): “*(...) het vereiste van de termijn van een jaar waarin de ontworpen tekst voorziet, strenger blijkt dan de huidige jurisprudentie van de afdeling Bestuursrechtspraak. Dat vereiste blijkt voor het overige niet in verhouding te staan tot het nagestreefde doel, doordat het tot gevolg kan hebben dat rechtsingang wordt geweigerd aan verenigingen die weliswaar naar aanleiding van welbepaalde projecten ontstaan zijn maar die niet louter “om opportuniteitsredenen” zijn opgericht teneinde bij de Raad van State tijdrovende procedures te voeren. In dit verband vraagt de afdeling Wetgeving zich trouwens af of de voorwaarde betreffende de “werkelijke bedrijvigheid” opgelegd bij het ontworpen artikel 19, tweede lid, 3°, op zich niet volstaat ter verhindering van de misbruiken die de voorwaarde van een jaar geacht wordt te voorkomen*” (MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 98 en 99).

³⁶⁵ Deze voorwaarde geeft aan dat een rechtspersoon enkel kan optreden ter behartiging van een collectief belang en dus niet rechtstreeks noch onrechtstreeks ter behartiging van individuele belangen van alle of enkele leden. Er wordt daarmee een duidelijk onderscheid gecreëerd met de *class action* die een totaal andere finaliteit nastreeft (MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 98).

collectief herstel uit het WER³⁶⁶ aangezien de mensenrechtenorganisaties niet optreden voor de gebundelde belangen van schadelijders. De schadevergoeding die de mensenrechtenorganisaties zullen kunnen vorderen, betreft veelal dan ook louter morele schade. Niettegenstaande hebben zij recht op een schadebegroting *in concreto*.³⁶⁷

- **Wijzigingen met als doel bepaalde bijzondere wetten in overeenstemming te brengen met het nieuwe artikel 17, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek**

159. Hoofdstuk 2 van titel 9 van de Potpourri VIII-wet (artikelen 138 t.e.m. 156 Potpourri VIII-wet) omvat vervolgens wijzigingen met als doel bepaalde bijzondere wetten in overeenstemming te brengen met het nieuwe artikel 17, tweede lid Ger.W.

- **Artikel 138 Potpourri VIII-wet**³⁶⁸ wijzigt artikel 32, 1° van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden als volgt:

“Kunnen in rechte optreden in de rechtsgeschillen waartoe de toepassing van deze wet aanleiding kan geven, wanneer afbreuk wordt gedaan aan de statutaire opdrachten die ze zich tot doel hebben gesteld :
*1° elke instelling van openbaar nut en elke ~~vereniging die op de dag van de feiten ten minste drie jaar rechtspersoonlijkheid bezit, en rechtspersoon die~~ zich statutair tot doel stelt de rechten van de mens te verdedigen of discriminatie te bestrijden **en die de voorwaarden voorzien in artikel 17, tweede lid, 1° tot 3°, van het Gerechtelijk Wetboek vervult;**”*

- **Artikel 139 Potpourri VIII-wet**³⁶⁹ wijzigt artikel 1, eerste lid van de wet van 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu als volgt:

“Onverminderd de bevoegdheid van andere rechtscolleges op basis van andere wetsbepalingen, stelt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, op verzoek van de procureur des Konings, van een administratieve overheid of van een rechtspersoon ~~zoals omschreven in artikel 2 die de bescherming van het leefmilieu tot doel heeft, die in zijn statuten het grondgebied heeft omschreven tot waar zijn bedrijvigheid zich uitstrekt en die de voorwaarden voorzien in artikel 17, tweede lid, 1° tot 4°, van het Gerechtelijk Wetboek vervult, het bestaan vast van een zelfs onder het strafrecht vallende handeling, die een kennelijke inbreuk is of een ernstige dreiging vormt voor een inbreuk op één of meer bepalingen van wetten, decreten, ordonnanties, verordeningen of besluiten betreffende de bescherming van het leefmilieu.~~”

- **Artikel 140 Potpourri VIII-wet**³⁷⁰ heft artikel 2 van de wet van 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu op:

³⁶⁶ MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 98.

³⁶⁷ B. ALLEMEERSCH en E. VANDENSANDE, “Een gemeenrechtelijk regime van vorderingen ter verdediging van collectieve belangen”, *RW* 2018-19, afl. 32, 1242. Dat volgt uit het arrest van het Grondwettelijk Hof van 21 januari 2016 (GwH 2 januari 2016, nr. 07/2016). Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat artikel 1382 BW het gelijkheidsbeginsel schendt indien men deze bepaling interpreteert in de zin dat een rechtspersoon die opgericht werd ter verdediging van een collectief belang, als morele schadevergoeding niet meer dan één symbolische euro kan krijgen.

³⁶⁸ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁶⁹ In werking getreden op 10 januari 2019.

~~“De rechtspersoon bedoeld in artikel 1 moet een vereniging zonder winstoogmerk zijn, die onderworpen is aan de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend. Hij moet alle voorschriften van die wet nageleefd hebben, de bescherming van het leefmilieu tot doel hebben en in zijn statuten het grondgebied omschreven hebben tot waar zijn bedrijvigheid zich uitstrekt.~~

~~—De rechtspersoon moet, op de dag waarop hij de vordering tot staking instelt, sedert te minste drie jaar rechtspersoonlijkheid bezitten.~~

~~—Hij moet door overlegging van zijn activiteitenverslagen of van enig ander stuk, bewijzen dat er een werkelijke bedrijvigheid is die overeenstemt met zijn statutair doel en dat die bedrijvigheid betrekking heeft op het collectief milieubelang dat hij beoogt te beschermen.”~~

- Artikel 9ter, tweede lid van de wet van 9 maart 1993 ertoe strekkende de exploitatie van huwelijksbureaus te regelen en te controleren, wordt door **artikel 141 Potpourri VIII-wet**³⁷¹ gewijzigd als volgt:

~~“In afwijking van de bepalingen van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek, kunnen de verenigingen bedoeld in het eerste lid, 3° en 4°, De verenigingen bedoeld in het eerste lid, 3° en 4°, kunnen in rechte optreden voor de verdediging van hun statutair omschreven collectieve belangen.”~~

- **Artikel 142 Potpourri VIII-wet**³⁷² wijzigt artikel 4 van de wet van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de tweede wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime is gepleegd:

~~“Het interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme opgericht door het samenwerkingsakkoord van 12 juni 2013, alsmede iedere vereniging die op het ogenblik van de feiten ten minste vijf jaar rechtspersoonlijkheid geniet, en rechtspersoon die zich, op grond van haar statuten, tot doel stelt de morele belangen en de eer van het verzet of van de gedeporteerden te verdedigen en die de voorwaarden voorzien in artikel 17, tweede lid, 1° tot 3°, van het Gerechtelijk Wetboek vervult, kunnen in rechte optreden in alle rechtsgeschillen waartoe de toepassing van deze wet aanleiding van geven.”~~

- **Artikel 143 Potpourri VIII-wet**³⁷³ brengt volgende wijziging aan in artikel 11, §5 van de wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de mensensmokkel:

~~“De door de Koning daartoe erkende verenigingen en de instellingen van openbaar nut kunnen Onverminderd artikel 17, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek kunnen de door de Koning daartoe erkende verenigingen en de instellingen van openbaar nut in~~

³⁷⁰ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁷¹ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁷² In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁷³ In werking getreden op 10 januari 2019.

rechte optreden in alle rechtsgeschillen waartoe de toepassing van deze wet aanleiding kan geven.”

- Volgende wijziging wordt door **artikel 144 Potpourri VIII-wet**³⁷⁴ aangebracht in artikel 32*duodecies*, eerste lid, 4° van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk:

“Ter verdediging van de rechten van de personen op wie deze afdeling van toepassing is, kunnen in alle geschillen waartoe de toepassing van deze afdeling aanleiding zou kunnen geven, in rechte optreden:

*4° de stichtingen en de verenigingen zonder winstoogmerk bedoeld bij de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, met ten minste drie jaar rechtspersoonlijkheid op de dag waarop de vordering wordt ingesteld **rechtspersonen die de voorwaarden voorzien in artikel 17, tweede lid, 1° tot 3°, van het Gerechtelijk Wetboek vervullen**, wanneer door de feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag afbreuk is gedaan aan hetgeen zij statutair nastreven.”*

- **Artikel 145 Potpourri VIII-wet**³⁷⁵ brengt in artikel 7 van de wet van 24 november 1997 strekkende om het geweld tussen partners tegen te gaan volgende wijzigingen aan:

*“Elke instelling van openbaar nut en elke ~~vereniging die op de datum van de feiten sinds ten minste vijf jaar rechtspersoonlijkheid bezit en~~ **rechtspersoon die** volgens haar statuten tot doel heeft geweld tussen partners te voorkomen door de verspreiding van informatie aan alle betrokken doelgroepen en hulp te bieden aan slachtoffers van geweld tussen partners en aan hun gezin **en die de voorwaarden voorzien in artikel 17, tweede lid, 1° tot 3°, van het Gerechtelijk Wetboek vervult**, kan met instemming van het slachtoffer in rechte optreden in het geding waartoe de toepassing van artikel 410, derde lid, van het Strafwetboek aanleiding zou geven.*

*Het slachtoffer mag op ieder ogenblik afzien van de bij het eerste lid van dit artikel bedoelde instemming, wat een einde maakt aan de mogelijkheid voor de instelling van openbaar nut of voor de betrokken ~~vereniging~~ **rechtspersoon** om in rechte te blijven optreden in het geschil waartoe de toepassing van artikel 410, derde lid, van het Strafwetboek aanleiding zou geven.”*

- **Artikel 146 Potpourri VIII-wet**³⁷⁶ wijzigt artikel 9, tweede lid van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties als volgt:

*“~~In afwijking van de bepalingen van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek, kunnen de instanties bedoeld in het vorige lid, 3°,~~ **De instanties bedoeld in het vorige lid,***

³⁷⁴ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁷⁵ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁷⁶ In werking getreden op 10 januari 2019.

3°, **kunnen**³⁷⁷ in rechte optreden voor de verdediging van hun statutair omschreven collectieve belangen.”

- Door **artikel 147 Potpourri VIII-wet**³⁷⁸ wordt volgende wijziging doorgevoerd in artikel 127, §1, tweede lid van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten:

*“In afwijking van de bepalingen van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen de verenigingen bedoeld in 4° en 5° **kunnen**³⁷⁹ in rechte optreden voor de verdediging van hun statutair omschreven collectieve belangen.”*

- Artikel 10, tweede lid van de wet van 20 december 2002 betreffende de minnelijke invordering van schulden van de consument, wordt als volgt gewijzigd door **artikel 148 Potpourri VIII-wet**³⁸⁰:

*“In afwijking van de bepalingen van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen de verenigingen bedoeld in het eerste lid, 3° en 4°, **De verenigingen bedoeld in het eerste lid, 3° en 4°, kunnen**³⁸¹ in rechte optreden voor de verdediging van hun statutair omschreven collectieve belangen.”*

- In artikel 30 van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, worden door **artikel 149 Potpourri VIII-wet**³⁸² de volgende wijzigingen aangebracht:

“Kunnen in rechte optreden in de rechtsgeschillen waartoe de toepassing van deze wet aanleiding kan geven, wanneer afbreuk wordt gedaan aan de statutaire opdrachten die ze zich tot doel hebben gesteld:

1° elke instelling van openbaar nut en elke ~~vereniging die op de dag van de feiten ten minste drie jaar rechtspersoonlijkheid bezitten, en rechtspersoon die zich statutair tot doel stelt de rechten van de mens te verdedigen of discriminatie te bestrijden;~~

2° de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties, bedoeld bij artikel 3 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en paritaire comités;

3° de representatieve vakorganisaties in de zin van de wet van 19 december 1974 tot de regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel;

4° de representatieve vakorganisaties in het aangewezen orgaan van vakbondsoverleg voor de administraties, diensten of instellingen waarop de wet van 19 december 1974 tot de

³⁷⁷ De instanties bedoeld in het vorige lid, 3° zijn “de beroepsregulerende overheid of een beroepsvereniging of een interprofessionele vereniging met rechtspersoonlijkheid”.

³⁷⁸ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁷⁹ De verenigingen bedoeld in 4° en 5° zijn respectievelijk “een vereniging ter verdediging van de consumentenbelangen die rechtspersoonlijkheid bezit en voor zover zij in de bijzondere raadgevende commissie Verbruik vertegenwoordigd is” en “een beroeps- of interprofessionele vereniging met rechtspersoonlijkheid”.

³⁸⁰ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁸¹ De verenigingen bedoeld in het eerste lid, 3° en 4° zijn respectievelijk “een beroeps- of interprofessionele vereniging met rechtspersoonlijkheid” en “een vereniging ter verdediging van de consumentenbelangen die rechtspersoonlijkheid bezit voorzover zij voldoet aan de voorwaarden gesteld in artikel 98, § 1, 4, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument”.

³⁸² In werking getreden op 10 januari 2019.

regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel niet van toepassing is;

5° de representatieve organisaties van de zelfstandigen **en die de voorwaarden voorzien in artikel 17, tweede lid, 1° tot 3°, van het Gerechtelijk Wetboek vervult.**”

- **Artikel 150 Potpourri VIII-wet**³⁸³ brengt volgende wijzigingen aan in artikel 35 van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen:

“Kunnen in rechte optreden in de rechtsgeschillen waartoe de toepassing van deze wet aanleiding kan geven, wanneer afbreuk wordt gedaan aan de statutaire opdrachten die ze zich tot doel hebben gesteld:

1° elke instelling van openbaar nut en ~~vereniging die op de dag van de feiten ten minste drie jaar rechtspersoonlijkheid bezit, en~~ **rechtspersoon die** zich statutair tot doel stelt de rechten van de mens te verdedigen of discriminatie te bestrijden;

2° de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties, bedoeld bij artikel 3 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en paritaire comités;

3° de representatieve vakorganisaties in de zin van de wet van 19 december 1974 tot de regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel;

4° de representatieve vakorganisaties in het aangewezen orgaan van vakbondsoverleg voor de administraties, diensten of instellingen waarop de wet van 19 december 1974 tot de regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel niet van toepassing is;

5° de representatieve organisaties van de zelfstandigen **en die de voorwaarden voorzien in artikel 17, tweede lid, 1° tot 3°, van het Gerechtelijk Wetboek vervult.**”

- **Artikel 151 Potpourri VIII-wet**³⁸⁴ voert wijzigingen door in artikel 3, §2 van de dienstenwet van 26 maart 2010 betreffende bepaalde juridische aspecten bedoeld in artikel 77 van de Grondwet:

*“§ 2. In afwijking van de bepalingen van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen de verenigingen en groepen bedoeld in 3° en 4° **De verenigingen en groepen bedoeld in 3° en 4° kunnen***³⁸⁵ *in rechte optreden voor de verdediging van hun statutair omschreven collectieve belangen.”*

- In artikel 20, tweede lid van de wet van 28 augustus 2011 betreffende de bescherming van de consumenten inzake overeenkomsten betreffende het gebruik van goederen in deeltijd, vakantieproducten van lange duur, doorverkoop en uitwisseling, wordt volgende wijziging doorgevoerd door **artikel 152 Potpourri VIII-wet**³⁸⁶:

*“In afwijking van de bepalingen van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen de verenigingen bedoeld in de punten 3 en 4 **De verenigingen bedoeld in de***

³⁸³ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁸⁴ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁸⁵ De verenigingen en groepen bedoeld in 3° en 4° zijn respectievelijk “de Minister bevoegd voor Economie of zijn gevolmachtigde ambtenaar” en “een beroeps- of interprofessionele vereniging met rechtspersoonlijkheid”.

³⁸⁶ In werking getreden op 10 januari 2019.

punten 3 en 4 kunnen³⁸⁷ in rechte optreden voor de verdediging van hun statutair omschreven collectieve belangen.”

- **Artikel 153 Potpourri VIII-wet³⁸⁸** wijzigt artikel 43 van de wet van 26 november 2011 tot wijziging en aanvulling van het Strafwetboek teneinde het misbruik van de zwakke toestand van personen strafbaar te stellen, en de strafrechtelijke bescherming van kwetsbare personen tegen mishandeling uit te breiden:

*“Elke instelling van openbaar nut en elke ~~vereniging die op de datum van de feiten sinds minstens vijf jaar rechtspersoonlijkheid bezit en~~ **rechtspersoon die** volgens haar statuten tot doel heeft ofwel de slachtoffers van sektarische praktijken te beschermen, ofwel geweld of mishandeling te voorkomen jegens elke persoon die kwetsbaar is ten gevolge van zijn leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid, en die de voorwaarden voorzien in artikel 17, tweede lid, 1° tot 3°, van het **Gerechtelijk Wetboek vervult**, kan, met instemming van het slachtoffer of zijn vertegenwoordiger, in rechte optreden in de gedingen waartoe de toepassing van de artikelen 142, 330bis, 347bis, 376, 377, 378, 380, 391bis, 405bis, 405ter, 410, 417ter, 417quater, 417quinquies, 422bis, 423 tot 430, 433, 433quater, 433septies, 433decies, 442bis, 442quater, 462, 463, 471, 493 en 496 van het Strafwetboek en artikel 77quater van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen aanleiding zou geven.*

*~~Dit recht om in rechte op te treden kan~~ **Onverminderd artikel 17, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek kan dit recht om in rechte op te treden** evenwel slechts uitgeoefend worden voor zover deze instellingen en verenigingen erkend zijn door de Koning, die de nadere regels vaststelt voor deze erkenning.*

Op ieder ogenblik kan het slachtoffer zelf of via zijn vertegenwoordiger afzien van de in het eerste lid bedoelde instemming, hetgeen tot gevolg heeft dat de instelling van openbaar nut of de betrokken vereniging niet langer de mogelijkheid heeft om in rechte op te treden in de in hetzelfde lid bedoelde gedingen.”

- Artikel XI.336, § 2, tweede lid WER wordt door **artikel 154 Potpourri VIII-wet³⁸⁹** aangepast in volgende zin:

*“~~In afwijking van de bepalingen in de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek, kunnen de verenigingen en groepen bedoeld in de punten 3° en 4°~~ **De verenigingen en groepen bedoeld in de punten 3° en 4° kunnen³⁹⁰** in rechte optreden voor de verdediging van hun statutair omschreven collectieve belangen.”*

³⁸⁷ De verenigingen bedoeld in de punten 3 en 4 zijn respectievelijk “een professionele of interprofessionele vereniging die rechtspersoonlijkheid heeft” en “een vereniging ter verdediging van consumentenbelangen die rechtspersoonlijkheid bezit, voor zover zij vertegenwoordigd is in de bijzondere raadgevende commissie Verbruik of erkend is door de minister op grond van de criteria vastgesteld bij een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad”.

³⁸⁸ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁸⁹ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁹⁰ De verenigingen en groepen bedoeld in de punten 3° en 4° zijn respectievelijk “een beroeps- of interprofessionele vereniging met rechtspersoonlijkheid” en “een vereniging ter verdediging van de consumentenbelangen die rechtspersoonlijkheid bezit en voor zover zij in de bijzondere raadgevende commissie Verbruik vertegenwoordigd is of door de minister bevoegd voor het auteursrecht, volgens criteria bepaald bij een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, erkend is”.

- **Artikel 155 Potpourri VIII-wet**³⁹¹ past artikel XVII.7, tweede lid WER als volgt aan:

~~“In afwijking van de bepalingen in de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen de verenigingen bedoeld in het eerste lid, 3° en 4°, De verenigingen bedoeld in het eerste lid, 3° en 4°, kunnen~~³⁹² in rechte optreden voor de verdediging van hun statutair omschreven collectieve belangen.

Ten aanzien van de beoefenaars van een vrij beroep kan de in het eerste lid bedoelde vordering eveneens worden ingesteld op verzoek van een ziekenfonds of een landsbond. Het tweede lid is van toepassing.”

- Artikel XVII.30, tweede lid WER wordt aangepast in volgende zin door **artikel 156 Potpourri VIII-wet**³⁹³:

~~“In afwijking van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen de bevoegde instanties~~ De bevoegde instanties kunnen een vordering tot staking van een inbreuk instellen om de collectieve belangen van de consumenten te verdedigen mits de in artikel XVII. 27 vermelde voorwaarden vervuld worden.”

AFDELING 4. Wijziging van artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het gezag van het rechterlijk gewijsde

160. Hoofdstuk IV, eerste deel Ger.W. handelt over het rechterlijk gewijsde, waarbij het gezag van rechterlijk gewijsde wordt geregeld in de artikelen 23 t.e.m. 27 Ger.W. en artikel 28 Ger.W. gaat over de kracht van het rechterlijk gewijsde.³⁹⁴ De term gezag³⁹⁵ beklemtoont de eenmalige en vaststaande aard van een vonnis ten aanzien van de partijen bij het geding.³⁹⁶ De wetgever wenst met het principe van gezag van gewijsde te voorkomen dat een eis met hetzelfde voorwerp en dezelfde oorzaak tussen dezelfde partijen in dezelfde hoedanigheid opnieuw wordt ingesteld.³⁹⁷ Het komt erop neer dat wat de rechter heeft beslist, niet meer ter discussie mag komen³⁹⁸, aangezien het niet bevorderlijk is voor de maatschappelijke rust³⁹⁹ om processen steeds opnieuw

³⁹¹ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁹² De verenigingen bedoeld in het eerste lid, 3° en 4° zijn respectievelijk “een beroepsregulerende overheid, een beroeps- of interprofessionele vereniging met rechtspersoonlijkheid” en “een vereniging ter verdediging van de consumentenbelangen die rechtspersoonlijkheid bezit en voor zover zij in de bijzondere raadgevende commissie Verbruik vertegenwoordigd is of door de minister erkend is, volgens criteria vastgesteld bij een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, tenzij het verzoek betrekking heeft op een daad als bedoeld in artikel VI. 104”.

³⁹³ In werking getreden op 10 januari 2019.

³⁹⁴ Krachtens artikel 28 Ger.W. gaat een beslissing in kracht van gewijsde zodra zij niet meer vatbaar is voor verzet of hoger beroep, behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt en onverminderd de gevolgen van de buitengewone rechtsmiddelen.

³⁹⁵ Het gezag van gewijsde mag niet verward worden met ‘uitputting van rechtsmacht’, waardoor de rechter over de voor hem binnen dezelfde zaak gebrachte geschillen slechts eenmaal recht mag doen.

³⁹⁶ B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtelijk privaatrecht...na de hervormingen van Potpourri I tot V*, Brugge, die Keure, 2017, 270.

³⁹⁷ J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 151-156; W. VANDENBUSSCHE, “Gezag van gewijsde”, *Njw* 2 mei 2018, afl. 381, 354; D. SCHEERS en P. THIRIAR, “Gezag van gewijsde en rechtsgrond, terug naar af?”, *RW* 2018-19, afl. 28, 1083.

³⁹⁸ J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 151.

³⁹⁹ Als rechterlijke uitspraken niet zouden geacht worden de wettelijke waarheid te bevatten, is maatschappelijke rust uitgesloten (K. WAGNER, *Burgerlijk procesrecht in hoofdlijnen*, Antwerpen, Maklu, 2014, 75).

te laten beginnen.⁴⁰⁰ Het gezag van gewijsde blijft bestaan zolang de beslissing niet ongedaan is gemaakt.⁴⁰¹ Een eindbeslissing behoudt aldus haar gezag van gewijsde zolang zij niet werd vernietigd of gewijzigd, ongeacht zij werd gewezen door een onbevoegde rechter of is aangetast door een vormgebrek.⁴⁰² Het gezag van rechterlijk gewijsde gaat teniet indien een rechtsmiddel met succes⁴⁰³ wordt aangewend. Als er geen rechtsmiddel met succes wordt aangewend of zijn de op straffe van verval bepaalde termijnen om een rechtsmiddel aan te wenden verstreken, dan blijft het gezag van het rechterlijk gewijsde onaangetast en treedt de beslissing bovendien in kracht van gewijsde.⁴⁰⁴

161. De toepassingsvoorwaarden staan opgesomd in artikel 23 Ger.W. Deze bepaling houdt in dat het gezag van gewijsde zich niet verder uitstrekt dan tot hetgeen het voorwerp van de beslissing heeft uitgemaakt.⁴⁰⁵ Voorafgaand aan de Potpourri I-wet, luidde artikel 23 Ger.W.: “*Het gezag van het rechterlijk gewijsde strekt zich niet verder uit dan tot hetgeen het voorwerp van de beslissing heeft uitgemaakt. Vereist wordt dat de gevorderde zaak dezelfde is; dat de vordering op dezelfde oorzaak berust; dat de vordering tussen dezelfde partijen bestaat, en door hen en tegen hen in dezelfde hoedanigheid gedaan is.*” Het was vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie dat het voorwerp van het gezag van gewijsde datgene is wat de rechter beslist heeft over een geschilpunt dat hem door partijen expliciet of impliciet ter beslissing was onderworpen en waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, ongeacht of de beslissing staat in het beschikkend gedeelte of onder de motivering; evenals de redenen waarop die beslissing noodzakelijk steunt.⁴⁰⁶

- **Wijziging van artikel 23 Ger.W. door de Potpourri I-wet**

162. De Potpourri I-wet bracht een wijziging aan in artikel 23 Ger.W. Er had zich namelijk een kentering voorgedaan in de rechtspraak, waarbij de oorzaak van een eis niet langer de juridisch gekleurde feiten zijn -zoals in het bekende Citadelarrest⁴⁰⁷- doch de ‘naakte’ feiten (*i.e.*, de feiten *tout court*).⁴⁰⁸ De oorzaak van de eis moet aldus begrepen worden als de feitelijke gegevens die aan de eis ten grondslag liggen.⁴⁰⁹ Het betreft het geheel van rechtsfeiten en/of rechtshandelingen die het voorwerp van de eis (kunnen) onderbouwen.⁴¹⁰ Het betreft geenszins de juridische grondslag van de ingestelde eis.⁴¹¹ Het komt immers enkel aan de rechter toe om, onder eerbiediging van de

⁴⁰⁰ Tegenstrijdige uitspraken ondermijnen bovendien de geloofwaardigheid van de rechterlijke macht (M. A. MASSCHELEIN en I. MOKE, “Noot - Enkele bedenkingen bij het gezag van gewijsde”, *TBBR* 2013/8, 439).

⁴⁰¹ Artikel 26 Ger.W.

⁴⁰² Cass. 8 december 1971, *Arr.Cass.* 1972, 348.

⁴⁰³ Cass. 3 november 2011, *Pas.* 2011, 2425 en *JT* 2012, 281.

⁴⁰⁴ Artikel 28 Ger.W.

⁴⁰⁵ ADLEX ADVOCATEN, “De wet Potpourri: hervormingen in de burgerlijke rechtspleging”, te consulteren op: <https://www.adlex.be/nl/artikels/6514-de-wet-potpourri-hervormingen-in-de-burgerlijke-rechtspleging>

⁴⁰⁶ Cass. 28 maart 1980, *Arr.Cass.* 1979-80, 956; Cass. 19 december 1983, *Arr.Cass.* 1983-84, 455; Cass. 28 juni 1984, *Arr.Cass.* 1983-84, 1417 en *RW* 1985-86, 892; Cass. 15 maart 1991, *Arr.Cass.* 1990-91, 739; Cass. 29 januari 2007, *Arr.Cass.* 2007, 230.

⁴⁰⁷ Cass. 20 maart 1980, *Arr.Cass.* 1979-80, 903.

⁴⁰⁸ MvT, *Parl.St.* Kamer 2014-15, nr. 54-1219/001, 5.

⁴⁰⁹ J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 152; D. SCHEERS en P. THIRIAR, “Gezag van gewijsde en rechtsgrond, terug naar af?”, *RW* 2018-19, afl. 28, 1083.

⁴¹⁰ H. BOULARBAH, “La cause. Le rôle respectif du juge et des parties dans l’allégation des faits et la détermination de la norme juridique applicable à la solution du litige” in J. LINSMEAU en M. STORME (eds.), *De respectievelijke rol van de rechter en partijen in het burgerlijk geding*, Diegem, Kluwer, 1999, 91-146.

⁴¹¹ J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 153; D. SCHEERS en P. THIRIAR, “Gezag van gewijsde en rechtsgrond, terug naar af?”, *RW* 2018-19, afl. 28, 1083.

rechten van de verdediging, op de regelmatig aan zijn beoordeling voorgedragen feiten, de rechtsregels toe te passen bij de toewijzing respectievelijk afwijzing van de eis (*“Da mihi factum, dabo tibi us”*).⁴¹² Ingevolge het algemeen rechtsbeginsel inhoudende dat de rechter het geschil moet beslechten overeenkomstig de rechtsregel die erop van toepassing is, is hij verplicht om - mits naleving van het recht van verdediging en zonder te raken aan de oorzaak en het voorwerp van de eis- ambtshalve de rechtsgronden op te werpen waarvan de toepassing is vereist door de feiten die de partijen tot staving van hun aanspraken aanvoeren.⁴¹³

163. De Potpourri I-wet wijzigde⁴¹⁴ artikel 23 Ger.W. in overeenstemming met deze evolutie. De Potpourri I-wet bracht volgende wijziging aan in artikel 23 Ger.W.: *“Het gezag van het rechterlijk gewijsde strekt zich niet verder uit dan tot hetgeen het voorwerp van de beslissing heeft uitgemaakt. Vereist wordt dat de gevorderde zaak dezelfde is; ~~dat de vordering op dezelfde oorzaak berust~~ dat de vordering op dezelfde oorzaak⁴¹⁵ berust, ongeacht de ingeroepen rechtsgrond; dat de vordering tussen dezelfde partijen bestaat, en door hen en tegen hen in dezelfde hoedanigheid gedaan is.”*

164. Zodoende beslechtte de wetgever een discussie in de rechtspraak en de rechtsleer omtrent het vraagstuk of het gezag van gewijsde verhindert dat een nieuwe eis met hetzelfde voorwerp en dezelfde oorzaak, maar gesteund op een andere rechtsgrond, wordt ingesteld wanneer de eerste eis ongegrond werd verklaard.⁴¹⁶ De bedoeling van de wetgever was te vermijden dat dezelfde eis maar gesteund op een andere rechtsgrond opnieuw wordt ingesteld, ervan uitgaande dat de feitelijke grondslag (rechtshandelingen of rechtsfeiten *tout court*) de oorzaak van de eis uitmaakt.⁴¹⁷ Deze toevoeging in artikel 23 Ger.W. door de Potpourri I-wet impliceert dat wanneer de vorderende partij zich vergat te beroepen op een rechtsgrond en zulks niet ondervangen werd door de rechter (die daartoe wel degelijk bevoegd, sterker nog, verplicht is volgens de cassatierechtspraak), die partij de vordering niet opnieuw, op basis van de vergeten alternatieve rechtsgrond kan instellen.⁴¹⁸ Met andere woorden, de vereiste dat de vordering “ongeacht de ingeroepen rechtsgrond” op dezelfde oorzaak berust, heeft tot gevolg dat het gezag van rechterlijk gewijsde zal kunnen worden ingeroepen wanneer de tweede vordering berust op dezelfde feiten en dit zelfs wanneer ze op een andere rechtsgrond wordt gebaseerd.⁴¹⁹ De wetgever⁴²⁰ beoogde namelijk een ‘concentratie van geding’.⁴²¹

⁴¹² Cass. 24 november 1978, *Arr.Cass.* 1978-79, 341, *Pas.* 1979, I, 352, concl. KRINGS, *RW* 1978-79, 2877 en *RCJB* 1982, 5, noot J. VAN COMPERNOLLE, “L’office du juge et le fondement du litige”.

⁴¹³ Cass. 24 maart 2006, *Arr.Cass.* 2006, 704; Cass. 4 maart 2013, *Pas.* 2013, 526, *RW* 2013-14 (samenvatting), 1579, noot en *P&B* 2014, 191; Cass. 10 februari 2014, *RW* 2015-16, 903. De rechter is desgevallend zelfs gehouden vreemd recht toe te passen (Cass. 9 oktober 1980, *Arr.Cass.* 1980-81, 142) (J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 153).

⁴¹⁴ Met ingang van 1 november 2015.

⁴¹⁵ De oorzaak omvat het feit en het recht dat wordt toegepast op het feit (Cass. 11 december 2015, *Arr.Cass.* 2015, 2911).

⁴¹⁶ J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 153 en 154; D. SCHEERS en P. THIRIAR, “Gezag van gewijsde en rechtsgrond, terug naar af?”, *RW* 2018-19, afl. 28, 1083.

⁴¹⁷ MvT, *Parl.St.* Kamer 2014-15, nr. 54-1219/001, 4 en 5.

⁴¹⁸ MvT, *Parl.St.* Kamer 2014-15, nr. 54-1219/001, 4.

⁴¹⁹ P. DAUW, *Burgerlijk procesrecht. Basis met schema’s*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 353.

⁴²⁰ “Het doel van de wijziging van artikel 23 is dus te voorkomen dat dezelfde vordering andermaal, maar ditmaal op een andere rechtsgrond wordt ingesteld (ervan uitgaande dat de feitelijke grondslag — een rechtshandeling of feiten *tout court* — de oorzaak van de vordering uitmaakt), wat tevens een vorm van concentratie van geding uitmaakt, omdat het de eiser verplicht zijn vordering ineens te ontwikkelen” (MvT, *Parl.St.* Kamer 2014-15, nr. 54-1219/001, 4). Wel zou de alternatieve rechtsgrond toch nog in hoger beroep kunnen ingeroepen worden door de ‘nalatige’ eiser (Verslag van de eerste lezing, *Parl.St.* Kamer 2014-15, nr.

165. De wetgever gaf zelf als voorbeeld een proces dat op grond van artikel 1382 BW werd verloren. Ingevolge de wijziging van artikel 23 Ger.W. wordt het onmogelijk om een nieuw proces te starten op basis van artikel 544 BW als dit op eenzelfde oorzaak zou berusten.⁴²² Zo bijvoorbeeld een vordering gestoeld op de artikelen 1382 en 1383 BW tegen een aannemer wegens waterschade veroorzaakt door wegeniswerken. De diligente advocaat van de eisende partij beroept zich in ondergeschikte orde tevens op artikel 544 BW. Indien de advocaat dat niet doet en indien de quasidelictuele vordering wordt afgewezen als ongegrond, kan sinds de Potpourri I-wet de exceptie van gewijsde worden ingeroepen tegen de navolgende vordering *ex* artikel 544 BW.⁴²³ De wijziging van artikel 23 Ger.W. door de Potpourri I-wet had dus tot gevolg dat de partijen verplicht zijn om hun vordering ineens te ontwikkelen.⁴²⁴ De verruiming van het gezag van gewijsde bracht met zich mee dat partijen extra waakzaam moeten zijn om alle door de relevante feiten opgeroepen rechtsgronden te vermelden in hun conclusies.⁴²⁵

- **Wijziging van artikel 23 Ger.W. door de Potpourri VIII-wet**

166. Bij amendement⁴²⁶ werd titel 12 (“Wijziging van artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het gezag van het rechterlijk gewijsde”) toegevoegd aan het oorspronkelijke ontwerp van de Potpourri VIII-wet. Titel 12 omvat enkel artikel 199 van de Potpourri VIII-wet⁴²⁷, dat artikel 23 Ger.W. wijzigt als volgt: “*Het gezag van het rechterlijk gewijsde strekt zich niet verder uit dan tot hetgeen het voorwerp van de beslissing heeft uitgemaakt. Vereist wordt dat de gevorderde zaak dezelfde is; dat de vordering op dezelfde oorzaak berust, ongeacht de ingeroepen rechtsgrond; dat de vordering tussen dezelfde partijen bestaat, en door hen en tegen hen in dezelfde hoedanigheid gedaan is. Het gezag van het rechterlijk gewijsde strekt zich evenwel niet uit tot de vordering die berust op dezelfde oorzaak maar waarvan de rechter geen kennis kon nemen gelet op de rechtsgrond waarop ze steunt.*”

167. De wijziging van artikel 23 Ger.W. door de Potpourri VIII-wet poogt te remediëren aan de ongewenste gevolgen van het aangepaste artikel 23 Ger.W. ingevolge de Potpourri I-wet. De wetgever is tot de bevinding gekomen dat de eiser in een eerste geding niet steeds alle rechtsgronden kan aanvoeren die aan zijn vordering met eenzelfde voorwerp en oorzaak ten grondslag liggen. Dit is meer bepaald het geval wanneer hij zich burgerlijke partij heeft gesteld.

54-1219/005, 74: “*De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) vraagt of het mogelijk is om hoger beroep in te stellen op basis van een nieuwe rechtsgrond na een proces dat in eerste aanleg werd verloren op basis van een andere rechtsgrond. Mag men bijvoorbeeld hoger beroep in stellen op grond artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek en in bijkomende orde artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek tegen een zaak in eerste aanleg enkel ingesteld op grond van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek dat men heeft verloren? De minister antwoordt bevestigend*”). In de rechtsleer werd er dan ook voor gewaarschuwd dat de wetswijziging als ongewenst effect kan hebben dat het aantal hogere beroepen zou toenemen (B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtelijk privaatrecht...na de hervormingen van Potpourri I tot V*, Brugge, die Keure, 2017, 274).

⁴²¹ Zie daarover meer: J.-F. VAN DROOGHENBROECK en F. BALOT, “Extension de l’*autorité de la chose jugée* par la loi “Pot-pourri I” du 19 octobre 2015” in H. BOULARBAH et J.-F. VAN DROOGHENBROECK (eds.), *Pot-pourri I et autres actualités de droit judiciaire*, Brussel, Larcier, 2016, 291-328.

⁴²² Een nieuwe procedure die berust op dezelfde oorzaak, in voorkomend geval voor een andere rechtbank, wordt niet uitgesloten als deze een ander voorwerp heeft. Er kan ook opnieuw een procedure worden opgestart als de oorzaak van de eis gewijzigd is, in de zin dat de feiten die aan de grondslag van de eis liggen, gewijzigd zijn (MvT, *Parl.St. Kamer* 2014-15, nr. 54-1219/001, 5).

⁴²³ B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtelijk privaatrecht...na de hervormingen van Potpourri I tot V*, Brugge, die Keure, 2017, 273 en 274.

⁴²⁴ MvT, *Parl.St. Kamer* 2014-15, nr. 54-1219/001, 4.

⁴²⁵ B. MAES, P. VANLERSBERGHE, N. CLIJMANS en S. VAN SCHEL, *Gerechtelijk privaatrecht...na de hervormingen van Potpourri I tot V*, Brugge, die Keure, 2017, 274.

⁴²⁶ Amendement nr. 69 van mevrouw Becq c.s., *Parl.St. Kamer* 2018-19, nr. 54-3303/002, 97.

⁴²⁷ In werking getreden op 10 januari 2019.

De strafrechter is immers enkel bevoegd om te oordelen over een aansprakelijkheidsvordering voor zover deze gesteund is op een door de rechter vastgesteld misdrijf en dus op de artikelen 1382 en 1383 BW, maar niet op een grond van objectieve aansprakelijkheid of enige andere bijzondere aansprakelijkheidsregel.⁴²⁸

168. De burgerlijke partij kan voor de strafrechter enkel een vergoeding bekomen voor de schade die uit het bewezenverklaard misdrijf voortvloeit. Dat maakt dat bijvoorbeeld⁴²⁹ de politierechter als strafrechter niet bevoegd is om kennis te nemen van de vordering van de burgerlijke partij tegen de verzekeraar van het betrokken motorrijtuig op basis van artikel 29*bis* WAM.⁴³⁰ Onder de libellering van artikel 23 Ger.W., zoals gewijzigd door de Potpourri I-wet, was het voor de schadelijder, die zich burgerlijke partij had gesteld en wiens vordering werd afgewezen wegens een vrijspraak, niet meer mogelijk een vordering met hetzelfde voorwerp in te stellen voor de burgerlijke rechter indien die gegrond was op dezelfde oorzaak. Dat kon betekenen dat een vordering van de burgerlijke partij lastens de WAM-verzekeraar die was tussengekomen voor de strafrechter, na de vrijspraak niet meer opnieuw kon worden ingeleid voor de burgerlijke rechter op basis van artikel 29*bis* WAM. Immers, in dergelijk geval zou de vordering gestoeld zijn op dezelfde oorzaak, met name het verkeersongeval, alsook hetzelfde voorwerp hebben, zijnde het verkrijgen van een vergoeding voor de schade veroorzaakt bij het verkeersongeval.⁴³¹

169. Een schadelijder moet volgens de wetgever evenwel, na een strafrechtelijke vrijspraak en de afwijzing van zijn vordering door de strafrechter, over de mogelijkheid beschikken om vergoeding van zijn schade te vorderen op de andere rechtsgronden. Om hierover geen onduidelijkheid te laten bestaan, heeft de wetgever het raadzaam⁴³² geacht om artikel 23 Ger.W. aan te vullen in bovenvermelde zin.⁴³³

⁴²⁸ Amendement nr. 70 van mevrouw Becq c.s., *Parl.St.* Kamer 2018-19, nr. 54-3303/002, 98.

⁴²⁹ Voorbeeld ontleend aan G. JOCQUÉ (G. JOCQUÉ, "Art. 23 Ger.W.: het gezag van gewijsde gewijzigd", *RW* 2018-19, afl. 28, 1082).

⁴³⁰ Cass. 3 maart 1999, *Arr.Cass.* 1999, 309; Cass. 2 februari 2000, *Arr.Cass.* 2000, 277; Cass. 28 maart 2000, *Arr.Cass.* 2000, 660; Cass. 21 juni 2000, *Arr.Cass.* 2000, 1168.

⁴³¹ G. JOCQUÉ, "Art. 23 Ger.W.: het gezag van gewijsde gewijzigd", *RW* 2018-19, afl. 28, 1082. G. JOCQUÉ benadrukt daarbij dat aan het begrip oorzaak een louter feitelijke invulling dient gegeven te worden; de oorzaak behelst de feitelijke gegevens die aan de vordering ten grondslag liggen, en niet de juridische grondslag van de vordering (J. LAENENS, D. SCHEERS, P. THIRIAR, S. RUTTEN en B. VANLERBERGHE, *Handboek Gerechtelijk Recht*, Antwerpen, Intersentia, 2016, 94-95 en 152-153).

⁴³² D. SCHEERS en P. THIRIAR vrezen dat er, ingevolge de aanpassing van artikel 23 Ger.W. door de Potpourri VIII-wet, opnieuw problemen zullen rijzen. De oorzaak van de eis wordt, voor wat het gezag van gewijsde betreft, opnieuw beperkt tot de feiten zoals juridisch gekwalificeerd aan de hand van de ingeroepen rechtsgrond of de rechtsgrond waarover partijen tegenspraak hebben kunnen voeren. Volgens D. SCHEERS en P. THIRIAR was er daarentegen geen enkele noodzaak tot wijziging van artikel 23 Ger.W. Zij beargumenteren dat er in het voorbeeld dat door de wetgever werd aangehaald (aangaande de objectieve aansprakelijkheid versus de foutaansprakelijkheid), niet alleen een andere rechtsgrond doch ook een ander feit als oorzaak van de eis wordt aangevoerd. Het was volgens hen een goede zaak dat een procespartij niet een eerste keer haar eis kon aanvoeren voor de strafrechter en vervolgens kon herkansen voor de burgerlijke rechter: "*Lites finire oportet*". Bovendien is het, zo stellen D. SCHEERS en P. THIRIAR, omwille van dat gezag van gewijsde van de strafrechtelijke uitspraak over de burgerlijke rechtsvordering dat de burgerlijke rechter zijn uitspraak over een identieke burgerlijke vordering dient op te schorten (artikel 4 Voorafgaande Titel Sv.). Naar hun mening brengt de wetgever, door de wijziging van artikel 23 Ger.W. middels artikel 199 Potpourri VIII-wet, geenszins klaarheid. De wetgever scheidt integendeel nodeloos verwarring, volgens hen (D. SCHEERS en P. THIRIAR, "Gezag van gewijsde en rechtsgrond, terug naar af?", *RW* 2018-19, afl. 28, 1083).

⁴³³ Amendement nr. 70 van mevrouw Becq c.s., *Parl.St.* Kamer 2018-19, nr. 54-3303/002, 98.

AFDELING 5. Wijziging van de artikelen 508/13 en 508/19 van het Gerechtelijk Wetboek

170. Titel 16 Potpourri VIII-wet⁴³⁴ (artikelen 206 t.e.m. 208 Potpourri VIII-wet) brengt een aantal wijzigingen aan in het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de juridische tweedelijsbijstand. Artikel 206 Potpourri VIII-wet betreft de bevoegdheid van het bureau voor juridische bijstand om na te gaan of er voldaan is aan de voorwaarden inzake kosteloosheid. Artikel 207 Potpourri VIII-wet heeft betrekking op de manier waarop advocaten die prestaties verlenen in het kader van de juridische tweedelijsbijstand worden vergoed.

- **Artikel 508/13 Ger.W. wordt door artikel 206 Potpourri VIII-wet als volgt gewijzigd:**

“De juridische tweedelijsbijstand kan gedeeltelijk of volledig kosteloos zijn voor wie over ontoereikende bestaansmiddelen beschikt en voor de met hen gelijkgestelde personen. De juridische tweedelijsbijstand wordt niet toegekend als en in de mate dat de begunstigde een beroep kan doen op de tussenkomst van een derde betaler.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de omvang van die bestaansmiddelen, de over te leggen bewijsstukken en wie gelijkgesteld wordt met de personen met ontoereikende bestaansmiddelen.

*Het bureau gaat na of voldaan is aan de voorwaarden inzake kosteloosheid. **Daartoe machtigt de Koning het bureau voor juridische bijstand ertoe niet alleen aan de rechtzoekende maar ook aan derden bewijsstukken te vragen volgens de nadere regels die Hij bepaalt.***

Het bureau bewaart een afschrift van de stukken.

Indien de voorwaarden die de begunstigde hebben toegestaan een beroep te doen op gedeeltelijk of volledig kosteloze juridische tweedelijsbijstand wijzigen, meldt de begunstigde dit onmiddellijk aan zijn advocaat.”

Deze wijziging strekt ertoe de Koning een voldoende nauwkeurige machtiging te verlenen met het oog op de uitvoering van de bepalingen op grond waarvan het bureau voor juridische bijstand kan nagaan of voldaan is aan de voorwaarden inzake kosteloosheid in het kader van de juridische tweedelijsbijstand. In die machtiging werd namelijk niet

⁴³⁴ Artikel 208 Potpourri VIII-wet bepaalt dat de artikelen 206 en 207 Potpourri VIII-wet uitwerking hebben met ingang van 1 september 2016. Aan de artikelen 206 en 207 Potpourri VIII-wet wordt aldus terugwerkende kracht verleend. Die terugwerkende kracht is volgens de wetgever verantwoord omdat het absoluut noodzakelijk is om de rechtszekerheid, de goede werking en de continuïteit van het systeem van de juridische tweedelijsbijstand te waarborgen. De wetgever beargumenteert dat er moet gewaarborgd worden dat de reglementaire bepalingen genomen zonder machtiging aan de Koning niet ter discussie worden gesteld, aangezien zij de grondslag vormen voor de implementatie van het systeem van de juridische tweedelijsbijstand en inzonderheid van het puntensysteem voor de vergoeding van de advocaten, de nomenclatuur op basis waarvan de punten werden toegekend en de berekeningswijze van de waarde van het punt. Als de genomen bepalingen ter discussie zouden worden gesteld, zouden de berekeningswijze en de toekenning van de vergoedingen van de advocaten in het verleden en in de toekomst in gevaar kunnen worden gebracht, wat een aanzienlijke financiële impact zou hebben en het functioneren van het volledige systeem van de juridische tweedelijsbijstand zou verhinderen. De wetgever besluit dat de terugwerkende kracht derhalve verantwoord is wegens deze uitzonderlijke omstandigheden, zulks teneinde de rechtszekerheid te waarborgen (Amendement nr. 138 van mevrouw Becq c.s., *Parl.St.* Kamer 2018-19, nr. 54-3303/010, 35).

voorzien in de wet van 6 juli 2016 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de juridische bijstand.⁴³⁵

- **Artikel 207 Potpourri VIII-wet brengt volgende aanpassing aan in artikel 508/19 Ger.W.:**

“§ 1 De advocaat int de aan de begunstigde toegekende rechtsplegingsvergoeding en betaalt de eigen bijdrage bedoeld in artikel 508/17, § 1, tweede en derde lid, en § 2 terug aan de rechtzoekende voor zover de rechtsplegingsvergoeding de vergoeding berekend op basis van punten bedoeld in artikel 508/19, § 2, tweede lid, overtreft.

§ 2 De advocaten belast met de gedeeltelijk of volledig kosteloze juridische tweedelijnsbijstand doen verslag aan het bureau over elke behandelde zaak waarvoor zij in dit raam prestaties hebben verricht. Dit verslag vermeldt eveneens de door de advocaat geïnde rechtsplegingsvergoeding en de vergoedingen geïnd overeenkomstig artikel 508/19ter alsook de bijdragen bedoeld in artikel 508/17, § 1, tweede en derde lid, en § 2.

*Het bureau voor juridische bijstand kent voor die prestaties **op grond van een lijst met de punten die voor bepaalde uurprestaties worden aangerekend, waarvan de nadere regels worden bepaald door de Koning**, aan de advocaten punten toe en doet hierover verslag aan de stafhouder. Het bureau voor juridische bijstand kent geen punten toe of vermindert de punten, in voorkomend geval, voor de prestaties waarvoor geldsommen werden geïnd op grond van de artikelen 508/17, § 1, tweede en derde lid, en § 2, 508/19, § 1, en 508/19ter of voor de prestaties voor dewelke de advocaat afziet van de inning van geldsommen op grond van artikel 508/17, § 3.*

De stafhouder deelt het totaal van de punten van de balie mee aan de in artikel 488 bedoelde overheden die het totaal van de punten van alle balies meedelen aan de minister van Justitie.

§ 3 Zodra hij de mededeling heeft ontvangen van de informatie bedoeld in § 2, kan de minister van Justitie een controle laten uitvoeren op de wijze die hij bepaalt na raadpleging van de in artikel 488 bedoelde overheden. Hij gelast de betaling van de vergoeding aan die overheden die in voorkomend geval via de Ordes van Advocaten voor de verdeling ervan zorgen.

§ 4 De Koning bepaalt de uitvoeringsbepalingen van dit artikel, inzonderheid de criteria inzake toekenning, niet-toekenning of vermindering van de punten, de berekeningswijze van de waarde van het punt, de voorwaarden inzake indiening van de aanvraag tot vergoeding en de nadere regels en voorwaarden inzake betaling van de vergoeding.”

Ook bij deze aanpassing verduidelijkt de wetgever dat de wijziging ertoe strekt de Koning een voldoende nauwkeurige machtiging te verlenen met het oog op de uitvoering van de bepalingen met betrekking tot de uitvoeringsbepalingen inzake de vergoeding die aan

⁴³⁵ Amendement nr. 136 van mevrouw Becq c.s., *Parl.St. Kamer 2018-19*, nr. 54-3303/010, 32.

advocaten wordt toegekend in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand.⁴³⁶ In die machtiging werd immers niet voorzien in de wet van 6 juli 2016 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de juridische bijstand.⁴³⁷

171. De Orde van Vlaamse Balies is tussengekomen in een beroep tot vernietiging aangaande de artikelen 206 t.e.m. 208 Potpourri VIII-wet, waarbij de Orde van Vlaamse Balies vraagt het verzoek tot vernietiging te verwerpen.⁴³⁸

Zie voor rechtsleer:

- ALLEMEERSCH, B. en VANDENSANDE, E., “Een gemeenrechtelijk regime van vorderingen ter verdediging van collectieve belangen”, *RW* 2018-19, afl. 32, 1242.
- JOCQUÉ, G., “Art. 23 Ger.W.: het gezag van gewijsde gewijzigd”, *RW* 2018-19, afl. 28, 1082.
- SCHEERS, D. en THIRIAR, P., “Gezag van gewijsde en rechtsgrond, terug naar af?”, *RW* 2018-19, afl. 28, 1083.

⁴³⁶ Amendement nr. 137 van mevrouw Becq c.s., *Parl.St.* Kamer 2018-19, nr. 54-3303/010, 33.

⁴³⁷ Amendement nr. 137 van mevrouw Becq c.s., *Parl.St.* Kamer 2018-19, nr. 54-3303/010, 34.

⁴³⁸ In ondergeschikte orde verzoekt de Orde van Vlaamse Balies de gevolgen van de vernietigde wettelijke bepalingen te handhaven, minstens voor het verleden.

HOOFDSTUK V. Overzicht van inwerkingtredeings- en overgangsbepalingen

172. In dit hoofdstuk wordt een schematisch overzicht geboden van de verschillende overgangs- en inwerkingtredeingsbepalingen van de achtste Potpourriwet van 21 december 2018 en de wet van 10 maart 2019.

De eerste kolom van het schema verwijst naar de titel van de wet waarover het gaat. De tweede kolom bevat de overgangsbepalingen en de datum van inwerkingtredeing van deze titel. De derde kolom geeft weer in welke randnummers van het wetgevingsdossier de bespreking van de desbetreffende titel kan worden teruggevonden.

Schematisch overzicht:

Titel Potpourri VIII	Datum van inwerkingtredeing en overgangsbepalingen	Randnummer in wetgevingsdossier
Titel 2. Vereenvoudiging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek betreffende de onbekwaamheid, en van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid (artt. 2-98 Potpourri VIII-wet)	Overgangsbepalingen: cfr. artt. 94-97 Datum van inwerkingtredeing: Cfr. art. 98: - 1 maart 2019 - Behalve: de artt. 11, d) en 17, b) (= 31 maart 2019); en 71, 72, 74 en 79, a) en c) (= door Koning te bepalen en uiterlijk 1 januari 2020)	Cfr. randnummers 5-96
Titel 3. Wijzigingen van het afstammingsrecht (artt. 99-113 Potpourri VIII-wet)	Overgangsbepalingen: Cfr. artt. 111-113 Datum van inwerkingtredeing: - 10 januari 2019	Cfr. Randnummers 98- 106
Titel 4. Wijzigingen van de artikelen 335 en 335ter van het Burgerlijk Wetboek teneinde een meerderjarig kind de mogelijkheid te bieden van zijn nieuwe naam akte te laten nemen als gevolg van de vaststelling van een nieuwe afstammingsband via gerechtelijke weg (artt. 114-117 Potpourri VIII-wet)	Overgangsbepaling: Cfr. art. 116 Datum van inwerkingtredeing: Cfr. art. 117 - 31 maart 2019	Cfr. randnummer 107
Titel 5. Wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek en van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het voorleggen van de vorderingen tot	Overgangsbepaling: Cfr. art. 124	Cfr. randnummers

opheffing van het verbod een huwelijk aan te gaan bedoeld in de artikelen 164 en 353-13 van het Burgerlijk Wetboek aan de familierechtbank (artt. 118-124 Potpourri VIII-wet)	Datum van inwerkingtreding: - 10 januari 2019	108-109
Titel 6. Wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek, van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 19 maart 2010 tot bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen, met betrekking tot de werking van de Commissie voor Onderhoudsbijdragen, de vaststelling en afrekening van de buitengewone kosten en de vermeldingen in overeenkomsten die onderhoudsbijdragen vaststellen (artt. 125-129 Potpourri VIII-wet)	Datum van inwerkingtreding: - 10 januari 2019	Cfr. randnummers 110-116
Titel 7. Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek om de vermelding van het beroep in de akten van rechtspleging te schrappen (artt. 130-134 Potpourri VIII-wet)	Datum van inwerkingtreding: - 10 januari 2019	Cfr. randnummers 146-147
Titel 8. Wijziging van artikel 1410 van het Gerechtelijk Wetboek (artt. 135-136 Potpourri VIII-wet)	Datum van inwerkingtreding: Cfr. art. 136 - 1 januari 2017	Cfr. randnummers 148-149
Titel 9. Wijzigingen van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek en van bijzondere wetten met als doel een gemeenrechtelijk regime van vordering ter verdediging van collectieve belangen op te richten (artt. 137-156 Potpourri VIII-wet)	Datum van inwerkingtreding: - 10 januari 2019	Cfr. randnummers 150-159
Titel 10. Wijzigingen betreffende de rechterlijke organisatie (artt. 157-165 Potpourri VIII-wet)	Overgangsbepalingen: Cfr. artt. 163-164 Datum van inwerkingtreding: Cfr. art. 165 - 1 januari 2019 voor de artt. 157-161 en 163-164 - 31 december 2018 voor de artt. 162 en 165	/ (niet besproken)
Titel 11. Wijzigingen van de wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake	Datum van inwerkingtreding: Cfr. artt. 197-198	Cfr. randnummers

burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing (artt. 166-198 Potpourri VIII-wet)	- <i>10 januari 2019</i> : - Behalve de artt. 186, 192, 197 en 198 (= 31 december 2018); en de artt. 193-196 (= 1 januari 2019)	rs 118-144
Titel 12. Wijziging van artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het gezag van het rechterlijk gewijsde (art. 199 Potpourri VIII-wet)	Datum van inwerkingtreding: - <i>10 januari 2019</i>	Cfr. randnummers 160-169
Titel 13. Wijziging van artikel 392 van het Burgerlijk Wetboek (artt. 200-201 Potpourri VIII-wet)	Overgangsbepaling: Cfr. art. 201, tweede lid Datum van inwerkingtreding: Cfr. art. 201, eerste lid - <i>door Koning te bepalen en uiterlijk 1 december 2019</i>	Cfr. randnummer 117
Titel 14. Wijzigingen van de wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt (artt. 202-203 Potpourri VIII-wet)	Datum van inwerkingtreding: - <i>10 januari 2019</i>	/ (niet besproken)
Titel 15. Wijziging van het Wetboek van vennootschappen (artt. 204-205 Potpourri VIII-wet)	Datum van inwerkingtreding: Cfr. art. 205 - <i>31 december 2018</i>	/ (niet besproken)
Titel 16: Wijziging van de artikelen 508/13 en 508/19 van het Gerechtelijk Wetboek (art. 206-208 Potpourri VIII-wet)	Datum van inwerkingtreding: Cfr. art. 208 - <i>1 september 2016</i> voor de artt. 206-207	Cfr. randnummers 170-171

173. De wijzigingen aangebracht door de wet van 10 maart 2019 kunnen worden teruggevonden in de randnummers 32, 34, 47, 48, 79, 82-84, 86 en 140. Deze wijzigingen treden allemaal in werking op *1 januari 2020* (art. 28 wet 10 maart 2019).⁴³⁹

⁴³⁹ Amendement nr. 2 TERWINGEN bij wetsontwerp 15 januari 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *Parl. St. Kamer* 54K3422/002, 3.

HOOFDSTUK VI. Overzicht van relevante rechtsleer

- ALLEMEERSCH, B. en VANDENSANDE, E., “Een gemeenrechtelijk regime van vorderingen ter verdediging van collectieve belangen”, *RW* 2018-19, afl. 32, 1242.
- BOONE, I., “Wijzigingen van het familierecht door de wet van 21 december 2018”, *RW* 2018-19/35, 1362-1372.
- DEGUEL, F., “Pot-pourri pour les personnes majeures protégées”, *JT* 2019/6773, 369-386.
- DE NOLF, E., “Gewijzigde wetgeving inzake de ‘zorgvolmacht’: de nieuwigheden op een rijtje”, *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/7, 1-5.
- HEYLEN, S., “De modernisering en informatisering van de burgerlijke stand. Commentaar bij de wet van 18 juni 2018 en titel 11 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, 148-159.
- JOCQUÉ, G., “Art. 23 Ger.W.: het gezag van gewijsde gewijzigd”, *RW* 2018-19, afl. 28, 1082.
- ROTTHIER, K., “De regelingen inzake onbekwaamheid: na 4 jaar toepassing een facelift!”, *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/2, 1-7.
- SCHEERS, D. en SCHEERS, C., *Bewind 2.0*, Antwerpen, Intersentia, 2019, 282p.
- SCHEERS, D. en SCHEERS, C., “Bescherming van meerderjarige onbekwamen: op maat van de praktijk (Deel I)”, *RW* 2018-19/82, 1522-1532.
- SCHEERS, D. en THIRIAR, P., “Gezag van gewijsde en rechtsgrond, terug naar af?”, *RW* 2018-19, afl. 28, 1083.
- SENAËVE, P., “Wijzigingen aangaande de onderhoudsbijdragen en de bijdragen in de buitengewone kosten voor kinderen. Commentaar bij titel 6 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, 77-87.
- VERSCHULDEN, G., “Partiële reparatie van het afstammings- en naamrecht. Commentaar bij de titels 3 en 4 van de wet van 21 december 2018”, *T.Fam.* 2019, 61-76.
- X., “Ouders motiveren overeenkomst over onderhoudsbijdrage voor kinderen”, *Nieuwsbrief notariaat* 2019/1, 6-7.
- X., “Verklaringen rond voogdij in centraal register”, *Nieuwsbrief Notariaat* 2019/1, 7.

NOTA

Staatsbladsstraat 8

B - 1000 Brussel

T +32 (0)2 227 54 70

F +32 (0)2 227 54 79

info@advocaat.be

ondernemingsnummer 0267.393.267

Hervorming wetgeving inzake onbekwaamheid

Wetsontwerp 8 oktober 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en tot vereenvoudiging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek betreffende de onbekwaamheid, en van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, *Parl. St. Kamer* 2017-18, nr. 54-3303

Hoorzitting Commissie Justitie Kamer

Brussel, 6 november 2018

Dr. Ulrike Cerulus

Studiedienst Orde van Vlaamse Balies

Voorafgaande opmerkingen

1. De Orde van Vlaamse Balies (hierna: OVB) wil de Commissie Justitie vooreerst bedanken voor de uitnodiging tot deelname aan de bespreking van het Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake het burgerlijk recht en tot vereenvoudiging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek betreffende de onbekwaamheid, en van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid (*Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303).

Een goed ontwerp met desalniettemin een aantal aandachtspunten

2. De OVB verwelkomt de voorgestelde wijzigingen aan de wetgeving inzake de onbekwaamheid. Veelal ondersteunt zij deze, zij het dat de OVB tevens een aantal aandachtspunten wenst te signaleren. In wat hierna volgt worden de voorgestelde wijzigingen en de aandachtspunten krachtig toegelicht.

a. Vereenvoudiging en informatisering van de bestaande procedure inzake bewind⁴⁴⁰

3. De OVB is voorstander van een vereenvoudiging en informatisering van de procedure met als doel de vermindering van de werklast voor magistraten en griffies. Het feit dat één procedure wordt voorgesteld in plaats van vier procedures verhoogt ook de transparantie en toegankelijkheid naar de rechtzoekenden toe en kan dus worden toegejuicht.

b. Invoering van een permanent evaluatiesysteem voor bewind⁴⁴¹

4. De OVB is zeker vragende partij voor meer controle op het bewind. Op die manier wordt het bewind voor de rechtzoekenden, en voornamelijk voor de beschermde persoon, transparanter gemaakt en kan misbruik zeer snel worden opgespoord.

5. Tegelijkertijd wil de OVB de gelegenheid te baat nemen om even te signaleren dat naar haar aanvoelen de wetgever soms te veel uitgaat van het standpunt dat de bewindvoerder zijn positie misbruikt. De OVB is de mening toegedaan dat een dergelijk uitgangspunt *enerzijds* rechtvaardigt dat meer controle op het bewind wordt voorzien, waarvan zij voorstander is (cf. nr. 4), maar dat *anderzijds* een dergelijk uitgangspunt aanleiding geeft tot een (vaak ongegrond) wantrouwen bij de rechtzoekenden ten aanzien van het bewind waardoor de perceptie ervan eerder negatief wordt. Een dergelijke perceptie doet dan weer afbreuk aan het degelijke werk dat dagelijks door vele bewindvoerders wordt verricht. Bovendien durft het uitgangspunt van misbruik door bewindvoerders (soms) leiden tot een omgekeerde beweging waarbij wordt gezocht naar feiten die de premisse van het misbruik ondersteunen. Een en ander doet uiteraard geen afbreuk aan het feit

⁴⁴⁰ Zie MvT Wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54-3303/001, 8-9.

⁴⁴¹ Zie MvT Wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54-3303/001, 4 en 28.

dat wanneer misbruik wordt vastgesteld de OVB, zoals de wetgever, van oordeel is dat streng moet worden opgetreden.

c. Afschaffing van lijst met gezondheidstoestanden die tot een algemene onbekwaamheid kunnen leiden in termen van vermogensrechtelijke handelingen en het automatisch ontslag van een aantal plichten⁴⁴²

6. De OVB is van oordeel dat via deze weg meer recht wordt gedaan aan de specifieke situatie waarin de beschermde persoon zich bevindt. De rechter zal immers meer gedwongen worden tot een beoordeling van de situatie *in concreto*, en zal niet meer op algemene wijze uitspraak kunnen doen. Het komt voor dat de belangen van rechtzoekenden zodoende beter ter harte kunnen worden genomen.

In het licht van de doelstelling van de wetgever om de werklast binnen Justitie te verminderen (cf. nr. 3),⁴⁴³ durft de OVB zich evenwel de vraag te stellen of deze maatregel daaraan ten goede komt.

d. Beter evenwicht tussen autonomie en bescherming van de beschermde persoon

7. De wetgever wil via een aantal wijzigingen de autonomie van de lastgever verhogen, conform de regeling van het bewind.⁴⁴⁴ Zo wordt bijvoorbeeld voorgesteld om, conform met de verplichtingen van de bewindvoerder, de lasthebber te verplichten tot een overleg met de lastgever op regelmatige tijdstippen, alsook om hem te verplichten om de lastgever zoveel als mogelijk en in verhouding tot zijn begripsvermogen te betrekken bij de uitvoering van de lastgeving. Dit alles vanuit de idee dat de buitengerechtelijke bescherming tot doel heeft om de autonomie van de beschermde persoon te verhogen. De OVB juicht deze wijzigingen toe.

e. Registratie in centraal register van bescherming van de personen⁴⁴⁵

8. Volgens de Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp is het centraal register “*een geïnformateerde gegevensbank voor het beheer, de follow-up en de integrale behandeling van de procedures met betrekking tot beschermde personen. Het is een verzameling van alle stukken en gegevens inzake een rechterlijke beschermingsprocedure en vormt het platform voor de uitwisselingen tussen de rechtbank en de betrokken actoren.*”⁴⁴⁶ Tijdens de procedure zullen advocaten dus van dit register gebruik moeten maken.

De OVB is voorstander van de oprichting van een dergelijk centraal register omwille van de uniformiteit die daardoor wordt teweeggebracht, de transparantie en de informatisering van de procedure. Tegelijkertijd wil zij haar bezorgdheid uiten omtrent de uitwerking van het register waarbij o.a. vragen rijzen omtrent het statuut van de documenten en papieren stukken die werden neergelegd of meegedeeld aan de griffie voor de inwerkingtreding van de wijzigingen, en meer algemeen omtrent de privacy van de betrokken personen. De OVB wenst te benadrukken dat dienaangaande een duidelijk uitgewerkte en strenge regelgeving noodzakelijk is.

⁴⁴² Zie MvT Wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54-3303/001, 28-29.

⁴⁴³ Zie MvT Wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54-3303/001, 9.

⁴⁴⁴ Zie MvT bij art. 9 Wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54-3303/001, 24-25.

⁴⁴⁵ Zie MvT Wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54-3303/001, 69-73.

⁴⁴⁶ Zie MvT Wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St. Kamer* nr. 54-3303/001, 10.

f. Uniforme verslaggeving en bezoldiging van de bewindvoerder⁴⁴⁷

9. De OVB wenst nogmaals te benadrukken dat ze voorstander is van een ruime controle door de vrederechter op het bewind middels een degelijke, uniforme verslaggeving. De afstemming en vereenvoudiging van de verslaggeving in het kader van bewind wordt dan ook warm onthaald. Dit komt de rechtzoekenden, en zeker de beschermde persoon ten goede, alsook de werking van de rechtbanken en griffies die zodoende overal te lande van eenzelfde verslag gebruik kunnen maken. Ook het feit dat dossiers online worden bijgehouden komt hieraan ten goede.

De bezoldiging van de bewindvoerder hangt niet alleen af van het nazicht van het verslag maar ook van de goedkeuring ervan. Stelt de vrederechter tekortkomingen vast dan kan hij dus geen of een lagere bezoldiging toekennen. Ook kan de vrederechter de bewindvoerder een vergoeding toekennen voor zijn buitengewone ambtsverrichtingen. De OVB wenst dienaangaande op te merken dat waakzaamheid aan de dag moet worden gelegd bij de omschrijving van welke verrichtingen als 'buitengewoon' moeten worden beschouwd. De praktijk toont immers aan dat bepaalde vrederechters de verkoop van onroerende goederen als een gewone ambtsverrichting beschouwen, terwijl hier toch kan worden verdedigd dat sprake is van een buitengewone ambtsverrichting gelet op de aard van de verrichting, de eraan verbonden prestaties en de vereiste van een bijzondere machtiging. Tevens moet worden opgemerkt dat geen eensgezindheid bestaat omtrent de inkomsten die als basis dienen voor de bepaling van de vergoeding van de bewindvoerder, zodat ook hier waakzaamheid vereist is.

Besluit

10. De OVB is van oordeel dat een goed wetsontwerp voorligt, maar dat de wetgever oog moet hebben voor de *supra* aangehaalde aandachtspunten bij de verdere uitwerking van de tekst.

⁴⁴⁷ Zie MvT Wetsontwerp 8 oktober 2018, *Parl. St.* Kamer nr. 54-3303/001, 31-33.

DEEL IV. WETTEKST EN VOORBEREIDENDE WERKEN

Zie link voor wettekst: <http://www.ordeexpress.be/artikel/180/2544/wet-diverse-bepalingen-betreffende-justitie-verschenen-in-belgisch-staatsblad>

Zie link voor voorbereidende werkzaamheden:

<http://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/flwb&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=N&legislat=54&dossierID=3303>

DEEL V. CONCORDANTIETABEL

174. Deze concordantietabel beperkt zich tot de toekomstige wijzigingen die door de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen (BS 22 maart 2019) zullen worden aangebracht vanaf 1 januari 2020. De wijzigingen aangebracht door de wet van 21 december 2018 zijn inmiddels reeds in werking getreden zodat een concordantietabel daaromtrent geen meerwaarde biedt.

Art. 2 Wet 10 maart 2019	
<p>Artikel 499/7, §1 Burgerlijk Wetboek</p> <p>§ 1. Onverminderd de bepalingen opgenomen in bijzondere wetten moet de vrederechter de bewindvoerder over de persoon bijzondere machtiging verlenen om:</p> <ul style="list-style-type: none">1° de verblijfplaats van de beschermde persoon te wijzigen;2° [...]3° de beschermde persoon in rechte te vertegenwoordigen als eiser bij rechtsplegingen en handelingen. <p>[...]</p>	<p>Artikel 499/7, §1 Burgerlijk Wetboek</p> <p>§ 1. Onverminderd de bepalingen opgenomen in bijzondere wetten moet de vrederechter de bewindvoerder over de persoon bijzondere machtiging verlenen om:</p> <ul style="list-style-type: none">1° de verblijfplaats van de beschermde persoon te wijzigen;2° [...]3° de beschermde persoon in rechte te vertegenwoordigen als eiser bij rechtsplegingen en handelingen. <p>[...]</p> <p>In het geval bedoeld in het eerste lid, 1°, kan de vrederechter de plaatsing van de persoon in een buitenlandse instelling of een buitenlandse plaats waar bescherming kan worden geboden overeenkomstig artikel 33 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen in overweging nemen na advies van de buitenlandse Centrale Autoriteit of van de bevoegde buitenlandse autoriteit van de Staat waar de persoon zal worden opgevangen.</p>

	<p>De rechter moet, in het geval van deze plaatsing in het buitenland, aan die autoriteit zijn behoorlijk gemotiveerd voorstel tot plaatsing en een rapport over de betrokkene meedelen, vergezeld van een vertaling ervan in de officiële taal of één van de officiële talen waar de persoon opgevangen zal worden.</p> <p>De in het derde lid bedoelde vertaalde documenten worden, samen met de stukken die de rechter relevant acht, aan hem overgezonden via de Centrale Autoriteit bedoeld in artikel 1252/9 van het Gerechtelijk Wetboek. Deze beschermingsmaatregel kan niet worden bevolen indien de buitenlandse Centrale Autoriteit of de bevoegde buitenlandse autoriteit binnen een redelijke termijn blijkt geeft van enig bezwaar.</p> <p>De kosten van de vertaling van de documenten bedoeld in het derde en vierde lid zijn ten laste van de persoon waarvan de plaatsing in het buitenland wordt overwogen.</p>
--	---

Art. 3 wet 10 maart 2019	
<p style="text-align: center;">Artikel 499/11 Burgerlijk Wetboek</p> <p>Ingeval geen bewindvoerder over de persoon die tot opdracht heeft te oordelen over de verblijfplaats van de beschermde persoon werd aangesteld, kan deze enkel gewijzigd worden met goedkeuring van de bewindvoerder over de goederen. Bij weigering kan de beschermde persoon of elke belanghebbende zich wenden tot de vrederechter [...]. De vrederechter oordeelt over het belang van de beschermde persoon.]</p>	<p style="text-align: center;">Artikel 499/11 Burgerlijk Wetboek</p> <p>Ingeval geen bewindvoerder over de persoon die tot opdracht heeft te oordelen over de verblijfplaats van de beschermde persoon werd aangesteld, kan deze enkel gewijzigd worden met goedkeuring van de bewindvoerder over de goederen. Bij weigering kan de beschermde persoon of elke belanghebbende zich wenden tot de vrederechter [...]. De vrederechter oordeelt over het belang van de beschermde persoon.]</p>

	<p>Indien de plaatsing van de beschermde persoon in een buitenlandse instelling of op een plaats waar bescherming kan worden geboden, overwogen wordt in een Staat die partij is bij het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, kan deze plaatsing, op vraag van de beschermde persoon of van elke belanghebbende, toegestaan worden door de vrederechter na het vervullen van de formaliteiten bedoeld in artikel 499/7, § 1, tweede tot vijfde lid.</p>
--	--

<p>Art. 4 wet 10 maart 2019</p>	
<p style="text-align: center;">Artikel 577 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>De rechtbank van eerste aanleg neemt in hoger beroep kennis van de vonnissen (in eerste aanleg gewezen door de vrederechter en, in de gevallen bepaald bij artikel 601bis, door de politierechtbank).</p> <p>[...].</p> <p>[In afwijking van het eerste lid, wordt het hoger beroep tegen de beslissingen door de vrederechter in eerste aanleg gewezen in de gevallen bedoeld in de artikelen 594, 2°, 3°, 6°, 8°, 9°, 15° tot 16° /2 en 19°, en 596 tot 597, binnen de rechtbank van eerste aanleg behandeld door de familierechtbank.]</p>	<p style="text-align: center;">Artikel 577 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>De rechtbank van eerste aanleg neemt in hoger beroep kennis van de vonnissen (in eerste aanleg gewezen door de vrederechter en, in de gevallen bepaald bij artikel 601bis, door de politierechtbank).</p> <p>[...].</p> <p>[In afwijking van het eerste lid, wordt het hoger beroep tegen de beslissingen door de vrederechter in eerste aanleg gewezen in de gevallen bedoeld in de artikelen 594, 2°, 3°, 6°, 8°, 9°, 15° tot 16° /2 en 19°, 19° en 23° en 596 tot 597, binnen de rechtbank van eerste aanleg behandeld door de familierechtbank.]</p>

Art. 5 wet 10 maart 2019

Artikel 594 Gerechtelijk Wetboek (Vlaams Gewest)

De vrederechter doet op verzoekschrift uitspraak:

1° op vorderingen tot aanwijzing van deskundigen [...]wanneer dit hem toekomt krachtens overeenkomst tussen partijen of krachtens de wet, of wanneer het voorwerp van het deskundigenonderzoek tot zijn volstrekte bevoegdheid behoort;

2° [in geval van voogdij,] over het verzet van de wettelijke vertegenwoordiger tegen de uitoefening van de rechten van de niet ontvoogde minderjarige om de op diens spaarboekje ingeschreven sommen op te vragen;

3° over het verzet van de vader of de voogd tegen de aansluiting van de minderjarige bij een beroepsvereniging;

4° over het verzet van de militair tegen betaling van de militievergoeding aan de (echtgenoot);

5° (over het verzet tegen de uitbetaling van uitkeringen welke geheel of gedeeltelijk worden verleend uit de middelen van:

a) de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid, zoals bedoeld in artikel 44 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;

b) het Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers, zoals bedoeld in artikel 5 van de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers en ermee gelijkgestelden;

c) [de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;]

(6° op de verzoeken die bij hem worden

Artikel 594 Gerechtelijk Wetboek (Vlaams Gewest)

De vrederechter doet op verzoekschrift uitspraak:

1° op vorderingen tot aanwijzing van deskundigen [...]wanneer dit hem toekomt krachtens overeenkomst tussen partijen of krachtens de wet, of wanneer het voorwerp van het deskundigenonderzoek tot zijn volstrekte bevoegdheid behoort;

2° [in geval van voogdij,] over het verzet van de wettelijke vertegenwoordiger tegen de uitoefening van de rechten van de niet ontvoogde minderjarige om de op diens spaarboekje ingeschreven sommen op te vragen;

3° over het verzet van de vader of de voogd tegen de aansluiting van de minderjarige bij een beroepsvereniging;

4° over het verzet van de militair tegen betaling van de militievergoeding aan de (echtgenoot);

5° (over het verzet tegen de uitbetaling van uitkeringen welke geheel of gedeeltelijk worden verleend uit de middelen van:

a) de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid, zoals bedoeld in artikel 44 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;

b) het Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers, zoals bedoeld in artikel 5 van de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers en ermee gelijkgestelden;

c) [de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;]

(6° op de verzoeken die bij hem worden

<p>ingediend in verband met de voogdij van minderjarigen [...] alsook ter uitvoering van de artikelen 378 en 483 van het Burgerlijk Wetboek;)</p> <p>(7° op de verzoeken inzake specifieke voogdij als voorzien in Titel XIII, Hoofdstuk 6. - " Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen " van de programmawet van 24 december 2002;)</p> <p>8° [over geschillen over de aanwijzing van de begunstigden van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, zoals gedefinieerd in artikel 3, § 3, 1°, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, in geval van voogdij, buiten het geval waar de vordering bij de jeugdrechtbank aanhangig gemaakt is op grond van artikel 29 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming]</p> <p>9° [...]</p> <p>10° over verzoeken om machtiging [op grond van de artikelen 236 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en 143 van het Wetboek der successierechten];</p> <p>11° over de verzoeken om machtiging tot hypothecaire inschrijving die door de ontvanger [...] worden gedaan krachtens artikel 87 van het Wetboek der successierechten;</p> <p>12° over verzoeken om aanwijzing van een bewindvoerder ad hoc ten einde in een (besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) een onbekwaamverklarde vennoot te vertegenwoordigen;</p> <p>13° (opgeheven)</p> <p>14° over het verzoek van medeëigenaars, vruchtgebruikers of degenen die een recht hebben van erfpacht, opstal, gebruik of bewoning, om aanstelling van een gemeenschappelijke lasthebber die zitting neemt in de algemene vergadering van de polder of van de watering;</p> <p>(15° over de verzoeken die bij hem worden ingediend krachtens de wet van 26 juni 1990</p>	<p>ingediend in verband met de voogdij van minderjarigen [...] alsook ter uitvoering van de artikelen 378 en 483 van het Burgerlijk Wetboek;)</p> <p>(7° op de verzoeken inzake specifieke voogdij als voorzien in Titel XIII, Hoofdstuk 6. - " Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen " van de programmawet van 24 december 2002;)</p> <p>8° [over geschillen over de aanwijzing van de begunstigden van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, zoals gedefinieerd in artikel 3, § 3, 1°, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, in geval van voogdij, buiten het geval waar de vordering bij de jeugdrechtbank aanhangig gemaakt is op grond van artikel 29 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming]</p> <p>9° [...]</p> <p>10° over verzoeken om machtiging [op grond van de artikelen 236 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en 143 van het Wetboek der successierechten];</p> <p>11° over de verzoeken om machtiging tot hypothecaire inschrijving die door de ontvanger [...] worden gedaan krachtens artikel 87 van het Wetboek der successierechten;</p> <p>12° over verzoeken om aanwijzing van een bewindvoerder ad hoc ten einde in een (besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) een onbekwaamverklarde vennoot te vertegenwoordigen;</p> <p>13° (opgeheven)</p> <p>14° over het verzoek van medeëigenaars, vruchtgebruikers of degenen die een recht hebben van erfpacht, opstal, gebruik of bewoning, om aanstelling van een gemeenschappelijke lasthebber die zitting neemt in de algemene vergadering van de polder of van de watering;</p> <p>(15° over de verzoeken die bij hem worden ingediend krachtens de wet van 26 juni 1990</p>
---	---

<p>betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke;)</p> <p>16° (over elk verzoek dat tot hem is gericht met toepassing van de artikelen [488/1 tot 502] van het Burgerlijk Wetboek.)</p> <p>[16°/1 op de vorderingen om maatregelen tot gerechtelijk bescherming, als bedoeld in de artikelen 1238 tot [1251];]</p> <p>[16°/2 over vorderingen betreffende het vermoeden van afwezigheid bedoeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek;]</p> <p>17° over het verzoek van openbare ambtenaren om aflevering van een uitvoerbaar afschrift voor de terugbetaling van de bedragen die zij hebben voorgesloten bij uitvoering van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten;</p> <p>18° over het verzoek om vaststelling van het bedrag van de borgsom bedoeld in artikel 94 van het Wetboek der successierechten;</p> <p>19° [over de verzoeken om een curator aan te wijzen krachtens artikel 936 van het Burgerlijk Wetboek;]</p> <p>20° (over het verzoek om machtiging, inzake pacht, om de gebouwen op te trekken en alle werken uit te voeren die nodig zijn voor de bewoonbaarheid van het gepacht goed of dienstig voor de exploitatie ervan en die stroken met de bestemming van dat goed</p> <p>(21° op de vorderingen tot benoeming van de syndicus of tot aanwijzing van een vervanger, ingesteld op grond van artikel 577-8, § 1 of § 7, van het Burgerlijk Wetboek.)</p> <p>22° [over de verzoeken die bij hem worden ingediend krachtens de wet van 18 oktober 2017 betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed.]</p>	<p>betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke;)</p> <p>16° (over elk verzoek dat tot hem is gericht met toepassing van de artikelen [488/1 tot 502] van het Burgerlijk Wetboek.)</p> <p>[16°/1 op de vorderingen om maatregelen tot gerechtelijk bescherming, als bedoeld in de artikelen 1238 tot [1251];]</p> <p>[16°/2 over vorderingen betreffende het vermoeden van afwezigheid bedoeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek;]</p> <p>17° over het verzoek van openbare ambtenaren om aflevering van een uitvoerbaar afschrift voor de terugbetaling van de bedragen die zij hebben voorgesloten bij uitvoering van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten;</p> <p>18° over het verzoek om vaststelling van het bedrag van de borgsom bedoeld in artikel 94 van het Wetboek der successierechten;</p> <p>19° [over de verzoeken om een curator aan te wijzen krachtens artikel 936 van het Burgerlijk Wetboek;]</p> <p>20° (over het verzoek om machtiging, inzake pacht, om de gebouwen op te trekken en alle werken uit te voeren die nodig zijn voor de bewoonbaarheid van het gepacht goed of dienstig voor de exploitatie ervan en die stroken met de bestemming van dat goed</p> <p>(21° op de vorderingen tot benoeming van de syndicus of tot aanwijzing van een vervanger, ingesteld op grond van artikel 577-8, § 1 of § 7, van het Burgerlijk Wetboek.)</p> <p>22° [over de verzoeken die bij hem worden ingediend krachtens de wet van 18 oktober 2017 betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed.]</p> <p>23° over de vorderingen tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel bedoeld in artikel 3 van het Verdrag van `s-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale</p>
---	---

	<p>bescherming van volwassenen, genomen in een Staat die partij is bij het Verdrag, of van een buitenlandse beschermingsmaatregel die vergelijkbaar is met die opgesomd in dat artikel, genomen in een derde Staat, ten aanzien van een meerderjarige.</p>
--	---

<p>Art. 5 wet 10 maart 2019</p>	
<p>Artikel 594 Gerechtelijk Wetboek</p>	<p>Artikel 594 Gerechtelijk Wetboek</p>
<p>De vrederechter doet op verzoekschrift uitspraak:</p> <p>1° op vorderingen tot aanwijzing van deskundigen [...]wanneer dit hem toekomt krachtens overeenkomst tussen partijen of krachtens de wet, of wanneer het voorwerp van het deskundigenonderzoek tot zijn volstrekte bevoegdheid behoort;</p> <p>2° [in geval van voogdij,] over het verzet van de wettelijke vertegenwoordiger tegen de uitoefening van de rechten van de niet ontvoogde minderjarige om de op diens spaarboekje ingeschreven sommen op te vragen;</p> <p>3° over het verzet van de vader of de voogd tegen de aansluiting van de minderjarige bij een beroepsvereniging;</p> <p>4° over het verzet van de militair tegen betaling van de militievergoeding aan de (echtgenoot);</p> <p>5° (over het verzet tegen de uitbetaling van uitkeringen welke geheel of gedeeltelijk worden verleend uit de middelen van:</p> <p style="margin-left: 20px;">a) de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid, zoals bedoeld in artikel 44 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;</p> <p style="margin-left: 20px;">b) het Nationaal Pensioenfonds voor</p>	<p>De vrederechter doet op verzoekschrift uitspraak:</p> <p>1° op vorderingen tot aanwijzing van deskundigen [...]wanneer dit hem toekomt krachtens overeenkomst tussen partijen of krachtens de wet, of wanneer het voorwerp van het deskundigenonderzoek tot zijn volstrekte bevoegdheid behoort;</p> <p>2° [in geval van voogdij,] over het verzet van de wettelijke vertegenwoordiger tegen de uitoefening van de rechten van de niet ontvoogde minderjarige om de op diens spaarboekje ingeschreven sommen op te vragen;</p> <p>3° over het verzet van de vader of de voogd tegen de aansluiting van de minderjarige bij een beroepsvereniging;</p> <p>4° over het verzet van de militair tegen betaling van de militievergoeding aan de (echtgenoot);</p> <p>5° (over het verzet tegen de uitbetaling van uitkeringen welke geheel of gedeeltelijk worden verleend uit de middelen van:</p> <p style="margin-left: 20px;">a) de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid, zoals bedoeld in artikel 44 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;</p> <p style="margin-left: 20px;">b) het Nationaal Pensioenfonds voor</p>

<p>mijnwerkers, zoals bedoeld in artikel 5 van de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers en ermee gelijkgestelden;</p> <p>c) [de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;]</p> <p>(6° op de verzoeken die bij hem worden ingediend in verband met de voogdij van minderjarigen [...] alsook ter uitvoering van de artikelen 378 en 483 van het Burgerlijk Wetboek;)</p> <p>(7° op de verzoeken inzake specifieke voogdij als voorzien in Titel XIII, Hoofdstuk 6. - " Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen " van de programmawet van 24 december 2002;)</p> <p>8° (over het verzet van [...]de voogd, de toeziende voogd, de curator of de rechthebbende, tegen de uitbetaling van de gezinsbijslag aan de bijslagtrekkende zoals het is bedoeld in artikel 69, § 3, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, buiten het geval waar de vordering bij de jeugdrechtbank aanhangig gemaakt wordt op grond van artikel 29 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.)</p> <p>9° [in geval van een minderjarige onder voogdij,] (over het verzet tegen de betaling aan de bijslagtrekkende van de gezinsbijslag voor zelfstandigen, tenzij een vordering bij de jeugdrechtbank aanhangig gemaakt werd op grond van artikel 29 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.)</p> <p>10° over verzoeken om machtiging [op grond van de artikelen 236 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en 143 van het Wetboek der successierechten];</p> <p>11° over de verzoeken om machtiging tot hypothecaire inschrijving die door de ontvanger [...] worden gedaan krachtens artikel 87 van het Wetboek der successierechten;</p> <p>12° over verzoeken om aanwijzing van een</p>	<p>mijnwerkers, zoals bedoeld in artikel 5 van de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers en ermee gelijkgestelden;</p> <p>c) [de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;]</p> <p>(6° op de verzoeken die bij hem worden ingediend in verband met de voogdij van minderjarigen [...] alsook ter uitvoering van de artikelen 378 en 483 van het Burgerlijk Wetboek;)</p> <p>(7° op de verzoeken inzake specifieke voogdij als voorzien in Titel XIII, Hoofdstuk 6. - " Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen " van de programmawet van 24 december 2002;)</p> <p>8° (over het verzet van [...]de voogd, de toeziende voogd, de curator of de rechthebbende, tegen de uitbetaling van de gezinsbijslag aan de bijslagtrekkende zoals het is bedoeld in artikel 69, § 3, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, buiten het geval waar de vordering bij de jeugdrechtbank aanhangig gemaakt wordt op grond van artikel 29 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.)</p> <p>9° [in geval van een minderjarige onder voogdij,] (over het verzet tegen de betaling aan de bijslagtrekkende van de gezinsbijslag voor zelfstandigen, tenzij een vordering bij de jeugdrechtbank aanhangig gemaakt werd op grond van artikel 29 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.)</p> <p>10° over verzoeken om machtiging [op grond van de artikelen 236 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en 143 van het Wetboek der successierechten];</p> <p>11° over de verzoeken om machtiging tot hypothecaire inschrijving die door de ontvanger [...] worden gedaan krachtens artikel 87 van het Wetboek der successierechten;</p> <p>12° over verzoeken om aanwijzing van een</p>
--	--

<p>bewindvoerder ad hoc ten einde in een (besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) een onbekwaamverkleerde vennoot te vertegenwoordigen;</p> <p>13° (opgeheven)</p> <p>14° over het verzoek van medeëigenaars, vruchtgebruikers of degenen die een recht hebben van erfpacht, opstal, gebruik of bewoning, om aanstelling van een gemeenschappelijke lasthebber die zitting neemt in de algemene vergadering van de polder of van de watering;</p> <p>(15° over de verzoeken die bij hem worden ingediend krachtens de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke;)</p> <p>16° (over elk verzoek dat tot hem is gericht met toepassing van de artikelen [488/1 tot 502] van het Burgerlijk Wetboek.)</p> <p>[16°/1 op de vorderingen om maatregelen tot gerechtelijk bescherming, als bedoeld in de artikelen 1238 tot [1251];]</p> <p>[16°/2 over vorderingen betreffende het vermoeden van afwezigheid bedoeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek;]</p> <p>17° over het verzoek van openbare ambtenaren om aflevering van een uitvoerbaar afschrift voor de terugbetaling van de bedragen die zij hebben voorgesloten bij uitvoering van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten;</p> <p>18° over het verzoek om vaststelling van het bedrag van de borgsom bedoeld in artikel 94 van het Wetboek der successierechten;</p> <p>19° [over de verzoeken om een curator aan te wijzen krachtens artikel 936 van het Burgerlijk Wetboek;]</p> <p>20° (over het verzoek om machtiging, inzake pacht, om de gebouwen op te trekken en alle werken uit te voeren die nodig zijn voor de woonbaarheid van het gepacht goed of dienstig voor de exploitatie ervan en die stroken met de bestemming van dat goed.) <W</p>	<p>bewindvoerder ad hoc ten einde in een (besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) een onbekwaamverkleerde vennoot te vertegenwoordigen;</p> <p>13° (opgeheven)</p> <p>14° over het verzoek van medeëigenaars, vruchtgebruikers of degenen die een recht hebben van erfpacht, opstal, gebruik of bewoning, om aanstelling van een gemeenschappelijke lasthebber die zitting neemt in de algemene vergadering van de polder of van de watering;</p> <p>(15° over de verzoeken die bij hem worden ingediend krachtens de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke;)</p> <p>16° (over elk verzoek dat tot hem is gericht met toepassing van de artikelen [488/1 tot 502] van het Burgerlijk Wetboek.)</p> <p>[16°/1 op de vorderingen om maatregelen tot gerechtelijk bescherming, als bedoeld in de artikelen 1238 tot [1251];]</p> <p>[16°/2 over vorderingen betreffende het vermoeden van afwezigheid bedoeld in artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek;]</p> <p>17° over het verzoek van openbare ambtenaren om aflevering van een uitvoerbaar afschrift voor de terugbetaling van de bedragen die zij hebben voorgesloten bij uitvoering van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten;</p> <p>18° over het verzoek om vaststelling van het bedrag van de borgsom bedoeld in artikel 94 van het Wetboek der successierechten;</p> <p>19° [over de verzoeken om een curator aan te wijzen krachtens artikel 936 van het Burgerlijk Wetboek;]</p> <p>20° (over het verzoek om machtiging, inzake pacht, om de gebouwen op te trekken en alle werken uit te voeren die nodig zijn voor de woonbaarheid van het gepacht goed of dienstig voor de exploitatie ervan en die stroken met de bestemming van dat goed.) <W</p>
---	---

<p>15-07-1970, art. 31></p> <p>(21° op de vorderingen tot benoeming van de syndicus of tot aanwijzing van een vervanger, ingesteld op grond van artikel 577-8, § 1 of § 7, van het Burgerlijk Wetboek.) <W 1994-06-30/34, art. 9, 047; Inwerkingtreding : 1995-08-01></p> <p>22° [over de verzoeken die bij hem worden ingediend krachtens de wet van 18 oktober 2017 betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed.]</p>	<p>15-07-1970, art. 31></p> <p>(21° op de vorderingen tot benoeming van de syndicus of tot aanwijzing van een vervanger, ingesteld op grond van artikel 577-8, § 1 of § 7, van het Burgerlijk Wetboek.) <W 1994-06-30/34, art. 9, 047; Inwerkingtreding : 1995-08-01></p> <p>22° [over de verzoeken die bij hem worden ingediend krachtens de wet van 18 oktober 2017 betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed.]</p> <p>23° over de vorderingen tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel bedoeld in artikel 3 van het Verdrag van `s-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, genomen in een Staat die partij is bij het Verdrag, of van een buitenlandse beschermingsmaatregel die vergelijkbaar is met die opgesomd in dat artikel, genomen in een derde Staat, ten aanzien van een meerderjarige.</p>
--	--

<p>Art. 6 wet 10 maart 2019</p>	
<p style="text-align: center;">Artikel 627 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>Tot kennisneming van de vordering is alleen bevoegd :</p> <p>[1° de rechter van de woonplaats van de minderjarige of bij gebreke daarvan, van zijn verblijfplaats, wanneer het de organisatie van en het toezicht op de voogdij betreft, behoudens hetgeen is bepaald in artikel 13, § 2, van de wet van 31 december 1851 met betrekking tot de consulaten en de consulaire rechtsmacht;]</p> <p>2° de rechter die de rekenplichtige, geroepen om rekening en verantwoording te doen,</p>	<p style="text-align: center;">Artikel 627 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>Tot kennisneming van de vordering is alleen bevoegd :</p> <p>[1° de rechter van de woonplaats van de minderjarige of bij gebreke daarvan, van zijn verblijfplaats, wanneer het de organisatie van en het toezicht op de voogdij betreft, behoudens hetgeen is bepaald in artikel 13, § 2, van de wet van 31 december 1851 met betrekking tot de consulaten en de consulaire rechtsmacht;]</p> <p>2° de rechter die de rekenplichtige, geroepen om rekening en verantwoording te doen,</p>

<p>aangesteld heeft;</p> <p>3° de rechter van de plaats waar de erfenis is opengevallen, wanneer het gaat om rechtsvorderingen tot verdeling en, tot bij de verdeling, om rechtsvorderingen tot opvordering van nalatenschappen en alle andere rechtsvorderingen tussen medeërfgenenamen of legatarissen;</p> <p>4° de rechter van de plaats waar de erfenis is opengevallen, voor zover de vordering is ingesteld binnen twee jaar na het overlijden, wanneer het gaat om vorderingen ingesteld tegen de uitvoerder van de uiterste wilsbeschikking, en vorderingen door legatarissen en schuldeisers ingesteld tegen de erfgenamen of tegen één van hen, en binnen twee jaar na de verdeling wanneer het gaat om vorderingen tot nietigverklaring of tot vernietiging van de verdeling en tot vrijwaring van de kavels;</p> <p>5° [de rechter van de plaats van de namaak, wanneer het gaat om vorderingen inzake namaak betreffende auteursrechten, naburige rechten, rechten van producenten van databanken en bescherming van kweekproducten;]</p> <p>[6° wanneer het gaat om vorderingen ingesteld krachtens de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, de rechter van de plaats waar de zieke wordt verzorgd of geplaatst is, of bij gebreke daarvan, de rechter van de plaats waar de zieke zich bevindt.]</p> <p>[Wanneer het gaat om vorderingen ingesteld krachtens de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke ten aanzien van een zieke die zijn verblijfplaats of woonplaats heeft in het gerechtelijk arrondissement Eupen, de vrederechter van de verblijfplaats of, bij gebreke daarvan, de woonplaats van de zieke of, bij gebreke daarvan, de vrederechter van de plaats waar de zieke zich bevindt. Als de</p>	<p>aangesteld heeft;</p> <p>3° de rechter van de plaats waar de erfenis is opengevallen, wanneer het gaat om rechtsvorderingen tot verdeling en, tot bij de verdeling, om rechtsvorderingen tot opvordering van nalatenschappen en alle andere rechtsvorderingen tussen medeërfgenenamen of legatarissen;</p> <p>4° de rechter van de plaats waar de erfenis is opengevallen, voor zover de vordering is ingesteld binnen twee jaar na het overlijden, wanneer het gaat om vorderingen ingesteld tegen de uitvoerder van de uiterste wilsbeschikking, en vorderingen door legatarissen en schuldeisers ingesteld tegen de erfgenamen of tegen één van hen, en binnen twee jaar na de verdeling wanneer het gaat om vorderingen tot nietigverklaring of tot vernietiging van de verdeling en tot vrijwaring van de kavels;</p> <p>5° [de rechter van de plaats van de namaak, wanneer het gaat om vorderingen inzake namaak betreffende auteursrechten, naburige rechten, rechten van producenten van databanken en bescherming van kweekproducten;]</p> <p>[6° wanneer het gaat om vorderingen ingesteld krachtens de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, de rechter van de plaats waar de zieke wordt verzorgd of geplaatst is, of bij gebreke daarvan, de rechter van de plaats waar de zieke zich bevindt.]</p> <p>[Wanneer het gaat om vorderingen ingesteld krachtens de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke ten aanzien van een zieke die zijn verblijfplaats of woonplaats heeft in het gerechtelijk arrondissement Eupen, de vrederechter van de verblijfplaats of, bij gebreke daarvan, de woonplaats van de zieke of, bij gebreke daarvan, de vrederechter van de plaats waar de zieke zich bevindt. Als de</p>
--	--

<p>geesteszieke niet vervoerd kan worden, kan de vrederechter buiten de grenzen van zijn kanton optreden.]</p> <p>7° de rechter van de plaats waar de akte opgemaakt is, wanneer het gaat om verbeteringen van akten van de burgerlijke stand en de rechter van [de woonplaats of de zetel van de aanvrager, wanneer het gaat over aanpassingen en schrappingen van inschrijvingen, in de Kruispuntbank van Ondernemingen, in de hoedanigheid van handelaar];</p> <p>8° de rechter van de plaats waar het dier zich bevindt, wanneer het gaat om vorderingen ingesteld op grond van artikel 4 van de wet van 25 augustus 1855 houdende herziening van de wetgeving inzake koopvernietigende gebreken of van de plaats waar het is teruggebracht wanneer het gaat om vorderingen ingesteld op grond van artikel 5</p>	<p>geesteszieke niet vervoerd kan worden, kan de vrederechter buiten de grenzen van zijn kanton optreden.]</p> <p>6° /1 wanneer het gaat om een vordering met betrekking tot de erkenning of de uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel bedoeld in artikel 3, e), van het Verdrag van `s-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, genomen in een Staat die partij is bij het Verdrag, of van een buitenlandse beschermingsmaatregel die vergelijkbaar is met die bedoeld in dat artikel, genomen in een derde Staat ten aanzien van een meerderjarige, de rechter van het arrondissement van de verblijfplaats, of, bij gebreke daarvan, van de woonplaats van de te beschermen persoon, of bij gebreke daarvan, van de plaats waar de persoon zich bevindt.</p> <p>Wanneer de krachtens het eerste lid bevoegde vrederechter een rechter is van het gerechtelijk arrondissement Eupen en indien de persoon niet vervoerd kan worden, kan de vrederechter buiten de grenzen van zijn kanton optreden;</p> <p>7° de rechter van de plaats waar de akte opgemaakt is, wanneer het gaat om verbeteringen van akten van de burgerlijke stand en de rechter van [de woonplaats of de zetel van de aanvrager, wanneer het gaat over aanpassingen en schrappingen van inschrijvingen, in de Kruispuntbank van Ondernemingen, in de hoedanigheid van handelaar];</p> <p>8° de rechter van de plaats waar het dier zich bevindt, wanneer het gaat om vorderingen ingesteld op grond van artikel 4 van de wet van 25 augustus 1855 houdende herziening van de wetgeving inzake koopvernietigende gebreken of van de plaats waar het is teruggebracht wanneer het gaat om vorderingen ingesteld op grond van artikel 5</p>
--	--

<p>van genoemde wet;</p> <p>9° de rechter van de plaats waar de mijn, de fabriek, de werkplaats, het magazijn, het kantoor gelegen is en in het algemeen, van de plaats die bestemd is voor de exploitatie van de onderneming, de uitoefening van het beroep of de werkzaamheid van de vennootschap, van de vereniging of van de groepering, [voor alle geschillen bedoeld in de artikelen 578 en 582, 3°, 4° en 15°] [, voor de vorderingen gesteund op artikel 2 van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht-], en voor de toepassing op de werkgevers van de administratieve sancties bedoeld in artikel 583;]</p> <p>10° [in het geval bepaald in artikel 588, 9° : de voorzitter van de [ondernemingsrechtbank] te Luik wanneer de schade ontstaan is in de provincie Henegouwen, Namen, Luxemburg of Luik; de voorzitter van de [ondernemingsrechtbank] te Brussel, wanneer de schade ontstaan is in de provincie Brabant, en de voorzitter van de [ondernemingsrechtbank] te Antwerpen, wanneer de schade ontstaan is in de provincie Oost- of West-Vlaanderen, Antwerpen of Limburg of in de territoriale zee of in open zee], [of in de wateren die onder de soevereiniteit van een andere Staat vallen].</p> <p>[11° in het geval van artikel 585, 8°, de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel].</p> <p>12° [...]</p> <p>13° [...]</p> <p>14° [opgeheven]</p> <p>[15° de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen wanneer het gaat om vorderingen ingesteld 'op grond van de wet van 22 april 1999 betreffende de exclusieve economische zone van België in de Noord-zee]</p> <p>[16° de Voorzitter van de [Ondernemingsrechtbank] van Brussel, indien het een aanvraag betreft beoogd in [artikel</p>	<p>van genoemde wet;</p> <p>9° de rechter van de plaats waar de mijn, de fabriek, de werkplaats, het magazijn, het kantoor gelegen is en in het algemeen, van de plaats die bestemd is voor de exploitatie van de onderneming, de uitoefening van het beroep of de werkzaamheid van de vennootschap, van de vereniging of van de groepering, [voor alle geschillen bedoeld in de artikelen 578 en 582, 3°, 4° en 15°] [, voor de vorderingen gesteund op artikel 2 van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht-], en voor de toepassing op de werkgevers van de administratieve sancties bedoeld in artikel 583;]</p> <p>10° [in het geval bepaald in artikel 588, 9° : de voorzitter van de [ondernemingsrechtbank] te Luik wanneer de schade ontstaan is in de provincie Henegouwen, Namen, Luxemburg of Luik; de voorzitter van de [ondernemingsrechtbank] te Brussel, wanneer de schade ontstaan is in de provincie Brabant, en de voorzitter van de [ondernemingsrechtbank] te Antwerpen, wanneer de schade ontstaan is in de provincie Oost- of West-Vlaanderen, Antwerpen of Limburg of in de territoriale zee of in open zee], [of in de wateren die onder de soevereiniteit van een andere Staat vallen].</p> <p>[11° in het geval van artikel 585, 8°, de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel].</p> <p>12° [...]</p> <p>13° [...]</p> <p>14° [opgeheven]</p> <p>[15° de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen wanneer het gaat om vorderingen ingesteld 'op grond van de wet van 22 april 1999 betreffende de exclusieve economische zone van België in de Noord-zee]</p> <p>[16° de Voorzitter van de [Ondernemingsrechtbank] van Brussel, indien het een aanvraag betreft beoogd in [artikel</p>
--	--

<p>XVII. 27 van het Wetboek van economisch recht].]</p> <p>[17° in het geval van artikel 588, 14°, de voorzitter van de [ondernemingsrechtbank] van de statutaire zetel van één van de fuserende vennootschappen of van de toekomstige Europese vennootschap.]</p> <p>[17° de [familierechtbank] van Brussel wanneer het gaat om een beroep tegen de beslissing van de centrale federale autoriteit, zoals bepaald in artikel 367-3 van het Burgerlijk Wetboek;]</p> <p><i>(NOTA : Voor de invoeging van 17° in artikel 627 heeft de wetgever geen rekening gehouden met de vroegere invoeging van 17° in artikel 627, gebracht door KB 2004-09-01/30.)</i></p> <p>[18° de [familierechtbank van het gerechtelijk arrondissement] waar de verblijfplaats waarvoor het huisverbod zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2012 betreffende het tijdelijk huisverbod ingeval van huiselijk geweld geldt, gelegen is.]</p> <p>[19° de vrederechter van het kanton waar het goed waarvoor het bevel tot ontruiming bedoeld in artikel 12 van de wet van 18 oktober 2017 betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed geldt, gelegen is.]</p>	<p>XVII. 27 van het Wetboek van economisch recht].]</p> <p>[17° in het geval van artikel 588, 14°, de voorzitter van de [ondernemingsrechtbank] van de statutaire zetel van één van de fuserende vennootschappen of van de toekomstige Europese vennootschap.]</p> <p>[17° de [familierechtbank] van Brussel wanneer het gaat om een beroep tegen de beslissing van de centrale federale autoriteit, zoals bepaald in artikel 367-3 van het Burgerlijk Wetboek;]</p> <p><i>(NOTA : Voor de invoeging van 17° in artikel 627 heeft de wetgever geen rekening gehouden met de vroegere invoeging van 17° in artikel 627, gebracht door KB 2004-09-01/30.)</i></p> <p>[18° de [familierechtbank van het gerechtelijk arrondissement] waar de verblijfplaats waarvoor het huisverbod zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2012 betreffende het tijdelijk huisverbod ingeval van huiselijk geweld geldt, gelegen is.]</p> <p>[19° de vrederechter van het kanton waar het goed waarvoor het bevel tot ontruiming bedoeld in artikel 12 van de wet van 18 oktober 2017 betreffende het onrechtmatig binnendringen in, bezetten van of verblijven in andermans goed geldt, gelegen is.]</p>
--	--

Art. 7 wet 10 maart 2019	
<p style="text-align: center;">Artikel 628 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>Tot kennisneming van de vordering is alleen bevoegd :</p> <p>1° [onverminderd artikel 629bis] de rechter van de plaats van de laatste echtelijke verblijfplaats of van de woonplaats van de verweerder, wanneer het gaat om een vordering tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed (op grond van onherstelbare</p>	<p style="text-align: center;">Artikel 628 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>Tot kennisneming van de vordering is alleen bevoegd :</p> <p>1° [onverminderd artikel 629bis] de rechter van de plaats van de laatste echtelijke verblijfplaats of van de woonplaats van de verweerder, wanneer het gaat om een vordering tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed (op grond van onherstelbare</p>

ontwrichting) [en, behoudens akkoord van de partijen over de keuze van de rechtbank van een van hun huidige woonplaatsen, de rechter van de plaats van de laatste echtelijke verblijfplaats, wanneer het gaat om een vordering tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming];

2° [onverminderd artikel 629bis] (de rechter van de laatste echtelijke verblijfplaats, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in de artikelen (213), 214, 215, 216, 220, 221, 223, 224, 1395, 1420, 1421, 1422, 1426, 1442, 1463 en [1468] van het Burgerlijk Wetboek;)

3° [[Een rechter van het arrondissement] van de verblijfplaats of, bij gebreke daarvan, van de woonplaats van de te beschermen persoon, wanneer het een verzoek betreft bedoeld in de artikelen 490/1 [tot 490/2] of 492/1, van het Burgerlijk Wetboek. De vrederechter die een beschermingsmaatregel heeft bevolen, blijft bevoegd voor de verdere toepassing van de bepalingen van boek I, titel XI, hoofdstuk II/1, afdelingen 3 en 4, van het Burgerlijk Wetboek, tenzij hij bij een met redenen omklede beslissing, ambtshalve of op verzoek van de beschermde persoon, diens vertrouwenspersoon of bewindvoerder, van elke belanghebbende, of van de procureur des Konings, beslist heeft de zaak uit handen te geven ten voordele van de vrederechter van het kanton van de nieuwe hoofdverblijfplaats, indien de beschermde persoon het kanton verlaat om zijn hoofdverblijfplaats duurzaam in een ander gerechtelijk kanton te vestigen. In dit geval wordt laatstgenoemde vrederechter bevoegd;]

ontwrichting) [en, behoudens akkoord van de partijen over de keuze van de rechtbank van een van hun huidige woonplaatsen, de rechter van de plaats van de laatste echtelijke verblijfplaats, wanneer het gaat om een vordering tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming];

2° [onverminderd artikel 629bis] (de rechter van de laatste echtelijke verblijfplaats, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in de artikelen (213), 214, 215, 216, 220, 221, 223, 224, 1395, 1420, 1421, 1422, 1426, 1442, 1463 en [1468] van het Burgerlijk Wetboek;)

3° [[Een rechter van het arrondissement] van de verblijfplaats of, bij gebreke daarvan, van de woonplaats van de te beschermen persoon, wanneer het een verzoek betreft bedoeld in de artikelen 490/1 [tot 490/2] of 492/1, van het Burgerlijk Wetboek. De vrederechter die een beschermingsmaatregel heeft bevolen, blijft bevoegd voor de verdere toepassing van de bepalingen van boek I, titel XI, hoofdstuk II/1, afdelingen 3 en 4, van het Burgerlijk Wetboek, tenzij hij bij een met redenen omklede beslissing, ambtshalve of op verzoek van de beschermde persoon, diens vertrouwenspersoon of bewindvoerder, van elke belanghebbende, of van de procureur des Konings, beslist heeft de zaak uit handen te geven ten voordele van de vrederechter van het kanton van de nieuwe hoofdverblijfplaats, indien de beschermde persoon het kanton verlaat om zijn hoofdverblijfplaats duurzaam in een ander gerechtelijk kanton te vestigen. In dit geval wordt laatstgenoemde vrederechter bevoegd;]

3° /1 de rechter van het arrondissement van de verblijfplaats of, bij gebreke daarvan, van de woonplaats van de te beschermen persoon, wanneer de vordering betrekking heeft op de erkenning of de

<p>4° de rechter van de woonplaats van de notaris, wanneer het gaat om een vordering tot begroting van notariskosten;</p> <p>5° de rechter van de maatschappelijke zetel van de mutualiteitsvereniging of van de vereniging zonder winstoogmerk waarvan de ontbinding wordt geëist;</p> <p>6° de rechter van de zetel van de instelling van openbaar nut, wanneer het gaat om een vordering tot afzetting van beheerders;</p> <p>7° de rechter van de woonplaats van de opposant, inzake het onopzettelijk verlies van het bezit van effecten aan toonder, of, wanneer de opposant geen woonplaats heeft in België, de rechter van de maatschappelijke zetel van de schuldplichtige instelling;</p> <p>8° (de rechter van de woonplaats van de consument, wanneer het gaat om een vordering betreffende een kredietovereenkomst geregeld bij de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet (met inbegrip van de verzoeken tot het toestaan van betalingsfaciliteiten en de verzoeken inzake borgtocht bij kredietovereenkomsten).)</p> <p>9° (de rechter van de plaats waar het kind zijn hoofdverblijf heeft, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in [artikel 11, § 2,] van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, of van de plaats waar degene die de verklaring</p>	<p>uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel bedoeld in artikel 3, a) tot d), f) en g), van het Verdrag van `s-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, genomen in een Staat die partij is bij het Verdrag, of van een buitenlandse beschermingsmaatregel die vergelijkbaar is met die opgesomd in dat artikel, genomen in een derde Staat ten aanzien van een meerderjarige. Bij gebreke van een verblijfplaats of woonplaats in België is de rechter van het arrondissement Brussel bevoegd;</p> <p>4° de rechter van de woonplaats van de notaris, wanneer het gaat om een vordering tot begroting van notariskosten;</p> <p>5° de rechter van de maatschappelijke zetel van de mutualiteitsvereniging of van de vereniging zonder winstoogmerk waarvan de ontbinding wordt geëist;</p> <p>6° de rechter van de zetel van de instelling van openbaar nut, wanneer het gaat om een vordering tot afzetting van beheerders;</p> <p>7° de rechter van de woonplaats van de opposant, inzake het onopzettelijk verlies van het bezit van effecten aan toonder, of, wanneer de opposant geen woonplaats heeft in België, de rechter van de maatschappelijke zetel van de schuldplichtige instelling;</p> <p>8° (de rechter van de woonplaats van de consument, wanneer het gaat om een vordering betreffende een kredietovereenkomst geregeld bij de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet (met inbegrip van de verzoeken tot het toestaan van betalingsfaciliteiten en de verzoeken inzake borgtocht bij kredietovereenkomsten).)</p> <p>9° (de rechter van de plaats waar het kind zijn hoofdverblijf heeft, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in [artikel 11, § 2,] van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, of van de plaats waar degene die de verklaring</p>
---	--

aflegt zijn hoofdverblijf heeft, [wanneer het gaat om een verklaring als bedoeld in artikel 12bis of om verklaringen of verzoeken op grond van de artikelen 24, 26 en 28 van hetzelfde Wetboek] (of van de hoofdverblijfplaats van degene die op grond van artikel 5 van hetzelfde Wetboek zich een akte van bekendheid laat verschaffen ter vervanging van een akte van geboorte).)

10° de rechter van de woonplaats van de verzekeringnemer, wanneer het gaat om geschillen over een verzekeringscontract, ongeacht het voorwerp van het contract, onverminderd de bepalingen tot regeling van de zeeverzekering en die welke betrekking hebben op de schadevergoeding wegens arbeidsongevallen;

11° de rechter in wiens rechtsgebied de thuishaven ligt van het schip of vaartuig, wanneer het gaat om vorderingen betreffende de schadevergoeding wegens arbeidsongevallen van zeelieden of rechthebbenden;

12° de rechter van de woonplaats van de koper, wanneer het gaat om geschillen betreffende verkoop van zaden, meststoffen en veevoeder, indien de koper geen daad van koophandel heeft gesteld;

13° de rechter van de maatschappelijke zetel of van de hoofdplaats van vestiging van de vennootschap, wanneer het gaat om geschillen (bedoeld in artikel 574, 1°) en, zelfs na de ontbinding van de vennootschap, wanneer het gaat om de verdeling van de daaruit ontstane verbintenissen voor zover de rechtsvordering wordt ingesteld binnen twee jaar na de verdeling;

14° de rechter van de woonplaats van de verzekeringsplichtige, de verzekerde [, begunstigde, zoals gedefinieerd in artikel 3, § 3, 1°, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid] of van de rechthebbende,

aflegt zijn hoofdverblijf heeft, [wanneer het gaat om een verklaring als bedoeld in artikel 12bis of om verklaringen of verzoeken op grond van de artikelen 24, 26 en 28 van hetzelfde Wetboek] (of van de hoofdverblijfplaats van degene die op grond van artikel 5 van hetzelfde Wetboek zich een akte van bekendheid laat verschaffen ter vervanging van een akte van geboorte).)

10° de rechter van de woonplaats van de verzekeringnemer, wanneer het gaat om geschillen over een verzekeringscontract, ongeacht het voorwerp van het contract, onverminderd de bepalingen tot regeling van de zeeverzekering en die welke betrekking hebben op de schadevergoeding wegens arbeidsongevallen;

11° de rechter in wiens rechtsgebied de thuishaven ligt van het schip of vaartuig, wanneer het gaat om vorderingen betreffende de schadevergoeding wegens arbeidsongevallen van zeelieden of rechthebbenden;

12° de rechter van de woonplaats van de koper, wanneer het gaat om geschillen betreffende verkoop van zaden, meststoffen en veevoeder, indien de koper geen daad van koophandel heeft gesteld;

13° de rechter van de maatschappelijke zetel of van de hoofdplaats van vestiging van de vennootschap, wanneer het gaat om geschillen (bedoeld in artikel 574, 1°) en, zelfs na de ontbinding van de vennootschap, wanneer het gaat om de verdeling van de daaruit ontstane verbintenissen voor zover de rechtsvordering wordt ingesteld binnen twee jaar na de verdeling;

14° de rechter van de woonplaats van de verzekeringsplichtige, de verzekerde [, begunstigde, zoals gedefinieerd in artikel 3, § 3, 1°, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid] of van de rechthebbende,

wanneer het gaat om betwistingen bedoeld (in de ((artikelen 580, 2°, 3°, 6°, 7°, 8°), 9°), 10° (11° en 12°)), 581, 582, 1° en 2°, en voor de betwistingen betreffende de toepassing op de zelfstandigen van de administratieve sancties bedoeld in artikel 583) en de rechter van de woonplaats van de uitkeringsgerechtigde, wanneer het gaat om betwistingen bedoeld in artikel 579.

Indien de verzekeringsplichtige, de verzekerde [, begunstigde, zoals gedefinieerd in artikel 3, § 3, 1°, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid] of de rechthebbende in België geen woonplaats heeft of er geen meer heeft, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door zijn laatste verblijfplaats of zijn laatste woonplaats in België. (Indien de verzekeringsplichtige of de verzekerde in België geen verblijfplaats of geen woonplaats heeft gehad, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door de plaats van zijn laatste tewerkstelling in België)

(Ten aanzien van de lasthebbers van vennootschappen, Europese economische samenwerkingsverbanden of economische samenwerkingsverbanden die uitsluitend of hoofdzakelijk in het buitenland verblijven, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door de plaats waar de vennootschap of het samenwerkingsverband in België zijn hoofdvestiging heeft;)

15° (de rechter van de plaats van de bedrijfszetel van de huurder als de bedrijfszetel zich in België bevindt, de rechter van de plaats waar het gepachte goed gelegen is als de bedrijfszetel zich in het buitenland bevindt, wanneer het gaat om betwistingen inzake pacht;)

(16° de rechter van de zetel of de hoofdvestiging van het samenwerkingsverband, als het gaat om betwistingen tussen leden van een Europees

wanneer het gaat om betwistingen bedoeld (in de ((artikelen 580, 2°, 3°, 6°, 7°, 8°), 9°), 10° (11° en 12°)), 581, 582, 1° en 2°, en voor de betwistingen betreffende de toepassing op de zelfstandigen van de administratieve sancties bedoeld in artikel 583) en de rechter van de woonplaats van de uitkeringsgerechtigde, wanneer het gaat om betwistingen bedoeld in artikel 579.

Indien de verzekeringsplichtige, de verzekerde [, begunstigde, zoals gedefinieerd in artikel 3, § 3, 1°, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid] of de rechthebbende in België geen woonplaats heeft of er geen meer heeft, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door zijn laatste verblijfplaats of zijn laatste woonplaats in België. (Indien de verzekeringsplichtige of de verzekerde in België geen verblijfplaats of geen woonplaats heeft gehad, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door de plaats van zijn laatste tewerkstelling in België)

(Ten aanzien van de lasthebbers van vennootschappen, Europese economische samenwerkingsverbanden of economische samenwerkingsverbanden die uitsluitend of hoofdzakelijk in het buitenland verblijven, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door de plaats waar de vennootschap of het samenwerkingsverband in België zijn hoofdvestiging heeft;)

15° (de rechter van de plaats van de bedrijfszetel van de huurder als de bedrijfszetel zich in België bevindt, de rechter van de plaats waar het gepachte goed gelegen is als de bedrijfszetel zich in het buitenland bevindt, wanneer het gaat om betwistingen inzake pacht;)

(16° de rechter van de zetel of de hoofdvestiging van het samenwerkingsverband, als het gaat om betwistingen tussen leden van een Europees

<p>economisch samenwerkingsverband of van een economisch samenwerkingsverband, tussen zaakvoerders, tussen zaakvoerder(s) en leden, tussen vereffenaars, tussen vereffenaars en leden, of tussen leden, zaakvoerder(s) en vereffenaars, alsook van elke vordering tot ontbinding van een samenwerkingsverband.)</p> <p>(17° de rechter van de woonplaats van de schuldenaar, op het ogenblik waarop de vordering wordt ingediend, wanneer het een vordering betreft bedoeld in artikel 1675/2.);</p> <p>((18°) [onverminderd artikel 629bis] de rechter van de laatste gemeenschappelijke verblijfplaats van de wettelijk samenwonenden, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in artikel 1479 van het Burgerlijk Wetboek.)</p> <p>(19° de rechter van de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde wanneer het gaat om een aanvraag tot tegemoetkoming bedoeld in de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën.)</p> <p>(19° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de adoptant, van de adoptanten of van een van hen, in geval van een verzoek houdende vaststelling van de geschiktheid om te adopteren;</p> <p>20° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van het kind, in geval van een verzoek tot vaststelling van de adopteerbaarheid;</p> <p>21° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de adoptant, van de adoptanten of van een van hen, in geval van een verzoek tot adoptie; bij gebreke daarvan, de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de geadopteerde; bij gebreke daarvan, de rechter van de plaats waar de adoptant of de adoptanten keuze van woonplaats doen;</p> <p>22° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de verweerder of</p>	<p>economisch samenwerkingsverband of van een economisch samenwerkingsverband, tussen zaakvoerders, tussen zaakvoerder(s) en leden, tussen vereffenaars, tussen vereffenaars en leden, of tussen leden, zaakvoerder(s) en vereffenaars, alsook van elke vordering tot ontbinding van een samenwerkingsverband.)</p> <p>(17° de rechter van de woonplaats van de schuldenaar, op het ogenblik waarop de vordering wordt ingediend, wanneer het een vordering betreft bedoeld in artikel 1675/2.);</p> <p>((18°) [onverminderd artikel 629bis] de rechter van de laatste gemeenschappelijke verblijfplaats van de wettelijk samenwonenden, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in artikel 1479 van het Burgerlijk Wetboek.)</p> <p>(19° de rechter van de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde wanneer het gaat om een aanvraag tot tegemoetkoming bedoeld in de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën.)</p> <p>(19° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de adoptant, van de adoptanten of van een van hen, in geval van een verzoek houdende vaststelling van de geschiktheid om te adopteren;</p> <p>20° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van het kind, in geval van een verzoek tot vaststelling van de adopteerbaarheid;</p> <p>21° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de adoptant, van de adoptanten of van een van hen, in geval van een verzoek tot adoptie; bij gebreke daarvan, de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de geadopteerde; bij gebreke daarvan, de rechter van de plaats waar de adoptant of de adoptanten keuze van woonplaats doen;</p> <p>22° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de verweerder of</p>
--	--

<p>van een van de verweerders in geval van een verzoek tot herroeping van een gewone adoptie of tot herziening van een adoptie; bij gebreke daarvan, de rechter te Brussel;)</p> <p>23° [de rechter van de laatste woonplaats in België van de verdwenen, afwezige of vermoedelijk afwezige persoon, dan wel, indien deze nooit een woonplaats in België heeft gehad en naar gelang van het geval, de vrederechter van het eerste kanton van Brussel of de rechter van het arrondissement Brussel.]</p> <p>(24° de rechter van de plaats waar de in artikel 62bis van het Burgerlijk Wetboek bedoelde persoon aangifte heeft gedaan teneinde een akte [van aanpassing van de registratie van het geslacht] te laten opmaken.)</p> <p>[25° de rechter van de woonplaats van de verweerder wanneer een leverancier van elektriciteit, gas, warmte of water of een persoon die een openbaar elektronisch communicatienetwerk, een omroeptransmissie- of omroepdienst aanbiedt een vordering tot betaling van een geldsom instelt tegen een natuurlijke persoon die geen onderneming is als bedoeld in artikel 573, eerste lid, 1°, omdat deze in gebreke blijft een levering van een nutsvoorziening door de hiervoor vermelde leverancier of persoon te betalen.]</p> <p>[In de gevallen bedoeld in het eerste lid, 9°, zijn alleen de familierechtbanken te Brussel bevoegd wanneer de belanghebbende zijn hoofdverblijf niet of niet meer in België heeft.]</p>	<p>van een van de verweerders in geval van een verzoek tot herroeping van een gewone adoptie of tot herziening van een adoptie; bij gebreke daarvan, de rechter te Brussel;)</p> <p>23° [de rechter van de laatste woonplaats in België van de verdwenen, afwezige of vermoedelijk afwezige persoon, dan wel, indien deze nooit een woonplaats in België heeft gehad en naar gelang van het geval, de vrederechter van het eerste kanton van Brussel of de rechter van het arrondissement Brussel.]</p> <p>(24° de rechter van de plaats waar de in artikel 62bis van het Burgerlijk Wetboek bedoelde persoon aangifte heeft gedaan teneinde een akte [van aanpassing van de registratie van het geslacht] te laten opmaken.)</p> <p>[25° de rechter van de woonplaats van de verweerder wanneer een leverancier van elektriciteit, gas, warmte of water of een persoon die een openbaar elektronisch communicatienetwerk, een omroeptransmissie- of omroepdienst aanbiedt een vordering tot betaling van een geldsom instelt tegen een natuurlijke persoon die geen onderneming is als bedoeld in artikel 573, eerste lid, 1°, omdat deze in gebreke blijft een levering van een nutsvoorziening door de hiervoor vermelde leverancier of persoon te betalen.]</p> <p>[In de gevallen bedoeld in het eerste lid, 9°, zijn alleen de familierechtbanken te Brussel bevoegd wanneer de belanghebbende zijn hoofdverblijf niet of niet meer in België heeft.]</p>
---	---

Art. 7 wet 10 maart 2019	
<p style="text-align: center;">Artikel 628 Gerechtelijk Wetboek 5Vlaams Gewest)</p> <p>Tot kennisneming van de vordering is alleen bevoegd :</p>	<p style="text-align: center;">Artikel 628 Gerechtelijk Wetboek 5Vlaams Gewest)</p> <p>Tot kennisneming van de vordering is alleen bevoegd :</p>

1° [onverminderd artikel 629bis] de rechter van de plaats van de laatste echtelijke verblijfplaats of van de woonplaats van de verweerder, wanneer het gaat om een vordering tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed (op grond van onherstelbare ontwrichting) [en, behoudens akkoord van de partijen over de keuze van de rechtbank van een van hun huidige woonplaatsen, de rechter van de plaats van de laatste echtelijke verblijfplaats, wanneer het gaat om een vordering tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming];

2° [onverminderd artikel 629bis] (de rechter van de laatste echtelijke verblijfplaats, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in de artikelen (213), 214, 215, 216, 220, 221, 223, 224, 1395, 1420, 1421, 1422, 1426, 1442, 1463 en [1468] van het Burgerlijk Wetboek;)

3° [[Een rechter van het arrondissement] van de verblijfplaats of, bij gebreke daaraan, van de woonplaats van de te beschermen persoon, wanneer het een verzoek betreft bedoeld in de artikelen 490/1 [tot 490/2] of 492/1, van het Burgerlijk Wetboek. De vrederechter die een beschermingsmaatregel heeft bevolen, blijft bevoegd voor de verdere toepassing van de bepalingen van boek I, titel XI, hoofdstuk II/1, afdelingen 3 en 4, van het Burgerlijk Wetboek, tenzij hij bij een met redenen omklede beslissing, ambtshalve of op verzoek van de beschermde persoon, diens vertrouwenspersoon of bewindvoerder, van elke belanghebbende, of van de procureur des Konings, beslist heeft de zaak uit handen te geven ten voordele van de vrederechter van het kanton van de nieuwe hoofdverblijfplaats, indien de beschermde persoon het kanton verlaat om zijn hoofdverblijfplaats duurzaam in een ander gerechtelijk kanton te vestigen. In dit geval wordt laatstgenoemde vrederechter

1° [onverminderd artikel 629bis] de rechter van de plaats van de laatste echtelijke verblijfplaats of van de woonplaats van de verweerder, wanneer het gaat om een vordering tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed (op grond van onherstelbare ontwrichting) [en, behoudens akkoord van de partijen over de keuze van de rechtbank van een van hun huidige woonplaatsen, de rechter van de plaats van de laatste echtelijke verblijfplaats, wanneer het gaat om een vordering tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming];

2° [onverminderd artikel 629bis] (de rechter van de laatste echtelijke verblijfplaats, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in de artikelen (213), 214, 215, 216, 220, 221, 223, 224, 1395, 1420, 1421, 1422, 1426, 1442, 1463 en [1468] van het Burgerlijk Wetboek;)

3° [[Een rechter van het arrondissement] van de verblijfplaats of, bij gebreke daaraan, van de woonplaats van de te beschermen persoon, wanneer het een verzoek betreft bedoeld in de artikelen 490/1 [tot 490/2] of 492/1, van het Burgerlijk Wetboek. De vrederechter die een beschermingsmaatregel heeft bevolen, blijft bevoegd voor de verdere toepassing van de bepalingen van boek I, titel XI, hoofdstuk II/1, afdelingen 3 en 4, van het Burgerlijk Wetboek, tenzij hij bij een met redenen omklede beslissing, ambtshalve of op verzoek van de beschermde persoon, diens vertrouwenspersoon of bewindvoerder, van elke belanghebbende, of van de procureur des Konings, beslist heeft de zaak uit handen te geven ten voordele van de vrederechter van het kanton van de nieuwe hoofdverblijfplaats, indien de beschermde persoon het kanton verlaat om zijn hoofdverblijfplaats duurzaam in een ander gerechtelijk kanton te vestigen. In dit geval wordt laatstgenoemde vrederechter

<p>bevoegd;]</p> <p>4° de rechter van de woonplaats van de notaris, wanneer het gaat om een vordering tot begroting van notariskosten;</p> <p>5° de rechter van de maatschappelijke zetel van de mutualiteitsvereniging of van de vereniging zonder winstoogmerk waarvan de ontbinding wordt geëist;</p> <p>6° de rechter van de zetel van de instelling van openbaar nut, wanneer het gaat om een vordering tot afzetting van beheerders;</p> <p>7° de rechter van de woonplaats van de opposant, inzake het onopzettelijk verlies van het bezit van effecten aan toonder, of, wanneer de opposant geen woonplaats heeft in België, de rechter van de maatschappelijke zetel van de schuldplichtige instelling;</p> <p>8° (de rechter van de woonplaats van de consument, wanneer het gaat om een vordering betreffende een kredietovereenkomst geregeld bij de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet (met inbegrip van de verzoeken tot het toestaan van betalingsfaciliteiten en de verzoeken inzake</p>	<p>bevoegd;]</p> <p>3° /1 de rechter van het arrondissement van de verblijfplaats of, bij gebreke daarvan, van de woonplaats van de te beschermen persoon, wanneer de vordering betrekking heeft op de erkenning of de uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel bedoeld in artikel 3, a) tot d), f) en g), van het Verdrag van `s-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, genomen in een Staat die partij is bij het Verdrag, of van een buitenlandse beschermingsmaatregel die vergelijkbaar is met die opgesomd in dat artikel, genomen in een derde Staat ten aanzien van een meerderjarige. Bij gebreke van een verblijfplaats of woonplaats in België is de rechter van het arrondissement Brussel bevoegd;</p> <p>4° de rechter van de woonplaats van de notaris, wanneer het gaat om een vordering tot begroting van notariskosten;</p> <p>5° de rechter van de maatschappelijke zetel van de mutualiteitsvereniging of van de vereniging zonder winstoogmerk waarvan de ontbinding wordt geëist;</p> <p>6° de rechter van de zetel van de instelling van openbaar nut, wanneer het gaat om een vordering tot afzetting van beheerders;</p> <p>7° de rechter van de woonplaats van de opposant, inzake het onopzettelijk verlies van het bezit van effecten aan toonder, of, wanneer de opposant geen woonplaats heeft in België, de rechter van de maatschappelijke zetel van de schuldplichtige instelling;</p> <p>8° (de rechter van de woonplaats van de consument, wanneer het gaat om een vordering betreffende een kredietovereenkomst geregeld bij de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet (met inbegrip van de verzoeken tot het toestaan van betalingsfaciliteiten en de verzoeken inzake</p>
--	--

<p>borgtocht bij kredietovereenkomsten.)</p> <p>9° (de rechter van de plaats waar het kind zijn hoofdverblijf heeft, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in [artikel 11, § 2,] van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, of van de plaats waar degene die de verklaring aflegt zijn hoofdverblijf heeft, [wanneer het gaat om een verklaring als bedoeld in artikel 12bis of om verklaringen of verzoeken op grond van de artikelen 24, 26 en 28 van hetzelfde Wetboek] (of van de hoofdverblijfplaats van degene die op grond van artikel 5 van hetzelfde Wetboek zich een akte van bekendheid laat verschaffen ter vervanging van een akte van geboorte).)</p> <p>10° de rechter van de woonplaats van de verzekeringnemer, wanneer het gaat om geschillen over een verzekeringscontract, ongeacht het voorwerp van het contract, onverminderd de bepalingen tot regeling van de zeeverzekering en die welke betrekking hebben op de schadevergoeding wegens arbeidsongevallen;</p> <p>11° de rechter in wiens rechtsgebied de thuishaven ligt van het schip of vaartuig, wanneer het gaat om vorderingen betreffende de schadevergoeding wegens arbeidsongevallen van zeelieden of rechthebbenden;</p> <p>12° de rechter van de woonplaats van de koper, wanneer het gaat om geschillen betreffende verkoop van zaden, meststoffen en veevoeder, indien de koper geen daad van koophandel heeft gesteld;</p> <p>13° de rechter van de maatschappelijke zetel of van de hoofdplaats van vestiging van de vennootschap, wanneer het gaat om geschillen (bedoeld in artikel 574, 1°) en, zelfs na de ontbinding van de vennootschap, wanneer het gaat om de verdeling van de daaruit ontstane verbintenissen voor zover de rechtsvordering wordt ingesteld binnen twee jaar na de verdeling;</p>	<p>borgtocht bij kredietovereenkomsten.)</p> <p>9° (de rechter van de plaats waar het kind zijn hoofdverblijf heeft, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in [artikel 11, § 2,] van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, of van de plaats waar degene die de verklaring aflegt zijn hoofdverblijf heeft, [wanneer het gaat om een verklaring als bedoeld in artikel 12bis of om verklaringen of verzoeken op grond van de artikelen 24, 26 en 28 van hetzelfde Wetboek] (of van de hoofdverblijfplaats van degene die op grond van artikel 5 van hetzelfde Wetboek zich een akte van bekendheid laat verschaffen ter vervanging van een akte van geboorte).)</p> <p>10° de rechter van de woonplaats van de verzekeringnemer, wanneer het gaat om geschillen over een verzekeringscontract, ongeacht het voorwerp van het contract, onverminderd de bepalingen tot regeling van de zeeverzekering en die welke betrekking hebben op de schadevergoeding wegens arbeidsongevallen;</p> <p>11° de rechter in wiens rechtsgebied de thuishaven ligt van het schip of vaartuig, wanneer het gaat om vorderingen betreffende de schadevergoeding wegens arbeidsongevallen van zeelieden of rechthebbenden;</p> <p>12° de rechter van de woonplaats van de koper, wanneer het gaat om geschillen betreffende verkoop van zaden, meststoffen en veevoeder, indien de koper geen daad van koophandel heeft gesteld;</p> <p>13° de rechter van de maatschappelijke zetel of van de hoofdplaats van vestiging van de vennootschap, wanneer het gaat om geschillen (bedoeld in artikel 574, 1°) en, zelfs na de ontbinding van de vennootschap, wanneer het gaat om de verdeling van de daaruit ontstane verbintenissen voor zover de rechtsvordering wordt ingesteld binnen twee jaar na de verdeling;</p>
--	--

<p>14° de rechter van de woonplaats van de verzekeringsplichtige, de verzekerde [, begunstigde, zoals gedefinieerd in artikel 3, § 3, 1°, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid] of van de rechthebbende, wanneer het gaat om betwistingen bedoeld (in de (((artikelen 580, 2°, 3°, 6°, 7°, 8°), 9°), 10° (11° en 12°)), 581, 582, 1° en 2°, en voor de betwistingen betreffende de toepassing op de zelfstandigen van de administratieve sancties bedoeld in artikel 583) en de rechter van de woonplaats van de uitkeringsgerechtigde, wanneer het gaat om betwistingen bedoeld in artikel 579.</p> <p>Indien de verzekeringsplichtige, de verzekerde [, begunstigde, zoals gedefinieerd in artikel 3, § 3, 1°, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid] of de rechthebbende in België geen woonplaats heeft of er geen meer heeft, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door zijn laatste verblijfplaats of zijn laatste woonplaats in België. (Indien de verzekeringsplichtige of de verzekerde in België geen verblijfplaats of geen woonplaats heeft gehad, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door de plaats van zijn laatste tewerkstelling in België)</p> <p>(Ten aanzien van de lasthebbers van vennootschappen, Europese economische samenwerkingsverbanden of economische samenwerkingsverbanden die uitsluitend of hoofdzakelijk in het buitenland verblijven, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door de plaats waar de vennootschap of het samenwerkingsverband in België zijn hoofdvestiging heeft;)</p> <p>15° (de rechter van de plaats van de bedrijfszetel van de huurder als de bedrijfszetel zich in België bevindt, de rechter van de plaats waar het gepachte goed gelegen is als de bedrijfszetel zich in het buitenland</p>	<p>14° de rechter van de woonplaats van de verzekeringsplichtige, de verzekerde [, begunstigde, zoals gedefinieerd in artikel 3, § 3, 1°, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid] of van de rechthebbende, wanneer het gaat om betwistingen bedoeld (in de (((artikelen 580, 2°, 3°, 6°, 7°, 8°), 9°), 10° (11° en 12°)), 581, 582, 1° en 2°, en voor de betwistingen betreffende de toepassing op de zelfstandigen van de administratieve sancties bedoeld in artikel 583) en de rechter van de woonplaats van de uitkeringsgerechtigde, wanneer het gaat om betwistingen bedoeld in artikel 579.</p> <p>Indien de verzekeringsplichtige, de verzekerde [, begunstigde, zoals gedefinieerd in artikel 3, § 3, 1°, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid] of de rechthebbende in België geen woonplaats heeft of er geen meer heeft, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door zijn laatste verblijfplaats of zijn laatste woonplaats in België. (Indien de verzekeringsplichtige of de verzekerde in België geen verblijfplaats of geen woonplaats heeft gehad, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door de plaats van zijn laatste tewerkstelling in België)</p> <p>(Ten aanzien van de lasthebbers van vennootschappen, Europese economische samenwerkingsverbanden of economische samenwerkingsverbanden die uitsluitend of hoofdzakelijk in het buitenland verblijven, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald door de plaats waar de vennootschap of het samenwerkingsverband in België zijn hoofdvestiging heeft;)</p> <p>15° (de rechter van de plaats van de bedrijfszetel van de huurder als de bedrijfszetel zich in België bevindt, de rechter van de plaats waar het gepachte goed gelegen is als de bedrijfszetel zich in het buitenland</p>
--	--

<p>bevindt, wanneer het gaat om betwistingen inzake pacht;)</p> <p>(16° de rechter van de zetel of de hoofdvestiging van het samenwerkingsverband, als het gaat om betwistingen tussen leden van een Europees economisch samenwerkingsverband of van een economisch samenwerkingsverband, tussen zaakvoerders, tussen zaakvoerder(s) en leden, tussen vereffenaars, tussen vereffenaars en leden, of tussen leden, zaakvoerder(s) en vereffenaars, alsook van elke vordering tot ontbinding van een samenwerkingsverband.)</p> <p>(17° de rechter van de woonplaats van de schuldenaar, op het ogenblik waarop de vordering wordt ingediend, wanneer het een vordering betreft bedoeld in artikel 1675/2.)</p> <p>((18°) [onverminderd artikel 629bis] de rechter van de laatste gemeenschappelijke verblijfplaats van de wettelijk samenwonenden, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in artikel 1479 van het Burgerlijk Wetboek.)</p> <p>(19° de rechter van de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde wanneer het gaat om een aanvraag tot tegemoetkoming bedoeld in de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën.)</p> <p>(19° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de adoptant, van de adoptanten of van een van hen, in geval van een verzoek houdende vaststelling van de geschiktheid om te adopteren;</p> <p>20° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van het kind, in geval van een verzoek tot vaststelling van de adopteerbaarheid;</p> <p>21° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de adoptant, van de adoptanten of van een van hen, in geval van een verzoek tot adoptie; bij gebreke daarvan, de rechter van de woonplaats of van de</p>	<p>bevindt, wanneer het gaat om betwistingen inzake pacht;)</p> <p>(16° de rechter van de zetel of de hoofdvestiging van het samenwerkingsverband, als het gaat om betwistingen tussen leden van een Europees economisch samenwerkingsverband of van een economisch samenwerkingsverband, tussen zaakvoerders, tussen zaakvoerder(s) en leden, tussen vereffenaars, tussen vereffenaars en leden, of tussen leden, zaakvoerder(s) en vereffenaars, alsook van elke vordering tot ontbinding van een samenwerkingsverband.)</p> <p>(17° de rechter van de woonplaats van de schuldenaar, op het ogenblik waarop de vordering wordt ingediend, wanneer het een vordering betreft bedoeld in artikel 1675/2.)</p> <p>((18°) [onverminderd artikel 629bis] de rechter van de laatste gemeenschappelijke verblijfplaats van de wettelijk samenwonenden, wanneer het gaat om een vordering als bedoeld in artikel 1479 van het Burgerlijk Wetboek.)</p> <p>(19° de rechter van de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde wanneer het gaat om een aanvraag tot tegemoetkoming bedoeld in de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën.)</p> <p>(19° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de adoptant, van de adoptanten of van een van hen, in geval van een verzoek houdende vaststelling van de geschiktheid om te adopteren;</p> <p>20° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van het kind, in geval van een verzoek tot vaststelling van de adopteerbaarheid;</p> <p>21° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de adoptant, van de adoptanten of van een van hen, in geval van een verzoek tot adoptie; bij gebreke daarvan, de rechter van de woonplaats of van de</p>
---	---

<p>gewone verblijfplaats van de geadopteerde; bij gebreke daarvan, de rechter van de plaats waar de adoptant of de adoptanten keuze van woonplaats doen;</p> <p>22° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de verweerder of van een van de verweerders in geval van een verzoek tot herroeping van een gewone adoptie of tot herziening van een adoptie; bij gebreke daarvan, de rechter te Brussel;)</p> <p>23° [de rechter van de laatste woonplaats in België van de verdwenen, afwezige of vermoedelijk afwezige persoon, dan wel, indien deze nooit een woonplaats in België heeft gehad en naar gelang van het geval, de vrederechter van het eerste kanton van Brussel of de rechter van het arrondissement Brussel.]</p> <p>(24° de rechter van de plaats waar de in artikel 62bis van het Burgerlijk Wetboek bedoelde persoon aangifte heeft gedaan teneinde een akte [van aanpassing van de registratie van het geslacht] te laten opmaken.)</p> <p>[25° de rechter van de woonplaats van de verweerder wanneer een leverancier van elektriciteit, gas, warmte of water of een persoon die een openbaar elektronisch communicatienetwerk, een omroeptransmissie- of omroepdienst aanbiedt een vordering tot betaling van een geldsom instelt tegen een natuurlijke persoon die geen onderneming is als bedoeld in artikel 573, eerste lid, 1°, omdat deze in gebreke blijft een levering van een nutsvoorziening door de hiervoor vermelde leverancier of persoon te betalen.]</p> <p>[In de gevallen bedoeld in het eerste lid, 9°, zijn alleen de familierechtbanken te Brussel bevoegd wanneer de belanghebbende zijn hoofdverblijf niet of niet meer in België heeft.]</p>	<p>gewone verblijfplaats van de geadopteerde; bij gebreke daarvan, de rechter van de plaats waar de adoptant of de adoptanten keuze van woonplaats doen;</p> <p>22° de rechter van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de verweerder of van een van de verweerders in geval van een verzoek tot herroeping van een gewone adoptie of tot herziening van een adoptie; bij gebreke daarvan, de rechter te Brussel;)</p> <p>23° [de rechter van de laatste woonplaats in België van de verdwenen, afwezige of vermoedelijk afwezige persoon, dan wel, indien deze nooit een woonplaats in België heeft gehad en naar gelang van het geval, de vrederechter van het eerste kanton van Brussel of de rechter van het arrondissement Brussel.]</p> <p>(24° de rechter van de plaats waar de in artikel 62bis van het Burgerlijk Wetboek bedoelde persoon aangifte heeft gedaan teneinde een akte [van aanpassing van de registratie van het geslacht] te laten opmaken.)</p> <p>[25° de rechter van de woonplaats van de verweerder wanneer een leverancier van elektriciteit, gas, warmte of water of een persoon die een openbaar elektronisch communicatienetwerk, een omroeptransmissie- of omroepdienst aanbiedt een vordering tot betaling van een geldsom instelt tegen een natuurlijke persoon die geen onderneming is als bedoeld in artikel 573, eerste lid, 1°, omdat deze in gebreke blijft een levering van een nutsvoorziening door de hiervoor vermelde leverancier of persoon te betalen.]</p> <p>[In de gevallen bedoeld in het eerste lid, 9°, zijn alleen de familierechtbanken te Brussel bevoegd wanneer de belanghebbende zijn hoofdverblijf niet of niet meer in België heeft.]</p>
--	--

Art. 8 wet 10 maart 2019

Artikel 1250 Gerechtelijk Wetboek

Elke beslissing waarbij een beschermingsmaatregel wordt bevolen, beëindigd of gewijzigd, wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad door toedoen van de griffier.

De bekendmaking geschiedt binnen vijftien dagen na de beslissing die de beschermingsmaatregel beveelt, beëindigt of wijzigd; de ambtenaren aan wie het verzuim of de vertraging te wijten is worden aansprakelijk gesteld ten aanzien van de betrokkenen, indien vaststaat dat het verzuim of de vertraging te wijten is aan een collusie.

Artikel 1250 Gerechtelijk Wetboek

Elke beslissing waarbij een beschermingsmaatregel wordt bevolen, beëindigd of gewijzigd, wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad door toedoen van de griffier. **Hetzelfde geldt voor de erkende of uitvoerbaarverklaarde buitenlandse beschermingsmaatregel die een beschermingsmaatregel beveelt, wijzigd of beëindigt, bedoeld in artikel 3, a) tot d), f) en g) van het Verdrag van `s-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, genomen in een Staat die partij is bij het Verdrag, of voor een beschermingsmaatregel die vergelijkbaar is met die opgesomd in dat artikel, genomen in een derde Staat ten aanzien van een meerderjarige, erkend door de vrederechter.**

De bekendmaking geschiedt binnen vijftien dagen na de beslissing die de beschermingsmaatregel beveelt, beëindigt of wijzigd; **of die een buitenlandse beschermingsmaatregel bedoeld in het eerste lid erkent of uitvoerbaar verklaart;** de ambtenaren aan wie het verzuim of de vertraging te wijten is worden aansprakelijk gesteld ten aanzien van de betrokkenen, indien vaststaat dat het verzuim of de vertraging te wijten is aan een collusie.

Art. 9 wet 10 maart 2019	
/	Afdeling 2/1. Erkenning en uitvoerbaarverklaring van buitenlandse beschermingsmaatregelen met betrekking tot een meerderjarige en overleg voorafgaand aan de plaatsing van die meerderjarige in België in een instelling of op een plaats waar bescherming kan worden geboden

Art. 10 wet 10 maart 2019	
/	Onderafdeling 1. Erkenning en uitvoerbaarverklaring van de buitenlandse beschermingsmaatregelen met betrekking tot een meerderjarige

Art. 11 wet 10 maart 2019	
/	<p style="text-align: center;">Artikel 1252/1 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>Onder voorbehoud van de toepassing van de artikelen 1252/2 tot 1252/6, worden bij de vrederechter ingediend, volgens de procedure bedoeld in de artikelen 1026 tot 1034:</p> <p>1° de verzoeken gegrond op de artikelen 23 en 25 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen; of</p> <p>2° de verzoeken tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van de maatregelen die vergelijkbaar zijn met die opgesomd in</p>

	artikel 3 van dat Verdrag genomen in een derde Staat.
--	---

Art. 12 wet 10 maart 2019	
/	<p style="text-align: center;">Artikel 1252/2 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>Het verzoekschrift wordt neergelegd via het centraal register van de bescherming van personen bedoeld in artikel 1253/2.</p> <p>De stukken gevoegd in bijlage bij de verzoekschriften worden neergelegd ter griffie of neergelegd via het register.</p> <p>De kennisgevingen, mededelingen en elke neerlegging ter griffie gebeuren overeenkomstig de artikelen 1249/4 tot 1249/6. De beslissingen met betrekking tot de erkenning of de uitvoerbaarverklaring van de buitenlandse beschermingsmaatregelen bedoeld in artikel 1252/1 worden evenwel ter kennis gebracht bij gerechtsbrief.</p>

Art. 13 wet 10 maart 2019	
/	<p style="text-align: center;">Artikel 1252/3 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>De partijen worden door de griffier opgeroepen om binnen acht dagen na de inschrijving van het verzoekschrift op de algemene rol, te verschijnen op de zitting die de rechter bepaalt.</p> <p>In spoedeisende gevallen kan de rechter evenwel bij een beschikking toestaan om binnen een termijn van drie dagen ter</p>

	terechtzing te dagvaarden.
--	----------------------------

Art. 14 wet 10 maart 2019	
/	<p style="text-align: center;">Artikel 1252/4 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>De rechter doet op korte termijn uitspraak na, in voorkomend geval, onderzoek van de inachtneming van de voorwaarden bedoeld in artikel 22, tweede lid, van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen.</p>

Art. 15 wet 10 maart 2019	
/	<p style="text-align: center;">Artikel 1252/5 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>Op verzoek van de betrokken persoon, van elke belanghebbende, van de procureur des Konings, of ambtshalve, kan de vrederechter een rechterlijke beschermingsmaatregel bedoeld in artikel 492/1 van het Burgerlijk Wetboek nemen ingeval van een erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beslissing bedoeld in artikel 1252/1.</p>

Art. 16 wet 10 maart 2019	
/	<p style="text-align: center;">Artikel 1252/6 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>De beslissing is uitvoerbaar bij voorraad, zulks niettegenstaande hoger beroep en zonder zekerheidsstelling, indien de rechter</p>

	deze niet heeft bevolen.
--	--------------------------

Art. 17 wet 10 maart 2019	
/	Onderafdeling 2. Overleg voorafgaand aan de plaatsing in België van een volwassene in een instelling of op een plaats waar bescherming kan worden geboden en diens plaatsing naar aanleiding van dat voorafgaande overleg

Art. 18 wet 10 maart 2019	
/	<p style="text-align: center;">Artikel 1252/7 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>§ 1. Wanneer een buitenlandse autoriteit een voorstel van plaatsing van een volwassene overmaakt krachtens artikel 33 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, bevestigt de in artikel 1252/9 bedoelde Centrale Autoriteit hiervan de ontvangst.</p> <p>Deze laatste zendt het voorstel van plaatsing in België, het rapport over de betrokkene en de redenen voor de opneming, aan de procureur des Konings van het arrondissement waar de volwassene zijn gewone verblijfplaats of zijn woonplaats zal hebben.</p> <p>De procureur des Konings bevestigt binnen de maand dat het door de buitenlandse Centrale Autoriteit bezorgde dossier volledig is.</p> <p>Indien het dossier niet volledig is, vraagt de</p>

	<p>procureur des Konings, met de medewerking van de Centrale Autoriteit, dat de buitenlandse Centrale Autoriteit het dossier vervolledigt. Zodra het dossier volledig is, bevestigt de procureur des Konings dit aan de Centrale Autoriteit.</p> <p>§ 2. De procureur des Konings brengt een omstandig en een met redenen omkleed advies uit binnen een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de kennisgeving dat het dossier volledig is aan de buitenlandse Centrale Autoriteit, die eenmaal verlengd kan worden met een termijn van twee maanden. Hij kan zich hierbij verzetten tegen het voorstel van plaatsing. Dit advies houdt in het bijzonder rekening met de belangen van de te plaatsen persoon.</p>
--	--

<p>Art. 19 wet 10 maart 2019</p>	
<p>/</p>	<p style="text-align: center;">Artikel 1252/8 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>In geval van erkenning van de buitenlandse beslissing overeenkomstig de artikelen 1252/1 tot 1252/6 geeft de griffier bij gerechtsbrief kennis van de beslissing tot erkenning en de buitenlandse beslissing over de plaatsing bedoeld in artikel 33 van het Verdrag van `s-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, aan de directeur van de instelling waartoe de psychiatrische dienst behoort of aan de persoon die de volwassene ten laste neemt, aangewezen door de buitenlandse beslissing. Hij brengt de procureur des Konings onverwijld ervan op de hoogte.</p> <p>Onmiddellijk na de kennisgeving treft de</p>

	<p>directeur van de instelling of de persoon die de volwassene ten laste neemt alle nodige maatregelen voor de organisatie van de plaatsing van de betrokken persoon. De procureur des Konings vergewist zich van de tenuitvoerlegging van die maatregelen. Hij zorgt in het bijzonder ervoor dat de directeur van de instelling of de persoon die de volwassene ten laste neemt, hem onder zijn bewaring heeft, zijn vervoer of zijn overbrenging uitvoert en in voorkomend geval tot zijn opname overgaat.</p>
--	--

<p>Art. 20 wet 10 maart 2019</p>	
<p>/</p>	<p>Onderafdeling 3. Centrale Autoriteit</p>

<p>Art. 21 wet 10 maart 2019</p>	
<p>/</p>	<p style="text-align: center;">Artikel 1252/9 Gerechtelijk Wetboek</p> <p>§ 1. Voor de toepassing van de bepalingen van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen is de Centrale Autoriteit de Federale Overheidsdienst Justitie.</p> <p>§ 2. In het kader van de verzoeken bedoeld in de artikelen 29, 30, 32, 34 en 35 van dat Verdrag kan de Centrale Autoriteit het advies vragen van een autoriteit of van een instelling die zij nuttig acht te raadplegen en/of alle inlichtingen of documenten verzamelen die nodig zijn voor de behandeling ervan</p>

Art. 22 wet 10 maart 2019

/

Artikel 1252/10 Gerechtelijk Wetboek

Enkel de Centrale Autoriteit is gemachtigd om de verzending van de stukken en vragen aan de bevoegde overheden van de verzoekende Staat of de bevoegde Belgische autoriteiten te waarborgen.

Art. 23 wet 10 maart 2019

Artikel 1253 Gerechtelijk Wetboek

Per beschermde persoon wordt op de griffie van het vredegerecht een administratief dossier gehouden, dat onder meer het volgende bevat:

1° een eensluidend verklaard afschrift van de beslissing tot toevoeging van een bewindvoerder aan de beschermde persoon [, en, in voorkomend geval, van het verzoekschrift dat eraan ten grondslag ligt];

2° het verslag dat het te beheren vermogen en de inkomstenbronnen van de beschermde persoon beschrijft;

3° de verslagen die jaarlijks en binnen dertig dagen na de beëindiging van de opdracht van de bewindvoerder worden neergelegd;

4° een afschrift van alle eindbeschikkingen die in het kader van het bewind werden uitgesproken, alsook in het kader van de eventuele beroepsprocedures;

5° alle andere documenten, zoals de

Artikel 1253 Gerechtelijk Wetboek

Per beschermde persoon wordt op de griffie van het vredegerecht een administratief dossier gehouden, dat onder meer het volgende bevat:

1° een eensluidend verklaard afschrift van de beslissing tot toevoeging van een bewindvoerder aan de beschermde persoon [, en, in voorkomend geval, van het verzoekschrift dat eraan ten grondslag ligt];

2° het verslag dat het te beheren vermogen en de inkomstenbronnen van de beschermde persoon beschrijft;

3° de verslagen die jaarlijks en binnen dertig dagen na de beëindiging van de opdracht van de bewindvoerder worden neergelegd;

4° een afschrift van alle eindbeschikkingen die in het kader van het bewind werden uitgesproken, alsook in het kader van de eventuele beroepsprocedures;

5° alle andere documenten, zoals de

gevoerde briefwisseling en andere stukken die de griffie ontvangt, voor zover ze overeenkomstig artikel 721 niet dienen gerangschikt te worden in het overeenstemmend dossier van de rechtspleging;

6° een eensluidend verklaard afschrift van het proces-verbaal waarin de bewindvoerder zijn voorkeur uitdrukt over de aanwijzing van een bewindvoerder zo hij zelf niet meer in staat zou zijn die functie langer uit te oefenen;

7° [het proces-verbaal van verhoor van de beschermde of de te beschermen persoon bedoeld in artikel 1245, § 2;]

[8° een afschrift van de in artikel 1241, § 1, bedoelde omstandige geneeskundige verklaringen en de in artikel 1246, § 2, eerste lid, bedoelde adviezen over de gezondheidstoestand van de betrokken persoon.]

Bij het administratief dossier wordt een inventaris van de stukken gevoegd, die door de griffier wordt bijgehouden en waarop de datum van de neerlegging, het volgnummer van de inschrijving en de aard van die stukken worden vermeld.

gevoerde briefwisseling en andere stukken die de griffie ontvangt, voor zover ze overeenkomstig artikel 721 niet dienen gerangschikt te worden in het overeenstemmend dossier van de rechtspleging;

6° een eensluidend verklaard afschrift van het proces-verbaal waarin de bewindvoerder zijn voorkeur uitdrukt over de aanwijzing van een bewindvoerder zo hij zelf niet meer in staat zou zijn die functie langer uit te oefenen;

7° [het proces-verbaal van verhoor van de beschermde of de te beschermen persoon bedoeld in artikel 1245, § 2;]

[8° een afschrift van de in artikel 1241, § 1, bedoelde omstandige geneeskundige verklaringen en de in artikel 1246, § 2, eerste lid, bedoelde adviezen over de gezondheidstoestand van de betrokken persoon.]

9° een eensluidend verklaard afschrift van de beslissing tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel bedoeld in artikel 3 van het Verdrag van `s-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, genomen in een Staat die partij is bij het Verdrag, of tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beschermingsmaatregel die vergelijkbaar is met die opgesomd in dat artikel, genomen in een derde Staat, ten aanzien van een meerderjarige.

Bij het administratief dossier wordt een inventaris van de stukken gevoegd, die door de griffier wordt bijgehouden en waarop de datum van de neerlegging, het volgnummer van de inschrijving en de aard van die stukken worden vermeld.

<p>Na de beëindiging van het bewind wordt het administratief dossier gedurende vijf jaar bewaard [in het register] om nadien te worden vernietigd.</p> <p>Indien het bewindsforum verandert [, deelt de griffier het administratief dossier mee aan de nieuw bevoegde vrederechter overeenkomstig artikel 628, 3°].</p> <p>Indien nodig maakt de griffier de eensluidend verklaarde afschriften van de stukken die in verschillende dossiers moeten worden neergelegd.]</p>	<p>Na de beëindiging van het bewind wordt het administratief dossier gedurende vijf jaar bewaard [in het register] om nadien te worden vernietigd.</p> <p>Indien het bewindsforum verandert [, deelt de griffier het administratief dossier mee aan de nieuw bevoegde vrederechter overeenkomstig artikel 628, 3°].</p> <p>Indien nodig maakt de griffier de eensluidend verklaarde afschriften van de stukken die in verschillende dossiers moeten worden neergelegd.]</p>
---	---

<p>Art. 24 wet 10 maart 2019</p>	
<p style="text-align: center;">Artikel 23 WIPR</p> <p>§ 1. De rechtbank van eerste aanleg is bevoegd, behalve in de gevallen bedoeld in artikel 121, om kennis te nemen van vorderingen tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse rechterlijke beslissing.</p> <p>[De familierechtbank is bevoegd om kennis te nemen van vorderingen tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse rechterlijke beslissing wanneer zij een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 572bis van het Gerechtelijk Wetboek betreffen.]</p>	<p style="text-align: center;">Artikel 23 WIPR</p> <p>§ 1. De rechtbank van eerste aanleg is bevoegd, behalve in de gevallen bedoeld in artikel 121, om kennis te nemen van vorderingen tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse rechterlijke beslissing.</p> <p>[De familierechtbank is bevoegd om kennis te nemen van vorderingen tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse rechterlijke beslissing wanneer zij een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 572bis van het Gerechtelijk Wetboek betreffen.]</p> <p>De vrederechter is bevoegd om kennis te nemen van vorderingen tot erkenning of uitvoerbaarverklaring van een buitenlandse beslissing in het geval bedoeld in artikel 594, 23°, van het Gerechtelijk Wetboek. De vordering wordt ingesteld en behandeld overeenkomstig de artikelen 1252/1 tot</p>

<p>§ 2. Behalve voor het geval bedoeld in artikel 31, is de territoriaal bevoegde rechtbank die van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de verweerder; bij gebreke van woon- of verblijfplaats in België, is dit de rechtbank van de plaats van de uitvoering.</p> <p>Wanneer de vordering tot erkenning niet kan worden ingeleid voor de rechtbank bedoeld in het eerste lid, mag de verzoeker de zaak brengen voor de rechtbank van zijn woonplaats of zijn gewone verblijfplaats; bij gebreke van woonplaats of verblijfplaats in België mag hij de zaak brengen voor de rechtbank van het arrondissement Brussel.</p> <p>§ 3. De vordering wordt ingesteld en behandeld volgens de procedure bedoeld in de artikelen 1025 tot 1034 van het Gerechtelijk Wetboek. De verzoeker moet woonplaats kiezen in het rechtsgebied van de rechtbank. De rechter moet op korte termijn uitspraak doen.</p> <p>§ 4. De buitenlandse rechterlijke beslissing waartegen een gewoon rechtsmiddel is aangewend of die daarvoor vatbaar is, kan voorlopig ten uitvoer worden gelegd. De rechter kan de tenuitvoerlegging afhankelijk maken van een zekerheidstelling.</p> <p>§ 5. In afwijking van artikel 1029 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen, tijdens de termijn waarbinnen beroep kan worden ingesteld tegen beslissingen die tenuitvoerlegging toestaan en tot over dat beroep uitspraak is gedaan, alleen bewarende maatregelen worden genomen op de goederen van de partij tegen wie tenuitvoerlegging wordt gevorderd. De beslissing die tenuitvoerlegging toestaat, houdt de toelating</p>	<p>1252/6 van het Gerechtelijk Wetboek.</p> <p>§ 2. Behalve voor het geval bedoeld in artikel 31, is de territoriaal bevoegde rechtbank die van de woonplaats of van de gewone verblijfplaats van de verweerder; bij gebreke van woon- of verblijfplaats in België, is dit de rechtbank van de plaats van de uitvoering.</p> <p>Wanneer de vordering tot erkenning niet kan worden ingeleid voor de rechtbank bedoeld in het eerste lid, mag de verzoeker de zaak brengen voor de rechtbank van zijn woonplaats of zijn gewone verblijfplaats; bij gebreke van woonplaats of verblijfplaats in België mag hij de zaak brengen voor de rechtbank van het arrondissement Brussel.</p> <p>§ 3. De vordering wordt ingesteld en behandeld volgens de procedure bedoeld in de artikelen 1025 tot 1034 van het Gerechtelijk Wetboek. De verzoeker moet woonplaats kiezen in het rechtsgebied van de rechtbank. De rechter moet op korte termijn uitspraak doen.</p> <p>§ 4. De buitenlandse rechterlijke beslissing waartegen een gewoon rechtsmiddel is aangewend of die daarvoor vatbaar is, kan voorlopig ten uitvoer worden gelegd. De rechter kan de tenuitvoerlegging afhankelijk maken van een zekerheidstelling.</p> <p>§ 5. In afwijking van artikel 1029 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen, tijdens de termijn waarbinnen beroep kan worden ingesteld tegen beslissingen die tenuitvoerlegging toestaan en tot over dat beroep uitspraak is gedaan, alleen bewarende maatregelen worden genomen op de goederen van de partij tegen wie tenuitvoerlegging wordt gevorderd. De beslissing die tenuitvoerlegging toestaat, houdt de toelating</p>
--	---

in om die maatregelen te nemen.

in om die maatregelen te nemen.

Art. 25 wet 10 maart 2019

Artikel 33 WIPR

Internationale bevoegdheid inzake ouderlijk gezag, voogdij en bescherming van onbekwamen

De Belgische rechters zijn bevoegd om kennis te nemen van de vorderingen betreffende het ouderlijk gezag of de voogdij, de vaststelling van de onbekwaamheid van een volwassene of de bescherming van een onbekwame persoon, in de gevallen voorzien in de algemene bepalingen van deze wet en in artikel 32.

De Belgische rechters zijn bevoegd om kennis te nemen van de vorderingen betreffende het beheer van de goederen van een onbekwame persoon, naast de gevallen voorzien in de algemene bepalingen van deze wet en in artikel 32, indien de vordering goederen betreft die in België gelegen zijn.

De Belgische rechters zijn eveneens bevoegd om kennis te nemen van de vorderingen betreffende de uitoefening van het ouderlijk gezag en van het recht op persoonlijk contact van ouders met hun kinderen die minder dan volle achttien jaar oud zijn, wanneer een vordering tot nietigverklaring van het huwelijk, tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed bij hen aanhangig wordt gemaakt.

In dringende gevallen zijn de Belgische rechters eveneens bevoegd om, ten aanzien van een persoon die zich in België bevindt, alle maatregelen te nemen die de situatie vereist.

Artikel 33 WIPR

~~*Internationale bevoegdheid inzake ouderlijk gezag, voogdij en bescherming van onbekwamen*~~

~~De Belgische rechters zijn bevoegd om kennis te nemen van de vorderingen betreffende het ouderlijk gezag of de voogdij, de vaststelling van de onbekwaamheid van een volwassene of de bescherming van een onbekwame persoon, in de gevallen voorzien in de algemene bepalingen van deze wet en in artikel 32.~~

~~De Belgische rechters zijn bevoegd om kennis te nemen van de vorderingen betreffende het beheer van de goederen van een onbekwame persoon, naast de gevallen voorzien in de algemene bepalingen van deze wet en in artikel 32, indien de vordering goederen betreft die in België gelegen zijn.~~

~~De Belgische rechters zijn eveneens bevoegd om kennis te nemen van de vorderingen betreffende de uitoefening van het ouderlijk gezag en van het recht op persoonlijk contact van ouders met hun kinderen die minder dan volle achttien jaar oud zijn, wanneer een vordering tot nietigverklaring van het huwelijk, tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed bij hen aanhangig wordt gemaakt.~~

~~In dringende gevallen zijn de Belgische rechters eveneens bevoegd om, ten aanzien van een persoon die zich in België bevindt, alle maatregelen te nemen die de situatie vereist.~~

Internationale bevoegdheid inzake ouderlijk gezag, de voogdij en de bescherming van de persoon of van zijn goederen.

§ 1. De bevoegdheid van Belgische rechters om kennis te nemen van een vordering betreffende het ouderlijk gezag, de voogdij of de bescherming van de persoon of van zijn goederen wordt bepaald:

1° wanneer de persoon minder dan volle achttien jaar oud is:

a) door hoofdstuk II van Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000;

b) indien hoofdstuk II van de genoemde verordening niet van toepassing is, door hoofdstuk II van het Verdrag van 's-Gravenhage van 19 oktober 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen;

2° wanneer de persoon minstens achttien jaar oud is, door hoofdstuk II van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen.

§ 2. In de gevallen die niet beheerst worden door één van de instrumenten bedoeld in paragraaf 1, zijn de Belgische rechters bevoegd om kennis te nemen van een

	<p>vordering betreffende het ouderlijk gezag, de voogdij of de bescherming van de persoon of van zijn goederen, in de gevallen voorzien in de algemene bepalingen van deze wet met uitzondering van de artikelen 5 tot 7, indien rekening houdend met het belang van de persoon:</p> <p>1° de persoon bij de instelling van de vordering Belg is; of</p> <p>2° de vordering het beheer van goederen betreft die in België gelegen zijn; of</p> <p>3° een vordering tot nietigverklaring van het huwelijk, tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed van ouders van een kind dat minder dan volle achttien jaar oud is, bij hen aanhangig wordt gemaakt, wanneer de vordering de uitoefening van het ouderlijk gezag of van het recht op persoonlijk contact betreft.</p>
--	--

<p>Art. 26 wet 10 maart 2019</p>	
<p style="text-align: center;">Artikel 35 WIPR</p> <p><i>Recht toepasselijk inzake ouderlijk gezag, voogdij en bescherming van onbekwamen.</i></p> <p>§ 1. Het ouderlijk gezag en de voogdij, de vaststelling van de onbekwaamheid van een volwassene en de bescherming van een onbekwame persoon of diens goederen worden beheerst door het recht van de Staat op wiens grondgebied die persoon zijn gewone verblijfplaats heeft op het tijdstip van de feiten die aanleiding geven tot de bepaling van het ouderlijk gezag, tot het openvallen van de voogdij of tot de goedkeuring van beschermingsmaatregelen. In geval van</p>	<p style="text-align: center;">Artikel 35 WIPR</p> <p>Recht toepasselijk inzake ouderlijk gezag, voogdij en bescherming van onbekwamen.</p> <p>§ 1. Het ouderlijk gezag en de voogdij, de vaststelling van de onbekwaamheid van een volwassene en de bescherming van een onbekwame persoon of diens goederen worden beheerst door het recht van de Staat op wiens grondgebied die persoon zijn gewone verblijfplaats heeft op het tijdstip van de feiten die aanleiding geven tot de bepaling van het ouderlijk gezag, tot het openvallen van de voogdij of tot de goedkeuring van beschermingsmaatregelen. In geval van</p>

<p>wijziging van de gewone verblijfplaats wordt de vaststelling van het ouderlijk gezag of van de voogdij in hoofde van een persoon die deze verantwoordelijkheid nog niet draagt, beheerst door het recht van de Staat van de nieuwe gewone verblijfplaats.</p> <p>De uitoefening van het ouderlijk gezag of van de voogdij wordt beheerst door het recht van de Staat op wiens grondgebied het kind zijn gewone verblijfplaats heeft op het tijdstip waarop die uitoefening wordt aangevoerd.</p> <p>§ 2. Ingeval het in § 1 aangewezen recht niet de mogelijkheid biedt de bescherming te waarborgen die de persoon of diens goederen vereisen, wordt de bescherming beheerst door het recht van de Staat waarvan de persoon de nationaliteit heeft.</p> <p>Het Belgisch recht is van toepassing indien het materieel of juridisch onmogelijk blijkt om de maatregelen te nemen waarin het toepasselijk buitenlands recht voorziet.</p> <p>[§ 3. Indien de persoon jonger is dan achttien jaar wordt het toepasselijke recht, in afwijking van de bepalingen van de §§ 1 en 2, bepaald door het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, gesloten te 's-Gravenhage op 19 oktober 1996.</p> <p>Zulks geldt ook indien de persoon jonger is dan achttien jaar en de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtscolleges gegrond is op de bepalingen van Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de</p>	<p>wijziging van de gewone verblijfplaats wordt de vaststelling van het ouderlijk gezag of van de voogdij in hoofde van een persoon die deze verantwoordelijkheid nog niet draagt, beheerst door het recht van de Staat van de nieuwe gewone verblijfplaats.</p> <p>—De uitoefening van het ouderlijk gezag of van de voogdij wordt beheerst door het recht van de Staat op wiens grondgebied het kind zijn gewone verblijfplaats heeft op het tijdstip waarop die uitoefening wordt aangevoerd.</p> <p>—§ 2. Ingeval het in § 1 aangewezen recht niet de mogelijkheid biedt de bescherming te waarborgen die de persoon of diens goederen vereisen, wordt de bescherming beheerst door het recht van de Staat waarvan de persoon de nationaliteit heeft.</p> <p>—Het Belgisch recht is van toepassing indien het materieel of juridisch onmogelijk blijkt om de maatregelen te nemen waarin het toepasselijk buitenlands recht voorziet.</p> <p>—[§ 3. Indien de persoon jonger is dan achttien jaar wordt het toepasselijke recht, in afwijking van de bepalingen van de §§ 1 en 2, bepaald door het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, gesloten te 's-Gravenhage op 19 oktober 1996.</p> <p>—Zulks geldt ook indien de persoon jonger is dan achttien jaar en de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtscolleges gegrond is op de bepalingen van Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de</p>
---	--

<p>ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000.]</p>	<p>ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000.]</p> <p><i>Recht toepasselijk inzake ouderlijk gezag, de voogdij en de bescherming van de persoon of van zijn goederen.</i></p> <p>§ 1. Het ouderlijk gezag, de voogdij en de bescherming van een persoon en de goederen van een persoon die jonger is dan achttien jaar worden beheerst door het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, gesloten te 's-Gravenhage op 19 oktober 1996.</p> <p>Zulks geldt ook indien de persoon jonger is dan achttien jaar en de internationale bevoegdheid gegrond is op de bepalingen van Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 december 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000 of op de bepalingen van deze wet.</p> <p>§ 2. De vaststelling van de onbekwaamheid van een persoon die ouder is dan achttien jaar en de bescherming van zijn persoon of zijn goederen worden beheerst door het Verdrag inzake de internationale bescherming van volwassenen, gesloten te 's-Gravenhage op 13 januari 2000. Zulks geldt ook wanneer de bevoegdheid gegrond is op de bepalingen van deze wet.</p>
--	---

Art. 27 wet 10 maart 2019

/

Artikel 3/1 Wet Persoon Geesteszieke 26
juni 1990

De opneming ter observatie en de verpleging in een gezin kunnen ook in het buitenland plaats vinden nadat de rechter de buitenlandse Centrale Autoriteit of de bevoegde buitenlandse autoriteit bedoeld in artikel 33 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, geconsulteerd heeft en haar een rapport over de betrokkene en de redenen voor de voorgestelde opneming heeft verstrekt, vergezeld van een vertaling ervan in de officiële taal of één van de officiële talen van de Staat waar de persoon opgevangen zal worden. Het verzoek en de stukken die de rechter relevant acht worden gericht aan de Centrale Autoriteit bedoeld in artikel 1252/9 van het Gerechtelijk Wetboek. Deze beschermingsmaatregelen kunnen niet gelast worden indien de buitenlandse Centrale Autoriteit of de bevoegde buitenlandse autoriteit blijkt geeft van haar bezwaar.

DEEL VI. OVERZICHT VAN ALLE POTPOURRIWETTEN

Potpourri I - wet van 19 oktober 2015 houdende wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse bepalingen inzake justitie (*BS* 22 oktober 2015)

Zie: <http://www.ordeexpress.be/artikel/104/1287/potpourri-i-ovb-bezorgt-u-een-volledig-wetgevingsdossier>

Potpourri II - wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie

Zie: <http://www.ordeexpress.be/artikel/109/1371/potpourri-ii-ovb-bezorgt-u-een-volledig-wetgevingsdossier>

Potpourri III - wet van 4 mei 2016 houdende internering en diverse bepalingen inzake justitie (*BS* 13 mei 2016)

Zie: <http://www.ordeexpress.be/artikel/116/1507/wetgevingsdossier-pp-iii>

Potpourri IV - wet van 25 december 2016 tot wijziging van de rechtspositie van de gedetineerden en van het toezicht op de gevangenen en houdende diverse bepalingen inzake justitie (*BS* 30 december 2016)

Zie: <http://www.ordeexpress.be/artikel/133/1751/wetgevingsdossier-pp-iv>

Potpourri V - wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie (*BS* 24 juli 2017)

Zie: <http://www.ordeexpress.be/artikel/147/1996/wetgevingsdossier-pp-v>

Potpourri VI - wet van 25 mei 2018 tot vermindering en herverdeling van de werklast binnen de rechterlijke orde (*BS* 30 mei 2018)

Zie: <http://www.ordeexpress.be/artikel/167/2334/potpourri-vi-ontcijferd>

Potpourri VII - wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing (*BS* 2 juli 2018)

Zie: <http://www.ordeexpress.be/artikel/170/2388/wet-diverse-bepalingen-burgerlijk-recht-en-bevordering-alternatieve-vormen-gesc>

Potpourri VIII - wet 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie, *BS* 31 december 2018.

Zie onderhavige wetgevingsdossier